

**Podle ustanovení Generálních ka-
pitul O.Cist. nebo O.C.S.O.**

**a rovněž podle obecných nebo dílčích vý-
nosů Posvátné kongregace pro bohosluž-
bu a svátosti po II. vatikánském koncilu**

CISTERCIÁCKÝ RITUÁL

dle vydání v Bernardus Verlag, 1998

Cisterciácké opatství Vyšší Brod

2010

přeloženo z němčiny a angličtiny

bez církevního schválení (jen pro vnitřní potřebu)

OBSAH

PRVNÍ ČÁST: KALENDÁŘ

Všeobecný kalendář	1
Seznam ostatních světců a světic	26

DRUHÁ ČÁST: BOHOSLUŽBA NEBOLI DENNÍ MODLITBA CÍRKVE

Všeobecné pokyny pro denní modlitbu Církve pro kláštery řádu Cisterciáků přísnější observance	28
Obecné předpisy	28
Každodenní modlitební řád	30
Rozvrhy pro rozdělení žalmů	33
Všeobecné pokyny pro denní modlitbu Církve pro kláštery Cisterciáckého řádu.....	38
Teologické principy	38
Obecné směrnice pro slavení	39
Předloha pro modlitební řád.....	40
Rozvrhy pro rozdělení žalmů	43
Dodatek o spojování	44

TŘETÍ ČÁST: MISÁL A MEŠNÍ LEKCIONÁŘ

Užívání misálu.....	47
Slavení svatého týdne.....	47
Květná neděle	48
Velikonoční triduum	59
Doba velikonoční.....	77
Vlastní texty o svatých.....	94

ČTVRTÁ ČÁST: RITUÁL

Úpravy Římského obřadu svátosti smíření	99
Úpravy v obřadech Římského rituálu pro pomazání nemocných a pro pastorační péči o ně.....	99

Obřady přijímání sester

Úvod.....	105
Jak liturgicky slavit začátek noviciátu	109
Jak slavit skládání časných slibů	113
Jak slavit skládání slavných slibů.....	117
Jak slavit změnu stability.....	130
Dodatek.....	132

Obřady přijímání bratří

Úvod.....	146
Jak liturgicky slavit začátek noviciátu	150
Jak slavit skládání časných slibů	154
Jak slavit skládání slavných slibů.....	159
Jak slavit změnu stability.....	171
Dodatek.....	173

Pohřební obřady pro sestru

Úvod.....	187
Bdění u zesulé.....	192
Procesí ke hrobu a pochování.....	199
Přijetí těla kteréhokoli zesulého v klášteře.....	211
Příloha.....	211

Pohřební obřady pro bratra

Úvod.....	221
Bdění u zesulého	226
Procesí ke hrobu a pochování.....	233
Přijetí těla kteréhokoli zesulého v klášteře.....	245
Příloha.....	245

Volba, potvrzení a žehnání opata či abatyše

V OCSO	255
Volba.....	255
Potvrzení a dosazení opata	260
Žehnání opata či abatyše.....	262

Volba generálního opata	263
Dodatek.....	265
V OCist.....	269
Volba.....	269
Potvrzení a dosazení opata	275
Úpravy obřadů žehnání opata či abatyše	279

PŘEDSTAVENÍ KNIHY

Zakladatelé Cîteaux s tím, že vyřkli své sliby podle Řehole, usilovali s velikým zápallem o autentičnost v liturgii podle nauky našeho Otce svatého Benedikta. Na základě tohoto prvotního odhodlání pak první opati shromáždění na Cisterciácké kapitule rozhodli, jak se praví v ústavě *Carta Caritatis*, že knihy potřebné pro slavení oficia a mše svaté mají být všude stejné. Tato liturgie byla postupně rozvíjena během 12. století a trvala téměř beze změn až do Tridentského koncilu.

Reforma liturgických knih Římské církve po něm nezamýšlela tuto reformu učinit závaznou pro ty rity v Církvi, které měly za sebou více než dvě staletí existence. Nicméně tato obnova plnila přání lidí té doby. A proto v 17. století pod vedením opata Clauda Vaussina se objevily nové knihy pro řádovou praxi a především Cisterciácký rituál, který zůstal normou a ceremoniálem autentických cisterciáckých obřadů až do II. vatikánského koncilu.

Po konstituci tohoto koncilu *Sacrosanctum consilium* se stávalo čím dál tím jasnějším to, že liturgie není jen záležitostí kléru, ale všech pokřtěných, nejen mnichů a mnišek, ale také těch věřících, kteří často navštěvují naše kláštery. Tak jako po Tridentském koncilu byly i teď mnichy i mniškami dobře přijaty nové knihy Římské liturgie, které na jedné straně předložily mešní řád a hojnější výběr modliteb, a na druhé straně rozmanité lekcionáře stejně jako denní modlitbu Církve a bohatší rituál pro svátosti.

Proto tedy ony dva řády Cisterciácké rodiny (kanonicky rozdílné od roku 1892), které dříve pracovali dohromady na společ-

ných liturgických otázkách, opět vyvinuly každý své vlastní úsilí pod autoritou svých příslušných Generálních kapitul. Takto s postupem času obdrželi od Apoštolského stolce „Vlastní kalendář“ (*Calendarium*) v letech 1972 a 1973 a „Všeobecné pokyny pro denní modlitbu Církve“ (*Institutio generale liturgiæ horarum*) v roce 1974. Nakonec pak podle přání svých kapitul vyústilo společné úsilí obou těchto řádů v to, že nám Apoštolský stolec 19. října 1995 poskytl „Úpravy v obřadech pomazání nemocných“, „Obřady přijímání bratří a sester“ (*Variationes in Ordine Unctionis Infirmorum, Ordo susceptionis fratrum et sororum*) a „Pohřební obřady“ (*Ordo exsequiarum*).

Nyní po třiceti letech postupující obnovy liturgie se jeví vhodným vydat v jediném svazku všechny tyto dokumenty, aby tak všichni i každá komunita měla po ruce to, co pro ně bylo oprávněnou autoritou ustanoveno. Proto se tedy v této knize nazvané Cisterciácký rituál (*Proprium Cisterciense*) vedle toho, co pro nás bylo schváleno Svatým stolcem, nacházejí ostatní texty vyhlášené každou z Generálních kapitul jako jsou „Modlitby za zemřelé“ (*Suffragia pro defunctis*) po pohřebních obřadech nebo „Obřady pro volbu a potvrzení opata či abatyše“ (*Ordo electionis et confirmationis abbatis vel abbatissæ*) stejně jako zvláštní zvyklosti pro žehnání opata, aby tak byla zřejmá oprávněná rozmanitost a skrze ni samotnou podstatná jednota Cisterciácké rodiny.

O tomto devítistém výročí založení Nového kláštera Cîteaux máme tu radost představit toto dílo všem synům této církve coby plody užší spolupráce mezi komisemi a odborníky na posvátnou liturgii.

Fr. Bernardus Olivera
Generální opat O.C.S.O.

Fr. Maurus Esteva
Generální opat O.Cist.

POZNÁMKA PRO ČTENÁŘE

V této knize jsou dokumenty roztríděny chronologicky. To, co bylo schváleno, potvrzeno nebo vyhlášeno jako dříve, je uvedeno dříve.

PRVNÍ ČÁST

VŠEOBECNÝ KALENDÁŘ

Prot. 2325/71 z 21. listopadu 1971: O.Cist.

Prot. 855/72 z 31. července 1972: O.C.S.O.

Prot. 667/73 z 11. července 1973: O.Cist.

Prot. 1074/82 z 27. října 1982: O.Cist.

Prot. 203/83 z 5. února 1983: O.Cist.

Prot. 330/83 z 5. března 1983: O.Cist.

Prot. 1403/92 z 11. září 1992: O.C.S.O.

* Pokud stupeň liturgického slavení není uveden, jedná se o nepřikázanou památku.

** Podle všeobecných směrnic k liturgickému roku a kalendáři č. 54 je ponecháno na libovůli slavit některé oslavy na určitých místech tak jako v celé diecézi nebo řeholní pospolitosti. Tak se například slaví v ženských kláštorech Cisterciáckého řádu svatá Anežka, Scholastika a Gertruda jako svátek.

Leden		
1	Den vánočního oktávu SLAVNOST P. MARIE, MATKY BOŽÍ	Slavnost
2	Svatých Bazila Velikého a Řehoře Naziánského, biskupů a učitelů Církve	Památka
3	Nejsvětějšího jména Ježíš	
4		
5		
6	ZJEVENÍ PÁNĚ	Slavnost

7	<i>Sv. Rajmunda z Peňafortu, kněze *</i>	
8		
9		
10	<i>Sv. Řehoře z Nyssy</i> <i>Sv. Viléma z Bourges, biskupa našeho řádu</i>	
11		
12	Sv. Elréda z Rievaulx, opata našeho řádu	Památka
13	<i>Sv. Hilária, biskupa a učitele Církve</i>	
14		
15	Svatých Maura a Placida, žáků sv. Benedikta	Památka
16		
17	Sv. Antonína, opata	Památka
18		
19		
20	<i>Sv. Fabiána, papeže a mučedníka</i> <i>Sv. Šebestiána, mučedníka</i> <i>Sv. Cypriána Michaela Tansi, kněze a mnicha našeho řádu</i>	
21	Sv. Anežky, panny a mučednice **	Památka
22	Sv. Vincence, jáhna a mučedníka	
23		
24	Sv. Františka Saleského, biskupa a učitele Církve	Památka
25	OBRÁCENÍ SV. PAVLA, APOŠTOLA	Svátek
26	SVATÝCH ROBERTA, ALBERICHA A ŠTĚPÁNA HARDINGA, OPATŮ CITEAUX	Slavnost
27	<i>Svatých Timotea a Tita, biskupů</i> <i>Sv. Anděly Merici, panna</i>	
28	Sv. Tomáše Akvinského, kněze a učitele Církve	Památka

29		
30		
31	Sv. Jana Boska, kněze	Památka
	Neděle po 6. lednu: KŘTU PÁNĚ	Svátek

Únor		
1	<i>V Cisterciáckém řádu: Sv. Rajmunda, opata našeho řádu</i>	
2	UVEDENÍ PÁNĚ DO CHRÁMU <i>V Cisterciáckém řádu: slavnost nebo svátek</i>	Svátek
3	<i>Sv. Ansgara, biskupa</i>	
4		
5	Sv. Agáty, panny a mučednice	Památka
6	Svatých Pavla Mikiho a druhů, mučedníků	Památka
7		
8	<i>Sv. Jeronýma Emilianiho</i> <i>Sv. Josefíny Bachity, panny</i>	
9		
10	Sv. Scholastiky, panny	Památka
11	<i>Panny Marie Lurdské</i> <i>Sv. Benedikta Aniánského</i>	
12	<i>Bl. Humbelíny</i>	
13		
14	Svatých Cyrila, mnicha, a Metoděje, biskupa, věrozvěstů slovanů, patroni Evropy	Památka
15		
16	<i>V Cisterciáckém řádu: sv. Petra z Castelnau, mnicha a mučedníka našeho řádu</i>	
17	<i>Svatých zakladatelů řádu Servitů</i>	
18		

19		
20		
21	Sv. Petra Damianiho, biskupa a učitele Církve	Památka
22	STOLCE SV. PETRA, APOŠTOLA	Svátek
23	Sv. Polykarpa, biskupa a mučedníka	Památka
24		
25		
26		
27		
28		

Březen		
1		
2		
3		
4	<i>Sv. Kazimíra</i>	
5		
6		
7	Svatých Perpetuy a Felicity, mučednic	Památka
8	<i>Sv. Jana z Boha</i> <i>Sv. Štěpána z Obazine</i>	
9	<i>Sv. Františky Římské</i>	
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		

17	<i>Sv. Patrika, biskupa</i>	
18	<i>Sv. Cyrila Jeruzalémského, biskupa a učitele Církve</i>	
19	SV. JOSEFA, SNOUBENCE PANNY MARIE	Slavnost
20		
21	ODCHODU SV. BENEDIKTA, OPATA, Z TOHOTO SVĚTA	Svátek
22		
23	<i>Sv. Turibia z Mongroveja, biskupa</i>	
24		
25	ZVĚSTOVÁNÍ PÁNĚ	Slavnost
26		
27		
28		
29		
30		
31		

Duben		
1		
2	<i>Sv. Františka z Paoly, poustevníka</i>	
3		
4	<i>Sv. Izidora, biskupa a učitele Církve</i>	
5	<i>Sv. Vincence z Ferrery, kněze</i>	
6		
7	Sv. Jana Křtitele de la Salle, kněze	Památka
8		
9		
10		
11	Sv. Stanislava, biskupa a mučedníka	Památka

12		
13	<i>Sv. Martina I., papeže</i>	
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		
21	Sv. Anselma, biskupa a učitele Církve	Památka
22	<i>Bl. Marie Gabriely, mnišky našeho řádu</i>	
23	<i>Sv. Vojtěcha, biskupa a mučedníka</i> <i>Sv. Jiří, mučedníka</i>	
24	<i>Sv. Fidela ze Sigmaringen, kněze a mučedníka</i> <i>V Cisterciáckém řádu: sv. Franky, mnišky našeho řádu</i>	
25	SV. MARKA, EVANGELISTY	Svátek
26		
27	<i>Sv. Rafaela, obláta našeho řádu</i>	
28	<i>Sv. Petra Chanela, kněze a mučedníka</i> <i>Sv. Ludvíka M. Grigniona z Montfortu, kněze</i>	
29	Sv. Kateřiny Sienské, panny a učitelky Církve	Památka
30	<i>Sv. Pia V., papeže</i>	

Květen		
1	<i>Sv. Josefa, dělníka</i>	
2	Sv. Atanáše, biskupa a učitele Církve	Památka
3	SVATÝCH FILIPA A JAKUBA, APOŠTOLŮ	Svátek
4		
5		

6		
7		
8		
9		
10		
11	Svatých Odon, Majola, Odilona, Hugo na a bl. Petra Ctihodného, opatů Cluny	Památka
12	<i>Svatých Nerea a Achillea, mučedníků Sv. Pankráce, mučedníka</i>	
13	<i>Památka Panny Marie Fatimské</i>	
14	SV. MATĚJE, APOŠTOLA	Svátek
15	Sv. Pachomia, opata	Památka
16		
17		
18	<i>Sv. Jana I., papeže</i>	
19		
20	<i>Sv. Bernardina Sienského, kněze</i>	
21	<i>Svatých Kryštofa Magallanese, kněze, a druhů, mučedníků v Mexiku</i>	
22	<i>Sv. Rity z Cascie, řeholnice</i>	
23		
24		
25	Sv. Bedy Ctihodného, kněze a učitele Církve	Památka
26	<i>Sv. Řehoře VII., papeže Sv. Marie Magdalény de Pazzi, panny Sv. Filipa Neriho, kněze</i>	
27	<i>Sv. Augustina z Canterbury, biskupa Památka v Řádu cisterciáků přísné observance</i>	
28		
29		
30		

31	NAVŠTÍVENÍ PANNY MARIE <i>V Cisterciáckém řádu svátek nebo slavnost</i>	Svátek
	1. neděle po Letnicích: NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICE	Slavnost
	Čtvrtek po Nejsvětější Trojici: TĚLA A KRVE PÁNĚ	Slavnost
	Pátek po 2. neděli po Letnicích: NEJSVĚTĚJŠÍHO SRDCE JEŽÍŠOVA	Slavnost
	Sobota po 2. neděli po Letnicích: NEPOSKRVNĚNÉHO SRDCE MARIINA	Památka

Červen		
1	Sv. Justina, mučedníka	Památka
2	<i>Svatých Marcelína a Petra, mučedníků</i>	
3	Svatých Karla Lwagy a druhů, mučedníků	Památka
4		
5	Sv. Bonifáce, biskupa a mučedníka	Památka
6	<i>Sv. Norberta</i>	
7		
8		
9	<i>Sv. Efréma, jáhna a učitele Církve</i>	
10		
11	Sv. Barnabáše, apoštola	Památka
12	<i>Sv. Aleydis, mnišky našeho řádu</i>	
13	Sv. Antonína z Padovy, kněze a učitele Církve	Památka
14	<i>Sv. Gerarda, mnicha našeho řádu</i>	
15		
16	Sv. Luitgardy, mnišky našeho řádu	Památka
17		
18		

19	<i>Sv. Romualda, opata</i>	
20		
21	Sv. Aloise Gonzagy, řeholníka	Památka
22	<i>Sv. Paulína z Noly, biskupa Svatých Jana Fishera, biskupa, a Tomáše Mora, mučedníka</i>	
23		
24	NAROZENÍ SV. JANA KŘTITELE	Slavnost
25		
26		
27	<i>Sv. Cyrila z Alexandrie, biskupa a učitele Církve</i>	
28	Sv. Ireneje, biskupa a mučedníka	Památka
29	SVATÝCH PETRA A PAVLA, APOŠTOLŮ	Slavnost
30	<i>Prvomučedníků římských</i>	

Červenec		
1		
2		
3	Sv. TOMÁŠE, APOŠTOLA	Svátek
4	<i>Sv. Alžběty Portugalské</i>	
5	<i>Sv. Antonína Maria Zaccariy, kněze</i>	
6	<i>Sv. Marie Goretti, panny a mučednice</i>	
7		
8	Bl. Evžena III., papeže našeho řádu	Památka
9	<i>Sv. Augustina Žao Ronga, kněze, a druhů, mučedníků v Číně</i>	
10		
11	SV. BENEDIKTA, OTCE ZÁPADNÍHO MNIŠTVÍ, PATRONA EVROPY	Slavnost
12	<i>Sv. Jana Gualberta</i>	

13	<i>Sv. Jindřicha</i>	
14	<i>Sv. Kamila z Lellis</i>	
15	Sv. Bonaventury, biskupa a učitele Církve	Památka
16	<i>bud' Panny Marie Karmelské nebo bl. mučednic z Orange, pannen (mezi nimi mnišek našeho řádu z Justamontu)</i>	
17		
18		
19		
20	<i>Sv. Apolináře, biskupa a mučedníka</i>	
21	<i>Sv. Vavřince z Brindisi, kněze a učitele Církve</i>	
22	Sv. Marie Magdalény	Památka
23	<i>Sv. Brigity, řeholnice</i>	
24	<i>Sv. Šarbela Mahlufa, kněze a řeholníka</i>	
25	Sv. JAKUBA, APOŠTOLA	Svátek
26	Svatých Jáchyma a Anny, rodičů P. Marie	Památka
27		
28		
29	Svatých Marty, Marie a Lazara, hostitelů Páně	Památka
30	<i>Sv. Petra Chrysologa, biskupa a učitele Církve</i>	
31	Sv. Ignáce z Loyoly, kněze	Památka

Srpen		
1	Sv. Alfonse Maria de Liguori, biskupa a učitele Církve	Památka
2	<i>Sv. Eusebia z Vercelli, biskupa Sv. Petra Juliána Eymarda, kněze a zakladatele kongregace</i>	
3		
4	Sv. Jana Maria Vianney, kněze	Památka

5	<i>Posvěcení římské baziliky Panny Marie</i>	
6	PROMĚNĚNÍ PÁNĚ	Svátek
7	<i>Sv. Sixta II., papeže, a druhů, mučedníků Sv. Kajetána</i>	
8	Sv. Dominika, kněze	Památka
9	<i>Sv. Terezie Benedikty od Kříže (Edith Stein), řeholnice, mučednice, spolupatronka Evropy</i>	
10	SV. VAVŘINCE, JÁHNA A MUČEDNÍKA	Svátek
11	Sv. Kláry, panny	Památka
12	<i>Sv. Jany Františky de Chantal</i>	
13	<i>Svatých Pontiána, papeže, a Hippolyta, kněze, mučedníků</i>	
14	Sv. Maxmiliána Maria Kolbeho, kněze, řeholníka a mučedníka	Památka
15	NANEBEVZETÍ PANNY MARIE	Slavnost
16	<i>Sv. Štěpána Uherského</i>	
17		
18	<i>Bl. Jana Křtitele de Souzy, kněze, a druhů, mučedníků (mezi nimi bl. Gervasius Brunel a Paul Charles, kněží, a Elias Desgardin, mniši našeho řádu) Sv. Jana Eudese, kněze</i>	
19	Bl. Guerrika, opata našeho řádu	Památka
20	SV. BERNARDA Z CLAIRVAUX, OPATA NAŠEHO ŘÁDU A UČITELE CÍRKVE	Slavnost
21	Sv. Pia X., papeže	Památka
22	<i>Panny Marie Královny V Cisterciáckém řádu: památka</i>	
23	<i>Sv. Růženy z Limy, panny</i>	
24	SV. BARTOLOMĚJE, APOŠTOLA	Svátek
25	<i>Sv. Ludvíka, krále francouzského</i>	

26		
27	Sv. Moniky	Památka
28	Sv. Augustina, biskupa a učitele Církve	Památka
29	Stětí sv. Jana Křtitele	Památka
30	<i>Svatých Guarina a Amedea, biskupů našeho řádu</i>	
31		

Září		
1		
2		
3	Sv. Řehoře Velikého, papeže a učitele Církve	Památka
4		
5		
6		
7		
8	NAROZENÍ PANNY MARIE V Cisterciáckém řádu: slavnost nebo svátek	Svátek
9	<i>Sv. Petra Clavera, kněze</i>	
10	<i>Bl. Ogleria, opata našeho řádu</i>	
11		
12	<i>Sv. Petra z Tarantaise, biskupa našeho řádu</i>	
13	Sv. Jana Zlatoústého, biskupa a učitele církve	Památka
14	POVÝŠENÍ SVATÉHO KŘÍŽE	Svátek
15	Panny Marie Bolestné	Památka
16	Svatých Kornelia, papeže, a Cypriána, biskupa, mučedníků	Památka

17	<i>Sv. Roberta Bellarmina, biskupa a učitele Církve</i> <i>Sv. Martina z Finjosity, biskupa našeho řádu</i> <i>V Cisterciáckém řádu: sv. Hildegardy z Bingen- nu, abatyše</i>	
18	V Cisterciáckém řádu: VZPOMÍNKA NA VŠECH- NY SPOLUBRATRY, SPOLUSESTRY, PŘÍBUZNÉ, FA- MILIÁŘE A DOBRODINCE, KTERÍ ZESNULI V UPLY- NULÉM ROCE	
19	<i>Sv. Januária, biskupa a mučedníka</i>	
20	Sv. Ondřeje Kima Taegona, kněze, a druhů mučedníků v Koreji	Památka
21	Sv. MATOUŠE, APOŠTOLA	Svátek
22		
23	Sv. Pia z Pietrelciny (Padre Pio), kněze a řeholníka	Památka
24		
25		
26	<i>Svatých Kosmy a Damiána, mučedníků</i>	
27	Sv. Vincence de Paul, kněze	Památka
28	<i>Sv. Václava, mučedníka</i> <i>Svatých Vavřince Ruize a druhů, mučedníků</i>	
29	SVATÝCH ARCHANDĚLŮ MICHAELA, GABRIELA A RAFAELA	Svátek
30	Sv. Jeronýma, kněze a učitele Církve	Památka

Říjen		
1	Sv. Terezie od Dítěte Ježíše, panny a učitel- ky Církve	Památka
2	<i>Svatých andělů strážných</i> <i>V Cisterciáckém řádu: památka</i>	
3		

4	Sv. Františka z Assisi	Památka
5		
6	Sv. Bruna, kněze a poustevníka	Památka
7	Panny Marie Růžencové	Památka
8		
9	<i>Svatých Dionýsia, biskupa, a druhů, mučedníků Sv. Jana Leonardiho, kněze V Cisterciáckém řádu: Vincence Kadlubka, biskupa našeho řádu</i>	
10		
11		
12		
13		
14	Sv. Kalista I., papeže a mučedníka	
15	Sv. Terezie od Ježíše, panny a učitelky Církve	Památka
16	<i>Sv. Hedviky, mnišky našeho řádu Sv. Markéty Marie Alacoque, panny</i>	
17	Sv. Ignáce z Antiochie, biskupa a mučedníků	Památka
18	Sv. LUKÁŠE, EVANGELISTY	Svátek
19	<i>Svatých Jana de Brébeuf a Izáka Joguese, kněží, a druhů, mučedníků Sv. Pavla od Kříže</i>	
20		
21		
22		
23	<i>Sv. Jana Kapistránského, kněze</i>	
24	<i>Sv. Antonína Maria Clareta</i>	
25		
26		

27		
28	SVATÝCH ŠIMONA A JUDY, APOŠTOLŮ	Svátek
29		
30		
31		

Listopad		
1	VŠECH SVATÝCH	Slavnost
2	VZPOMÍNKA NA VŠECHNY VĚRNÉ ZEMŘELÉ	
3	<i>Sv. Martina de Porres, řeholníka</i>	
4	Sv. Karla Boromejského, biskupa	Památka
5		
6		
7		
8		
9	POSVĚCENÍ LATERÁNSKÉ BAZILIKY	Svátek
10	Sv. Lva Velikého, papeže a učitele Církve	Památka
11	SV. MARTINA Z TOURS, BISKUPA	Svátek
12	<i>Sv. Teodora Stylity, opata</i> <i>Sv. Josafata, biskupa a mučedníka</i>	
13	SVÁTEK VŠECH SVATÝCH, KTEŘÍ ŽILI POD ŘEHOLÍ SVATÉHO BENEDIKTA	Svátek
14	V Cisterciáckém řádu: VZPOMÍNKA NA VŠECHNY ZESNULÉ, KTEŘÍ ŽILI POD ŘEHOLÍ SVATÉHO BENEDIKTA	
15	<i>Sv. Alberta Velikého, biskupa a učitele Církve</i>	
16	Sv. Gertrudy z Helfty, panny a mnišky našho řádu **	Památka
17	<i>Sv. Markéty Skotské</i> <i>Sv. Alžběty, řeholnice</i>	
18	Posvěcení římských bazilik Petra a Pavla	

19	<i>Sv. Mechthildy z Hackebornu, panny a mnišky našeho řádu</i>	
20		
21	Zasvěcení Panny Marie v Jeruzalémě	Památka
22	Sv. Cecílie, panny a mučednice	Památka
23	<i>Sv. Klementa I., papeže a mučedníka Sv. Kolumbána, opata</i>	
24	Sv. Ondřeje Dung-Laca, kněze, a druhů, mučedníků ve Vietnamu	Památka
25		
26		
27		
28		
29		
30	SV. ONDŘEJE, APOŠTOLA	Svátek
	Poslední neděle v roce: J. KRISTA KRÁLE	Slavnost

Prosinec		
1		
2		
3	Sv. Františka Xaverského, kněze	Památka
4	<i>Sv. Jana Damašského, kněze a učitele Církve</i>	
5	<i>Sv. Sáby, opata</i>	
6	<i>Sv. Mikuláše, biskupa</i>	
7	Sv. Ambrože, biskupa a učitele Církve	Památka
8	PANNY MARIE, POČATÉ BEZ POSKVRNY PRVOTNÍHO HŘÍCHU	Slavnost
9	<i>Sv. Juana Diega Cuauhtlatohuac, mystika</i>	
10		

11	<i>Sv. Damase, papeže v Cisterciáckém řádu: bl. Davida, mnicha na- šeho řádu</i>	
12	<i>Panny Marie Guadalupské</i>	
13	Sv. Lucie, panny a mučednice	Památka
14	Sv. Jana od Kříže, kněze, řeholníka a učite- le Církve	Památka
15		
16		
17		
18		
19		
20		
21	<i>Sv. Petra Kanisia, učitele církve</i>	
22		
23	<i>Sv. Jana z Krakova, kněze</i>	
24		
25		Slavnost
26	SV. ŠTĚPÁNA, PRVOMUČEDNÍKA	Svátek
27	SV. JANA, APOŠTOLA A EVANGELISTY	Svátek
28	SVATÝCH MLÁDÁTEK	Svátek
29	<i>Sv. Tomáše Becketa, biskupa a mučedníka</i>	
30		
31	<i>Sv. Silvestra, papeže</i>	
	Neděle ve vánočním oktávu nebo 30. prosince: SVATÉ RODINY	Svátek

SEZNAM OSTATNÍCH CISTERCIÁCKÝCH SVĚTCŮ A SVĚTIC PŘIPSANÝCH DO MARTYROLOGIA

ÚNOR

- 3. Bl. Helinanda z Froidmontu, mnicha našeho řádu
- 9. Sv. Konráda Bavorského, mnicha našeho řádu a poustevníka
- 13. Sv. Adolfa z Osnabrücku, biskupa našeho řádu
- 19. Sv. Bonifáce z Bruselu, biskupa

DUBEN

- 1. Bl. Huga z Boneval, opata našeho řádu
- 5. Sv. Juliány z Kornelibergu, panny
- 13. Sv. Idy z Lovaně, mnišky našeho řádu
- 18. Bl. Idesbalda, opata našeho řádu
- 26. Sv. Jana z Valencie, biskupa našeho řádu

ČERVEN

- 7. Sv. Roberta z Newminsteru, opata našeho řádu
- 17. Sv. Sanchy, Mafaldy a Terezy, mnišek našeho řádu
- 17. Bl. Josefa Cassanta, mnicha našeho řádu

ČERVENEC

- 7. Sv. Teobalda, opata našeho řádu
- 9. Bl. Alberta ze Sestri, konvrše našeho řádu a poustevníka
- 10. Bl. Bertranda z Grandselve, opata našeho řádu
- 24. Sv. Balduina, opata našeho řádu

SRPEN

- 9. Sv. Famiána, mnicha našeho řádu a poutníka
- 16. Sv. Beatrice de Silva, panny

ZÁŘÍ

- 2. Bl. Bernarda, mnicha našeho řádu, Marie a Grácie, mučednic
- 7. Bl. Ota z Freisingu, biskupa našeho řádu
- 28. Bl. Jana z Montmirail, mnicha našeho řádu

ŘÍJEN

- 3. Sv. Adalgotta, biskupa našeho řádu
- 8. Sv. Martina Cida, opata našeho řádu
- 13. Sv. Mauritia, opata našeho řádu
- 20 Bl. Gilberta ze Citeaux, opata našeho řádu

LISTOPAD

- 3. Sv. Malachiáše, biskupa
- 15. Sv. Leopolda, markraběte rakouského
- 20. Sv. Edmunda z Canterbury, biskupa
- 20. Sv. Huga z Noarie, opata našeho řádu

PROSINEC

- 5. Sv. Galgana, poustevníka
- 9. Sv. Gerarda, opata našeho řádu

DRUHÁ ČÁST

BOHOSLUŽBA NEBOLI DENNÍ MODLITBA CÍRKVE

VŠEOBECNÉ POKYNY PRO DENNÍ MOD- LITBU CÍRKVE PRO KLÁŠTERY ŘÁDU CISTERCIÁKŮ PŘÍSNĚJŠÍ OBSERVANCE

Prot. 1554/74 z 23. června 1974

Úvodní poznámky či obecné předpisy

1. Tyto úvodní poznámky nehodlají předkládat žádnou nauku o denní modlitbě Církve nebo jejím významu v křesťanském životě; toto všechno se totiž podrobně nachází v Řeholi svatého Benedikta, v dokumentech II. vatikánského koncilu stejně jako i ve všeobecném úvodu do Římské denní modlitby Církve (AES).

Naším záměrem je pouze upřesnit to, co potřebuje další výklad, aby denní modlitba Církve lépe odpovídala konkrétní situaci mnichů a mnišek našeho řádu.

2. I když mnišské komunity nejsou ve vlastním smyslu slova žádnými „dílčími církvemi“ a ani nesestávají pouze z kleriků, přesto na ně modlící se Církev poukazuje obzvláštním způsobem; jsou totiž plnějším vyjádřením Církve, jež bez ustání jednomyslně chválí Pána a plní úlohu přispívat obzvláště svou modlitbou k budování a růstu celého mystického těla Kristova a k dobru místních církví.

3. V denní modlitbě Církve, kterou vykonávají mnišské komunity, poznává Církev svůj hlas a bdí ustavičně skrze své hierarchické nositele úřadů nad tím, aby tato modlitba sice odpovídala

zvláštním náležitostí jednotlivých komunit, ale aby přesto neustále vyjadřovala především vznešenost křesťanské víry.

4. Co bylo vytyčeno nejdříve v Řeholi svatého Benedikta a pak skrze církevní ustanovení ohledně denní modlitby Církve, se týká nařízení slavit tuto modlitbu v chóru – ať už zpěvem či recitací. Přesto je starostí a právem opata ustanovit způsob, jímž se na ní účastní jednotliví členové komunity.

5. Denní modlitba Církve se slaví podle pokynů Benediktovy řehole, které v minulých dobách neustále oplodňovaly život modlitby u mnichů a které mu také dnes mohou dávat život. Přesto se uděluje možnost přizpůsobit tyto pokyny podmínkám naší doby, které jsou regionálně odlišné a jsou regionálně vnímány.

6. Poněvadž má denní modlitba Církve za cíl posvěcovat celý den a veškerou lidskou činnost, chce mnišská komunita tohoto cíle dosahovat slavením oněch modlitebních hodin, které jsou tradovány od Otců. Přesto lze primu vypustit. I když je možné se malé hodinky pomodlit mimo chór, přesto se vždy slaví komunitně. Kde však zvláštní okolnosti dodržování tohoto předpisu ztěžují, může generální opat se souhlasem své stálé rady dovolit, aby jedna nebo dvě hodinky byly vypuštěny.¹

Jestliže se jedna hodinka denní modlitby Církve spojuje s druhou nebo se slavením mše svaté, pak je třeba dodržovat předpisy AES Římské denní modlitby Církve č. 93 až 99.

7. Denní modlitba Církve má vždy tuto strukturu: hymnus, přednes žalmů, čtení či krátké čtení z Písma svatého a závěrečné modlitby. Co se týče zpěvu žalmů, je třeba dodržovat předpisy AES Římské denní modlitby Církve č. 121 až 125. Gregoriánský chorál má zaujímat přední postavení jakožto obzvláštnost Římské denní modlitby Církve, přičemž jsou mu jiné způsoby zpěvu postaveny na roveň. Jestliže se denní modlitba Církve slaví v rodné řeči, lze osobitosti řeči a charakteru jednotlivých komunit přizpůsobit prvky lidové tradice a obzvláště zpěv.

8. Poněvadž jsou laudy jakožto ranní modlitba a nešpory jakožto večerní modlitba považovány podle úctyhodné tradice celé

Církve za oba stěžejní body denní modlitby Církve a za nejvýznamnější doby modlitby, je třeba je podle možnosti zpívat.

Vigílie si však podržují svůj charakter noční Boží chvály před příchodem ranních červánků.

9. Podle možnosti a podle moudrého posouzení lze určitou dobu ticha držet buď po jednotlivých žalmech podle obyčeje Otců, především jestliže se po chvíli ticha na modlitbu připojuje žalmová orace, nebo po čteních nebo po krátkém čtení.

10. Rozdělení žalmů je může řídit buď uspořádáním podle Benediktovy řehole nebo podle jednoho z níže popsaných schémat, přičemž lze provést podle stavu a místních poměrů přizpůsobení, nebo podle jiného schématu za předpokladu, že se všechny žalmy pomodlí ve dvou týdnech.

11. Dvouleté uspořádání čtení z Písma svatého je třeba v denní modlitbě Církve zachovat podle Římské denní modlitby Církve, pokud se to tak jeví příhodným (srov. AES č. 145-146).

12. Doplnkový svazek se čteními z tradice Otců a církevních spisovatelů bude k Římské denní modlitbě Církve připraven dodatečně pro užití v klášterech. Mimo to může opat se souhlasem své komunity vybrat jiné texty, přičemž je třeba dodržovat příslušná nařízení Svatého Stolce.

SLAVENÍ DENNÍ MODLITBY CÍRKVE KAŽDODENNÍ MODLITEBNÍ ŘÁD

Vigílie

a) zahájení hodinky:

V: Pane, otevři mé rty.

R: Aby má ústa zvěstovala hlásala tvou chválu.

Invitatorium: následuje Ž 95 (94) nebo jiný žalm vždy podle rozdělení žalmů, a to se svou antifonou. Antifona vždy naváže po každé strofě žalmu.

b) odpovídající hymnus

c) přednes žalmů

d) verš se svou odpovědí

e) čtení z Písma svatého s k tomu příslušným responsoriem. Eventuálně lze před či po responsoriu vsunout určitou chvíli ticha.

f) přednes žalmů

g) čtení z děl Otců a církevních spisovatelů s k tomu příslušným responsoriem jako výše.

i) o nedělích, slavnostech a svátcích modlitba pokračuje podle jedné z volitelných možností popsaných následně. Může však být o pracovních dnech uzpůsobena jednodušeji:

bud':

- jedno kantikum nebo tři kantika s odpovídající antifonou,
- verš s odpovědí,
- homilie z mnišského lekcionáře nebo pronesená opatem,
- responsorium,
- hymnus „*Te Deum*“ (jehož poslední část lze eventuálně vypustit)
- evangelium: buď z velikonoc, z neděle, z jiného ročního cyklu, ze slavnosti nebo ze svátku,
- *Te decet laus*.

nebo:

- jedno kantikum nebo tři kantika s odpovídající antifonou,
- hymnus „*Te Deum*“,
- evangelium, jak je udáno výše, s odpovědí: „Amen“,
- *Te decet laus*,
- homilie z mnišského lekcionáře nebo pronesená opatem,
- responsorium.

nebo:

- jedno kantikum nebo tři kantika s odpovídající antifonou,
- evangelium, jak je udáno výše, s odpovědí: „Amen“,
- eventuálně patristické čtení nebo homilie pronesená opatem,
- *Te Deum*.

Te Deum se nemodlí o nedělích doby postní.

k) o památkách a svátcích:

Kyrie, eleison... nebo malé litanie, a sice za nepřítomné bratry a sestry, za zesnulé a za jiné,

l) *Modleme se*, (ticho), závěrečná orace

m) *V: Dobrořečme Pánu,*

R: Bohu díky.

Laudy a nešpory

a) zahájení hodinky:

V: Bože, přijď mi na pomoc.

R: Pane, pospěš mi pomáhat. Sláva Otci...

b) odpovídající hymnus

c) přednes žalmů

d) čtení nebo krátké čtení z Písma svatého s odpovídajícím stručným responsoriem

e) kantikum z evangelia s jeho antifonou

f) závěr hodinky:

- závěrečné prosby, jak se nacházejí v Římské denní modlitbě Církve
- *Otčenáš*, který se modlí všichni společně s krátkým předcházejícím vyzváním
- závěrečná orace (bez „*Modleme se*“) buď ze dne, z hodinky nebo ze svatého, jak to odpovídá rubrikám
- udělení požehnání

Malé hodinky

a) uvedení hodinky jako u laud

b) hymnus hodinky

c) přednes žalmů

d) krátké čtení z Písma svatého

e) verš se svou odpovědí

f) závěr hodinky:

- *Kyrie, eleison...* nebo malé litanie, a sice za nepřítomné bratry a sestry, za zesnulé a za jiné,
- „*Modleme se*“, (ticho), závěrečná orace,

- *V: Dobrořečme Pánu,*
R: Bohu díky.

Kompletář

- a) zahájení hodinky jako u laud
 - b) Eventuálně může nyní následovat zpytování svědomí, které se realizuje mlčky nebo jedním z formulí úkonu kajícího pro mši svatou
 - c) odpovídající hymnus
 - d) přednes žalmů
 - e) krátké čtení z Písma svatého
 - f) verš: „*Střez nás jako zřítelnici oka*“ s jeho odpovědí nebo stručné responsorium: „*Do tvých rukou...*“
 - g) Simeonovo kantikum s jeho antifonou
 - h) Závěr hodinky:
- *Kyrie, eleison...* nebo malé litanie jako u malých hodinek
 - „*Modleme se*“, (ticho), závěrečná orace
 - udělení požehnání: „*Klidnou noc...*“
 - antifona *Salve, Regina*.

ROZVRHY PRO ROZDĚLENÍ ŽALMŮ

(srov. všeobecné směrnice v č. 10)

Podle Řehole svatého Benedikta

Žalmy vigilií lze rozdělit na dva týdny, aby bylo možno snáze zpívat. U těch, kdo se nemodlí primu, lze žalmy této hodinky rozvrhnout

• *bud'*:

A) DO ŽALMŮ VIGILIÍ, ZVLÁŠTĚ O NEDĚLÍCH
(JAKO VE STARÉ TRADICI)
NÁSLEDUJÍCÍM ZPŮSOBEM:

<i>Neděle</i> <i>1. týdne</i>	<i>Neděle</i> <i>2. týdne</i>	<i>Pondělí</i>	<i>Úterý</i>	<i>Středa</i>	<i>Čtvrtek</i>	<i>Pátek</i>	<i>Sobota</i>
Nokt. I 3 + 94 1 a 2 6 a 7 9	jako v Řeholi	8 + 94 Ostatní žalmy jako v Řeholi	10 + 94 Ostatní žalmy jako v Řeholi	11 + 94 Ostatní žalmy jako v Řeholi	12 + 94 Ostatní žalmy jako v Řeholi	18 + 94 Ostatní žalmy jako v Řeholi	19 + 94 Ostatní žalmy jako v Řeholi
Nokt. II 13 a 14 15 a 16 17							
Nokt. III 118/1–4							

• *nebo:*

B) DO ŽALMŮ MALÝCH HODINEK
NÁSLEDUJÍCÍM ZPŮSOBEM (Žalm 13 SE VYPUSTÍ):

	<i>Neděle</i>	<i>Pondělí</i>	<i>Úterý</i>	<i>Středa</i>	<i>Čtvrtek</i>	<i>Pátek</i>	<i>Sobota</i>
Tercie	118/1-4	118/ 11-13	118/ 20-22	8 9/2-13	14 15	17/2- 16	119 120 121
Sexta	118/5-7	118/ 14-16	1 2 6	9/14- 39	16	17/17- 31	122 123 124
Nona	118/8-10	118/ 17-19	7	10 11 12	18 19	17/32- 51	125 126 127

ROZVRŽENÍ ŽALMŮ PODLE POŘADÍ NA DVA TÝDNY S OPAKOVÁNÍM NĚKTERÝCH ŽALMŮ

SCHÉMA A:

	Neděle		Pondělí		Úterý		Středa		Čtvrtek		Pátek		Sobota	
Týden	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.
Vigílie	3 + 94		133		133		133		133		133		133	
	20		1	2	30	36	47	58	68	72	80	81	100	102
	21		7	8			48	59			82	86	103	
	22		9	10	32		49	60	73	83	88			104
	23		11	12	33	39	51	61	71		84	92		105
	26		16	14	34	43	52	65	74	77	85	97	106	
	27		18	15		44	54	67	76		93	98		
	28		19	17	38	45	55		78		95	99		
	29		25	24	40	46	57	70	79		96	102	108	
	Laudy	66 62 117 kant* 148/ 149/ 150	116 50 5 : 35 kt1 : kt2 148	116 6 41/2 : 56 kt1 : kt2 149/150	116 50 64 : 63 kt1 : kt2 148	116 31 87 : 89 kt1 : kt2 149/150	116 50 53 : 75 kt1 : kt2 148	116 37 91 : 142 kt1 : kt2 149/150						
	*kt 1 = zimní kantika Cisterciáckého breviáře kt 2 = letní kantika Cisterciáckého breviáře													
Nešpory	109 110 112	111 113 128	114 115 128	129 130 131	129 131 132	135 136 137	134 136 137	138 140 137	138 139	141 144	141 143	145 146 147		
	kantikum NZ jako v římské liturgii													
Tercie	118/1-4		118/12/15		119/120/121 po celý týden									
Sexta	118/5-7		118/16/18		122/123/124 po celý týden									
Nona	118/8-11		118/19/22		125/126/127 po celý týden									
Komple- tář	4 90		90		90		90		90		90		90	
	Simeonovo kantikum													

TÉMATICKÉ ROZVRŽENÍ NA DVA TÝDNY S OPAKOVÁNÍM NĚKTERÝCH ŽALMŮ

SCHÉMA B.

	Neděle		Pondělí		Úterý		Středa		Čtvrtek		Pátek		Sobota	
Týden	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.
Vigílie	94		133		133		133		133		133		133	
	117	28 29 30 24 26 27	13 34 53 14 105	36 51 10 104	43 61 76 138	55 69 70 74 81 93	77 60 11 41 42	106 73 80	57 25 58 48 59 78 9 82 141 144	25 48 7 16 15 54 88 108 139	3 12 7 16 15 54 88 108 139	12 16 7 16 15 54 88 108 139	1 8 71 18 79 44 84 45 86 47 102 84	8 18 44 45 47 84
Laudy*	66 50 117 kant* 150		116 49 : 102 5 : 35 kant 110 : 115		116 72 : 38 83 : 56 kant 111 : 145		116 101 : 85 63 : 64 kant 112 : 146		116 100 : 31 87 : 89 kant 113A : 147		116 6 : 62 75 : 91 kant 113B : 148		116 37 : 39 142 : kant 114 : 149	
	kant = kantikum SZ (jako ve starém cisterciáckém breviáři) nebo biblické čtení Laudy*: O slavnostech a svátcích se k laudám berou žalmy 66, 62, 144, kant. a 150													
Nešpory	109 2 kant* 46		18 47 kant* 95	19 20 kant* 95	67 103 kant* 96	103 45 135 134 143 kant* 97	135 134 143 kant* 97	136 32 21 68 44 22 71 137 71 22	136 32 21 68 44 22 71 137 71 22	32 40 40 40 40 40 40 40 40	21 68 44 22 71 137 71 22	68 44 22 71 137 71 22	44 22 71 137 71 22	22 71 137 71 22
	kant* = kantikum NZ jako v římské liturgii nebo čtení z NZ													
Tercie	118 1-4	118 12-15	119, 120 a 121 po celý týden											
Sexta	118 5-7	118 16-18	122 123 124	128 129 130	122 123 124	128 129 130	122 123 124	128 129 130	122 123 124	128 129 130	122 123 124	128 129 130	122 123 124	128 129 130
Nona	118 8-11	118 19-22	125 126	131 132 127	125 126	131 132 127	125 126	131 132 127	125 126	131 132 127	125 126	131 132 127	125 126	131 132 127
Kompleť	4 + 90 a kantikum													

VŠEOBECNÉ POKNYNY PRO DENNÍ MOD- LITBU CÍRKVE PRO KLÁŠTERY CISTERCIÁCKÉHO ŘÁDU

Prot. 2181/74 z 27. listopadu 1974

Teologické principy

1. Zde se nepředkládá celá nauka o denní modlitbě Církve, ale pojednává se pouze o těch principech, které vyžadují dalšího vyjasnění a konkrétního uplatnění, aby byla liturgie přizpůsobena právě panujícímu stavu v cisterciáckých klášterech.

2. Teologické principy pro slavení denní modlitby Církve se berou: z Řehole svatého Benedikta, z dekretů II. vatikánského koncilu, z Prohlášení generální kapituly z roku 1969 o cisterciáckém životě dnes a ze Všeobecného úvodu do Římské denní modlitby Církve.

3. Smyslem a cílem denní modlitby Církve společně se slavením eucharistie je posvěcovat celý průběh dne a veškerou lidskou činnost. Toto slavení se uskutečňuje většinou podle předpisů Benediktovy řehole, které v minulých staletích oplodňovaly život modlitby u mnichů a které mu také ještě dnes mohou dávat život. Přesto je třeba provést přizpůsobení tam, kde to dobové a místní poměry vyžadují.

4. Mnišské komunity představují zvláštním způsobem modlící se Církev. Jsou totiž plnějším znázorněním Církve, jež bez ustání jednomyslně chválí Pána a plní úlohu svou modlitbou přispívat k budování a růstu mystického těla Kristova a k dobru místních církví (AES č. 24).

5. V denní modlitbě Církve, jež je vykonávána mnišskými komunitami, poznává Církev svůj hlas a bdí ustavičně skrze své hierarchické nositele úřadů nad tím, aby tato modlitba na jedné straně vyjadřovala především vznešenost křesťanské víry, a na druhé straně aby odpovídala zvláštním náležitostem jednotlivých komunit.

6. Při úpravě denní modlitby Církve musíme dbát na jednotu a harmonii mezi liturgií a ostatními částmi řeholního života (Declaratio č. 62). Proto je třeba ve všem, co se určuje podle níže popsaných norem, v každém klášteře přiměřeně místním poměrům a situaci komunity klášteru při výběru textů, volbě jazyka, rozvržení žalmů a ostatních nutných úpravách největší váhu na to, aby struktura a úprava liturgie denní život oplodňovala a mohla jej oživovat (tamtéž) a aby srdce a hlas byli snáze v souladu (RB 19).

Obecné směrnice pro slavení denní modlitby Církve

7. Denní modlitba Církve se v Cisterciáckém řádu slaví podle hodinek tradovaných podle Benediktovy řehole. Nicméně primu lze vypustit. Malé hodinky a kompletář lze vykonat i mimo chór, přesto je třeba je slavit společně. Z pádného důvodu lze pro společné slavení vybrat jednu z malých hodinek a sice tu, která příslušné denní době nejlépe odpovídá. Avšak ostatní malé hodinky, které se neslaví v komunitě, je nutno se pomodlit soukromě.²

8. Jednotlivé hodinky sestávají z hymnu, přednesu žalmů, čtení z Písma svatého a závěrečných modliteb.

9. Jestliže se denní modlitba Církve slaví v rodné řeči, lze prvky denní modlitby Církve přizpůsobit osobitosti řeči a charakteru dané komunity.

10. Laudy jakožto ranní modlitbu a nešpory jakožto večerní modlitbu je třeba považovat podle úctyhodné tradice celé Církve za oba stěžejní body denní modlitby Církve a jako takové slavit.

11. Podle úsudku opata a jeho rady lze po čteních nebo po žalmech setrvat určitou chvíli ticho. Avšak pokud bude po čteních, lze jej vsunout před nebo po responsoriu nebo může nastoupit namísto responsoria.

12. Rozvržení žalmů se může provést podle jednoho z níže uvedených schémat s nezbytnými přizpůsobeními vždy podle místních poměrů.

13. Obecně je každý žalm nebo část žalmu opatřena vlastní antifonou a modlí se tak, aby byla co nejlépe došel vyjádření jeho literární druh.

14. Dvouleté uspořádání pro čtení z Písma svatého v denní modlitbě Církve podle Římské denní modlitby Církve je třeba dodržet, pokud se to jeví vhodným, a stejně tak může dojít užití doplňovací svazek se čteními z tradice Otců a církevních spisovatelů, který byl připraven pro použití v klášterech. Mimo to smí opat se souhlasem komunity vybrat jiné texty, přičemž je nutno dodržovat nařízení Svatého Stolce, jež se k tomu vztahují.

15. V případě, že se hodinky spojí se mší svatou nebo se sebou navzájem, platí nařízení uvedená níže v příloze.

SLAVENÍ DENNÍ MODLITBY CÍRKVE V CISTERCIÁCKÉM ŘÁDU PŘEDLOHA PRO MODLITEBNÍ ŘÁD

Úvodní poznámka:

Zůstává zachována možnost chórovou modlitbu slavit podle směrnic Benediktovy řehole od kapitoly 8 do kapitoly 18.

Zahájení denní modlitby Církve

(při první hodině daného dne)

a) V: *Pane, otevři mé rty* atd. se *Sláva Otcí...*

b) Invitatorium: Žalm 95 (94) nebo jiný žalm vždy podle rozvržení žalmů

Vigílie

a) zahájení hodinky (pokud není první hodinkou dne):

V: *Bože, přijď mi na pomoc* atd. se *Sláva Otcí ...*

b) odpovídající hymnus

c) přednes žalmů

d) verš se svou odpovědí

- e) čtení z Písma svatého s příslušným responsoriem.
- f) přednes žalmů
- g) verš se svou odpovědí
- h) čtení církevních spisovatelů s příslušným responsoriem.
- i) O nedělích, slavnostech a svátcích se bere jedna z volitelných možností popsanych následně.

bud':

Po druhé části přednesu žalmů (= f) se přečte evangelium z neděle, ze slavnosti, ze svátku nebo z Velikonoc tak, jak je to v římském ritu stanoveno předem. Eventuálně lze také vybrat evangelium podle jiného ročního cyklu.

- následuje homilie z lekcionáře nebo konaná opatem či některým knězem,
- hymnus „*Te Deum*“.

nebo:

- po čtení církevních spisovatelů (=h) kantikum nebo tři kantika,
- verš s jeho odpovědí,
- evangelium jak uvedeno výše,
- hymnus „*Te decet laus*“,
- homilie jak uvedeno výše,
- hymnus „*Te Deum*“.

k) závěr hodinky:

O památkách a běžných pracovních dnech:

- *Kyrie, eleison...* nebo malé litanie, a sice za nepřítomné bratry a sestry, za zesnulé a za jiné,
- „*Modleme se*“, (ticho),
- závěrečná orace,
- *V: Dobrořečme Pánu.*

R: Bohu díky.

O nedělích, slavnostech a svátcích

- „*Modleme se*“, (ticho),
- závěrečná orace,
- požehnání od opata,

- V: *Dobrořečme Pánu.*
R: *Bohu díky.*

Laudy

- a) zahájení hodinky jako u vigilií
 - b) odpovídající hymnus
 - c) přednes žalmů
 - d) čtení nebo krátké čtení z Písma svatého s odpovídajícím stručným responsoriem
 - e) kantikum z evangelia s jeho antifonou
 - f) Závěr hodinky:
- Závěrečné prosby tak, jak se nacházejí v Římské denní modlitbě Církve
 - *Otčenáš,*
 - závěrečná orace (bez „*Modleme se*“) buď ze dne, z dané hodinky nebo ze svatého
 - V: *Dobrořečme Pánu.*
R: *Bohu díky.*

Malé hodinky

- a) zahájení hodinky jako ve vigiliích
- b) hymnus hodinky
- c) přednes žalmů
- d) krátké čtení z Písma svatého
- e) verš s jeho odpovědí
- f) závěr hodinky: jako ve vigiliích o pracovních dnech

Nešpory

Jako při laudách.

Kompletář

- a) zahájení hodinky jako ve vigiliích
- b) Eventuálně zpytování svědomí, a to buď mlčky nebo slovy úkonu kajícího v misálu

- c) hymnus hodinky
- d) přednes žalmů
- e) krátké čtení z Písma svatého
- f) verš s jeho odpovědí nebo stručné responsorium: „*Do tvých rukou...*“
- g) Eventuálně Simeonovo kantikum s jeho antifonou
- h) Závěr hodinky:
 - *Kyrie, eleison...* nebo malé litanie jako v malých hodinkách,
 - „*Modleme se*“, (ticho),
 - závěrečná orace,
 - udělení požehnání: „*Požehnej a ochraňuj vás...*“ atd. nebo „*Klidnou noc...*“
 - *Salve, Regina.*

ROZVRHY PRO ROZDĚLENÍ ŽALMŮ

• Jak to odpovídá Řeholi, s primou

• Jak to odpovídá Řeholi, bez primy

• Podle nového schématu:

Schéma 1: Celý žaltář rozdělen na jeden týden

Schéma 2: Žaltář rozdělen na dva týdny podle číselné posloupnosti.

Schéma 3: Žaltář rozdělen na dva týdny, ale ne podle číselné posloupnosti

Schéma 4: Rozdělení žalmů Římské monastické denní modlitby Církve, rozdělené na dva týdny.

Mějte na zřeteli, že zůstává otevřena možnost se právoplatně se držet jiného rozvržení.

Mějte při užívání na zřeteli *Acta Curiae Generalis Ordinis Cisterciensis. Commentarium officiale, nova series*, č. 23 ze dne 30. listopadu 1974:

Ke schématu 1 patří

- rozvržení žalmů podle O. Fuglistera;
- a rozvržení „C“ O.C.S.O.

Ke schématu 2 patří

- rozvržení žalmů opata Heufeldera;
- rozvržení žalmů „B“ O.C.S.O.

Ke schématu 3 patří

- rozvržení žalmů podle O. Fuglistera, pokud se vigilní žalmy dělí na dva týdny (jako např. v breviáři ze Münsterschwarzachu);
- rozvržení „A“ O.C.S.O.;
- rozvržení od Otce Guida Gilberta ze dne 21. března 1974

Ke schématu 4 patří

- rozvržení žalmů jak to odpovídá návrhu Kongregace pro bohoslužbu (Notitiae č. 76, z roku 1972, strana 257)

DODATEK O SPOJOVÁNÍ JEDNOTLIVÝCH HODINEK SE MŠÍ NEBO NAVZÁJEM

(srov. AES 93 – 99)

1. Pokud to okolnosti ve zvláštních případech vyžadují, lze v chóru nebo v komunitě jednu hodinku spojovat se mší svatou podle následujících pravidel. Mše i hodinka musí patřit k témuž oficiu. Taktéž z toho nesmí povstat žádná pastorační újma. To je obzvlášť důležité o nedělích.

2. Jestliže laudy, slavené v chóru nebo v komunitě, předcházejí bezprostředně mši svaté, lze začít úvodním veršem a hymnem laud – to platí spíše pro všední dny – nebo zpěvem úvodního verše mše svaté a příchodem a pozdravem celebranta – to platí spíše pro sváteční dny. Při obou možnostech odpadají ostatní prvky úvodních obřadů.

Pak následuje přednes žalmů obvyklým způsobem až po krátké čtení vyjma jej. Po přednesu žalmů odpadá všeobecné vyznání vin mše svaté a případně také Kyrie. Pak následuje vždy podle

rubrik Gloria a celebrant pronese vstupní modlitbu mše. Pak následuje bohoslužba slova obvyklým způsobem.

Přímluvy se konají na tom místě a tou formou, jež jsou ve mši svaté obvyklé. Ve mši svaté ráno všedního dne lze však namísto formuláře přímluv ze dne použít prosby laud.

Po rozdělování svatého přijímání a zpěvu po přijímání se zpívá Zachariášovo kantikum s jeho antifonou z laud. Závěrečná modlitba a všechno ostatní je jako jindy ve mši svaté.

3. Jestliže veřejně slavená prima, tercie, sexta či nona (vždy podle denní doby) bezprostředně předchází mši svaté, lze začít – takto spíše ve všedních dnech – úvodním veršem a hymnem hodinky nebo zpěvem úvodního verše mše svaté a příchodem a pozdravem celebranta – takto spíše ve sváteční dny. Při obou možnostech odpadají zbývající prvky úvodních obřadů.

Pak následuje přednes žalmů hodinky obvyklým způsobem až do krátkého čtení vyjma jej. Po přednesu žalmů odpadá všeobecné vyznání vin, případně také Kyrie. Pak následuje vždy podle rubrik chvalozpěv Gloria a celebrant pronese úvodní modlitbu.

4. Nešpory, které bezprostředně předcházejí mši svaté, se s ní budou spojovat stejným způsobem jako laudy. První nešpory slavnosti, neděle či některého svátku Páně, který připadne na neděli, lze však slavit až poté, co se konala mše předchozího dne, případně soboty.

5. Jestliže na mši svatou navazuje malá hodinka (prima, tercie, sexta či nona) nebo nešpory, slaví se mše svatá obvyklým způsobem až do závěrečné modlitby včetně.

Po závěrečné modlitbě začne bezprostředně přednes žalmů hodinky. U primy, tercié, sexty a nony odpadá krátké čtení, následuje orace hodinky a pak propuštění jako ve mši svaté. Při nešporách odpadá po přednesu žalmů krátké čtení a následuje kantikum Panny Marie s jeho antifonou. Přímluvy a Otčenáš odpadají. Slavení se zakončuje orací nešpor a požehnáním lidu.

6. S výjimkou Svaté noci je spojování mše svaté a vigilií zpravidla vyloučeno, poněvadž mše svatá má svůj vlastní cyklus čtení, který se má odlišit od cyklu vigilií. Pokud přesto v jednotli-

vém případě se obě slavení navzájem spojí, pak začíná hned po druhém čtení vigilií a jeho responsoriu mše svatá zpěvem Gloria – v případě, že je stanoveno – nebo se vstupní modlitbou.

7. Jestliže se vigílie konají bezprostředně před jinou hodinkou, pak lze vigílie započít jejím hymnem. Na konci vigilií pak odpadá Kyrie druhého nokturna, orace a závěr. Při navazující hodině odpadá úvodní verš včetně „Sláva Otci“ a hymnu.

8. Jestliže se navzájem spojují dvě malé hodinky, pak se začíná úvodním veršem a hymnem, který se hodí k aktuální denní době. Pak následuje přednes žalmů první hodinky, krátké čtení s veršem a jeho odpovědí, pak přednes žalmů následující hodinky, krátké čtení s veršem a jeho odpovědí a obvyklý závěr hodinky.

POZNÁMKY

¹ Prot. 6390/74 ze dne 4. června 1974: Z pravomoci udělené Nejvyšším pastýřem souhlasí kongregace pro řeholníky a sekulární instituty po přezkoumání vysvětlení se žádostí, nicméně s nařízením, že se vynechaná malá hodinka pomodlí soukromě. Ostatní ustanovení je třeba dodržet.

² Prot. 2181/74 ze dne 27. listopadu 1974.

TŘETÍ ČÁST

MISÁL A MEŠNÍ LEKCIONÁŘ

UŽÍVÁNÍ MISÁLU

Prot. 525/70 z 8. června 1971: O.Cist. a OCSO

Uděluje se povolení užívat nový Římský misál, přičemž je třeba mít na zřeteli:

1. Cisterciácký kalendář
2. Vždy podle přání některé zvláštní prvky z cisterciácké tradice:

2.1. Texty ze starého cisterciáckého misálu, jež se v novém Římském misálu nenacházejí. Pokud je to nutné, je třeba je právoplatně potvrdit.

2.2. Následující obřady se uplatňují během slavení mše svaté:

- a) hluboká úklona namísto pokleknutí, jež je předepsáno v Římském misálu;
- b) obyčej udělat k evangeliu velké znamení kříže,
- c) obyčej vykonávat některé obřady v mlčení, jako políbení evangeliáře nebo mytí rukou,
- d) starý obyčej připravit víno s vodou v kalichu předtím, než budou přineseny k oltáři.

SLAVENÍ SVATÉHO TÝDNE

Prot. 396/73 ze dne 31. ledna 1973: O.C.S.O.

Prot. 83/75 ze dne 11. srpna 1975: O.C.S.O.

(pro lekcionář)

KVĚTNÁ NEDĚLE

1. Dnes Církev vzpomíná na vjezd Krista do Jeruzaléma, aby dovršil své velikonoční tajemství. Památka tohoto vjezdu se děje ve všech mších svatých: před konventní mší procesím a při ostatních mších prostým příchodem.

SLAVENÍ KRISTOVA VJEZDU DO JERUZALÉMA

První forma: procesí

2. Slavení tercie dnes odpadá; nemodlí se ani soukromě, mimo těch, kdo se nezúčastní procesí,

3. Ve stanovenou dobu se komunita shromáždí v kapitulní síni nebo na jiném vhodném místě mimo onen kostel, který je cílem procesí. Rozdělování ratolestí se děje buď před shromážděním nebo bezprostředně před čtením evangelia.

4. Hlavní celebrant, koncebranti a přísluhující u oltáře jsou pro slavení mše oděni do červených rouch. Odeberou se na místo, kde je shromážděn lid.

5. Mezitím se zpívá následující úvodní verš nebo jiný vhodný zpěv.

Antifona: Hosana Synu Davidovu. Požehnaný, jenž přichází ve jménu Páně, Krále Izraele, Hosana na výsostech! (Mt 21,9)

6. Hlavní celebrant pozdravení shromážděné věřící obvyklým způsobem a pak přednese krátký úvod, kterým je vyzve k činné a vědomé účasti, a to přibližně těmito slovy:

Drazí bratři a sestry! Ve dnech doby svatopostní jsme se připravovali na Velikonoce. Snažili jsme se o obrácení svého srdce a o účinnou lásku k bližnímu. Dnes jsme se však sešli, abychom s celou Církví přistoupili ke slavení velikonočního tajemství.

Kristus vtáhl do svého města, do Jeruzaléma. Tam chtěl na sebe vzít utrpení a smrt a tam měl také vstát z mrtvých. S vírou

a vnitřní odevzdaností slavíme památku jeho vjezdu. Následujeme Pána na jeho cestě utrpení a skrze jeho milost máme podíl na jeho kříži, abychom také obdrželi podíl na jeho zmrtvýchvstání a na jeho životě.

7. Po tomto zahájení pronese hlavní celebrant jednu z následujících orací a přitom drží ruce složené:

Modleme se:

Všemohoucí věčný Bože, náš Vykupiteli,
tys sestoupil z nebe na zem a chtěl jsi na sebe dobrovolně vzít utrpení, aby bylo lidstvo osvobozeno tvou drahocennou krví.
Slyš prosby tvé Církve a naši modlitbu.
Seděl jsi pokojně, Pane, na hřbetě pokojného oslíka a dobrovolně jsi přišel, abys nás vykoupil skrze své utrpení.
Zástup tvých učedníků ti běžel v ústrety s palmovými ratolestmi a prostíral je na cestu s nadšením.
Zástupy lidu ti spěchaly v ústrety s palmami vítězství a provoláváním chvály a rovněž volaly:
„Hosana Synu Davidovu;
Požehnaný ten, který přichází ve jménu Páně.“
Takto ti tedy byla vyzdobena cesta na horu Olivovou.

V případě, že bratři nesou v rukou palmové ratolesti, lze použít úryvky v závorkách.

(Kdysi jsi vedl Noeho v arše přes vlny potopy světa a palmovou ratolestí holubice jsi mu oznámil návrat pokoje na zem.

Také patriarcha Jákob vztyčil ke tvé oslavě pamětní kámen a vylil na něj olej pomazání z tohoto stromu.

Ty jsi Kristus, Syn Boží:

tobě patří ovoce pomazání a pokoje,

ke tvé oslavě zpíval žalmista:

**„Bůh, tvůj Bůh, tě pomazal olejem radosti,
jako žádného ze tvých druhů.)**

Proto tě, Pane, ustavičně prosíme:

Požehnej **+** tyto ratolesti,
které nesou tví služebníci v rukou jemu k počtě s vírou.
Jako ti kdysi pospíchal lid v ústrety s palmovými ratolestmi,
tak ti chceme také my jít vstříc s ratolestmi
a s tebou vejít do věčné radosti.
Neboť ty žiješ a kraluješ po všechny věky.
R: Amen.

nebo:

Modleme se:
Požehnej **+** Bože, tyto ratolesti a požehnej také nás, ať s radostí
jdeme za svým Králem Kristem a jednou ať s ním vstoupíme do
věčného Jeruzaléma. Neboť on s tebou žije a kraluje na věky
věků.
R: Amen.

nebo:

Modleme se:
Bože, naše naděje, rozmnož naši víru
a vyslyš milostivě naši modlitbu.
Dnes předkládáme palmové ratolesti Kristu, vítězi.
Dej nám, ať ti v něm zasvěcujeme také ovoce dobrých skutků.
Neboť on s tebou žije a kraluje na věky věků.
R: Amen.

Pak může hlavní celebrant bez doprovodné modlitby pokropit
ratolesti svěcenou vodou.

8. Na to se přečte evangelium o vjezdu Páně podle jednoho ze
čtyř evangelistů. Toto vykoná obvyklým způsobem jáhen, a když
není žádný jáhen k dispozici, pak jeden z koncelebrantů.

Cyklus čtení A:

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Když se Ježíš a jeho učedníci přiblížili k Jeruzalému a při-
šli k Betfage u Olivové hory, poslal dva učedníky napřed a ře-
kl jim: „Jděte do té vesnice, která je před vámi, a hned nalez-

nete přivázanou oslici a s ní oslátko. Odvažte je a přiveďte ke mně. A kdyby vám někdo něco namítal, řekněte: Pán je potřebuje a hned je pošle nazpátek.“ To se stalo, aby se splnilo, co bylo řečeno ústy proroka: Řekněte siónské dceři: Hle, tvůj král k tobě přichází pokorný, sedí na oslu, na oslátku, mláděti soumara. Učedníci šli a udělali, jak jim to Ježíš nařídil. Přivedli oslici a oslátko, prostřeli na oslátko své pláště a on se na pláště posadil. Veliké množství lidu pak prostřelo své pláště na cestu, jiní sekali ze stromů ratolesti a stlali je na cestu. Zástupy, které šly před ním i za ním, volaly: „Hosana synu Davidovu! Požehnaný, který přichází ve jménu Páně! Hosana na výsostech!“ Jakmile vjel do Jeruzaléma, vzrušení zachvátilo celé město a lidé se ptali: „Kdo je to?“ Ze zástupu jim odpovídali: „To je ten prorok, Ježíš z galilejského Nazareta.“

(Slyšeli jsme slovo Boží)

Cyklus čtení B.

Slova svatého evangelia podle Marka.

Když se blížili k Jeruzalému, k Betfage a Betánii u Olivové hory, poslal (Ježíš) dva ze svých učedníků napřed a řekl jim: „Jděte do té vesnice, která je před vámi, a hned, jak do ní vejдете, naleznete přivázané oslátko, na kterém ještě neseděl žádný člověk. Odvažte ho a přiveďte. A kdyby se vás někdo zeptal: Co to děláte?, řekněte: Pán ho potřebuje a hned ho sem zase pošle nazpátek.“ (Učedníci) odešli a našli oslátko uvázané u dveří venku na rozcestí a odvázáli ho. Někteří z těch, kteří tam stáli, se jich ptali: „Co to děláte, že to oslátko odvazujete?“ Odpověděli jim tak, jak to řekl Ježíš, a oni je nechali. Přivedli oslátko k Ježíšovi, přehodili přes ně své pláště a on se na ně posadil. Mnoho (lidí) prostíralo na cestu pláště, jiní zase větvičky, které nařezali na polích. Ti, kdo šli před ním i za ním, volali: „Hosana! Požehnaný, který přichází ve jménu Páně! Požehnané království našeho otce Davida, které přichází! Hosana na výsostech!“

(Slyšeli jsme slovo Boží)

nebo:

Slova svatého evangelia podle Jana.

Mnoho lidí, kteří přišli na svátky, slyšelo, že Ježíš jde do Jeruzaléma. Tu vzali palmové ratolesti, vyšli mu naproti a volali: „Hosana! Požehnaný, který přichází ve jménu Páně, král izraelský!“ Ježíš našel mladého oslíka a posadil se na něj, jak je psáno: Neboj se, síónská dcero! Hle, tvůj král přichází, sedí na oslátku. Jeho učedníci to zprvu nechápali, ale teprve až byl Ježíš oslaven, rozpomenuli se, že to bylo o něm psáno a že mu to tak udělali.

(Slyšeli jsme slovo Boží)

Cyklus čtení C

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Ježíš šel vzhůru do Jeruzaléma. Když se přiblížil k Betfage a Betánii u hory, která se jmenuje Olivová, poslal napřed dva ze svých učedníků a řekl jim: „Jděte do protější vesnice. Jak do ní vejdete, naleznete přivázané oslátko, na kterém ještě neseď žádný člověk; odvažte ho a přiveďte! A kdyby se vás někdo zeptal: Proč ho odvazujete?,“ odpovíte mu takto: Pán ho potřebuje.“ Ti, kdo byli posláni, odešli a našli všechno, jak jim to řekl. Když oslátko odvazovali, ptali se jich jeho majitelé: „Proč to oslátko odvazujete?“ Odpověděli: „Pán ho potřebuje.“ Přivedli oslátko k Ježíšovi, přehodili přes něj plášť a vysadili na něj Ježíše. Jak se ubíral dál, prostírali mu na cestu své pláště. Když už se blížil ke svahu Olivové hory, začal celý zástup učedníků radostně a hlasitě chválit Boha za všechny zázraky, které viděli na vlastní oči, a provolávali: „Požehnaný, který přichází jako král ve jménu Páně! Na nebi pokoj a sláva na výsostech!“ Někteří farizeové ze zástupu na něj volali: „Mistře, zakaž to svým učedníkům!“ Odpověděl: „Říkám vám: Budou-li oni mlčet, bude křičet kamení.“

(Slyšeli jsme slovo Boží)

9. Po evangeliu lze případně pronést krátkou homilii. Pak začne procesí ke kostelu, v němž se bude slavit mše svatá.

PRVNÍ PODOBA PROCESÍ

10. Když se použije kadidlo, jde v čele turiferář s kadidelnicí, do níž se předtím vložilo kadidlo. Po něm následuje s křížem jeho nosič doprovázen dvěma ministranty s hořícími svícemi. Pak následuje hlavní celebrant s ministranty a koncelebranti a po nich bratři či sestry a pak ostatní věřící. V rukou nesou ratolesti.

Během procesí schola i lid zpívá následující nebo jiné vhodné zpěvy.

Antifona

Z Jeruzaléma vyšly děti naproti Pánu; mávaly olivovými ratolestmi a všichni volali: Hosana na výsostech!

Tuto antifonu lze mezi verši žalmu 23. opakovat.

Žalm 23

Hospodinu náleží země i to, co je na ní,

– svět i ti, kdo ho obývají. *

Neboť on jej založil nad moři,

– upevnil ho nad proudy vod. *

Kdo smí vystoupit na Hospodinovu horu,

– kdo smí stát na jeho svatém místě? *

Ten, kdo má nevinné ruce a čisté srdce,

– jehož duše nebaží po marnosti,

– kdo svému bližnímu křivě nepřísahá. *

Ten přijme požehnání od Hospodina

– a odměnu od Boha, svého spasitele. *

To je pokolení těch, kdo po něm touží,

– kdo hledají tvář Jakubova Boha. *

Zdvihněte, brány, své klenby,

– zvyšte se, prastaré vchody,

– ať vejde král slávy! *

Kdo je ten král slávy?

– Silný a mocný Hospodin,

– Hospodin udatný v boji. *

Zdvihněte, brány, své klenby,

– zvyšte se, prastaré vchody,

- ať vejde král slávy! *
- Kdo je ten král slávy?
- Hospodin zástupů,
- on je král slávy! *

Antifona

Děti jeruzalémské prostírali Pánu na cestu své pláště a volali: Hosana synu Davidovu! Požehnaný ten, který přichází ve jménu Páně!

Tuto antifonu lze mezi verši žalmu 46. opakovat.

Žalm 46

- Všechny národy, tleskejte rukama,
– jásejte Bohu radostným hlasem, *
protože Hospodin je vznešený, hrozný,
– je to veliký král nad celou zemí. *
- Podrobuje nám národy,
– klade nám k nohám pohany. *
- Vybírá nám naše dědictví,
– slávu Jakuba, kterého miluje. *
- Bůh se vznáší za jásotu,
– Hospodin vystupuje za hlaholu trub. *
- Zpívejte Bohu, zpívejte,
– zpívejte našemu králi, zpívejte! *
- Protože Bůh je králem celého světa,
– zpívejte mu chvalozpěv! *
- Bůh vládne národům,
– Bůh zasedá na svém svatém trůnu. *
- Knížata národů se přidružují
– k lidu Abraháмова Boha. *
- Vždyť Bohu patří vládcové země,
– je nadmíru vznešený. *

Hymnus o Kristu, Králi

Chór:

Sláva a chvála a čest / buď tobě, Vykupiteli a Králi! / S jásotem

tehdy lid volal: / Hosana budiž tobě.

Všichni:

**Sláva a chvála a čest / buď tobě, Vykupiteli a Králi! / S jásotem
tehdy lid volal / Hosana budiž tobě.**

Chór:

**Ty jsi král Izraele, / jsi výhonek z rodu Davidova, / který ve jmé-
nu Páně / jako ten Požehnaný přichází.**

Všichni:

**Sláva a chvála a čest / buď tobě, Vykupiteli a Králi! / S jásotem
tehdy lid volal / Hosana budiž tobě.**

Chór:

**Tobě zpívají chválu v nebi / blažené sbory věčně; / tak tě také
velebí člověk, / tak zároveň i všechno stvoření.**

Všichni:

**Sláva a chvála a čest / buď tobě, Vykupiteli a Králi! / S jásotem
tehdy lid volal / Hosana budiž tobě.**

Chór:

**Kdysi s ratolestmi v rukou / spěchal ti lid v ústrety; / tak s písní
a modlitbou / i my táhneme dnes s tebou.**

Všichni:

**Sláva a chvála a čest / buď tobě, Vykupiteli a Králi! / S jásotem
tehdy lid volal / Hosana budiž tobě.**

Chór:

**Tam ti zazníval jásot, / když jsi tam procházel trpět; / tobě, králi
světa, / zde přinášíme naši chválu.**

Všichni:

**Sláva a chvála a čest / buď tobě, Vykupiteli a Králi! / S jásotem
tehdy lid volal / Hosana budiž tobě.**

Chór:

**Pokud se ti jejich chvála zalíbila, / přijmi i tu chválu naši, / ty,
veliký králi a Pane, / ty, jemuž se dobro líbí.**

Všichni:

**Sláva a chvála a čest / buď tobě, Vykupiteli a Králi! / S jásotem
tehdy lid volal / Hosana budiž tobě.**

JINÁ PODOBA PROCESÍ: PROCESÍ SE ZASTAVENÍM PŘED KŘÍŽEM

11. V ustanovenou hodinu se postaví procesní kříž (bez krycí roušky) v křížové chodbě u vrátnice nebo na jiném vhodném místě.

Po kázání v kapitule se utvoří procesí bez kříže, přičemž hlavní celebrant s koncebranty a ministranty půjdou v čele.

Před tím, než procesí dorazí k bráně kostela, vykoná se zastavení před křížem. Všichni pokleknou a kantor zanotuje antifonu *Ave Rex* nebo jiný způsobilý zpěv s aklamací, který všichni zazpívají až do konce.

Při vstupu do kostela se nese kříž v čele procesí.

12. PŘI VSTUPU PROCESÍ DO KOSTELA se zpívá následující responsum nebo jiný zpěv, který se vztahuje na vjezd Páně do Jeruzaléma.

**Když Pán vjížděl do Svatého města,
zvěstovaly děti jeruzalémské vzkříšení života. ***

Nesli v rukou palmové ratolesti a volali:

Hosana na výsostech!

**V: Když lidé slyšeli, že Ježíš přichází do Jeruzaléma,
tak mu vytáhli naproti. ***

Nesli v rukou palmové ratolesti a volali:

Hosana na výsostech!

13. Při průvodu do kostela jdou koncelebrující kněží před hlavním celebrantem.

14. Když dospějí k oltáři, uctí jej polibkem koncebranti a pak hlavní celebrant. Všichni jdou na svá místa. Na závěr procesí hlavní celebrant pronese vstupní modlitbu mše po vynechání ostatních vstupních obřadů. Mše pak pokračuje obvyklým způsobem.

15. Tam, kde se PROCESÍ NEMŮŽE KONAT SKRZE KŘÍŽOVOU CHODBU NEBO VNĚ KOSTELA, se slaví vjezd Páně do kostela slavením průvodem do kostela před konventní mší svatou.

Bratři nebo sestry a ostatní věřící se shromáždí buď před portálem kostela nebo v kostele samém a ve svých rukou nesou ratolesti. Hlavní celebrant, koncelebranti, ministranti a skupinka věřících jde na příhodné místo v kostele vně kněžiště, na kterém může alespoň většina shromážděných lidí sledovat dění.

Zatímco hlavní celebrant a ostatní se přesunují na uvedené místo, zpívá se antifona *Hosana* nebo jiný vhodný zpěv. Pak následuje požehnání ratolestí a předčítání evangelia o vjezdu Páně do Jeruzaléma tak, jak je uvedeno výše pod č. 6 až 8. Po evangeliu se přesunuje hlavní celebrant s koncelebranty, s ministranty a skupinkou věřících slavnostně kostelem ke kněžišti. Mezitím se zpívá responsorium *Když Pán vjížděl do Svatého města* (viz č. 12) nebo jiný příhodný zpěv.

Když hlavní celebrant a koncelebranti dorazí k oltáři, uctí jej polibkem. Pak jdou na svá místa a hlavní celebrant pronese vstupní modlitbu mše po vynechání ostatních vstupních obřadů. Mše pak pokračuje obvyklým způsobem.

Druhá forma: prostý příchod

16. Ve všech ostatních mších svatých této neděle se připomínka vjezdu Páně do Jeruzaléma spojuje s obvyklým příchodem ke mši.

17. Zatímco kněz jde k oltáři, zpívá se úvodní verš se žalmem nebo jiným zpěvem stejného obsahu. Když kněz přišel k oltáři, uctí jej polibkem, jde na své místo a pozdraví lid: pak pokračuje ve mši obvyklým způsobem.

Ve mších svatých bez účasti lidu a v jiných mších, v nichž zpěv při příchodu není možný, kněz po políbení oltáře a pozdravení lidu přečte sám úvodní verš a pokračuje ve mši obvyklým způsobem.

18. Úvodní verš

Šest dní před velikonoční slavností přicházel Pán do města Jeruzaléma.

Tehdy mu vyšly naproti zástupy lidí; mávaly mu palmovými ratolestmi a volaly:

Hosana na výsostech! Buď pochválen ty, který přicházíš ve svém prevelikém smilování.

Žalm 23, 9-10

**Zdvihněte, brány, své klenby,
zvyšte se, prastaré vchody, ať vejde král slávy!**

Kdo je ten král slávy?

Hospodin zástupů, on je král slávy!

Hosana na výsostech! Buď pochválen ty, který přicházíš ve svém prevelikém smilování.

MŠE

19. Po procesí začne hlavní celebrant slavení mše svaté vstupní modlitbou.

20. Vstupní modlitba

Všemohoucí, věčný Bože, tys nám poslal svého Syna: stal se člověkem, ponížil se a byl poslušný až k smrti kříže; dej, ať také my za všech okolností konáme tvou vůli, abychom tvého Syna následovali a měli účast na jeho vzkříšení. Neboť on s tebou v jednotě Ducha svatého...

21. K vyprávění o utrpení Páně se nepoužijí žádné svíce. Kadidlo, pozdravení lidu a znamení kříže odpadají. Je přednášeno jáhnem nebo – pokud není jáhen k dispozici – koncelebrantem nebo hlavním celebrantem. Mohou jej předčítat i laici, přičemž role Krista se podle možnosti přenechává buď jáhnu nebo knězi. Jáhni – avšak ostatní lektoři nikoliv – si vyprošují před předčítáním pašijí požehnání od hlavního celebranta jako jindy před evangeliem.

22. Po pašijích lze přednést krátkou homilii a pak následuje **Vyznání víry (Credo)**.

23. Modlitba nad dary:

Přijmi, Bože, naši účast na oběti svého Syna; sami si nemůžeme zasloužit tvé slitování, ale spoléháme na to, že nás s tebou smířil svou krví. Neboť on s tebou žije a kraluje na věky věků.

24. Preface

V: Pán s vámi.

O: I s tebou.

V: Vzhůru srdce.

O: Máme je u Pána.

V: Vzdávejme díky Bohu, našemu Otci.

O: Je to důstojné a spravedlivé.

Vpravdě je důstojné a spravedlivé, dobré a spasitelné, svatý Otče, všemohoucí, věčný Bože, abychom ti vždycky a všude vzdávali díky, skrze našeho Pána, Ježíše Krista. Neboť on nás neodsoudil, ale dal se odsoudit za nás, a byl za naše hříchy přibit na kříž. Svou nevinnou smrtí nám otevřel přístup k tobě. A proto tě chválí nebe i země, proto tě chválí všichni andělé a svatí, proto i my s radostí voláme:

Svatý, Svatý, Svatý ...

VELIKONOČNÍ TRIDUUM

MŠE PŘED POSLEDNÍ VEČERÍ

Podle nejstarší tradice Církve jsou o tomto dnu zapovězeny všechny mše svaté bez lidu.

Večer se v příhodnou hodinu slaví mše svatá na památku Poslední večeře. Jí se účastní celá komunita a v ní vykonávají všichni kněží s klerici svou službu.

Svaté přijímání lze podávat věřícím jen v rámci mše svaté, nicméně nemocným jej lze přinést v kteroukoli denní dobu.

Zahájení a bohoslužba slova

1. Svatostánek má být úplně prázdný. Pro svaté přijímání kléru a lidu je třeba konsekrovat dostatek hostií ve večerní mši – též pro svaté přijímání na Velký pátek.

2. Úvodní verš – srov. Gal 6,24

Naší jedinou chloubou je kříž našeho Pána Ježíše Krista: v něm je naše naděje, život a vzkříšení, skrze něj jsme spaseni a vysvobozeni.

3. Ke **Gloria** zvoní zvony. Poté zmlknou až do Velikonoční noci, pokud biskupská konference či ordinář nestanoví jinak.

4. Vstupní modlitba

Bože, slavíme svatou hostinu, kterou nám tvůj Syn odkázal na znamení své lásky: neboť při poslední večeři, když se vydával na smrt, dal se své církvi za oběť novou a věčnou; dej, ať celá jeho církev žije stále plněji z tohoto velikého tajemství a sjednocuje se v tvé lásce. Skrze tvého Syna ...

R: Amen.

5. Po evangeliu následuje mytí nohou, pokud již nebylo vykonáno přede mší svatou v křížové chodbě nebo v kapitulní síni.

V případě, že se mytí nohou děje mimo mši svatou, takže čtení z Jana 13,1-15 se již odehrálo, lze při slavení mše svaté číst jiné evangelium, např. Lk 22, 24-30.

Zpěv před evangeliem

Buď pozdraven, náš Králi.

Ty jediný jsi se nad našimi hříchy smiloval.

+ Slova ze svatého evangelia podle Lukáše – 22,24-30

Vznikl mezi (učedníky) spor, kdo z nich je asi největší.

Řekl jim: „Králové vládnou svým národům, a kdo mají nad nimi moc, dávají si říkat ‚dobrodinci‘. U vás však ať to tak není! Ale kdo je mezi vámi největší, ať je jako nejmenší, a kdo je představený, ať je jako ten, kdo druhým slouží. Vždyť kdo je větší: ten, který sedí u stolu, či ten, kdo obsluhuje? Přece ten, kdo sedí u stolu! Já však jsem mezi vámi jako ten, kdo slouží.

Vy jste se mnou až do nynějška vytrvali v mých zkouškách. A já vám odkazuji královskou vládu, jako mně ji odkázal můj Otec, takže budete jíst a pít u mého stolu v mém království, sedět na trůně a soudit dvanáct izraelských kmenů.“

6. Umývání nohou se provádí podle místních zvyklostí. Během toho se přednášejí některé zpěvy obvyklé při tomto *Přikázání lásky (mandatum)* nebo jiné příhodné zpěvy.

7. Na umývání nohou nebo – pokud se toto nekoná – po evangeliu následuje homilie a nato navazují přímluvy. **Vyznání víry (Credo)** se v této misi nepronáší.

Slavení eucharistie

8. Modlitba nad dary

Přijmi, Bože, tyto dary a dej nám ducha pravé zbožnosti, aby se ti naše služba zalíbila; vždyť slavíme památku oběti, kterou se stále uskutečňuje naše vykoupení. Skrze Krista, našeho Pána ...

9. Preface o svaté eucharistii

Pokud se používá římský kánon, použijí se vlastní texty v *Communicantes*, *Hanc igitur* a *Qui pridie*.

V tomto společenství slavíme posvátný den, kdy náš Pán Ježíš Kristus byl za nás vydán; a také uctíváme slavnou Pannu Marii, Rodičku našeho Boha a Pána, Ježíše Krista, jejího snoubence svatého Josefa, tvé svaté apoštoly a mučedníky Petra a Pavla, Ondřeje, (Jakuba, Jana, Tomáše, Jakuba, Filipa, Bartoloměje, Matouše, Šimona a Tadeáše, Lína, Kléta, Klementa, Sixta, Kornélia, Cypriána, Vavřince, Chryzogona, Jana a Pavla, Kosmu a Damiána) a všechny tvé svaté. Pro jejich zásluhy a na jejich přímluvu ať nás vždycky a všude chrání tvá moc. (Skrze našeho Pána, Ježíše Krista. Amen.)

Pokračuje s rozepjatýma rukama dále:

Přijmi tedy milostivě, Bože, oběť svých služebníků i celé své rodiny v den, kdy náš Pán Ježíš Kristus přikázal učedníkům

slavit oběť jeho těla a krve. Dej našim dnům svůj řád a mír. Vysvobod' nás od věčné záhuby a připočti k zástupu vyvolených

Sepne ruce.

(v Kristu, našem Pánu. Amen.)

Pak rozestře ruce nad dary a pronáší:

Učiň, Bože, ty sám, ať je tato oběť v plnosti tvého požehnání tobě zasvěcená, pravoplatná a duchovní, hodná tvého zalíbení; ať se nám stane tělem a krví tvého milovaného Syna, našeho Pána Ježíše Krista.

Sepne ruce.

Neboť on právě dnes, večer předtím, než trpěl za naši spásu a za spásu celého světa,

Vezme chléb, drží jej kousek nad oltářem a pokračuje:
vzal do svatých a ctihodných rukou chléb, pozdvihl oči k nebi, k tobě, svému Otci všemohoucímu, vzdal ti díky a požehnal, lámal, dával svým učedníkům a řekl:

Kousek se skloní.

**VEZMĚTE A JEZTE Z TOHO VŠICHNI:
TOTO JE MOJE TĚLO,
KTERÉ SE ZA VÁS VYDÁVÁ.**

Ostatní jako v římském mešním kánonu.

10. Antifona k přijímání – 1 Kor 11, 24-25

**Toto je moje tělo, které se za vás vydává;
tento kalich je nová smlouva, potvrzená mou krví, praví Pán,
kdykoli z něho budete pít,
čiňte to na mou památku.**

11. Po udělení svatého přijímání zůstává na oltáři stát nádoba s hostiemi pro svaté přijímání dalšího dne. Ať už se mytí nohou provede v rámci mše svaté nebo vně ní v křížové chodbě nebo někde jinde, lze přechíst po svatém přijímání některá z Pánových slov po Poslední večeři. Všichni sedí a naslouchají. Mše svatá končí závěrečnou modlitbou (modlitba po přijímání).

12. Modlitba po přijímání

Všemohoucí Bože, ty jsi nás dnes posilnil na večerní hostině tvého Syna. Nasyť nás při nebeské hostině věčným životem. Prosíme o to skrze...

Přenesení Nejsvětější svátosti

13. Po závěrečné modlitbě stojí kněz před oltářem a tam naloží kadidlo a pak vkleče okouří kadidlem třikrát Nejsvětější svátost. Pak si přes ramena vloží benedikační vélum, uchopí nádobu s hostiemi a pokryje ji kališním vélem.

14. Nejsvětější svátost se přenáší ve slavnostním procesí. Nošič kříže jde vpředu, po něm jdou ceroferáři a turiferář. Procesí se přesunuje kostelem k místu úschovy, které má být připraveno v nějaké kapli a důstojně vyzdobeno. Mezitím se zpívá hymnus **Chvalte ústa** (bez posledních svou strof) nebo jiný eucharistický zpěv.

15. Jakmile procesí dorazilo na místo úschovy, postaví tam kněz nádobu s hostiemi, naloží kadidlo a vkleče Nejsvětější svátost kadidlem okouří. Přitom se zpívá Před svátostí tou velebnou. Pak kněz uzavře svatostánek či nádobu úschovy.

16. Všichni pak setrvají určitou dobu v tiché modlitbě. Poté se kněz s ministranty hluboce ukloní a vrátí se do sakristie.

17. Po slavení mše se oltář obnaží. Kříže se – pokud je to možné – z kostela odnesou; jinak je třeba je zahalit.

18. Ti, kdo se účastní večerní mše, se nepotřebují modlit nešpory.

VELKÝ PÁTEK

Slavení utrpení našeho Pána

1. Dnešního a následujícího dne neslaví Církev podle nejstarší tradice eucharistii.

2. Oltář je zcela prázdný, bez kříže, svící či plátén.

3. Odpoledne, okolo 3 hodiny odpolední – z pastoračních důvodů lze i později – se koná slavení památky Utrpení Páně. Zahrnuje tři části: bohoslužbu slova, uctívání kříže a svaté přijímání.

Dnešního dne se uděluje svaté přijímání věřícím jen během bohoslužby; nemocným však, kteří nejsou schopni se slavení zúčastnit, lze přinést eucharistie v kteroukoliv dobu.

4. Kněz a jáhen – pokud je nějaký k dispozici – si na sebe vezmou červená roucha, jaká se používají pro slavení mše svaté. Přesunou se k oltáři, ukloní se před ním a vrhnou se na zem, případně jen kleknou. Všichni setrvávají určitou dobu v tiché modlitbě.

5. Pak se kněz (a také jáhen) odebere k sedadlu, obrátí se k lidu a pronese se sepjatýma rukama jednu z následujících modliteb (bez: *Modleme se*):

Vzpomeň, Pane, na velké činy, jež způsobilo tvé slitování.

Ochraňuj a posvěť své služebníky,

pro něž tvůj Syn Ježíš Kristus prolil svou krev

a ustanovil velikonoční tajemství.

Neboť on s tebou žije a kraluje na věky věků.

R: Amen

nebo:

Všemohoucí a věčný Bože,

utrpením svého Syna jsi zničil smrt,

jež od prvních lidí přešla na všechna pokolení.

Podle zákona přirozenosti neseme na nás

**odraz prvního Adama;
pomoz nám svou milostí utvořit v nás obraz nového Adama
a stát se podobným Kristu.
Neboť on s tebou žije a kraluje na věky věků.
R: Amen.**

PRVNÍ ČÁST: BOHOSLUŽBA SLOVA

6. Pak se všichni posadí a bude se předčítat první čtení z knihy Izaiáše (52,13 – 53,12) s jeho responsoriálním žalmem.

7. Pak následuje druhé čtení z listu Židům (4,14-16; 5,7-9) a zpěv před evangeliem.

8. Pak se bude předčítat vyprávění o utrpení Páně podle Jana (18,1-19,42) stejným způsobem jako o Květné neděli.

9. Po těchto pašijích následuje eventuálně krátká homilie.

Velké přímluvy

10. Bohoslužba slova se uzavírá Velkými přímluvami. Kněz stojí u svého sedadla, při ambonu nebo u oltáře a zpívá či pronáší se složenýma rukama výzvu k modlitbě, v níž dojde vyjádření snažná prosba. Pak všichni setrvávají nějakou dobu v tiché modlitbě. Poté roztáhne kněz ruce a pronese nebo zazpívá oraci. Věřící pak mohou během celých přímluv klečet nebo stát.

11. Biskupská konference může předem stanovit nebo vymezit zvolání lidu před orací kněze, aby se zachoval tradovaný obyčej, podle něž věřící poklekají na zem modlitbě na výzvu jáhna „**Poklekněte**“ a „**Povstaňte**“.

12. V těžkém veřejném naléhavém stavu smí ordinář povolit nebo nařídit jednu zvláštní přídavnou prosbu.

13. Z počtu přímluv, který předkládá misál, smí kněz vybrat ty, který nejvíce odpovídají místním poměrům. Přesto je třeba zachovat posloupnost modlitebních proseb, která je předem stanovena pro Všeobecnou modlitbu (srov. AEM č. 46).

1. Za svatou církev

Modleme se, bratři a sestry, za svatou církev Boží, aby jí náš Bůh a Pán daroval svůj pokoj na celé zemi, aby ji sjednocoval a chránil a nám aby poskytl život v klidu a bezpečí ke chvále jeho Jména.

Modlitba mlčky – Kněz pokračuje:

Všemohoucí, věčný Bože,
ty jsi v Kristu zjevil svou slávu všem národům.
Ochraňuj to, co jsi stvořil ve svém milosrdenství,
aby tvá Církev vytrvala v pevné víře po celé zemi.
Prosíme o to skrze...
R: Amen.

2. Za papeže

Modleme se také za našeho papeže N.:
Ať jej všemohoucí Bůh,
jenž jej vyvolil k biskupské službě,
zachová své Církvi
a dá mu síly vést svatý lid Boží.

Modlitba mlčky – Kněz pokračuje:

Všemohoucí, věčný Bože,
ty pastýři svého lidu, ve tvé moudrosti má základ všechno.
Slyš naše modlitby a uchovej ve své dobrotě našeho papeže N.
Skrze něj veď svou Církev a dej,
aby rostla ve víře a v lásce.
Prosíme o to skrze...
R: Amen.

3. Za všechny životní stavy v Církvi

Modleme se za našeho biskupa N.,
za všechny biskupy, kněze i jáhny,
za všechny, kdo jsou ustanoveni ke službě v Církvi,
a za celý lid Boží.

Modlitba mlčky – Kněz pokračuje:

Všemohoucí, věčný Bože,
tvůj Duch posvěcuje celé tělo Církve a vede jej.

Vyslyš naši modlitbu za všechny životní stavy tvého lidu
a dej jim milost, ti sloužit ve věrnosti.

Prosíme o to skrze...

R: Amen.

4. Za katechumeny

Modleme se také za katechumeny:

Náš Pán a Bůh ať otevře jejich srdce pro tvé slovo,
ať jim ve křtu daruje odpuštění všech hříchů
a ať je přijme do svého otcovského domu,
aby našli život v našem Pánu, Ježíši Kristu.

Modlitba mlčky – Kněz pokračuje:

Všemohoucí, věčný Bože,
ty dáváš své Církvi vždy novou plodnost.
Daruj všem, kteří se připravují na křest,
růst ve víře a v poznání.

Veď je k opětnému zrození z pramene křtu
a přijmi je jako své děti.

Prosíme o to skrze...

R: Amen.

5. Za jednotu křesťanů

Modleme se za všechny bratry a sestry,
kteří věří v Krista,
aby je náš Pán a Bůh vedl na cestě pravdy
a spojil je v jednotě svaté Církve.

Modlitba mlčky – Kněz pokračuje:

Všemohoucí Bože,
ty jediný můžeš překonat rozštěpení a zachovat jednotu.
Smiluj se nad tvým křesťanstvím,
jež je posvěceno jedním křtem.

Sjednoť je v pravé víře
a semkni je poutem lásky.

Prosíme o to skrze...

R: Amen.

6. Za židy

Modleme se také za židy,
k nimž Bůh, náš Pán, promluvil nejdříve:
Ať je uchová ve věrnosti k jeho smlouvě
a v lásce ke svému Jménu,
aby dosáhl cíle, k němuž je chce vést jeho úradek.

Modlitba mlčky – Kněz pokračuje:

Všemohoucí, věčný Bože,
ty jsi dal Abrahámovi a jeho dětem své zaslíbení.
Vyslyš modlitbu své Církve za lid,
který jsi si vyvolil za své vlastnictví jako první:
Dej, aby dospěl k plnosti vykoupení.
Prosíme o to skrze...

R: Amen.

7. Za všechny, kdo nevěří v Krista

Modleme se za všechny, kdo nevěří v Krista,
aby je Duch svatý osvětlil a vedl je na cestu spásy.

Modlitba mlčky – Kněz pokračuje:

Všemohoucí, věčný Bože,
stůj při všech, kdo nevyznávají Krista,
aby s poctivým srdcem před tebou žili a pravdu našli.
Nám pak dej, abychom tajemství tvého života
pochytili čím dál tím hlouběji a rostli v bliženské lásce,
abychom se čím dál tím více stávali věrohodnými svědky tvé
dobrotivosti.

Prosíme o to skrze...

R: Amen.

8. Za všechny, kdo nevěří v Boha

Modleme se také za všechny, kdo neuznávají Boha,
aby se s jeho pomocí drželi svého svědomí
a tak dospěli k Bohu a Otci všech lidí.

Modlitba mlčky – Kněz pokračuje:

Všemohoucí, věčný Bože,
ty jsi stvořil člověka, aby tě hledal a v pokoji našel.

Dej se poznat v projevech svého milosrdenství
a ve skutcích svých věřících,
aby tě lidé navzdory všem překážkám nacházeli
a tě jako pravého Boha a Otce vyznávali.

Prosíme o to skrze...

R: Amen.

9. Za ty, kdo vykonávají vládu

Modleme se za ty, kdo vykonávají vládu:
Ať náš Pán a Bůh řídí jejich mysl a jejich srdce podle své vůle,
aby hledali pravý pokoj a svobodu ke spáse všech národů.

Modlitba mlčky – Kněz pokračuje:

Všemohoucí, věčný Bože,
ve tvé ruce jsou srdce lidí a právo národů.
Shlédni milostivě na ty, kdo nám vládnou,
aby na celém světě vládlo bezpečí a mír,
blaho národů a svoboda víry.

Prosíme o to skrze...

R: Amen.

10. Za všechny lidi, kteří snášejí trápení

Prosme, drazí bratři a sestry, Boha, všemohoucího Otce,
za všechny, kdo potřebují pomoc:

On ať je očistí ode všeho bludu,
odstraní zranění, zažene hlad,
uvolní pouta, dá opuštěným bezpečí,
putujícím a cestujícím šťastný návrat domů,
nemocným zdraví a umírajícím věčný život.

Modlitba mlčky – Kněz pokračuje:

Všemohoucí, věčný Bože,
útěcho sklíčených, sílo trpících,
slyš všechny, kdo k tobě ve svých nesnázích volají,
a dej jim v každé tísní zakusit své milosrdenství.

Prosíme o to skrze...

R: Amen.

DRUHÁ ČÁST: UCTÍVÁNÍ KŘÍŽE

14. Po velkých přímlovách následuje slavnostní uctívání kříže. Z obou forem jak ukázat kříž je třeba vybrat tu, která nejlépe odpovídá pastoračním požadavkům.

První forma

15. K oltáři je nesen kříž. Kněz stojí před oltářem, převezme kříž, odhalí jej, jestliže je zahalen, zvedne jej vzhůru a zazpívá zvolání: „**Hle, dřevo kříže**“. Pokud je to zapotřebí, může mu při zpívání pomáhat schola nebo kantor. Všichni pak odpoví: „**Pojďme, klanějme se**“. Poté všichni pokleknou na zem a setrvají v krátké modlitbě potichu. Pak všichni opět povstanou.

V případě, že kříž není zahalen, lze tato *improperia* (Výčitky Krista Božímu lidu) zazpívat před ukázáním kříže.

Druhá forma

16. K oltáři je nesen zahalený kříž. Kněz stojí před oltářem, převezme kříž a odhalí jeho horní část. Zvedne jej vzhůru a zazpívá zvolání: „**Hle, dřevo kříže**“. Pokud je to zapotřebí, může mu při zpívání pomáhat schola nebo kantor. Všichni pak odpoví: „**Pojďme, klanějme se**“. Poté všichni pokleknou na zem a setrvají v krátké modlitbě potichu. Kněz však zůstane stát a drží zdvižený kříž.

Poté kněz odhalí pravé rameno kříže a zvedne jej opět vzhůru. Zazpívá zvolání: „**Hle, dřevo kříže**“. Všechno další jako výše.

Nato kněz odhalí kříž úplně, zvedne jej a zanotuje potřetí zvolání: „**Hle, dřevo kříže**“. Všechno další jako při prvním odhalení. Po odpovědi všichni povstanou.

Zvolání k pozdvížení kříže:

Hle kříž, na kterém visel Pán, spása světa.

R: Pojďme, klanějme se!

Uctívání kříže

17. Zatímco kněz drží odhalený kříž, zpívají se eventuálně tato *Improperia* (Výčitky Krista Božímu lidu).

Jeden nebo dva kantoři:

Lide můj, co jsem ti učinil?

Čím jsem tě jen zarmoutil?

Odpověz mi.

Já jsem tě vyvedl z egyptské poroby.

Ty však svému Vykupiteli připravuješ kříž.

Dva bratři (či sestry) stojí před stupni kněžiště nebo na jiném příhodném místě a zpívají:

Hágios ho Theós.

Zde kleknou na kolena a uctí kříž, pak povstanou a pokračují ve zpěvu:

Hágios Ischyrós. Hágios Athánatos, eléison hemás.

Pak zpívají všichni:

Sanctus Deus (nebo: Svatý Bože).

Zde kleknou na kolena a uctí kříž, pak povstanou a pokračují ve zpěvu:

Sanctus fortis. Sanctus immortalis, miserere nobis (nebo: Svatý Bože, Svatý Silný, Svatý Nesmrtelný, smiluj se nad námi).

Jeden nebo dva kantoři:

Čtyřicet roků jsem tě vedl pouští.

Sytil jsem tě manou a zavedl jsem tě do země zaslíbené.

Ty však svému Vykupiteli připravuješ kříž.

Oba tito bratři (či sestry) opět zazpívají jako výše:

Hágios. A všichni: Sanctus (nebo Svatý Bože).

Jeden nebo dva kantoři:

Co jsem ti měl ještě učinit a neučinil?

Štěpoval jsem tě jako svou vybranou vinici,

ty však jsi mi zplodil trpké hrozny,

ty jsi mě v mé žízni napojil octem

a svému Vykupiteli jsi kopím probodl bok.

Oba tito bratři (či sestry): Hágios.

A všichni: Sanctus (nebo Svatý Bože).

18. Pak kněz položí kříž na stupně kněžiště nebo na jiné příhodné místo nebo jej dá podržet ministrantům. K uctívání kříže

přistoupí nejprve kněží, pak ministranti a pak věřící, přesunují se stranou u kříže a uctí jej jednoduchým pokleknutím nebo jiným znamením uctění tak, jak je to v klášteře obvyklé, např. tedy políbením kříže.

Mezitím se zpívá hymnus: **Crux fidelis** nebo jiné příhodné zpěvy. Po uctění kříže se každý posadí.

19. K uctění se předkládá pouze jediný kříž.

Hymnus k uctívání kříže

Část pro předzpěv se označuje číslem 1 (kantor nebo schola), část pro všechny shromážděné číslem 2. Když předzpěv zpívá spolu se všemi, je uvedeno 1 a 2.

1 a 2: antifonu

**Svatý kříži, strome věrnosti,
ušlechtilý strome, jemuž není žádný rovný,
žádný není tak bohatý na listoví a květ, žádný tak na plody!
Sladké dřevo, tak sladké hřeby a jaké sladké břemeno na vás!**

1: hymnus

**Veleb, jazyku, a zvěstuj ten vznešený zbrojný pochod;
kříž, to znamení vítězství, opěvuj triumfálním zpěvem.
Zpívej, jak pro svět Vykupitel zemřel a přesto dosáhl vítězství.**

2:

**Svatý kříži, strome věrnosti,
ušlechtilý strome, jemuž není žádný rovný,
žádný není tak bohatý na listoví a květ, žádný tak na plody!**

1:

**Neboť zaslepen jedl kdysi Adam ze stromu
a tak přivodil si soud;
ale Stvořitel pln milosrdenství nechtěl jeho záhubu
a sám vyvolil si onen strom, jenž ruší stromu kletbu.**

2:

**Svatý kříži, strome věrnosti,
ušlechtilý strome, jemuž není žádný rovný,**

žádný není tak bohatý na listoví a květ, žádný tak na plody!

1:

Tak nám byl v plnosti času poslán Otcův Syn,
on, Stvořitel všeho světa, sestoupil z nebeského trůnu
a byl tělem a byl zrozen a byl Synem panny.

2:

Sladké dřevo, tak sladké hřeby a jaké sladké břemeno na vás!

1:

Je dítětem a pláče v jesličkách, jež si za lůžko zvolil,
pevně jej Maria zavíná plénkami, jež vede;
a ruce a nožky mu ovíjí tvrdým obinadlem.

2:

Svatý kříži, strome věrnosti,
ušlechtilý strome, jemuž není žádný rovný,
žádný není tak bohatý na listoví a květ, žádný tak na plody!

1:

Když po třiceti pozemských letech přišel pro Pána čas,
aby na sebe vzal smrt a utrpení kvůli naší spáse
byl vyvýšen na kříži, obětován jako Boží beránek.

2:

Sladké dřevo, tak sladké hřeby a jaké sladké břemeno na vás!

1:

Hle, ten ocet, hle, ta žluč. Trny, hřeby, oštěp plný vzteku
probodly jeho útlé tělo, voda a krev proudí z něj;
země, moře, hvězdy, světy budou takovou záplavou čisté.

2:

Svatý kříži, strome věrnosti,
ušlechtilý strome, jemuž není žádný rovný,
žádný není tak bohatý na listoví a květ, žádný tak na plody!

1:

Sehni, ty vysoký strome, své větve, změkni v kmeni i větvích,

poněvadž tvé tvrdé dřevo musí nést královské břímě,
dej na kmeni údům svého Stvořitele něžné odpočinutí.

2:

Sladké dřevo, tak sladké hřeby a jaké sladké břemeno na vás!

1:

Ty jediný jsi byl hoden nést výkupné za všechny hříchy,
ty laťko, jež nás zachraňuje ze ztroskotání tohoto světa.
Ty jsi pomazán krví Beránka, ty vzpěro, jež smrt zadržuješ.

2:

Svatý kříži, strome věrnosti,
ušlechtilý strome, jemuž není žádný rovný,
žádný není tak bohatý na listoví a květ, žádný tak na plody!

1 a 2:

Chvála a sláva budiž zasvěcena bez konce Bohu, nejvyššímu
Pánu.

Vzdávej čest Otci i Synu i Duchu svatosti.

Jednoho Boha ve třech osobách ať chválí veškerý svět i čas.
Amen.

20. Po uctívání kříže se kříž přenese na své místo u oltáře. Mezitím se eventuálně zazpívá antifona **Super omnia ligna**. Všichni pokleknou na kolena.

Antifona

Vznešenější než všechny cedry je jediné kříž,
na němž visela spása světa,
na němž Kristus triumfoval a smrt zdolala smrt.

TŘETÍ ČÁST: SVATÉ PŘIJÍMÁNÍ

21. Na oltář se rozprostře plátno, na něj pak se položí korporál a misál. Pak ten, kdo je příslušně pověřen nebo kněz sám, přinese Nejsvětější svátost z místa úschovy k oltáři nejkratší cestou, zatímco všichni setrvávají mlčky vestoje. Jeden ministrant doprovází Nejsvětější svátost hořícím svícem a postaví jej vedle oltáře nebo na oltář.

22. Když ten, kdo byl pověřen, postavil Nejsvětější svátost na oltář a otevřel nádobu, přistoupí kněz, učiní hlubokou úklonu a jde k oltáři. Tam pak pronese srozumitelně se sepjatýma rukama toto:

Podle Spasitelova příkazu a podle jeho božského učení odvažujeme se modlit:

Pak kněz roztáhne ruce a pronese spolu se všemi přítomnými:

Otče náš, jenž jsi na nebesích,

posvěť se jméno tvé.

Přijď království tvé.

Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi.

Chléb náš vezdejší dej nám dnes.

A odpusť nám naše viny,

jako i my odpouštíme našim viníkům.

A neuveď nás v pokušení, ale zbav nás od zlého.

Pak kněz pokračuje s roztaženýma rukama sám:

Vysvobod' nás ode všeho zlého, Bože,

a dej našim dnům svůj mír.

Smiluj se nad námi a pomoz nám:

Ať se nikdy nedostaneme do područí hříchu,

ať žijeme v bezpečí před každým zmatkem

a s nadějí očekáváme požehnaný příchod

našeho Spasitele Ježíše Krista.

Pak kněz složí ruce. Shromáždění věřící uzavřou tuto modlitbu zvoláním:

Neboť tvé je království i moc i sláva navěky.

23. Kněz složí ruce a potichu pronese:

Pane Ježíši Kriste, ať mi přijetí tvého těla a krve nepřinese soud a zatracení, nýbrž požehnání a spásu.

24. Pak kněz vezme hostii, drží ji nad patenou a vykoná obřad přijímání obvyklou formou.

25. Pak rozděluje svaté přijímání věřícím. Během podávání svatého přijímání lze zpívat nějaký příhodný zpěv.

26. Po udělení svatého přijímání nádobu se zbývajících hostiemi přenesse k tomu pověřená osoba na místo k tomu připravené vně kostela. Když to však okolnosti vyžadují, postaví se nádoba do svatostánku.

27. Poté a eventuálně po krátké době posvátného mlčení pronese kněz následující oraci.

Modleme se: Milosrdný Bože, děkujeme ti, žeš Kristovou smrtí a vzkříšením všechno obnovil; upevni v nás dílo vykoupění, abychom posilněni svátostí, kterou jsme přijali, žili v trvalém spojení s tebou. Skrze Krista, našeho Pána.

R: Amen.

28. K propuštění se kněz obrátí ke shromážděným věřícím, roztáhne ruce nad nimi a pronese následující modlitbu.

Žehnací modlitba nad lidem

Shlédni, Bože, na lid, který v naději ve vzkříšení oslavil památku smrti tvého Syna; dej svému lidu požehnání: odpusť mu hříchy a potěš ho, posilni ho ve víře a veď ho bezpečně ke spáse. Skrze Krista, našeho Pána. R: Amen.

Všichni opustí mlčky kostel. V příhodnou dobu se oltář opět obnaží.

29. Účastníci tohoto slavení odpoledne se nepotřebují modlit nonu a nešpory.

BÍLÁ SOBOTA

O Bílé sobotě Církev setrvává u hrobu Páně a rozjímá o jeho utrpení a jeho smrti. Mešní oběť se neslaví a oltář zůstává nepokrytý. Teprve o Velikonoční noci, v níž Církev očekává Zmrtvýchvstání Páně, prorazí velikonoční radost, která se pak rozvíjí v průběhu padesáti dní ve své celé plnosti.

Svaté přijímání lze o Bílé sobotě poskytnout jen jako viaticum.

DOBA VELIKONOČNÍ

VELIKONOČNÍ NEDĚLE, SLAVNOST ZMRTVÝCHVSTÁNÍ PÁNĚ

SLAVENÍ VELIKONOČNÍ NOCI

1. Velikonoční noc je podle nejstarší tradice nocí bdění pro Pána (Ex 12,42). Evangelium (Lk 12, 35 a násl.) nabádá věřící, aby očekávali svého Pána s hořícími lampami v rukou, aby je Pán při svém opětném příchodu našel bdící a aby je pozval si sednout ke svému stolu.

2. Velikonoční noc se člení následovně: Po krátkém slavení světla (1. část) následuje v bohoslužbě slova zamyšlení nad velkými skutky, které Bůh a Pán učinil na svém lidu ve starších dobách. Církev důvěřuje jeho slovu a jeho zaslíbení (2. část). Když se blíží vzpomínkový den Zmrtvýchvstání, uděluje se křest (3. část); spolu s těmi, kdo se ve křtu opět zrodili, přistupuje komunita s věřícími ke stolu, který Pán připravil svému lidu svou smrtí a svým zmrtvýchvstáním (4. část).

3. Slavení se koná v noci; nemá začít před soumrakem a nemá skončit po červácích neděle.

4. Noční mše svatá náleží již k neděli, i když se slaví před půlnocí.

Kdo se této mše v noci účastní, smí přijmout svaté přijímání ještě ve druhé Velikonoční mši svaté.

5. Kdo v noci celebroidl nebo koncelebroidl, smí o Velikonoční neděli celebroidl nebo koncelebroidl ještě druhou mši svatou.

6. Hlavní celebrant, koncelebranti a ministranti jsou oděni do bílých mešních rouch.

Pro všechny účastníky Velikonoční noci mají být připraveny svíce.

První část: slavení světla

Požehnání ohně a příprava velikonoční svíce (paškálu)

7. Světla v kostele jsou zhasnuta.

Na vhodném místě vně kostela se zapálí oheň ze dřeva. Jakmile se zde shromáždila komunita s případnými ostatními věřícími, přistoupí k ohni hlavní celebrant s koncelebranty a ministranty. Kdo zpívá Velikonoční chvalozpěv, ten nese Velikonoční svíci.

Kde nelze zažehnout oheň vně kostela, uskuteční se obřady tak, jak je uvedeno níže pod č. 13.

8. Kněz pozdraví komunitu i věřící a uvede je krátce do smyslu této noční slavnosti přibližně následujícími slovy:

Drazí bratři a sestry!

O Velikonoční noci náš Pán, Ježíš Kristus, vstal z mrtvých a přešel do života. Proto Církev na celém světě pokládá tuto noc za svatou: vyzývá své syny a dcery, ať přebývají kdekoliv, aby bděli a modlili se. Také my jsme této noci tuto výzvu přijali. Slavíme památku Kristova velikonočního díla spásy tím že posloucháme Boží slovo a slavíme svatá tajemství plní důvěry, že jednou budeme mít podíl na Kristově vítězství nad smrtí a na jeho životě v Bohu.

9. Pokud ještě není oheň rozžehnut, pak se právě nyní vykřesá oheň křesadlem, pokud se nejeví lepším jiný postup. Po rozžehnutí Velikonočního ohně jej kněz požehná.

Modleme se.

Všemohoucí, věčný Bože, tys skrze Krista daroval všem, kdo v něj věří, světlo své slávy.

Požehnej + tento nový oheň, který osvěcuje noc, a rozžehni v nás touhu po tobě, po nepomíjejícím světle, abychom s čistým srdcem dospěli k věčným Velikonocím.

Prosíme o to skrze...

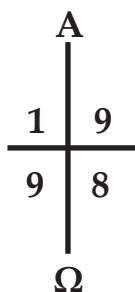
R: Amen.

Velikonoční svíce se rozžehne z nového ohně.

10. Když se kvůli národnímu charakteru jeví na místě, aby se jistými symboly poukázalo na důstojnost a význam Velikonoční svíce (paškálu), lze tak učinit následujícím způsobem:

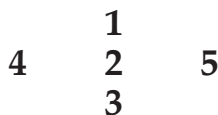
Po požehnání ohně přinese akolyta nebo jeden z ministrantů Velikonoční svíci před hlavního celebranta. Ten rydlem narýsuje do svíce kříž. Na něj nakreslí řecké písmeno Alfa, pod něj písmeno omega a mezi ramena kříže napíše letopočet. Přitom pronáší:

1. Kristus včera i dnes (svislé břevno),
2. Začátek i konec (vodorovné břevno),
3. Alfa (nad křížem),
4. i omega (pod křížem).
5. Jeho je čas (první číslice),
6. i věčnost (druhá číslice).
7. Jeho je moc i sláva (třetí číslice),
8. po všechny věky věků (čtvrtá číslice). Amen.

11. Do vrytého kříže kněz ve tvaru kříže vetknout pět kadidlových zrn. Přitom pronáší:

1. Svými svatými ranami,
2. jež září ve slávě,
3. ať nás chrání
4. a ať nás zachová
5. Kristus, náš Pán. Amen.

12. Kněz zažehne Velikonoční svíci (dále jen paškál) od ohně a přitom pronáší:

Kristus slavně vstal z mrtvých. Ať jeho světlo zažene temnotu srdcí.

Níže uvedené úkony a slova pod čísla 10 až 12 lze použít všechny nebo jen jejich výběr, vždy podle místních a pastorálních poměrů. Biskupské konference mohou stanovit také jiné formy, jež lépe odpovídají národnímu rázu.

13. Kde nelze kvůli obzvláštním obtížím zažehnout oheň ze dřeva, se žehnání ohně přizpůsobí okolnostem. Lid se pak shromáždí jako jindy v kostele. Kněz se přesunuje s ministranty ke kostelnímu vstupu, přičemž se zároveň nese i paškál. Lid se natočí ke knězi, nakolik je to jen možné.

Kněz pozdraví komunitu i věřící a uvede do slavnosti (srov. č. 8). Pak následuje požehnání ohně (č. 9) a příprava a zažehnutí paškálu (č. 10 až 12).

Procesí

14. Ten (nebo ti), kdo zpívá Velikonoční chvalozpěv, uchopí paškál, zvedne jej do výše a zazpívá:

Lumen Christi (Světlo Kristovo).

A všichni odpoví:

Deo gratias (Bohu díky).

Biskupská konference může stanovit delší aklamaci (zvolání).

15. Všichni se pak přesunují do kostela; paškál jde vpředu. Jestliže se užívá kadidlo, jde turiferář před Velikonoční svící.

U kostelního vstupu zůstane nosič paškálu stát, zvedne paškál do výše a zazpívá podruhé:

Lumen Christi (Světlo Kristovo).

A všichni odpoví:

Deo gratias (Bohu díky).

Účastníci tohoto slavení zažehnou své svíce od paškálu a přesunují se dále.

Před oltářem se obrátí nosič paškálu k lidu a zazpívá potřetí:

Lumen Christi (Světlo Kristovo).

A všichni odpoví:

Deo gratias (Bohu díky).

Rozsvítí se svíce, jež se nacházejí uvnitř kostela.

Velikonoční chvalozpěv

16. Hlavní celebrant a koncelebranti se odeberou na svá místa. Nosič paškálu postaví paškál na svícen uprostřed kněžiště nebo u ambonu nebo na jiném příhodném místě. Pak lze naložit kadidlo tak jako k evangeliu ve mši svaté a případně okouřit kadidlem misál a svíce.

17. Ten, kdo zpívá Velikonoční chvalozpěv pak případně okouří misál a paškál a přednese Velikonoční chvalozpěv u ambonu nebo u pulpitu při paškálu. Při tom všichni stojí a drží hořící svíce.

V případě nutnosti smí Velikonoční chvalozpěv zazpívat i kantor(ka), který(á) není jáhnem či knězem. Ten však vynechává slova „**Proto vás tedy ...**“ až do konce výzvy a rovněž i pozdrav „**Pán s vámi**“.

Velikonoční chvalozpěv lze zazpívat i v kratší formě. Mimo to smí biskupská konference Velikonoční chvalozpěv přizpůsobit zavedením zvolání (aklamací) pro shromážděné věřící.

18. Delší forma Velikonočního chvalozpěvu

Zajásejte již, zástupy andělů v nebi! Zaskvějte se v slávě, božská tajemství! K vítězství tak mocného Krále zazni, polnice, a zvěstuj spásu! Raduj se i ty, země, zalitá tak oslnivou září a tonoucí v jasu věčného Krále, pohleď, jak na celém světě rychle zmizely temnoty! Raduj se i ty, matko Církvi, zkrášlená leskem tak jasného světla! A v mohutném zpěvu lidu ať tento svatý dům Boží zní ozvěnou té radosti!

(Prosím vás tedy, drazí bratři, když hledíte na tak obdivuhodně jasné a svaté světlo, vzývejte spolu se mnou milosrdného a všemohoucího Boha. On mě bez mých zásluh milostivě přidružil ke sboru jáhnů; kéž mě tedy naplní jasem svého světla a dá mi vyzpívat chválu této svíce.

V: Pán s vámi.

R: I s tebou.)

V: Vzhůru srdce.

R: Máme je u Pána.

V: Vzdávejme díky Bohu, našemu Otci.

R: Je to důstojné a spravedlivé.

Vpravdě je důstojné a spravedlivé, abychom neviditelného Boha, všemohoucího Otce, i jeho jednorozeného Syna, našeho Pána Ježíše Krista oslavovali radostným zpěvem a celou vroucností srdce i ducha. Neboť Kristus za nás splatil věčnému Otci dluh Adamův a svou krví z lásky prolitou zrušil dlužní úpis dávného hříchu. Dnes je slavnost veliké noci, kdy se zabíjí onen pravý Beránek, jehož krev posvěcuje veřejně věřících. To je ta noc, ve které jsi, Bože, naše praotce, Izraelovy děti, kdysi vyvedl z Egypta; Rudým mořem jsi je pak převedl suchou nohou. To je tedy ta noc, kdy jas ohnivého sloupu zahnal temnotu hříchu. To je noc, která dnes na celém světě vzdaluje věřící v Krista od nepravostí světa a od tmy hříchu, vrací k milosti, sdružuje ve svaté společenství. To je ta noc, v níž Kristus pouta smrti rozlomil a jako vítěz vystoupil z hrobu. Nic by nám neprospělo, že jsme se narodili, kdybychom nebyli vykoupeni. Ó, jak obdivuhodně se sklání k nám tvá otcovská dobrota! Jak nedocenitelný to projev tvé lásky: Syna jsi vydal, abys vykoupil služebníka! Vpravdě nezbytný byl hřích Adamův, který Kristus zahladil svou smrtí. Ó šťastná vina, pro kterou přišel Vykupitel tak vznešený a veliký! Ó vskutku blažená noc, ta jediná směla znát čas i hodinu, kdy Kristus vstal z říše zemřelých! To je ta noc, o které je psáno: „Noc jako den se rozjasní“ a „Noc je mým světlem ve všech mých radostech“. A tak posvěcená tato noc zahání hříchy, smývá viny, hříšníkům vrací nevinnost a zarmouceným radost; zahání nenávist, vytváří jednotu srdcí a pokořuje zlé moci. V této milostiplné noci přijmi tedy, Otče svatý, tento chvalozpěv jako večerní oběť, kterou ti přináší přesvatá církev, když rukama svých služebníků slavně obětuje tuto svíci ze včelího vosku. Již jsme slyšeli chvalozpěv na tuto svíci, kterou

ke cti Boží rozsvítil planoucí oheň. Ačkoli se její plamen dělí a rozdává světlo, přece ho neubývá. Napájí se totiž tajícím voskem, který pro tuto vzácnou svíci připravila pilná včela. Ó vpravdě blahodárná noc, která spojila zemi s nebem, člověka s Bohem. Prosíme tě tedy, Bože, ať tato svíce, ke cti tvého jména zasvěcená, stále svítí neslábnoucím jasem, aby rozehnala temnotu této noci. Přijmi ji jako líbeznou vůni a dej, aby zářila jako světla na nebi. Plamen její ať spatří jitřní Vládce světla. Onen totiž Vládce světla, který nezná západu. Ten, který se vrátil z říše zemřelých a jasně zazářil lidskému rodu: tvůj Syn Ježíš Kristus. On s tebou žije a kraluje na věky věků.

R: Amen.

19. Kratší forma Velikonočního chvalozpěvu

Zajásejte již, zástupy andělů v nebi! Zaskvějte se v slávě, božská tajemství! K vítězství tak mocného Krále zazni, polnice, a zvěstuj spásu! Raduj se i ty, země, zalitá tak oslnivou září a tonoucí v jasu věčného Krále, pohleď, jak na celém světě rychle zmizely temnoty! Raduj se i ty, matko Církvi, zkrášlená leskem tak jasného světla! A v mohutném zpěvu lidu ať tento svatý dům Boží zní ozvěnou té radosti!

(Prosím vás tedy, drazí bratři, když hledíte na tak obdivuhodně jasné a svaté světlo, vzývejte spolu se mnou milosrdného a všemohoucího Boha. On mě bez mých zásluh milostivě přidružil ke sboru jáhnů; kéž mě tedy naplní jasem svého světla a dá mi vyzpívat chválu této svíce.

V: Pán s vámi.

R: I s tebou.)

V: Vzhůru srdce.

R: Máme je u Pána.

V: Vzdávejme díky Bohu, našemu Otci.

R: Je to důstojné a spravedlivé.

Vpravdě je důstojné a spravedlivé, abychom neviditelného Boha, všemohoucího Otce, i jeho jednorozeného Syna, našeho Pána Ježíše Krista oslavovali radostným zpěvem a celou vrouc-

ností srdce i ducha. Neboť Kristus za nás splatil věčnému Otci dluh Adamův a svou krví z lásky prolitou zrušil dlužní úpis dávného hříchu. Dnes je slavnost veliké noci, kdy se zabíjí onen pravý Beránek, jehož krev posvěcuje veřeje věřících. To je ta noc, ve které jsi, Bože, naše praotce, děti Izraele, kdysi vyvedl z Egypta; Rudým mořem jsi je pak převedl suchou nohou. To je tedy ta noc, kdy jas ohnivého sloupu zahnal temnotu hříchu. To je noc, která dnes na celém světě vzdaluje věřící v Krista od nepravostí světa a od tmy hříchu, vrací k milosti, sdružuje ve svaté společenství. To je ta noc, v níž Kristus pouta smrti rozlomil a jako vítěz vystoupil z hrobu. Jak nedocenitelný to projev tvé lásky: Syna jsi vydal, abys vykoupil služebníka! Vpravdě nezbytný byl hřích Adamův, který Kristus zahladil svou smrtí. Ó šťastná vina, pro kterou přišel Vykupitel tak vznešený a veliký! A tak posvěcená tato noc zahání hříchy, smývá viny, hříšníkům vrací nevinnost a zarmouceným radost. Ó vpravdě blahodárná noc, která spojila zemi s nebem, člověka s Bohem. V této milostiplné noci přijmi tedy, Otče svatý, tento chvalozpěv jako večerní oběť, kterou ti přináší přesvatá církev, když rukama svých služebníků slavně obětuje tuto svíci ze včelího vosku. Prosíme tě tedy, Bože, ať tato svíce, ke cti tvého jména zasvěcená, stále svítí neslábnoucím jasnem, aby rozehnala temnotu této noci. Přijmi ji jako líbeznu vůni a dej, aby zářila jako světla na nebi. Plamen její ať spatří jitřní Vládce světla. Onen totiž Vládce světla, který nezná západu: tvůj Syn Ježíš Kristus. On s tebou žije a kraluje na věky věků.

R: Amen.

Druhá část: bohoslužba slova

20. V této noční slavnosti, matce všech vigilií, se přednese devět čtení, sedm ze Starého zákona a dvě z Nového zákona (epistola a evangelium).

21. Z pastoračních důvodů lze počet starozákonních čtení snížit. Je však třeba dbát na to, aby tato čtení slova Božího tvořila stěžejní část Velikonoční noci. Ze Starého zákona se přečtou ale-

spoň tři čtení, v naléhavém případě alespoň dvě. Čtení o průchodu Rudým mořem (Ex 14) nesmí vypadnout nikdy.

22. Všichni odloží svíce a posadí se. Kněz uvede shromážděné věřící do smyslu čtení přibližně následujícími slovy:

Milí bratři a sestry!

Poté, co jsme slavnostně zahájili Velikonoční noc, chceme teď pozorně naslouchat Božímu slovu. Čtení nám zvěstují, jak se Bůh člověka ujal od samého začátku a jak vedl svůj lid a jak nakonec poslal svého Syna jako Vykupitele.

Kristus nám daroval nový život svou smrtí a svým zmrtvýchvstáním; prosme, aby se jeho vykupitelské dílo ve světě naplnilo.

23. Následují čtení. Lektor jde k ambonu a přednese první čtení. Žalmista či kantor zazpívá žalm a lid odpovídá opakujícím se responsoriálním zpěvem. Pak všichni povstanou, kněz vyzve k modlitbě: **Modleme se** a pronese oraci po krátkém tichu na modlitbu.

Místo responsoriálního žalmu lze také určitou dobu setrvat v tichu. V tomto případě se ubere ticha po výzvě k modlitbě.

Modlitby po čteních

24. Po prvním čtení (Stvoření: Gen 1.1-2. 2 nebo 1, 1.26-31a):
Modleme se: Všemohoucí Bože, ty jsi podivuhodný ve všem, co činíš. Dej svým vykoupeným poznat, že tvé stvoření je veliké, ale že ještě větší je dílo vykoupení, jež jsi nám v plnosti času daroval skrze smrt velikonočního Beránka, našeho Pána, Ježíše Krista, jenž s tebou žije a kraluje po všechny věky.

R: Amen.

nebo (Vytvoření člověka):

Modleme se: Všemohoucí Bože, ty jsi člověka podivuhodně stvořil a ještě podivuhodněji vykoupil. Pomoz nám odporovat silou Ducha svatého vábení hříchu, abychom dospěli k věčným radostem. Prosíme o to skrze...

R: Amen.

25. Po druhém čtení (Oběť Abraháмова: Gen 22, 1-18; nebo 1-2.9a.10-13.15-18):

Modleme se: Bože, Otče všech věřících, svou milostí rozmnožuješ po celém okrsku zemském děti svého zaslíbení. Velikonoční svátostí křtu naplňuješ přísahu, jež jsi dal Abrahámovi a činíš z něj otce všech národů. Dej všem, které jsi povolal do svého lidu, milost následovat toto volání.

Prosíme o to skrze...

R: Amen.

26. Po třetím čtení (Průchod Rudým mořem: Ex 14, 15 -15.1):

Modleme se: Bože, tvé prastaré zázraky září ještě v našich dnech. Co tedy kdysi tvá mocná paže učinila jednomu národu, to nyní činíš na všem národům. Kdysi jsi Izrael osvobodil z faraónovy poroby a vedl jej zátopou Rudého moře, nyní však vedeš všechny národy vodou křtu ke svobodě. Dej, aby se všichni lidé stali dětmi Abrahámovými a dospěli k důstojnosti vyvoleného národa. Prosíme o to skrze...

R: Amen.

nebo:

Modleme se: Pane, náš Bože, ty jsi zpřístupnil světlem Nového zákona smysl zázraků, jež jsi působil ve Starém zákoně: Rudé moře je obrazem vody křtu; osvobozený lid Izraele poukazuje na svatý lid Nového zákona. Dej, aby všichni lidé měli vírou podíl na důstojnosti Izraele a aby v Duchu svatém přijali milost opětného zrození. Prosíme o to skrze...

R: Amen.

27. Po čtvrtém čtení (Nový Jeruzalém: Iz 54, 4a.5-14):

Modleme se: Všemohoucí věčný Bože, oslav své jméno. Uděl to, co jsi otcům slíbil kvůli jejich víře, a dej křtem přibývat počtu svým dětí. Dej své Církvi zakusit, že se vyplňuje to, v co svatí Starého zákona s vírou doufali.

Prosíme o to skrze...

R: Amen.

Nebo jinou z modliteb, jež odpadnou po následujících čteních.

28. Po pátém čtení (Boží nabídka spásy: Iz 55, 1-11):

Modleme se: Všemohoucí věčný Bože, ty jsi jedinou nadějí světa. Skrze proroky jsi zvěstoval události spásy, které se v našich dnech naplňují. Vzbud' v nás ty sám onu touhu ti sloužit čím dál tím věrněji, protože níkdo v dobrém nedělá pokroky, jestliže jej nevede tvá milost.

Prosíme o to skrze...

R: Amen.

29. Po šestém čtení (Zdroj moudrosti: Bar 3,9-15.32 až 4,4):

Modleme se: Bože, náš Otče, ty dáváš nabývat počtu svých dětí a voláš lidi své Církve ze všech národů. Ochraňuj dobrotivě křtence, aby nikdy neopustili tento zdroj moudrosti a chodili po tvých cestách. Prosíme o to skrze...

R: Amen.

30. Po sedmém čtení Nový srdce a nový duch: Ez 36, 16-17a.18-28):

Modleme se: Bože, ty neměnná sílo, ty věčné světlo, shlédni dobrotivě na svou církev a skrze ni působ spásu lidí. Tak svět zakusí, co jsi od věčnosti ustanovil: Co je staré, stane se novým, co je temné, stane se jasným, co bylo mrtvé, povstane k životu, a všechno bude opět uzdraveno v tom, který je původcem všeho, v našem Pánu, Ježíši Kristu, jenž s tebou žije a kraluje po všechny věky věků.

R: Amen.

nebo:

Modleme se: Pane, náš Bože, Písmo Starého i Nového zákona nás uvádíš do tajemství této svaté noci. Otevři naše oči pro dílo tvého milosrdenství a milostí této Velikonoční noci nám daruj pevnou důvěru, že také náš život se dovrší ve tvé slávě.

Prosíme o to skrze...

R: Amen.

nebo jestliže následuje křest

Modleme se: Buď nám nablízku, všemohoucí Bože, a působ ve svátostech, které nám tvá láska daruje: Sešli svého Ducha, který z nás činí tvé děti, Ducha, skrze něhož se ti z vody křtu zrodí nový lid. Co na základě posvátných znamení konáme, to dovrš ty svou silou. Prosíme o to skrze...

R: Amen.

31. Po oraci posledního čtení ze Starého zákona se rozžehnou svíce na oltáři. Kněz zanotuje chvalozpěv „Sláva na výsostech“ (Gloria), který pak takto všichni přítomní zpívají. Kde je to obyčejem, zvoní se k tomu zvony.

32. Po Sláva na výsostech (Gloria) kněz pronese obvyklým způsobem vstupní modlitbu.

Modleme se: Bože, ty jsi tuto noc učinil jasnou jasem zmrtvýchvstání našeho Pána. Vzbud' ve své Církvi ducha být jako dítě, jehož jsi nám daroval křtem, abychom se tak stali novými na těle i na duši a sloužili ti s upřímným srdcem.

Prosíme o to skrze...

R: Amen.

33. Lektor přednese epištolu.

34. Po epištole všichni povstanou a kněz slavnostně zanotuje **Aleluja**. A všichni je zopakují.

Na to přednese žalmista nebo kantor žalm, na nějž lid odpovídá **Aleluja**. V případě nutnosti zanotuje **Aleluja** sám žalmista.

35. K evangeliu se nenesou žádné svícný, nýbrž pouze kadidlo (pokud se použilo).

36. Po evangeliu následuje homilie. Pak navazuje křestní liturgie.

Třetí část: obnova křestního slibu

37. Dva kantoři mohou eventuálně litanie zpívat. Všichni stojí (kvůli době velikonoční) a odpovídají.

Kyrie, eleison: Kyrie, eleison.

Christe, eleison: Christe, eleison.

Kyrie, eleison: Kyrie, eleison.

Svatá Maria, Matko Boží: oroduj za nás.

Svatý Michaeli: oroduj za nás.

Svatí Boží andělé: orodujte za nás.

Svatý Jane Křtiteli: oroduj za nás.

Svatý Josefe: oroduj za nás.

Svatý apoštolé Petře a Pavle: orodujte za nás.

Svatý Ondřeji: oroduj za nás.

Svatý Jane: oroduj za nás.

Svatá Marie Magdaléno: oroduj za nás.

Svatý Štěpáne: oroduj za nás.

Svatý Ignáci z Antiochie: oroduj za nás.

Svatý Vavřinče: oroduj za nás.

Svatý Václave: oroduj za nás.

Svatý Vojtěchu: oroduj za nás.

Svatý Jane Nepomucký: oroduj za nás.

Svatá Perpetuo a Felicito: orodujte za nás.

Svatá Anežko: oroduj za nás.

Svatý Řehoři: oroduj za nás.

Svatý Augustine: oroduj za nás.

Svatý Atanáši: oroduj za nás.

Svatý Bazile: oroduj za nás.

Svatý Martine: oroduj za nás.

Svatý Cyrile a Metoději: orodujte za nás.

Svatý Benedikte: oroduj za nás.

Svatý Roberte, Alberichu a Štěpáne: orodujte za nás.

Svatý Bernarde: oroduj za nás.

Svatý Františku: oroduj za nás.

Svatý Dominiku: oroduj za nás.

Svatý Františku Xaverský: oroduj za nás.

Svatý faráři Arský: oroduj za nás.

Svatá Kateřino Sienská: oroduj za nás.

Svatá Terezie z Avily: oroduj za nás.

Všichni svatí a světice Boží: orodujte za nás.

Měj s námi slitování: vysvobod' nás, Pane.

Ode všeho zlého: vysvobod' nás, Pane.

Ode všeho hříchu: vysvobod' nás, Pane.

Od smrti věčné: vysvobod' nás, Pane.

Svým vtělením a svým svatým životem: vysvobod' nás, Pane.

Svou smrtí a zmrtvýchvstáním: vysvobod' nás, Pane.

Sesláním Ducha svatého: vysvobod' nás, Pane.

I když jsme hříšníci: prosíme tě, vyslyš nás.

Ježíši, Synu živého Boha: prosíme tě, vyslyš nás.

Kriste, uslyš nás: Kriste, uslyš nás.

Kriste, vyslyš nás: Kriste, vyslyš nás.

38. Poté kněz požehná vodu následující modlitbou:

Drazí bratři a sestry!

Prosíme Pána, aby požehnal tuto vodu, kterou nyní budeme pokropeni. Ať nás tato svěcená voda upomíná na křest: avšak Bůh ať v nás obnoví svou milost, abychom zůstali věrní tomu Duchu Božímu, kterého jsme přijali.

Po krátkém tichu na modlitbu pronese kněz se sepjatýma rukama:

Pane, náš Bože, buď svému lidu nablízku, aby s bdělostí a na modlitbách slavil tuto Velikonoční noc. Ty jsi nás podivuhodně stvořil a ještě podivuhodněji opět utvořil. Vzpomínáme na tvé veliké skutky a prosíme tě: Požehnej tuto vodu, která nás upomíná na tvou péči o nás lidi. Na počátku jsi stvořil vodu, aby zemi přinášela plodnost a pro nás lidi byla svěžím nápojem a očišťující koupelí. Vodu jsi zapojil do služby pro dílo svého milosrdenství: V Rudém moři jsi svůj lid osvobodil ze egyptské poroby, v poušti jsi vodou ze skály utišil žízeň lidu. Proroci viděli v obraze čerstvé vody Nový zákon, který jsi chtěl uzavřít

s námi lidmi. Vodou, kterou Kristus v Jordáně posvětil, očisťuješ v křestní koupeli hříšného člověka a daruješ mu nový život svých dětí. Proto ať je tato voda připomínkou našeho křtu, ať nás sjednotí ve velikonoční radosti s našimi bratřími a sestrami, kteří budou této svaté noci pokřtěni, a se všemi, kteří se znovu zrodili k věčnému životu z vody a z Ducha svatého.

Prosíme o to skrze...

R: Amen.

39. Všichni stojí a s hořícími svícemi v rukou obnovují křestní sliby. Kněz je k tomu uvede přibližně následujícími slovy:

Drazí bratři a sestry!

My všichni jsme kdysi byli velikonočním tajemstvím křtu s Kristem pohřbeni, abychom s ním byli vzkříšeni k novému životu. Po čtyřiceti dnech postní doby, v nichž jsme se připravovali na Velikonoce, chceme tedy obnovit křestní sliby, jimiž jsme se kdysi odřekli Satana a jimiž jsme Bohu slíbili sloužit jemu, našemu Pánu, ve svaté katolické Církvi.

Proto se vás ptám:

Kněz: Zříkáte se tedy Satana?

Všichni: Zříkám.

Kněz: I vši jeho zloby?

Všichni: Zříkám.

Kněz: I všeho jeho lákání?

Všichni: Zříkám.

nebo:

Kněz: Zříkáte se zla, aby jste mohli žít ve svobodě dětí Božích?

Všichni: Zříkám.

Kněz: Zříkáte se lákání zlého ducha, aby nad vámi nezáskal moc?

Všichni: Zříkám.

Kněz: Zříkáte se Satana, původce zla?

Všichni: Zříkám.

Biskupská konference smí případně tuto druhou formulaci upravit podle místních okolností.

Pak kněz pokračuje:

Kněz: Věříte v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země?

Všichni: Věřím.

Kněz: Věříte v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho, jenž se narodil z Marie Panny, byl ukřižován a pohřben, vstal z mrtvých a sedí na pravici Otcově?

Všichni: Věřím.

Kněz: Věříte v Ducha svatého, svatou církev obecnou, společenství svatých, odpuštění hříchů, vzkříšení mrtvých a život věčný?

Všichni: Věřím.

Kněz končí slovy:

Všemohoucí Bůh, Otec našeho Pána Ježíše Krista, nám dal nový život z vody a z Ducha svatého a odpustil nám všechny hříchy. Kéž nás svou milostí zachová pro věčný život v Kristu Ježíši, našem Pánu.

R: Amen.

40. Kněz pokropí shromážděné věřící svěcenou vodou a během toho všichni zpívají tuto antifonu:

antifona

**Viděl jsem pramen vody,
který vyvěral z chrámu na pravé straně, aleluja.
A všichni, k nimž voda dosáhla,
byli uzdraveni a volají: Aleluja, aleluja.**

Nebo jiný příhodný křestní zpěv.

41. Po pokropení se svěcená voda odnese na obvyklé místo. Poté odejde kněz na své místo a zahájí přímluvy. **Vyznání víry** (Credo) odpadá.

Čtvrtá část: slavení eucharistie

42. Kněz jde k oltáři a obvyklým způsobem započne bohoslužbu oběti.

43. Modlitba nad dary

Pane, náš Bože, přijmi modlitby a dary svého lidu a dej, aby nás tato velikonoční slavnost, která má svůj zdroj v oběti pravého velikonočního Beránka, vedla k věčné spáse.

Prosíme o to skrze...

44. Velikonoční preface: **Tato noc...**

Jestliže se užívá římského kánonu, použijí se při **Communicantes** a **Hanc igitur** vlastní texty.

45. Antifona k přijímání

Náš velikonoční beránek, Kristus a Pán, je obětován. Aleluja. Jsme osvobozeni z hříchu a vin. Proto slavme hostinu s radostí. Aleluja.

46. Modlitba po přijímání

Pane, náš Bože, ty jsi nás posílil velikonočními svátostmi. Daruje nám Ducha své lásky, abychom byli jedním srdcem a jednou duší. Prosíme o to skrze...

R. Amen.

47. K propuštění jáhen nebo kněz sám pronese či zazpívá toto:
V: Jděte ve jménu Páně, aleluja, aleluja.

R: Bohu díky, aleluja, aleluja.

VLASTNÍ TEXTY O SVATÝCH

Prot. 83/75, 16, září 1975: O.C.S.O.

Prot. 425/77, 9, května 1977: O.Cist.

Tyto texty se nacházejí ve vydání s názvem *Missæ propriæ ad usum Ordinis Cisterciensis*, Řím 1983.

Pozdější přídávky

Prot. 203/83, 5, února 1983: O.Cist.

Prot. 330/83, 5, března 1983: O.C.S.O.

Prot. 1403/92, 11, září 1992: O.C.S.O.

Prot. 578/95/L, 19, října 1995: O.Cist.

Prot. 629/95/L, 19, října 1995: O.C.S.O.

20. ledna

BLAHOSLAVENÝ CYPRIÁN MICHAEL TANSI, KNĚZ O.C.S.O.

Vstupní modlitba

Bože, ty jsi v blahoslaveném knězi Cypriánu Michaelovi spojil apoštolskou horlivost pastýře s mnišským způsobem života. Na jeho přimluvu nám dej, abychom vytrvalostí v modlitbě neúnavně usilovali o příchod tvého království. Prosíme o to skrze...

2. února

UVEDENÍ PÁNĚ DO CHRÁMU

Alternativní modlitba pro žehnání svící:

Modleme se.

Bože nesmírné moci,

**dnes je tvůj jednorozený Syn, oděn do našeho lidství,
uváděn do chrámu Pannou Marií, jeho matkou.**

Prosíme tě, požehnej **†** tyto svíce,
které obětujeme ke cti tvého jména.
Na přímluvu blahoslavené Marie, vždy Panny,
nám uděl útěchu dobrého zdraví,
kdykoliv svýma rukama poneseš tato světla
ke cti tvého Syna a našeho Pána.
A kdekoliv tyto svíce budou hořet,
ať je odehnáno klamavé působení nečistých duchů.
Tak ať každý, kdo v tebe věří, spěje v ústřety našemu Ženichu,
naplněn radostí ve světle těchto svící,
a ať si zaslouží radostně s ním vejít na zasnubní hostinu.
Prosíme o to skrze Krista, našeho Pána.¹

22. dubna

BLAHOSLAVENÁ MARIE GABRIELA SAGHEDDU, MNIŠKA

Vstupní modlitba

Bože, věčný pastýři,
ty jsi podnítil blahoslavenou pannu Marii Gabrielu k tomu,
aby svůj život velkodušně obětovala pro jednotu křesťanů.
Na její přímluvu úspěš, prosíme, příchod onoho dne,
kdy všichni, kdo věří v Krista,
shromáždění kolem stolu tvého slova a nebeského pokrmu,
tě budou moci velebit jedním srdcem a jedním hlasem.
Prosíme o to skrze...

26. dubna

SVATÝ RAFAEL ARNAIZ BARON, OBLÁT O.C.S.O.

Vstupní modlitba

Pane a Bože, ty jsi svatého Rafaela
učinil vynikajícím učedníkem v poznání Krista ukřižovaného.
Ať se za pomoci jeho příkladu i modliteb v tom
milovat tě nade všechny věci,
i naše srdce rozšíří,
abychom tak mohli běžet s nevypověditelnou sladkostí lásky

po cestě kříže
a zasloužili si mít účast na životě a radosti
vzkříšeného Pána, Ježíše Krista, tvého Syna.
Neboť on s tebou žije a kraluje...

18. srpna

BLAHOŠLAVENÝ JAN KŘTITEL SOUZY, KNĚZ, A DRUHOVÉ, MUČEDNÍCI

Vstupní modlitba

Pane, náš Bože,
ty jsi dal blahoslavenému Janu Křtiteli Souzymu
i jeho druhům, mučedníkům,
milost věrnosti a shovívavosti
v krutých strastech jejich vyhoštění.
Uděl nám, abychom i my byli
za pomoci jejich příkladu vždy věrní ke tvé Církvi
a rozhodní ve snaze o smíření s našimi bratry a sestrami.
Prosíme o to skrze...

Alternativní modlitba pro společné texty o Panně Marii

Vstupní modlitba

Všemohoucí věčný Bože, přispěním Ducha svatého
jsi připravil tělo i duši Marie, přeslavné panenské Matky,
aby se stala důstojným příbytkem tvého Syna.
Uděl nám, kteří s jásotem slavíme její památku,
abychom byli prosti veškerého zla a uchováni od věčné smrti.
Prosíme o to skrze...²

Ve mších za různé zvláštní naléhavé potřeby

ZA POKOJ V KOMUNITĚ

Vstupní modlitba

**Všemohoucí věčný Bože,
jsi to ty, kdo buduje a chrání
svaté město, Jeruzalém na výsostech.
Buď základem a strážcem našich komunit,
aby byly příbytkem pokoje a vyrovnanosti.
Prosíme o to skrze...**

Modlitba nad dary

**Ve své laskavosti, Pane, posvěť tyto dary,
a když žádáme o odpuštění našich hříchů,
uchraň nás zla hrozícího zvenku
a zbav nás ode všeho protivenství.
Prosíme o to skrze...**

Modlitba po přijímání

**Pane, ty jsi naši pospolitost
nasytil nebeským pokrmem.
Prosíme tě, veď naše společenství k tomu,
abychom jednali uvážlivě za dobrých okolností
a odvážně v dobách protivenství.
Prosíme o to skrze...³**

POZNÁMKY

¹ *Collectaneum exemplar Cistercii*, MS. DIJON 114, Bibliothèque Publique Municipale, f°145 v°, c.3; *Missale Cisterciense* 1617, p. 213.

² *Breviarium Cisterciense*, tato modlitba se nalézá po antifoně **Salve, Regina** na konci kompletáře a byla zde zavedena opět do užívání.

³ *Missale Cisterciense*, mezi oracemi pro různé příležitosti, č. 37.

ČTVRTÁ ČÁST

RITUÁL

Hlavní prameny a jejich zkratky

Prot. xxxxxxxxx, z 20. června 1974: OCSO

Prot. 578/95/L, z 19. října 1995: OCist

Prot. 629/95/L, z 19. října 1995: OCSO

Na žádost důstojného Otce Gregoria Battisty, opata a generálního prokurátora Cisterciáckého řádu – důstojného Otce Armanda Veilleuxe, opata a generálního prokurátora Cisterciáckého řádu přísnější observance – vyhotovené dne 27. února 1995 z moci své pravomoci udělené této Kongregaci Nejvyšším veleknězem Janem Pavlem II., tímto rádi schvalujeme latinský text nového Cisterciáckého rituálu s názvem Vlastní cisterciácké texty, a to tak, jak byl v tomto vyhotovení předložen.

Tento výnos, v němž Svatý stolec požadované schválení uděluje, se neodlučitelně vloží do textu, který má být dán do tisku. Mimoto je třeba zaslat dvě vyhotovení vytištěného textu této Kongregaci.

K ničemu, co tomuto odporuje, se nebude přihlížet.

Z Kongregace pro bohoslužbu a svátosti dne 19. října 1995.

Antonio M. kardinál Javierre
prefekt

† Gerardo M. Agnelo
arcibiskup a sekretář

ÚPRAVY ŘÍMSKÉHO OBŘADU SVÁ- TOSTI SMÍŘENÍ NEBOLI POKÁNÍ

U čísla 70. si celebrant může zvolit:

**Ať je Pán ve tvém srdci a na tvých rtech,
aby jsi tak poznal všechny své hříchy pokorně a s vírou,
ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. Amen.¹**

Celebrant učiní znamení kříže, ledaže by tak bylo učiněno již na začátku rozhovoru, jak je uvedeno v Římském ordináriu v č. 42.

U čísla 99. si celebrant může zvolit:

Jdi v pokoji a již nehřeš.

Penitent pak odpoví:

Ať ti Pán odplatí životem věčným.²

ÚPRAVY V OBŘADECH ŘÍMSKÉHO RI- TUÁLU PRO POMAZÁNÍ NEMOCNÝCH A PRO PASTORAČNÍ PÉČI O NĚ³

39. Rubrika uvedená k tomuto číslu se nahradí následujícím textem:

Kde je dán zvláštní rituál uzpůsobený pro potřeby oblasti, má kněz možnost vnést formulace vlastní Cisterciáckým obřadům do tohoto Rituálu anebo vnést formulace tohoto zvláštního rituálu do Cisterciáckého rituálu.

52. Kněz může zvolit pro zakončení jednu z následujících formulací:

**Ať nad námi všemohoucí Bůh smiluje
a odpustí nám všechny naše hříchy;
ať nás zbaví ode všeho zlého,
zachová a upevní nás ve veškerém dobrém díle
a dovede nás do života věčného.**

nebo:

**Ať nám všemohoucí a milosrdný Pán
udělí skrze milost Ducha svatého
prominutí a odpuštění všech našich hříchů.⁴**

62. Přidává se následující rubrika:

V klášteřích, kde se slavení konventní mše svaté přenáší rozhlasem nemocným a kde se jim během ní nosí svaté přijímání, postačí, aby kněz každému přijímajícímu obvyklým způsobem řekl toto: **Tělo a krev Kristova.**

66. Mezi dvě rubriky tohoto čísla lze včlenit následující rubriku:

Nakolik je to možné, je vhodné, aby byli všichni členové komunity sešli k pomazání nemocného bratra (nemocné sestry). Po znamení zvonem podle obyčeje se všichni shromáždí v infirmáriu či jeho kapli, nebo pak v kostele či na jiném vhodném místě. Procesí se může konat v následujícím pořadí: svěcená voda, kříž, bratři (sestry) v mnišském hábitu, sakristán nesoucí olej nemocných a představený (nebo kaplan) oděný štolou na albě nebo alespoň v kukuli a – pokud je opatem – s berlou.⁵

70. Kromě modlitby č. 239 lze pronést i následující modlitbu:

**Všemohoucí věčný Bože,
ty jsi skrze svého apoštola svatého Jakuba
dal příkaz, aby kněží Církve byli přiváděni
a pomazali nemocné.**

**Dej, prosíme, aby byl(a) tímto posvěceným olejem nemocných
pomazán(a) a požehnán(a) našima rukama
tento tvůj nemocný služebník (tato tvá nemocná služebnice):
a to, oč s vírou prosíme a konáme úkony navenek,
se také tvou mocí uskuteční uvnitř.
Prosíme o to skrze...⁶**

71. Kněz použije pro zakončení příslušnou formulaci podle svého výběru, tak jsou uvedeny v č. 52.

73. Kromě jiných možných formulací v č. 240-241, lze použít následující:

Modleme se k našemu Pánu, Ježíši Kristu, bratři (sestry), a snažně se k němu obracejme pokornými prosbami, aby tohoto svého služebníka (tuto svou služebnici) navštívil, rozradostnil a posílil.⁷

Ať tě Pán očistí ze všech tvých hříchů a uzdraví tě z každé nemoci.

R. Kyrie, eleison.

Ať Pán tvůj život zachrání před zánikem a naplní tvé tužby dobrými věcmi.

R. Kriste, eleison.

Ať ti Pán udělí vyléčení srdce i těla, aby jsi mohl(a) vzdávat díky navždy.

R. Kyrie, eleison.⁸

80-82. Zde se vkládají i s jejich tituly rubriky, které umožňují slavit pomazání nemocných i během denní modlitby Církve:

Obřady pomazání během mše svaté nebo během některé hodinky denní modlitby Církve

80. Pokud to stav nemocné(ho) umožňuje a obzvláště pokud on či ona přijme svaté přijímání během slavení pomazání nemocných, lze je udělit během mše svaté nebo hodinky denní modlitby Církve buď v kostele...

82bis. Během hodinky denní modlitby Církve se pomazání nemocných uděluje následujícím způsobem:

a) Namísto hymnu pro ten den a hodinku se zazpívá jiný vhodný hymnus.

b) Po vybraném plném čtení kněz pronese homilii založenou na přečteném textu vztahující se k situaci...

c) Slavení pomazání nemocných se zahajuje vkládáním rukou (č. 74). A pak pokračuje...

d) Pak se v laudách a nešporách přednese evangelium, litanie (č. 73) a pak po Otčenáši tyto obřady zakončuje orace (čísla 77, 243-246) následovaná požehnáním (č. 79). V malých hodinkách se však po pomazání nemocných přednesou litanie a končí se modlitbou po pomazání následovanou požehnáním jako výše.

101. *Na prvé místo se vkládá následující rubrika:*

Když nemocný(á) v nebezpečí smrti má přijmout viaticum a je dostatek času udělit tuto svátost slavnostně, dá se podle obyčeje znamení zvony a všichni se sejdou v chóru. Opat (nebo kaplan) se oděje do alby a štoly bílé barvy, přijde ke svatostánku a vezme Nejsvětější svátost.

Pak se seřadí procesí a vydá se k infirmáriu. Vpředu jdou cetera a ti, kdo nesou kříž a svěcenou vodu, následuje opat (kaplan nebo v nepřítomnosti kněze abatyše) nesoucí Nejsvětější svátost zcela zakrytou jejím vélem příslušně upraveným, pak následují bratři (sestry) v pořadí podle doby vstupu, a ti zpívají žalmy a hymny.⁹

105. *Kněz zakončuje jednou z volitelných formulací tak, jak je uvedeno v č. 52.*

106. *Jiné možné formulace:*

Pán Ježíš Kristus, který řekl svým učedníkům:

„Cokoliv svážete na zemi, bude svázáno i na nebi a cokoli rozvážete na zemi, bude rozvázáno i v nebi“, si přál abychom byli připočtení mezi jeho vyvolené, ačkoli nejsme toho hodni.

Ať tě on sám naší službou očistí ode všech hříchů spáchaných myšlením, slovy i skutky nebo opomenutím a ať tě očistěného (očistěnou) od pout hříchu dovede do nebeského království.

Neboť on s tebou žije a kraluje po všechny věky věků.¹⁰

122. *Jiné formulace tak, jak jsou uvedeny výše v č. 106.*

145. Z důvodu bratrské lásky, kterou mají mít všichni mniši navzájem kvůli Kristu, který je povolal a shromáždil a rovněž je vede do života věčného, je velmi vhodné – jestliže umírající bratr (sestra) může vydržet delší prosebné modlitby – aby se v návaznosti na to, co bylo řečeno, dalo podle obyčeje bratřím znamení zvony a aby všichni, kdo mohou, spěšně přišli.

Poté, co se všichni shromáždili a byla zapálen paškál, opat pronese uvítání a může pokropit svčnou vodou nemocného (nemocnou) i všechny přítomné. Po přednesu krátké promluvy nebo modlitby (srov. č. 244 nebo 246), předloží umírajícímu (umírající) obraz Ukřižovaného Krista k políbení nebo jej (ji) na čele označí znamením kříže, a to dříve než mu udělí úplné rozhřešení udělované v nebezpečí smrti (pokud ještě neobdržel tuto milost v okamžiku udělení viatika) – č. 106.¹¹

Především ať všichni recitují Litanie ke všem svatým, a to alespoň zčásti, s odpovědí „**Oroduj za něj (ni)**“ se zvláštní zmínkou patrona či patronů umírajícího (umírající). Mohou také recitovat či zpívat i jiné obvyklé modlitby, a to zejména:

Apoštolské **Vyznání víry** (Credo)¹² a Modlitbu Páně pronášenou při křtu;

Verš „**Suscipe me Domine**“ (Ujmi se mě, Pane), kterým kdysi bratr (sestra) svěřil(a) své řeholní mnišské sliby Pánu;

Každodenní antifonu určenou Panně Marii: **Salve Regina**.

Když se zdá, že okamžik smrti bezprostředně hrozí, opat (nebo při opatově nepřítomnosti kterýkoliv z bratří) může recitovat jednu z následujících orací.

V klášteřích mnišek koná abatyš vše, co opat koná vůči mničům.

145 bis. Jestliže není z jakýchkoliv důvodů či nezbytným potřeb možné, aby se bratři shromáždili kolem umírajícího bratra, je velmi vhodné, aby se shromáždili k modlitbám za něj v příhodné době a na příhodném místě. Pak po Litaniích ke všem svatým a oraci svěřující jej Bohu tak, jak je uvedena výše, mohou zazpívat jiné žalmy a vyslechnout čtení Božího slova předložená v č.

144. To se může odehrát během hodinky denní modlitby Církve podle tohoto uspořádání: namísto krátkého čtení se vybere normální delší čtení, po výzvě k přímlovám litanie, pak Apoštolské vyznání víry a Modlitba Páně, orace svěřování Bohu a nakonec antifona ke cti Panny Marie.

POZNÁMKY

¹ *Rituale Cisterciense* III, IX, 3.

² *Rituale Cisterciense* III, IX, 6.

³ Veškeré předkládané formulace s jejich variantami lze nalézt v cisterciáckých *Collectanea* a v *Ecclesiastica Officia*, MS, 114 DIJON, Bibliothèque Publique Municipale, stejně jako v *Rituale Cisterciense*. Odkazy na ně jsou uvedeny pod těmito příslušnými zkratkami: *Coll.*, *E.O.* a *R.C.*

⁴ *Coll.* f 148 v, c.3; *R.C.* V, II, 7.

⁵ *Coll.* f 149 r, c.3; *E.O.* 93, 1-6; *R.C.* V, III, 1-4.

⁶ *Coll.* f 149 r, c. 3; *R.C.* V, III, 6

⁷ *Coll.* f 149 r, c.31 *E.O.* 93, 17; *R.C.* V, III, 16.

⁸ *Coll.* f, 149 r, c.31 *E.O.* 93, 18; *R.C.* V, III, 16; upraveno do souladu s *Liber Ordinum*, ed. Ferotin, *Ordo ad 11 visitandum vel perunguendum infirmum*, c. 71-73

⁹ *E.O.* 93, 24-39; *R.C.* V, IV, 1-3.

¹⁰ *Coll.* f 149 r, c.3; *R.C.* V, III, 8. Tato formulace je prakticky tatáž jako ta v Římském rituálu; je přidáno **nebo opomenutím**.

¹¹ *Coll.* f 149 v, c. 1; *E.O.* 94, 1-12; *R.C.* V, V, 1-3.

¹² *Coll.* f 149 v, c. 1; *E.O.* 94, 2-13; *R.C.* V, V, 1-4.

OBŘADY PŘIJÍMÁNÍ SESTER

Hlavní prameny a jejich zkratky

§ Coll. – *Collectaneum, ze Citeaux, vzniklo po 1175, MS. DIJON 114, Bibliothèque Publique Municipale*

§ E.O. – *Ecclesiastica Officia, vydal D. CHOISSELET a P. VERNET, podle rukopisu 114, Bibliothèque Publique Municipale podle vydání od Ph. GUIGNARD, Les monuments primitifs de la Règle cistercienne, Dijon 1878, a rukopisu 31 Univerzitní knihovny v Lublani, podle vydání od C. NOSCHITZKA v Analecta S.O.Cist. 6 (1950) 1-124, a rovněž rukopisu 1711 Státní knihovny v Tridentu, vydal B. GRIESSER v Analecta S.O.Cist. 12 (1956) 153-288 (přeloženo 1989 v Reiningue: Opatství Ölenberg).*

§ O.P.R. – *Ordo Professionis Religiosæ (římské vydání, Vatikan 1970)*

§ R.B. – *Regula sancti Benedicti, podle vydání v Sources Chrétiennes svazek 181-182.*

§ R.C. – *Rituale Cisterciense, 1698, vyd. Lérins 1892 a Westmalle 1949*

Úvod

Podstata a smysl řeholních slibů

1. Mnozí křesťané, Bohem povolání, se zasvěcují svatými řeholními sliby službě Boží a dobru lidí. Usilují o to úžeji následovat Krista životem podle evangelijních rad. Tím v nich křestní milost přináší obzvláště bohaté plody.

2. Církev jako dobrotivá matka má zasvěcený život stále ve-lice v úctě, a to v jeho rozličných formách, k nimž se v průběhu staletí rozvinul pod vedením Ducha svatého. Církev z něj učinila stav vymezený kanonicky, potvrdila početné řeholní pospolitosti, mezi nimi i mnišské řády, a vede je obezřetným zákonodárstvím.

Církev také sama přijímá řeholní sliby řeholnic, vyprošuje jim ve veřejné modlitbě Boží milost a přimluvu, svěřuje je Bohu a zprostředkovává jim milost tím, že jejich odevzdání sebe samých spojuje s eucharistickou obětí.

Obřady přiřazené stupňům uvádění do cisterciáckého řeholního života

3. Podle Řehole svatého Benedikta se každý, kdo nově vstupuje, po překonání obtíží vstupu zkouší v noviciátu, a to v trpělivosti ve všem. Po uplynutí dvou měsíců a pak opět po šesti a čtyřech dalších měsících novic znovu předkládá svou žádost, ale teprve při té poslední bude přijat jako mnich do kláštera.¹

V dnešní době probíhá tato zkušební doba v různých fázích, jak jsou stanoveny v konstitucích. Určitá doba postulátu přitom předchází noviciátu. Po něm následují pak časné řeholní sliby a teprve pak bude bratr, případně sestra, připuštěn ke slavným řeholním slibům.

4. V Řeholi našeho svatého Otce Benedikta sice čteme, že:

„Proto se hned v oratoři svlékne z vlastních šatů, které má na sobě, a obleče se do šatů klášterních“ (RB 58,26). Tudíž se výměna oděvu při skládání řeholních slibů jeví jako výraz zřeknutí se vlastního majetku.²

Přesto již od počátků křesťanského mnišství je tato výměna oděvu často výrazem výměny formy života nebo nového způsobu života.³ Jako totiž při křtu katechumen nejprve oděv odkládá a nahý sestupuje do křtitelnice, aby byl nato oděn bílým oděvem, tak musí také novic, jenž se chce stát mnichem, odložit vlastní oděv, aby mohl být oděn oděvem mnišským. Tento obřad je v Collectaneum ze Cîteaux popsán takto: „Když novic odkládá oděv ze světa, pronáší se: ‚Pán ať tě svleče ze starého člověka se všemi jeho skutky. Amen‘. Při vkládání mnišského oděvu se pro-

náš: „Pán ať ti obleče nového člověka, který je utvořen podle obrazu Božího, a to v opravdové spravedlnosti a svatosti. Amen.“⁴

I když byl tento obřad umístěn již na začátek noviciátu tím, že nově vstupující novic je oděn do klášterního roucha již dříve,⁵ tak lze předat černý škapulír a a pak bílou kukuli až při skládání řeholních slibů.⁶ Je také třeba mít na zřeteli, že v obřadech obláčky, časných a slavných slibů, jež teď popisujeme, předchází výměně roucha prosby o milost Boží, a to ne bezdůvodně. Tak se dostává modlitbě Církve a požehnání osoby větší důležitosti než oblácke.

5. Noviciát je obdobím, jímž počíná řeholní život. Je dobou zkoušení jak pro novice či novicky tak i pro komunitu či kongregaci. Je smysluplné na počátek noviciátu umístit obřady s prosbami o milost Boží, aby se dosáhlo zvláštního cíle této zkušební doby.

Tyto obřady mají být již podle své povahy střízlivé a krátké a provádí se obvykle uvnitř klášterní komunity. V každém případě se musí konat vně mše svaté.

6. Následují první řeholní sliby. V nich novic či novicka slibuje v časných slibech před Bohem a před Církví následovat evangelijní rady podle Řehole svatého Benedikta. Složení časných slibů se koná v kapitulní síni.⁷ Pokud to okolnosti vyžadují, lze je vsadit do některé hodinky denní modlitby Církve nebo také do mše svaté, to však bez žádné zvláštní slavnosti.

V případě, že se časné řeholní sliby obnovují z oprávněných důvodů a podle konstitucí, tak se to děje buď přede všemi v kapitulní síni nebo pouze před představeným v přítomnosti svědků.

7. Po uplynutí předepsané doby se skládají slavné řeholní sliby. V nich se mnich či mniška zasvěcuje navždy službě Boží a Církvi. Tyto věčné sliby představují nerozlučné spojení Krista s jeho nevěstou, s Církví.

Slavné řeholní sliby se skládají s odpovídající slavnostností v přítomnosti celé komunity a věřících v rámci slavení eucharistie. Toto skládání slibů má následující části:

a) Žádost o připuštění uchazeče (uchazečky), jež se nikdy nevynechává.

b) Homilie nebo promluva: V ní se vyloží lidu a uchazeči (uchazečce) smysl a význam mnišském života v Cisterciáckém řádu.

c) Prosté nebo delší dotazování: v něm se opat ptá uchazeče (uchazečky), zda on, případně ona, je připraven se Bohu zasvětit a usilovat o dokonalou lásku podle Řehole svatého Benedikta a řádových konstitucí.

d) Modlitba všech přítomných: děje se buď potichu nebo ve formě litaní ke všem svatým. Obrací se k Bohu, Otcí, a prosí o přimluvu blahoslavené Panny Marie a všech svatých.

e) Vlastní skládání slibů: skládá se na veřejnosti v kostele, před opatem, komunitou a věřícími. Návazně se položí listina se sliby na oltář a zazpívá se verš „**Suscipe me, Domine**“.

f) Slavnostní žehnací modlitba nad bratrem, případně sestrou, s čerstvě složenými sliby:

Tím Církev potvrzuje řeholní sliby liturgickými obřady; prosí nebeského Otce, aby vylil dary Ducha svatého nad osobou s čerstvě složenými sliby. Tuto žehnací modlitbu lze také uvést prosbou nově skládajícího sliby o modlitbu jednotlivých spolubratří a spolusester.

g) Předání kukule: ona je vlastním řeholním oděvem a vyjadřuje navenek věčné zasvěcení se Bohu.

Obřadům věčných slibů, jež se skládají v rámci slavení eucharistie, předsedá podle konstitucí pro mnichy opat kláštera, pro mnišky je to ale nadřízený otec opat. Pokud má obřadům věčných slibů v některém klášteře předsedat diecézní biskup (na základě zmocnění, delegace opatem kláštera či nadřízeným otcem opatem), pak klade po homilii tomu, kdo skládá sliby, otázky předkládané v tomto rituálu. V návaznosti na to se však řeholní sliby skládají před opatem či abatyší a tito je také přijímají.

Mešní formulář při obřadech skládání řeholních slibů

8. Při skládání slavných a také časných slibů – v případě, že si okolnosti žádají, aby se i časné sliby skládaly ve mši svaté – je na místě použít mešní formulář ze „Mši v den skládání slibů řeholníky“ s vlastními čteními. O slavnosti či neděli doby adventní, postní či velikonoční se však použije mešní formulář z toho dne. V tomto případě lze však použít při mešním kánonu k tomu určené vsuvky a odpovídající závěrečná požehnání.

9. Bohoslužbě slova při obřadech řeholních slibů náleží velký význam, má totiž dát vyjádření podstatě a úloze zasvěceného života. Proto lze užít čtení stanovených v lekcionáři pro skládání řeholních slibů, a to i tehdy, kdy nelze použít „Mši v den skládání slibů řeholníky“. Vyňaty zůstává Velikonoční triduum, slavnosti Vánoc, Zjevení, Nanebevstoupení, Letnic, Těla a Krve Páně a jiné přikázané svátky.

10. Při „Mši v den skládání slibů řeholníky“ se oblečou bílá mešní roucha.

Přizpůsobení příslušející jednotlivým klášterům

11. Vždy když je v tomto rituálu uvedena poznámka: „... nebo jinými obdobnými slovy“ či ostatní podobné formulace, lze také použít frází, které jsou udány pro tuto slavnost v Římském rituálu.

JAK SLAVIT ZAČÁTEK NOVICIÁTU

1. Kanonický noviciát má být započat liturgickými obřady, v jejichž středu je modlitba o Boží pomoc. V něm se má ozřejmit podstata mnišského života a charakter našeho řádu. Má být tedy prosté a střízlivé a má se oslavit jen v rámci klášterní komunity.

Z tohoto důvodu je kapitulní síň prostorem příhodným pro tyto obřady. Nesmí se vykonat v rámci mše svaté.⁸

Každé komunitě sice přísluší dát těmto obřadům vlastní ráz, ale zde jsou popsány prvky, které jsou převzaty z naší tradice nebo z Římské liturgie obnovené po II. vatikánském koncilu.

2. V textech je třeba se vyvarovat formulací, které by mohly jakkoliv omezovat rozhodovací svobodu novicky nebo zatemňovat smysl noviciátu jakožto období zkoušek a prověřování. Kde to je obvyklé, může u sedadla abatyše státá berla.⁹

3. Když se komunita v kapitulní síni shromáždila, vstoupí žadatelka po verši „**Ať Boží pomoc zůstává stále s námi**“ nebo po jiném verši doprostřed. Všichni si sednou.¹⁰ Vrhne na zem, poklekne nebo se hluboce ukloní. Pak se postaví před abatyši, která se jí ptá následujícími nebo obdobnými slovy:

Drahá sestro, (drahá) N., co žádáš?

Žadatelka odpoví:

Milosrdenství Boží a Řádu.¹¹

Nebo podobnými slovy, jako například:

**Chci poznat život ve vaší komunitě
a prosím vás, aby jste se mnou zkoušely,
zda jsem povolána v tomto klášteře Cisterciáckého řádu
následovat Krista s naprostým odevzdáním.**¹²

Žadatelka se může také bez položené otázky obrátit na abatyši a komunitu následujícími slovy:

**Milosrdenství Boží mě podněcuje sem přijít,
abych poznala váš způsob života.**

Proto vás prosím:

**Vyučte mě v následování Krista pod vedením evangelia,
jak tomu učí Řehole svatého Benedikta
a tradice Cisterciáckého řádu.**

Žadatelka může svou prosbu formulovat také sama podobnými slovy.¹³

Abatyše odpoví následujícími nebo obdobnými slovy:

K tomu ať ti dopomáhá Pán.¹⁴

4. Poté se přečte úryvek z Řehole našeho svatého otce Benedikta (z Prologu nebo i odjinud). Abatyše vysvětlí žadatelce podstatu a charakter našeho života a na konci se ptá na její připravenost následujícími nebo obdobnými slovy:

**Jsi ochotna následovat Krista dokonaleji
pod vedením evangelia
a na cestě, kterou ukazuje svatá Řehole?¹⁵**

nebo:

**Jsi ochotna sloužit se spolusestrami v klášteře
pod Řeholí a abatyší,
aby jsi v následování Krista
dospěla k dokonalosti ve víře, naději a lásce?¹⁶**

Žadatelka odpoví následujícími nebo obdobnými slovy:

**S pomocí milosti Boží doufám a přeji si
sloužit Kristu, Pánu a pravému králi.¹⁷**

Pak abatyše pronese například:

**Co v tobě Bůh započal,
to ať také dokončí.¹⁸**

nebo:

**Milosrdný Bůh ať tě svou milostí posiluje
a ať ti božský mistr dá světlo.¹⁹**

Všichni se připojí k této prosbě a pronesou:

Amen.²⁰

Pak novicka poklekne na zem uprostřed před abatyší. Kde je to obyčejem, může jí abatyše dát nové jméno a vysvětlit jí důvod pro tuto změnu jména.

5. Sestry povstanou a abatyše pronese například tato slova:

Drahé sestry, svatý Benedikt nás ve své Řeholi nabádá: „Kdykoli začínáš něco dobrého, co nejusilovněji ho pros, aby to sám dokončil.

Proto se chceme spolu modlit k Pánu, aby ve své dobrotě dal naší sestře N. to, co je pro nás od přirozenosti sotva možné.²¹

Všichni setrvávají určitou dobu v tiché modlitbě. Abatyše pak připojí modlitbu, do níž vloží křestní jméno nebo jméno nové, kde je takový obyčej:

Pane, náš Bože, vyslyš naši modlitbu za svou služebnici N., kterou přijímáme ve tvém jméně. Dej jí milost vytrvat věrně ve tvé Církvi a přijmout věčný život. Prosíme o to skrze...²²

nebo:

Bože, ty povoláváš lidi a činíš je způsobilými vyplnit poslání od tebe. Vyslyš naši modlitbu spolu s naší sestrou N., která chce v řeholním životě následovat tvého Syna, poznávat tvou vůli, aby tvůj plán spásy na ní došel naplnění. Prosíme o to skrze...^a

Všichni:

Amen.

6. Abatyše předá novicce řeholní oděv podle konstitucí jako znamení obrácení. Přitom komunita zpívá žalmy, vhodný chvalozpěv, hymnus nebo responsorium.

Nakonec abatyše zakončí tyto obřady přibližně následujícími slovy:

V: Naše pomoc je ve jménu Páně.

R: Který stvořil nebe i zemi.²³

nebo:

V: Dobrořečme Pánu.

R: Bohu díky.

nebo:

V: Ať Pán řídí naše srdce a naše tělo v lásce Boží a v trpělivosti Kristově.²⁴

R: Amen.

nebo:

Králi věků, nepomíjitelnému, neviditelnému a jedinému Bohu buď čest a sláva po všechny věky věků.²⁵

R: Amen.

JAK SLAVIT SKLÁDÁNÍ ČASNÝCH SLIBŮ

7. Obřady časných slibů se obvykle konají v kapitulní síni. Z rozumných důvodů jej lze konat i v kostele, a to buď v rámci některé hodinky denní modlitby Církve nebo v rámci mše svaté.²⁶

8. Když se komunita shromáždila v kapitulní síni, vstoupí novicka po verši „**Ať Boží pomoc zůstává stále s námi**“ nebo po jiném verši doprostřed. Všichni si sednou. Žadatelka o řeholní sliby se vrhne na zem, poklekne nebo se hluboce skloní před abatýší, která se jí ptá přibližně následujícím způsobem:

(Drahá sestro N.), co žádáš?

Ona odpoví:

Milosrdenství Boží a Řádu.

nebo obdobnými slovy, například:

Já, sestra N., Vás pokorně žádám, Matko (nebo jiné oslovení), abych se směla zasvětit Bohu a jeho království a složit svaté řeholní sliby v této komunitě N.²⁷ (nebo: kongregace N.) Cisterciáckého řádu (přísnější observance).

Abatýše a spolusestry odpoví:

Bohu díky.

nebo jinými příhodnými slovy.

9. Poté se přečte vybraný úryvek ze svaté Řehole a pronese promluva. Pak se abatýše uchazečky o složení slibů ptá po jejím úmyslu. Za tímto účelem se jí může ptát krátce, například slovy:

**Drahá sestro N., ve křtu jsi byla Bohu zasvěcena vodou a Duchem svatým. Jsi připravena se s ním úžeji svázat novým pou-
tem řeholních slibů?**²⁸

Uchazečka odpoví:

Jsem připravena.

Abatýše se zeptá:

Sestro N., jsi připravena slíbit poslušnost, stálost v komunitě a klášterní způsob života,

aby jsi tak následovala Krista s naprostým odevzdáním?²⁹

Uchazečka odpoví::

Jsem připravena.

Abatyše se zeptá:

Jsi připravena usilovat na úzké a strmé cestě, kterou Řehole ukazuje, odhodlaně a vytrvale o onu lásku k Bohu a k bližnímu, která – když je dokonalá – zahání strach a je vlévána do našich srdcí Duchem svatým?³⁰

Uchazečka odpoví::

Jsem připravena.

V klášterech, které vedou zcela kontemplativní život, k tomu abatyše příhodně připojí:

Jsi připravena vpravdě hledat Boha v samotě a mlčení, na cestě modlitby, v práci ochotné sloužit a duchovní rozjímavé četbě, v radostné kajícnosti a v komunitě sester?³¹

Uchazečka odpoví:

Ano, Matko (nebo jiné oslovení) jsem s Boží pomocí a v důvěře v modlitbu vás všech připravena.

Nato abatyše pronese:

Ať Bůh dokončí, co v tobě započal!

A všichni ostatní odpoví:

Amen.

10. Poté novicka složí řeholní sliby. K tomu existují následující možnosti:

Bud'

Přečte listinu se sliby napsanou vlastní rukou podle formulace stanovené v konstitucích řádu, kongregace či kláštera.³² Namísto „... až do smrti“ pronese buď „... na tři roky“ nebo „... na jeden rok“.

Pak listinu podepíše a předá ji abatyši.

Nebo

poklekne před abatyší, vloží své složené ruce do jejích rukou a pronese:

Matko (nebo jiné vhodné oslovení), slibuji ti poslušnost podle Řehole svatého Benedikta a Konstitucí na tři roky (nebo na jeden rok)

Při obou možnostech abatyše pronese:

A Bůh ať ti dá vytrvalost!³³

A všichni odpoví:

Amen.

Pak dá abatyše nové sestře s řeholními sliby pozdravení pokoje.

11. Abatyše povstane a pronese:

Modleme se.

Sestra s řeholními sliby si klekne uprostřed na zem.

Všichni setrvají určitou dobu v tiché modlitbě a pak abatyše pokračuje:

Bože, ty vzbuzuješ ve své služebnici, naší sestře N., touhu, opustit to, co je pomíjivé, a usilovat o vítěznou odměnu nebeského povolání.

Naplň její srdce svou přítomností a daruj jí svou milost zůstat v tobě, aby mohla s tvou pomocí vyplnit to, co slíbila z tvého podnětu.

Dej, ať své sliby v životě uskuteční, aby dospěla k cíli zaslíbení, jenž platí pro všechny, kdo v tobě zůstávají.

Prosíme o to skrze...³⁴

nebo:

Pane, náš Bože,

shlédni na svou služebnici, naši sestru N., která dnes skládá sliby vést mnišský život podle Řehole svatého Benedikta, aby se ti zasvětila. Dej, ať ve tvém milosrdenství svým životem oslaví tvé jméno a spolupracuje na tajemství vykoupení.³⁵

Prosíme o to skrze...

nebo:

Pane, vyslyš naši modlitbu za svou služebnici, naši sestru N., kterou jsi z lásky povolal následovat Krista s naprostým odevzdáním. Vylij na ni v plnosti Ducha svatého na přímluvu bla-

hoslavené Panny Marie, Matky Církve, aby svým odevzdáním ustavičně potvrzovala to, co slíbila v časných slibech.

Prosíme o to skrze...³⁶

A všichni odpoví:

Amen.

12. Poté se všichni posadí.

Sestra s řeholními sliby poklekne k nohám abatyše.

S pomocí novicmistrové abatyše oblékne sestru s čerstvě složenými sliby do řeholního oděvu, aniž by cokoliv pronášela.

Mezitím se může zpívat následující antifona nebo v jiném případě některá příhodná píseň:

Hledám toho, který mou duši miluje

se žalmem 45 (44)^b

13. Po zpěvu může abatyše, kde je to obyčejem, předat sestře s čerstvě složenými sliby svatou Řeholi s následujícími slovy:

Přijmi, sestro N., Řeholi našeho svatého otce Benedikta. Do-držuj ji věrně, aby jsi dospěla k dokonalé lásce.³⁷

Sestra s řeholními sliby odpoví „**Amen**“ a odchází po přijetí knihy zpět na své místo mezi sestrami.

14. Nakonec abatyše zakončí tyto obřady přibližně následujícími slovy:

V: Naše pomoc je ve jménu Páně.

R: Který stvořil nebe i zemi.

nebo:

V: Dobrořečme Pánu.

R: Bohu díky.

nebo:

V: Ať Pán řídí naše srdce a naše tělo v lásce Boží a v trpělivosti Kristově.

R: Amen

nebo:

V: Králi věků, nepomíjitelnému, neviditelnému a jedinému Bohu buď čest a sláva po všechny věky věků.

R: Amen.

15. V případě, že skládání časných slibů, jehož vlastním místem je kapitulní síň, proběhne v rámci hodinky denní modlitby Církve nebo v rámci mše svaté, upraví se obřady takto:

Při laudách a nešporách se vybere jedno z biblických čtení, které je stanoveno pro mši svatou při skládání časných slibů. Po tomto čtení nebo ve mši po evangeliu jde abatyše na své sedadlo, které se pro ni postavilo na příhodné místo v kněžišti. Nyní novicka přednese svou žádost podle čl. 8 tohoto rituálu a posadí se během promluvy nebo homílie. Po kázání novicka povstane a abatyše započne s dotazováním. Pak novicka složí řeholní sliby a všechno se odehrává tak, jak je to v č. 9-13 uvedeno, přičemž požehnání se uděluje až na konci těchto liturgických obřadů.

Jestliže se řeholní sliby skládají během mše svaté, je kázání a modlitba podle čl. 11 záležitostí celebranta, ale všechno ostatní náleží abatyši.

Je třeba velice dbát na to, aby při obřadech tohoto slavení nenastalo žádné směšování se skládáním slavných slibů, které budou popsány v následujícím textu.

16. Po těchto obřadech – ať už kteroukoliv formou – se složení řeholních slibů zanesou do speciální knihy s udáním přesné datace, přičemž to podepíše nejprve abatyše, pak sestra s čerstvě složenými sliby a nakonec dva svědkové.

JAK SLAVIT SKLÁDÁNÍ SLAVNÝCH SLIBŮ

17. Ve slavných slibech se sestra zasvěcuje Bohu slavnostním způsobem Bohu navždy. Toto slavení se zpravidla koná o neděli, svátku Páně, svátku Panny Marie nebo svátku svatého, který vynikl v mnišském životě.³⁸

18. Obřady slavných slibů je třeba oddělit od všech jiných obřadů týkajících se řeholních slibů.³⁹

19. Kde je to obyčejem, přednese se v kapitulní síni žádost o připuštění obvyklým způsobem. Po promluvě abatyše poklekně před ní uchazečka o sliby na zem a složí takzvaný slib poslušnosti (homagium),⁴⁰ a sice následujícím způsobem:

Uchazečka o sliby se vrhne na zem, poklekně nebo se hluboce ukloní. Pak se postaví před abatyši, která se jí ptá:

(Sestro N.), co žádáš?

Ona odpoví:

Milosrdenství Boží a Řádu.

Po promluvě se abatyše dotazuje znovu na její přání. Uchazečka o řeholní sliby odpovídá, že je připravena vyplnit veškeré požadavky. Poté klekně před abatyší na zem (vloží své složené ruce do jejích) a pronese:

**Matko (nebo jiné vhodné oslovení),
slibuji tobě a tvým právoplatným nástupkyním
poslušnost podle Řehole svatého Benedikta až do smrti.**

Nato abatyše pronese:

A Bůh ať ti dá život věčný!

A všichni odpoví:

Amen.

Poté jí dá abatyše pozdravení pokoje.⁴¹

20. Slavnostní řeholní sliby (případně se zasvěcením panen) se slaví v rámci mše svaté.⁴² Tím bude zřejmé, že mnišské řeholní sliby v kostele mají veřejný charakter. Hlavním celebrantem je nadřízený otec opat⁴³ kláštera nebo diecézní biskup jako jeho pověřenec.

Celé toto liturgické dění se oslaví s náležitou slavnostností, jak to odpovídá podstatě těchto obřadů. Přesto je třeba zachovat vznešenou střízlivost, která vyjádří skromnost a prostotu našeho Řádu.

21. Mešní formulář se zpravidla vybere z daného dne konání slavných slibů, k jejich slavení se však oblečou bílá mešní roucha. O slavnosti nebo neděli doby adventní, postní či velikonoční se vždy použije mešní formulář z daného dne.

Přitom však lze použít v mešním kánonu a odpovídajících závěrečných požehnání zvláštní vsuvky pro slavení skládání řeholních slibů.⁴³

22. Vše je třeba uspořádat tak, aby všichni mohli dobře sledovat liturgické dění.⁴⁴ Podle prostorových dispozic se v kněžišti postaví na dobře viditelné místo sedadlo pro abatyši.^d Řeholní sliby se složí před tímto sedadlem, před oltářem nebo na stupních kněžiště.

Mimo nezbytných příprav pro případnou koncelebraci mše svaté a pro svaté přijímání je ještě nutno připravit toto:

* tento Rituál s texty o skládání řeholních slibů

* černý závoj a jednu kukuli, která se má předat nové sestře s řeholními sliby.

Žádost o připuštění

23. Po evangeliu se všichni posadí.⁴⁵ Uchazečka o skládání slibů bude předvedena před abatyši, která sedí na svém sedadle se svou berlou. Zde také uchazečka přednáší vstoje svou žádost. Abatyše se jí dotazuje následujícími nebo obdobnými slovy:

(Sestro N.), co žádáš?⁴⁶

Uchazečka odpoví buď:

Milosrdenství Boží a Řádu.

nebo:

Povolaná Duchem svatým následovat Krista v mnišském životě jsem se ve vaší komunitě naučila, jak se v komunitě sester a v modlitbě vpravdě hledá Bůh. Dnes bych po zralém uvážení na sebe ráda vzala váš způsob života. Tebe, Matko (nebo jiné vhodné oslovení), tudíž pokorně žádám, abych směla složit věčné řeholní sliby ke cti Boží a ke službě v Církvi.⁴⁷

Abatyše k tomu připojí:

**Co Bůh v tobě započal,
ať také dokončí až do dne Krista Ježíše.**

A všichni odpoví:

Amen.⁴⁸

Pak se uchazečka posadí na své místo. Kněz má pak v homilii žádoucím způsobem vyložit biblická čtení a vysvětlit dar a úlohu mnišských řeholních slibů.⁴⁹

Dotazování

24. Po homilii se kněz může uchazečky dotazovat,

* Buď jednodušší formou:

Sestro N., jsi připravena následovat Krista na úzké a strmé cestě, kterou ukazuje tradice Řádu? Slibuješ stálost, klášterní způsob života a poslušnost podle Řehole svatého otce Benedikta?

Uchazečka odpoví:

Ano, Otče (nebo jiné vhodné oslovení), jsem s Boží pomocí a v důvěře v modlitbu vás všech připravena.

* Nebo se dotyčný kněz může dotazovat i delší formou:

Drahá sestro N., křtem jsi umřela hříchu a zasvětila se Bohu. Jsi připravena se s Bohem svázat ještě niterněji věčnými řeholními sliby?

Uchazečka odpoví:

Jsem připravena.

Kněz:

Sestro N., jsi připravena následovat Krista pod vedením evangelia na úzké a strmé cestě, kterou ukazuje tradice našeho Řádu? Slibuješ stálost, klášterní způsob života a poslušnost podle Řehole svatého otce Benedikta?

Uchazečka odpoví:

Jsem připravena.

Kněz:

Jsi připravena usilovat v síle Ducha svatého vytrvale a odhodlaně o onu lásku k Bohu a k ostatním lidem, která – když je dokonalá – zahání strach?

Uchazečka odpoví:

Jsem připravena.

V klášterech, které vedou zcela kontemplativní život, k tomu kněz připojí:

Jsi připravena žít výhradně pro Boha v samotě a mlčení, v ustavičné modlitbě a radostné kajícínosti, v práci ochotné sloužit a dobrých skutcích?⁵⁰

Uchazečka odpoví:

Ano, Otče (nebo jiné vhodné oslovení), jsem s Boží pomocí a v důvěře v modlitbu vás všech připravena.

Přímluvy věřících

25. Pak kněz vyzve k modlitbě:

Drazí bratři a sestry!

**Bůh povolal naši sestru N., aby následovala Krista s naprostým odevzdáním. Prosme všemohoucího otce, aby na ni vy-
lil svou milost a ve své nekonečné dobrotě ji posiloval v jejím
svatém rozhodnutí.^e**

Po těchto slovech všichni setrvají v tiché modlitbě nebo se zpívá následující Litanie ke všem svatým.

26. V případě, že se Litanie ke všem svatým zpívají, vyzve jáhen:

Poklekněte!

Všichni pokleknou vyjma v době velikonoční a o nedělích. V tomto případě odpadá jáhnova výzva a klečí jen uchazečka o sliby, ale ostatní zůstávají stát.⁵¹

Kantorky zpívají následující Litanie ke všem svatým a všichni odpovídají.

Přitom lze pokaždé vybrat jednu z přímluv, které jsou uvedeny pod tímtéž písmenem (a až f), nebo vynechat dotyčná vzývání. Na odpovídajících místech lze vložit jména svatých, jež jsou v daném klášteře uctíváni zvlášť, stejně jako patronku uchazečky o sliby. Prosby na závěr lze libovolně volit a připojit ještě prosby jiné.⁵²

Kyrie, eleison: Kyrie, eleison.
Christe, eleison: Christe, eleison.
Kyrie, eleison: Kyrie, eleison.

Svatá Maria, Matko Boží: oroduj za nás.
Svatý Michaeli: oroduj za nás.
Svatí Boží andělé: orodujte za nás.
Svatý Jane Křtiteli: oroduj za nás.
Svatý Josefe: oroduj za nás.
Svatý Petře a Pavle: orodujte za nás.
Svatý Jane: oroduj za nás.
Svatá Marie Magdaléno: oroduj za nás.
Svatý Štěpáne a svatý Vavřinče: orodujte za nás.
Svatá Anežko: oroduj za nás.
Svatý Bazile: oroduj za nás.
Svatý Augustine: oroduj za nás.
Svatý Antoníne: oroduj za nás.
Svatý Pachomie: oroduj za nás.
Svatý otče Benedikte: oroduj za nás.
Svatý Roberte, Alberichu a Štěpáne: orodujte za nás.
Svatý Bernarde: oroduj za nás.
(Svatý Františku a svatý Dominiku: orodujte za nás).
(Svatý Ignáci z Loyoly: oroduj za nás).
(Svatý Vincenci z Paula: oroduj za nás).
(Svatý Jane Bosco: oroduj za nás).
Svatá Scholastiko: oroduj za nás.
Svatá Luitgardo: oroduj za nás.
Svatá Kateřino Sienská: oroduj za nás.
Svatá Terezie z Avily: oroduj za nás.
Blahoslavená Marie Gabrielo: oroduj za nás.
Všichni svatí a světice Boží: orodujte za nás.
Měj s námi slitování: vysvobod' nás, Pane.
Ode všeho zlého: vysvobod' nás, Pane.
Ode všeho hříchu: vysvobod' nás, Pane.
Od smrti věčné: vysvobod' nás, Pane.

Svým vtělením: vysvobod' nás, Pane.

Svou smrtí a zmrtvýchvstáním: vysvobod' nás, Pane.

Sesláním Ducha svatého: vysvobod' nás, Pane.

I když jsme hříšníci: prosíme tě, vyslyš nás.

a) Zjev životní sílu Církve v odevzdání a v působení své služebnice: prosíme tě, vyslyš nás.

nebo:

Naplňuj našeho papeže a všechny biskupy čím dál tím více silou Ducha svatého: prosíme tě, vyslyš nás.

b) Požehnej působení Řádu ve službě lidské společnosti: prosíme tě, vyslyš nás.

nebo:

Ved' všechny lidi k plnosti života v Kristu: prosíme tě, vyslyš nás.

c) Posiluj v řeholních komunitách lásku Kristovu a udržuj a rozmnožuj v nich věrnost k duchu jejich zakladatelů: prosíme tě, vyslyš nás.

nebo:

Dej, aby všichni řeholníci a řeholnice spolupůsobili na díle Vykoupení: prosíme tě, vyslyš nás.

d) Požehnej naše kláštery a buď nablízku všem, kdo tam žijí: prosíme tě, vyslyš nás.

nebo:

Ved' nás k věrnému řeholnímu životu: prosíme tě, vyslyš nás.

e) Odplat' rodičům naší sestry oběť, kterou ti přinesli, dobrem věčným: prosíme tě, vyslyš nás.

f) Dej, ať se naše sestra stává čím dál tím podobnější Kristu, Prvorozenému z mnoha bratří: prosíme tě, vyslyš nás.

nebo:

Daruj naší sestře sílu k věrnosti: prosíme tě, vyslyš nás.

nebo:

Požehnej a posvěcuj naši sestru v této škole tvé služby: prosíme tě, vyslyš nás.

Ježíši, Synu živého Boha: prosíme tě, vyslyš nás.

Kriste, uslyš nás: Kriste, uslyš nás.

Kriste, vyslyš nás: Kriste, vyslyš nás.

27. Po tiché modlitbě nebo Litaniích ke všem svatým (srov. č. 25) kněz roztáhne ruce a vestoje pronese:

Pane, náš Bože, vyslyš modlitbu svého lidu. Učiň svou milostí srdce své služebnice, naší sestry N., ochotným a posvěť je ohněm Ducha svatého. Očisti je ode vši viny a rozněť je žhnoucí láskou. Prosíme o to skrze...⁵³

A všichni odpoví:

Amen.

Jáhen zazpívá: **Povstaňte!** (mimo o nedělích a ve velikonoční dobu). A všichni se zvednou.

Složení řeholních slibů

28. Kněz se posadí. Uchazečka o řeholní sliby se postaví na stupně presbytáře před abatyši, která drží berlu, a přečte vlastní rukou napsanou listinu se sliby s formulací ustanovenou v konstitucích Řádu, kongregace či kláštera.^f

Pak přistoupí k oltáři, položí listinu na oltář a tam ji i podepíše. Políbí oltář a vrátí se opět doprostřed.⁵⁴

Kněz se postaví a společně s ním všichni ostatní.

29. Sestra s čerstvě složenými sliby se postaví jako předtím na stupních a třikrát zazpívá následující verš:

**Suscipe me, Domine, secundum eloquium tuum et vivam
et non confundas me ab expectatione mea.**

nebo:

**Přijmi mě, Pane, podle svého slova a budu žít,
nezklam mou naději.**

Na konci verše pokaždé poklekne na zem („super articulos – opřena o klouby prstů“). Komunita opakuje tento verš třikrát a při posledním opakování připojí „**Sláva Otci**“.⁵⁵

Slavnostní žehnací modlitby nad sestrou s čerstvě složenými sliby

30. Pak sestra se sliby poklekne před abatyší a sestrami se slavnými sliby a jednotlivě je prosí:

Modli se za mě, Matko (sestro)!

Ony jí pak dávají pozdravení pokoje a odpovídají následujícími nebo obdobnými slovy:

Pán s tebou.

nebo:

Pán ať ochraňuje tvůj odchod i příchod.

Během toho se zpívá žalm 51(50) **Smiluj se nade mnou, Bože** nebo jiný zpěv či žalm, který k tomuto obřadu hodí.⁵⁶

V případě, že se sestře s čerstvě složenými sliby po oblečení kukule dává pozdravení pokoje, může zde popsáný obřad odpadnout (srov. č. 33).

Poté se sestra se sliby vrátí zpět před oltář a vrhne se úplně na zem.

31. Po zpěvu kněz roztáhne ruce a říká nebo zpívá vestoje jednu z následujících žehnacích modliteb nad sestrou se sliby, která leží na zemi,⁵⁷ přičemž může vynechat slova v závorkách.

1. žehnací modlitba

Bože,⁵⁸ skrze svého Syna, který je věčný jako ty, jsi všechno stvořil a skrze tajemství jeho vtělení jsi obnovil svět propadlý hříchu. Skrze něj, našeho Pána, tě prosíme: Shlédni láskyplně na tuto svou služebnici, která se odříká světa. Obnov její srdce a dej, aby odložila starého člověka i s jeho skutky a oblékla se v člověka nového, stvořeného k obrazu Božímu. Prosíme o to skrze...⁵⁹

A všichni odpoví:

Amen.

Pane Ježíši Kriste, ty jsi jedinou cestou k Otci a my důvěřujeme ve tvou dobrotu: Osvobod' svou služebnici ode všech zvrácených snah a řiď ji na cestě klášterního sebeovládání. Ty jsi přišel, aby jsi povolal hříšníky, a řekl jsi: „Pojďte ke mně všichni, kdo se lopotíte a jste obtíženi a já vás občerstvím“.

Dej ať v ní tvůj zvoucí hlas zní tak silně, že odloží tíhu hříchu a že zakusí, jak jsi dobrotivý. Veď ji na své pastviny tak, jako jsi to kdysi zaslíbil svým ovcím.

Přijmi ji mezi své, aby tě poznala a nenásledovala nikoho jiného než tebe. Dej, ať neslyší na žádný cizí hlas, ale jen na ten tvůj, který říká: „Kdo mi chce sloužit, ať mě následuje“. Neboť ty žiješ a kraluješ po všechny věky věků.

A všichni odpoví:

Amen.

Duchu svatý, ty jsi se lidem zjevil jako Bůh a Pán a my se dovoláváme tvé nesmírné dobroty. Ty, který vaneš, kudy chceš, daruj své služebnici smýšlení odevzdání. Tvá moudrost ji stvořila, veď ji tedy také svou prozřetelností. V neustálém působení své milosti ji ustavičně poučuj svým pomazáním.

Na přimluvu našeho svatého otce Benedikta, jehož jsi nám dal jako vzor a učitele v klášterním životě (a na přimluvu jiných svatých, kterých se ona dovolává jako svědků svého odevzdání), odvrť její srdce od pomíjivých věcí.

Ty sám jsi odpuštěním všech hříchů: vyprosti ji z osidel Zlého ducha, která ji tíží, a daruj jí radostnou ochotu naplňovat své svaté sliby. Dej, ať zakouší tvou nepřestávající útěchu v úzkostech a naléhavých potřebách, ať pěstuje pokoru a ryzí poslušnost a ať je pevně zakotvena v sesterské lásce, aby tak radostně a vytrvale plnila to, co slavně slíbila na tvůj podnět.

Prosíme o to tebe, který s Bohem Otcem a jeho svatým jednorozeným Synem, naším Pánem, Ježíšem Kristem, jako Bůh žiješ a jsi oslavován po všechny věky věků.

A všichni odpoví:

Amen.

2. žehnací modlitba

Bože, ty dáváš sílu ke svatému rozhodnutí a necháváš je uzrát. Proto je důstojné a spravedlivé tě oslavovat chvalozpěvy. Ty jsi v nevypověditelné lásce stvořil svým slovem v Duchu svatém lidstvo. Ty jsi je ve své přízni určil k účasti na svém božském životě, vtiskl jsi mu svůj obraz a obdaroval jsi jej věčným životem jako nevěstu šperky.

Když pak bylo lidstvo přelstěno ďáblem a porušilo ti věrnost, nezapudil jsi je ze zasnoubení s tebou, ale plný milosrdenství jsi ve věčné lásce jsi obnovil s Noemem, svým služebníkem, dřívější smlouvu.

(Pak jsi si vyvolil z Abraháмова potomstva lid, který se měl stát početnějším než hvězdy na nebi, a skrze svého služebníka Mojžíše jsi stanovil na deskách Zákon smlouvy. Z tohoto, tebou milovaného, lidu vycházely ve všech dobách svaté ženy, které vynikaly bázní Boží a silou a zářily spravedlností a vírou.)

Když nastala plnost času, dal jsi z kořenu Jesseova vyjít Paně Marii. Zastíněna Duchem svatým pak ona ve tvé síle zrodila světu Vykupitele neporušeným porodem. On byl chudý, pokorný a poslušný, a byl zdrojem a prazdrojem veškeré svatosti. Založil Církev jako svou nevěstu a natolik ji miloval, že se pro ni vydal a posvětil ji svou krví.

Úradkem své prozřetelnosti jsi, Pane, povolal nespočetné ženy, aby kráčely ve stopách Kristových. Byly jeho učednicemi a byly shledány hodnými stát se jeho nevěstami.

(Ve své podivuhodné rozmanitosti září svatá Církev jako nevěsta ozdobená vzácnými skvosty, jako královna, opásaná silou, a jako matka, která se raduje ze svých dětí.)

Prosíme tě, Otče, a úpěnlivě tě žádáme: Sešli na svou dceru oheň Přímlyvce, Ducha svatého. Ať rozdmýchává žár jejího rozhodnutí, které v jejím srdci vzbudil. Dej, ať v ní světlo křtu a čistota života nově zazáří. Ať je s tebou spojena ve žhnoucí lásce a zpečetěna svatými sliby.

Ať věrně vytrvá ve společenství s Kristem, svým jediným ženichem, Církvi ať je niterně oddaná jako své matce a ať všechny

lidi miluje láskou Boží. Tak ať je pro všechny znamením blažené naděje ve věčná dobra.

Pane, svatý Otče, řiď kroky své služebnice ve svém milosrdenství a chraň ji, plný dobroty, na její cestě. A když jednou předstoupí před soudní stolec nejvyššího Krále, ať se nemusí bát slov soudce, ale zaslechnout něžný hlas ženicha, který ji zve k nebeské svatební hostině. Prosíme o to skrze...⁸

A všichni odpoví:

Amen.

3. žehnací modlitba:

Pane a Bože, Stvořiteli světa a Otci lidí, tebe chválíme a velebíme. Z Abraháмова potomstva jsi si vyvolil jeden národ, označil jej svým jménem a bral jej za svůj. Když tento národ táhl pouští, posiloval jsi jej svým slovem a ochraňoval svou mocí. Když byl ještě malý a nepatrný uzavřel jsi s ním smlouvu lásky. Když pak tvou lásku odmítl, zavedl jsi jej zpět, plný milosrdenství, na správnou cestu. Když tě hledal, vyšel jsi mu v otcovské lásce v ústrety, až dokud se si nepřisvojil zemi svobody.

Především tě však chválíme a velebíme, Otče, protože jsi nás skrze Ježíše Krista, svého Syna a našeho bratra, dovedl k poznání pravdy. On se narodil z blahoslavené Panny Marie, vykoupil svou smrtí tvůj lid ze hříchu a svým zmrtvýchvstáním zjevil budoucí slávu.

Byl vyvýšen ke tvé pravici a poslal Přímluvce, Ducha svatého, který povolal nespočetné učedníky, aby následovaly evangelijní rady a svůj celý život zasvětili oslavení tvého jména a spáse lidí.

Dnes však hlaholí ve tvém domě nová píseň, poněvadž naše sestra uslyšela tvůj hlas a zasvětila se službě Boží. Sešli, Pane, dary Ducha svatého na svou služebnici, která kvůli tobě všechno opustila. Dej, ať v ní, Otče, zazáří tvář tvého Pomazaného, aby dosvědčovala přítomnost Kristovu v jeho Církvi.

Dej jí otevřené srdce pro starosti jejích bratrů a sester. Pomáhej jí být po boku trpícímu Kristu ve všech soužených. Dej, ať

ve všech příhodách života rozeznává působení tvé božské prozřetelnosti.

Ať s nasazením celého svého života spěchá vstříc nadcházejícímu království, až dokud ji jednou v nebeské vlasti nepřijmeš do zástupu tvých svatých. Prosíme o to skrze...^h

A všichni odpoví:

Amen.

Předání kukule

32. Po žehnací modlitbě se nová sestra s řeholními sliby zvedne a předstoupí před abatyši. Ta vezme její pallium (plášť) a obleče ji do kukule a černého závoje, a to vše mlčky nebo s následujícími nebo obdobnými slovy:

(Sestro N.), ať tě Pán obleče v nového člověka, který je stvořen podle obrazu Božího, a to v opravdové spravedlnosti a svatosti.⁶⁰ A co my na tobě provádíme navenek, ať on vykoná ve tvém nitru darem Ducha svatého.⁶¹

nebo:

Naše sestra N. nyní dostává roucho, které svatí Otcové předali jako znamení ryzosti a pokory těm, kdo se zřekli světa. Kristus, Syn Boží, který ve své laskavosti přijal roucho naší smrtelnosti, ať naší sestře daruje milost, aby byla zahalena do šatu s ním samým. Neboť on žije a kraluje po všechny věky věků.⁶²

A všichni odpoví:

Amen.

33. Kde je to obyčejem nebo se to jeví přiměřeným (viz výše č. 30) může teď abatyše a sestry komunity dávat sestře s čerstvě složenými sliby pozdravení pokoje. Během toho se zpívá tato antifona:

Jak je dobré a milé, když sestry bydlí pospolu.

se žalmem 133 (132), nebo jiným hodícím se zpěvem.ⁱ

34. Poté se sestra s čerstvě složenými řeholními sliby zařadí na své místo v chóru, kněz se vrátí ke svému sedadlu a mše svatá

pokračuje. V případě, že to rubriky určují, následuje teď Vyznání víry (Credo). Přímluvy odpadají, jestliže se zpívaly Litanie ke všem svatým.

V kánonu lze použít určené vsuvky na den skládání věčných slibů.

Po modlitbě po přijímání může kněz před propuštěním pronést nad sestrou s čerstvě složenými sliby jednu ze slavnostních žehnacích formulací předkládaných v misálu.⁶³

35. Po propuštění vezme abatyše listinu se sliby z oltáře, odnese ji důstojným způsobem do sakristie a předá ji do úschovy archiváře.⁶⁴

Poté se složení slibů pečlivě zaneše do zvláštní knihy s udáním přesné datace. Abatyše, sestra se složenými sliby a svědkové to podepíší. Stejným způsobem se také podepíše listina se sliby, kterou sestra předtím přečetla.⁶⁵

Abatyše pak musí nahlásit složení slavných řeholních slibů faraři místa, v němž sestra s čerstvě složenými sliby přijala křest.⁶⁶

JAK SLAVIT ZMĚNU STABILITY

36. Když sestra přestupuje z právně samostatného kláštera do jiného právně samostatného kláštera Cisterciácké rodiny nebo z Benediktinské rodiny k nám, je při dodržení kanonických předpisů stanoven následující způsob slavení.

37. Kde je to obvyklé, vyřkne se nejprve v kapitulní síni prosba o připuštění a slib poslušnosti. Sestra po skončení zkušební doby pak vstoupí doprostřed. Vrhne se na zem, poklekne nebo se hluboce ukloní. Pak se postaví před abatyši, která se jí dotazuje:

(Sestro N.), co žádáš?

Ona odpoví:

Milosrdenství Boží a vás všech.

Po výzvě povstat si klekne před abatyší na zem (vloží své složené ruce do jejích rukou) a pronese:

Matko (nebo jiné oslovení),

slibuji tobě a tvým právoplatným nástupkyním poslušnost podle Řehole svatého Benedikta až do smrti.

Abatyše pronese:

A Bůh ať ti dá život věčný.

A všichni odpoví:

Amen.

Poté jí abatyše dá pozdravení pokoje.⁶⁷

38. Má smysl, aby se při této příležitosti slavila mše svatá, které předsedá nadřízený otec opat kláštera. Po evangeliu a homilii předstoupí abatyše se svou berlou před oltář. Všichni povstanou a sestra, která splnila zkušební dobu, přečte listinu o změně stability následujícím způsobem:

Já, sestra N., mniška (nebo konvrška) (kongregace N.) Cisterciáckého řádu (přísnější observance), slibuji stálost podle Řehole svatého opata Benedikta před Bohem a všemi jeho svatými (jejichž ostatky zde odpočívají) v tomto klášteře N.⁶⁸ ...řádu v přítomnosti abatyše (převorky) N.^k tohoto kláštera⁶⁹ (a nadřízeného otce opata N., opata z N.^l).

Když sestra přestupuje z některého benediktinského řádu, pronáší:

Já, sestra N. Benediktinského řádu, slibuji stálost podle Řehole svatého opata Benedikta před Bohem a všemi jeho svatými (jejichž ostatky zde odpočívají) v tomto klášteře N. (nebo: kongregace N.) Cisterciáckého řádu (přísnější observance) v přítomnosti abatyše (převorky) N. tohoto kláštera⁷⁰ (a nadřízeného otce opata N., opata z N.).

Poté podepíše listinu a předá ji abatyši.

39. Pak dává abatyše a komunita nové členice své komunity pozdravení pokoje. Mezitím může celý chór zpívat: „*Ubi caritas*“

nebo Žalm 133 (132) „Hle, jak je dobré a milé“ nebo jiný hodící se zpěv.

Pak se sestra vrátí zpět na své místo a mše svatá pokračuje.

40. Nato se změna stability zachytí listinou obvyklým způsobem a představená vystaví dokument, který sestra s řeholními sliby a pak svědkové podepíší. Ověřený opis se co nejdříve zašle klášteru, z něhož sestra přišla.⁷¹

DODATEK

JAK SLAVIT JUBILEUM K 25. NEBO 50. DNI VÝROČÍ SLOŽENÍ ŘEHOVNÍCH SLIBŮ

1. V Cisterciáckém řádu v průběhu doby zdomácněla zvyklost slavit k 50. dni výročí složení slibů jubileum. Tato zvyklost se nyní v některých klášterech rozšířila i na 25. den výročí.⁷²

Mimo modlitby, které jsou pro tyto obřady stanoveny v misálu, byly do tohoto Rituálu přijaty také některé řádové zvyky, které budou popsány v následujícím textu.

Mše svatá

2. Lze použít mši svatou s vlastními texty o všech dnech vyjma nedělí, slavností, svátků a dní Adventu mezi 17. a 24. prosincem, dále popeleční středy, doby postní a celého Svatého týdne.⁷³

3. Úvodní zpěv a zpěv k přijímání lze zvolit z jedné ze tří mší pro den skládání řeholních slibů.⁷⁴

4. Podle specifikací ve Všeobecném úvodu misálu lze zpívat chvalozpěv „**Sláva na výsostech**“ (Gloria).

5. K vstupní modlitbě, modlitbě nad dary a modlitbě po přijímání se použijí modlitby určené v misálu.

6. Ke čtením lze použít buď čtení z daného dne nebo čtení pro obřady skládání řeholních slibů z lekcionáře.⁷⁵

7. V přímlovách lze přistoupit k jubilejním řeholním slibům podle Všeobecného úvodu misálu.

8. Při kánonu lze použít prefaci stanovenou pro den skládání řeholních slibů.

JAK SLAVIT STŘÍBRNÉ JUBILEUM SLIBŮ

9. Po evangeliu a homilii může sestra přistoupit ke stupňům kněžiště, zatímco ostatní stojí, a tam obrácená k oltáři pronést:

Já, sestra N., jsem před 25ti léty slíbila stálost, klášterní způsob života a poslušnost podle Řehole svatého opata Benedikta v přítomnosti (tehdejší) abatyše (převorky) N.. Dnes bych ráda své řeholní sliby nově potvrdila. Plna radosti děkuji Bohu za to, co bylo, a očekávám s pokornou důvěrou to, co přijde, protože skládám důvěru v Boží milosrdenství a modlitbu svých spolusester.

Abatyše pronese k oslavenkyni:

A Bůh ať ti dá vytrvalost!

A všichni odpoví:

Amen.

Abatyše a oslavenkyně si vymění pozdravení pokoje.

10. Hned, návazně na to, může kněz připojit jednu z následujících modliteb:

Pane Ježíši Kriste, ty jsi pravou cestou, která vede k Otci. Ty jsi, plný milosrdenství, daroval své služebnici, naší sestře N., milost ti sloužit dvacet pět let v mnišském životě. Prosíme tě: Požehnej jí ve své dobrotě a obnov ji ve svém srdci, aby byla

ve tvé lásce pevně zakotvena a aby ti na přímlovu našeho svatého otce Benedikta spěchala na cestě tvých příkázání v ústřety s rozšířeným srdcem. Dej, ať nakonec pod tvým vedením bezpečně dospěje do přistavu věčné spásy. Neboť ty žiješ a kraluješ po všechny věky věků.⁷⁶

nebo:

Pane, pohlédni, plný dobroty, na naši sestru N.. Ty jsi ji ve své tajuplné prozřetelnosti povolal k užšímu následování svého Syna. Daruj jí ve svém milosrdenství milost dokončit ve vytrvalém odevzdání cestu tvé lásky, kterou s horlivostí započala. Prosíme o to skrze...^{77,78}

A všichni odpoví:

Amen.

11. Nebo v případě, že se to jeví vhodnějším, lze v přímlovách přistoupit k tomuto jubileu podrobněji. Všeobecné modlitební prosby však nemají nikdy úplně chybět. Na konci přímlov lze pronést s nutnými přizpůsobeními modlitbu tak, jak byla uvedena výše.

JAK SLAVIT ZLATÉ JUBILEUM SLIBŮ NEBO JUBILEJNÍ SLIBY

13. Po evangeliu oslavenkyně předstoupí nebo ji před abatyši přivedou dvě starší spolusestry komunity. Během toho lze zpívat antifonu jako například:

**Upevni, Bože, co jsi v nás vykonal,
ze svého svatého chrámu, který stojí v Jeruzalémě.**

14. Abatyše se zeptá:

Sestro N., co žádáš?

Oslavenkyně odpoví:

Milosrdenství Boží a zvláštní milost tohoto jubilea.

Po homilii se může kněz několika slovy obrátit na oslavenkyni. Ta odpovídá následujícími nebo obdobnými slovy:

Důvěřuji v Pána.

Na to řekne kněz:

**Když vytrváš až do konce,
budeš zachráněna.**

15. Oslavenkyně stojí před abatyší obrácená k oltáři a obnovuje své řeholní sliby:

Já, sestra N., jsem před 50ti léty slíbila stálost, klášterní způsob života a poslušnost podle Řehole našeho svatého otce Benedikta v přítomnosti mé tehdejší abatyše (převorky) N.. Dnes bych ráda své řeholní sliby nově potvrdila. Plna radosti děkuji Bohu za to, co bylo, a očekávám s pokornou důvěrou to, co přijde, protože skládám důvěru v Boží milosrdenství a modlitbu svých spolusester.

Abatyše odpoví:

A Bůh ať ti daruje věčný život!

Pak může oslavenkyně třikrát zazpívat následující verš.

**Suscipe me, Domine, secundum eloquium tuum et vivam
et non confundas me ab expectatione mea.**

nebo:

**Přijmi mě, Pane, podle svého slova a budu žít,
nezklam mou naději.**

Komunita třikrát zopakuje tento verš a na konci posledního opakování připojí „Sláva Otci“.

16. Kněz si stoupne a vyzve se složenýma rukama k modlitbě:

Drazí bratři a sestry, modleme se k Pánu za naši sestru N. Ať ji, plný milosrdenství, vede neochvějně k cíli její touhy.

Všichni setrvají v tiché modlitbě. Pak kněz roztáhne ruce a pronese jednu z následujících modliteb:⁷⁹

Všemohoucí a milosrdný Bože, ty jsi podivuhodným způsobem spojil velká tajemství spásy s počtem padesát. Darem Pří-

mluvce, Ducha svatého, jsi daroval svým věřícím dokonalou svobodu Božích dětí. Prosíme tě: Daruj své služebnici, naši sestře N., jejíž jubilejní řeholní sliby slavíme, plnost své milosti. Ty jsi jí ve své dobrotě poskytl to, že dovršila padesátý rok svého řeholního života. Daruj jí své odpuštění a dej, aby ti sloužila i v budoucnu s odevzdáním a aby věrně vytrvala v tomto svatém rozhodnutí.

Dej, ať dělá pokroky od dobrého k lepšímu a dospěje k výšinám ctností. Na konci svého života však ať dosáhne s jásajícím srdcem bezpečně vítězné odměny, totiž radosti věčné blaženosti, kterou jsi nám zaslíbil. Prosíme o to skrze...

nebo:

Bože, ty jsi shovívavý a plný milosrdenství. Ty jsi našim otcům na poušti přikázal, aby slavili v určenou dobu jubilejní slavnost a odpustili všechny dluhy. Svého Syna jsi poslal, aby chudým zvěstoval radostnou zvěst a vyhlásil milostivě léto Páně. Daruj své služebnici, naši sestře N., vytrvalost na cestě tvých přikázání v následování Řehole a v protivenstvích života. Dej, ať s tvou hojnou milostí dospěje k radostem nebeského Jeruzaléma a k věčnému jásotu ve tvé slávě. Prosíme o to skrze...

nebo:

Milosrdný a dobrotivý Bože, všechno dobré pochází do tebe. Ve svém tajuplném časovém záměru jsi svému vyvolenému lidu předal Zákon padesát dní po vyjítí ze země poroby. Padesát dní po Zmrtvýchvstání Ježíše Krista, našeho Vykupitele, jsi svým věřícím vložil do srdce zákon milosti sesláním Ducha svatého.

Prosíme tě: shlédni milostivě na svou služebnici, naši sestru N., která dovršila padesát let ve tvé svaté službě. Dej, ať poslušna tvého božského zákona přijme milost Ducha svatého a v ní zůstane věrně až do smrti. Prosíme o to skrze...

A všichni odpoví:

Amen.

17. Nato může abatýše (klečící) oslavenkyni předat stařeckou hůl (toto se však může odehrát teprve před Propuštěním!).

Přitom pronáší následující slova:

Přijmi tuto hůl jako symbol Kristova kříže.⁸⁰ Ať je ti oporou ve stáří, a to ani tak abys držela tělo vzpřímeně, ale spíše přijímala sílu pro duši od našeho Vykupitele, Ježíše Krista. Vždyť on nás v evangeliu povolal k sobě a řekl: „Pojďte ke mně všichni, kdo se lopotíte a jste obtíženi, a já vás občerstvím“. On buď chválen navěky.

A oslavenkyně odpoví:

Amen.

Mimo předání stařecké hole nebo přímo místo ní může abatyše oslavenkyni nasadit věnec se slovy:

Přijmi tento věnec jako znamení odměny, kterou ti Ježíš Kristus, náš Pán, dá na konci tohoto života za tvou věrnost v jeho službě a za všechny dobré skutky.

A oslavenkyně odpoví:

Amen.

18. V případě, že je to možné, si abatyše i všichni, kdo jsou v chóru, vymění s oslavenkyní pozdravení pokoje.

Během toho zpívá chór žalm 100 (99) nebo také žalm 66 (65) nebo 133 (132) s antifonou například „**Jubilare Deo omnis terra**“.

19. Mše svatá pokračuje obvyklým způsobem Vyznáním víry (Credo) nebo případně přímlovami (v případě, že modlitba kněze za oslavenkyni nebyla přednášena ve formě přímlovů).

K přípravě darů se zpívá antifona k přinášení darů ze svátku posvěcení kostela:

Domine Deus, in simplicitate cordis mei lætus obtuli universa;

**et populum tuum qui repertus est
vidi cum ingenti gaudio.**

Deus Israel, custodi hanc voluntatem⁸¹

nebo podobný zpěv.

20. Před propuštěním předá abatyše oslavenkyni stařeckou hůl, pokud již tak neučinila dříve (jak je uvedeno v č. 16).

Zatímco všichni stojí, lze na závěr lze zazpívat hymnus „*Te Deum laudamus*“ nebo jinou hodící se děkovnou píseň.

JAK SLAVIT OBLACI ŘEHOLNÍ

OBLÁTKY

21. Neexistuje vlastní obřad pro dobrovolnou oblaci křesťana, kterou se připojuje ke klášternímu životu některé komunity Cisterciácké rodiny. Zde pospané obřady nejsou v žádném případě závazné. Při úpravě takových liturgických obřadů je třeba se vyvarovat všeho, co by mohlo v budoucnu jakkoliv omezovat svobodu oblátky.

22. Ať se po přiměřené zkušební době komunita ve stanovený den shromáždí v kapitulní síni. Po verši „**Ať Boží pomoc zůstává stále s námi**“ nebo jiném vstoupí oblátka doprostřed. Vrhne se na zem, poklekne nebo se hluboce ukloní. Pak se postaví před abatyši, která se jí dotazuje:

Sestro N., co žádáš?

A ona odpoví:

Milosrdenství Boží a vás všech. nebo obdobnými slovy.

23. Po vybraném čtení z Řehole a po promluvě se abatyše dotazuje oblátky na její úmysly. Ujišťuje se, zda se oblátka rozhodla svobodně následovat Krista pod vedením evangelia v klášterním životě této komunity.

Oblátka odpoví následujícími nebo obdobnými slovy:

Ano, Matko (nebo jiné oslovení),

s pomocí vašich modliteb a milosti Boží.

Abatyše ji vyzve, aby přede všemi přečetla listinu s oblací napsanou vlastní rukou, v níž vyjadřuje své úmysly. Nato listinu podepíše sestra, která vykonává oblaci, a předá ji abatyši. Ta si s ní vymění pozdravení pokoje.

24. Oblátka si nyní klekne uprostřed a ostatní se zvednou. Abatyše vyzve k modlitbě a po určitém tichu na modlitbu vyjádří zvláštní snažné prosby těchto obřadů. Přitom pronáší například následující slova:

Pane Ježíši Kriste, Synu živého Boha, náš Králi: tvá láska nás zde svedla dohromady. Děkujeme ti, že jsi nás do tohoto kláštera zavolal, abychom ti sloužili podle Řehole našeho svatého otce Benedikta.

Prosíme tě, dobrotivý Bože: Vylej svého svatého Ducha, který je Pánem a oživuje, na naši sestru N., jejíž oblaci v našem klášteře dnes ve tvém jménu přijímáme. Daruj jí podporu své milosti. Dej, ať s oporou lásky těchto sester tě ve věrné vytrvalosti hledá jak ve štěstí tak i neštěstí. Pomáhej jí, aby ti radostně sloužila s rozšířeným srdcem a v nevypověditelné sladkosti lásky den za dnem. Neboť ty žiješ a kraluješ po všechny věky. A všichni odpoví:

Amen.

Nebo všichni mohou společně pronášet Modlitbu Páně s doxologií.

Po žalmu 133 (132) s antifonou: „Jak je dobré a milé, když sestry bydlí pospolu“ nebo jinou hodící se písní pronese abatyše na závěr chvalozpěv:^m

V: Dobrořečme Pánu.

R: Bohu díky.

25. V případě, že se oblace koná v rámci mše svaté, nepoloží oblátka listinu na oltář jako při řeholních slibech, ale předá ji hned abatyši. Nicméně se velmi hodí, aby oblátka podle Všeobecného úvodu misálu přinášela obětní dary k bohoslužbě oběti.

POZNÁMKY

^a O.P.R. II,12 v jednotném čísle.

^b O.P.R. II,36.

^c R.C. VI,IV.

^d E.O. starofrancouzské znění pro mnišky, MS. Dijon 352, *Bibliothèque Publique Municipale*, ed. Guignard, *Les monuments primitifs de la Règle cistercienne*, Darentière, Dijon 1878, 524, řádek 25: „...abatyše musí stát na pravé straně oltáře“.

^e O.P.R. II,65 v jednotném čísle.

^f Podle statutu 14 Generální kapituly z r. 1573: „Při tomto skládání řeholních slibů se musí při předčítání listiny se sliby umístit jméno opata, který slavnosti předsedá, před jméno abatyše“. Formulace slibů se nachází v *Rituel François pour les religieuses de l'Ordre de Cisteaux*, Paris 1715, VI,II,6, který praví „V přítomnosti opata N. z N. a abatyše N“. V naší době se jeví nejen lepší nejprve jmenovat jméno abatyše, která řeholní sliby přijímá, a teprve na druhém místě jméno toho, v jehož přítomnosti daná mniška tyto řeholní sliby skládá, nýbrž zmiňovat jméno celebrujícího kněze se nejví vůbec nutné.

^g O.P.R. II,72 v jednotném čísle.

^h O.P.R. II,159 v jednotném čísle.

ⁱ Srov. Ph. Guignard, a.a.O. 525, řádky 12 až 19. V oné době spočívala výměna oděvu typická pro mnišky v tom, že se jí nasadil nový závoj se slovy: **Pán ať tě oděje** ...: „Kněz požehná závoj. Pak sejme závoj, který novicka nosila na hlavě, a nasadí jí nový závoj se slovy: *Pán ať tě oděje* ...“. Srov. také R.C. VI, IV, 7-8.

^j O.P.R. II, 77b.

^k Jestliže se změna stability provádí před zmocněnkyní abatyše (převorky), říká se: „**V přítomnosti N. N., zmocněnkyně abatyše (převorky) N. tohoto kláštera**“.

^l Jestliže obřadům změny stability předsedá zmocněnec nadřízeného otce opata, říká se: „**V přítomnosti N.N., zmocněnce opata N. z N., nadřízeného otce opata tohoto kláštera**“.

¹ R.B. 58,1,16. Tak to dělali cisterciáci od počátku. V 17. století však Cisterciácký breviář a riutál popisují tuto žádost o přijetí jak při vstupu, tak i v druhém, osmém a dvanáctém měsíci.

² R.B. 58, 24-28.

³ Srov. Veilleux Armand OCSO, *La liturgie dans le cénobisme pachomien au quatrième siècle*, *Studia Anselmiana* 57, Řím 1968, 198-225. Srov. také Jan Kasián, *Institutions cénobitiques*, IV, 5-7. 36. ed. S.C. 109, 126-131. 176-179. *S. Dionysii Areopagitæ opera, De ecclesiastica ierarchia*, VI, v P.L. 122, 1102C a 1103B; stejně tak v Raffin Pierre, *Les rituels orientaux de la profession monastique*, Bellefontaine 1969, 22-24. Andrieu Michel, *Le Pontifical romain au Moyen-Age*, svazek 1, *Le Pontifical romain au XIIe siècle*, Appendix VII, 1, 295 (Ordo Cassinensis)

⁴ Coll f° 147° r, c.2.

⁵ E.O. 102, 13; R.C. VI,1.

⁶ R.C. VI, II,17.

⁷ Tradovaný obyčej.

⁸ Srov. O.P.R. I, 1...5 a II, 1...5.

⁹ O.P.R. I,4 a II,4.

¹⁰ Tímto veršem nebo požehnáním se od počátků Řádu zahajovala denní kapitula. Coll. f° 151 r°, c.2; E.O. 102,3,7; R.C. VI,I,1.

¹¹ R.C. VI,I,1.

¹² O.P.R. I,7, nicméně v jednotném čísle, a II,7.

¹³ O.P.R. I,8 a II,8.

¹⁴ O.P.R. I,7 a II,7.

¹⁵ Srov. R.B. Prolog 21.

¹⁶ Srov. R.B. I,2.

¹⁷ R.B. Prol 3.

¹⁸ R.C. VI,I,1.

¹⁹ O.P.R., I,8, v jednotném čísle, a II,8.

- ²⁰ Toto „**Amen**“ je potvrzením spolubratry či spolusestrami.
- ²¹ Srov. R.B. Prolog 4 a 41.
- ²² R.C. VI,I,10 s několika slovními úpravami.
- ²³ Obvyklý verš na konci kapituly: E.O. 70, 86-87.
- ²⁴ 2 Sol 3,5
- ²⁵ 1 Tim 1,17.
- ²⁶ Slavení v kapitule odpovídá řádovému obyčeji. Spojování s hodinkou denní modlitby Církve nebo skládání v rámci mše svaté je v duchu O.P.R., přesto má být skládání v rámci mše svaté vyhrazeno spíše slavným řeholním slibům.
- ²⁷ Srov. O.P.R. I,25 a II,28.
- ²⁸ O.P.R. I,27, v jednotném čísle, a II,30.
- ²⁹ Srov. R.B. 58,17.
- ³⁰ Srov. O.P.R. I,57.
- ³¹ Srov. O.P.R. II,63.
- ³² Tradiční formulace je zachována v R.C. VI,II,4. Ta se přizpůsobuje v proměněných dobových okolnostech normám CIC a specifickým způsobům života řádu, kongregace či kláštera.
- ³³ Tento řádový obyčej srov. *Usus conversorum*, MS. Dijon 114, 13 ,2 vydal Guignard Ph., *Les monuments primitifs de la Règle cistercienne*, Darantière, Dijon 1878, 285, stejně tak R.C. VI,VI,6.
- ³⁴ *Liber sacramentorum gellonensis*, C.C.L. CXIX, 395, Missa monachorum 2583. R.C. VI,II,18 v jednotném čísle.
- ³⁵ O.P.R. I,29, přičemž slova „evangelijní rady“ byla změněna na „mnišský život“ a vše je dáno do jednotného čísla, a II,32.
- ³⁶ O.P.R. I,142 v jednotném čísle.
- ³⁷ O.P.R. I,32.
- ³⁸ O.P.R. I,40 a II,43.

- ³⁹ O.P.R. I,41 a II,44.
- ⁴⁰ Srov. R.B. 58,14 a R.C. VI,II,2.
- ⁴¹ Srov. R.C. VI,I,1 a VI,II,2.
- ⁴² E.O. 102,24.
- ⁴³ Srov. úvodní poznámky 8-10.
- ⁴⁴ Srov. O.P.R. I,43.
- ⁴⁵ Srov. O.P.R. I,53 a II,58.
- ⁴⁶ R.C. VI,II,6. Avšak uchazeč o řeholní sliby stojí, aby tentýž liturgický úkon prostrace, v němž se vrhá na délku k zemi, neměl dva různé významy v jednom a též liturgickém obřadu (a to při žádosti o připuštění a při skládání řeholních slibů).
- ⁴⁷ Srov. O.P.R. I,55 a II,60; stejně tak R.B. 58,7.16.
- ⁴⁸ R.C. VI,II,7.
- ⁴⁹ *Cæremoniale Episcoporum*, vydal Vatikán 1984, 756.
- ⁵⁰ R.B. 4.
- ⁵¹ Srov. *Cæremoniale Episcoporum*, 758. Ke skládání řeholních slibů v Cisterciáckém řádu nebyly Litanie ke všem svatým nikdy stanoveny. Avšak byly známy krátké litanie, po nichž následuje tichá modlitba. Tudíž se zde předkládá na výběr tichá modlitba nebo Litanie ke všem svatým, avšak v obou případech s vyzváním a se závěrečnou modlitbou.
- ⁵² Při následujících litaniích (srov. O.P.R. I,62) se vsunou obvyklá vzývání a prosby podle Cisterciáckého breviáře; stejně tak se vsune sv. Scholastika a bl. Maria Gabriela; poslední prosba je rozšířena podle R.B. Prol 45.
- ⁵³ O.P.R. I,63 a II,68 v jednotném čísle.
- ⁵⁴ R.B. 58,20; Coll. f° 149 r°, c.1; E.O. 102,26-27; R.C. VI,II,10; O.P.R. I,65.
- ⁵⁵ R.B. 58, 2-22; Coll f° 149 r°, c.1.; E.O. 102,30; R.C. VI,II,11.

⁵⁶ R.B. 58,23; E.O. 102, 32 – 36; R.C. VI,II, 13 a IV,5. V Benediktově řeholi a v E. O. se nachází jen formulace pro modlitební prosbu; formulace k pozdravení pokoje se drží Cisterciáckého rituálu.

⁵⁷ *Cæremoniale Episcoporum*, 762.

⁵⁸ K vzývání třech osob Nejsvětější Trojice srov. Coll. f° 149 r°, c.1 a 2; R.C. VI,II,15; přesto se na žádost Kongregace pro bohoslužbu a svátosti přebírá formulace podle schváleného textu pro Benediktinskou kongregaci Solesmes.

⁵⁹ S krátkým zakončením a odpovědí „**Amen**“.

⁶⁰ Coll. f° 149 r°, c.2; E.O. 102,43; R.C. VI,II,17.

⁶¹ Zde je připojena poslední část Apologie s ostatním textem vynechaným, která se nachází v Coll. f° 149 r°, c.1., und in R.C. VI,II, 15.

⁶² Srov. Coll. f° 149 r°, c.2., a R.C. VI,II,16 k žehnání kukule.

⁶³ O.P.R. I,73 a 76, stejně tak II,80 a 83.

⁶⁴ R.B. 58,29.

⁶⁵ R.C. VI,II,20.

⁶⁶ C.I.C. 535,2.

⁶⁷ Srov. R.C. VI,VII,2-3.

⁶⁸ Pokud se skládá změna stability pro některý jiný klášter, říká se: „... **v klášteře N.**“.

⁶⁹ Srov. R.C.VI,VII, 4 s právně nezbytnými přizpůsobeními. Velice zajímavá je také formulace slibů u zakladatelů Cîteaux: „Potvrzuji před Bohem a jeho svatými ve vaše ruce své řeholní sliby a svou stálost, kterou jsem ve vaší přítomnosti složil v klášteře Molesme, a to pro tento klášter jménem Nový klášter, a slibuji vám a vašim právoplatným nástupcům poslušnost“. V: J. Bouton a J-B. Van Damme, *Les plus anciens textes der Citeaux*, Achel (Belgie) 1974, 86.

⁷⁰ Srov. *Libellus diffinitionum* (1237–1257), Dist. II,5. Zkušební doba ařeholní sliby mnicha z některého jiného řádu: „Pokud se přijme mnich z některého jiného řádu do některého kláštera našeho řádu, tak bydlí – v případě, že ještě nesložil žádné řeholní sliby – jeden rok v noviciátu a skládá řeholní sliby podle týchž pravidel jako nějaký novic. Pokud však již řeholní sliby složil, dá se mu hned kukule. Po minimálně čtyřech měsících požádá na pokyn opata v kapi-

tule, aby směl v kostele složit řeholní sliby, a přečte listinu se sliby jako nějaký novic a položí ji na oltář, jinak ale nečiní nic.“ V B. Lucet, *Les codifications cisterciennes de 1237 et 1257*, ed. C.N.R.S. Paris 1977, 214. Přesto se v tomto rituálu neklade listina se sliby na oltář, poněvadž v mnišském životě existují pouze jedny jediné řeholní sliby, i když se změní stabilita.

⁷¹ Srov. R.C. VI,VII,6.

⁷² Srov. O.P.R., Úvodní poznámka 7.

⁷³ Misál a O.P.R. Dodatek.

⁷⁴ Misál k 25. nebo 50. výročímu dni složení řeholních slibů.

⁷⁵ O.P.R. Úvodní poznámka 9-10 a „Obřady obnovy řeholních slibů“ 83.

⁷⁶ Srov. slavení 25. výročí dne složení řeholních slibů v Cisterciáckém řádu obecné observance 1966.

⁷⁷ Tato noticka odpadá u žen.

⁷⁸ Srov. O.P.R. II,92 v jednotném čísle.

⁷⁹ *Ceremoniale Sacri Jubilæi professionis religiosæ secundum usum Cisterciensium*, Westmalle (Belgie) 1952, 8, 11 a 12. Z tohoto ceremoniálu byly do tohoto rituálu přijaty také mnohé další prvky.

⁸⁰ Jan Kasián, *Institutiones* I,8 ed. S.C. 109, 48-49.

⁸¹ *Graduale* ke společným textům pro svátek posvěcení kostela.

OBŘADY PŘIJÍMÁNÍ BRATRŮ

Hlavní prameny a jejich zkratky

‡ Coll. – *Collectaneum*, ze Citeaux, vzniklo po 1175, MS. DIJON 114, Bibliothèque Publique Municipale

‡ E.O. – *Ecclesiastica Officia*, vydal D. CHOISSELET a P. VERNET, podle rukopisu 114, Bibliothèque Publique Municipale podle vydání od Ph. GUIGNARD, *Les monuments primitifs de la Règle cistercienne*, Dijon 1878, a rukopisu 31 Univerzitní knihovny v Lublani, podle vydání od C. NOSCHITZKA v *Analecta S.O.Cist.* 6 (1950) 1-124, a rovněž rukopisu 1711 Státní knihovny v Tridentu, vydal B. GRIESSER v *Analecta S.O.Cist.* 12 (1956) 153-288 (přeloženo 1989 v *Reiningue: Opatství Ölenberg*).

‡ O.P.R. – *Ordo Professionis Religiosæ* (římské vydání, Vatikan 1970)

‡ R.B. – *Regula sancti Benedicti*, podle vydání v *Sources Chrétiennes* svazek 181-182.

‡ R.C. – *Rituale Cisterciense*, 1698, vydal Lérins 1892 a Westmalle 1949

Úvod

Podstata a smysl řeholních slibů

1. Mnozí křesťané, Bohem povolání, se zasvěcují svatými řeholními sliby službě Boží a dobru lidí. Usilují o to úžeji následovat Krista životem podle evangelijních rad. Tím v nich křestní milost přináší obzvláště bohaté plody.

2. Církev jako dobrotivá matka má zasvěcený život stále ve lice v úctě, a to v jeho rozličných formách, k nimž se v průběhu staletí rozvinul pod vedením Ducha svatého. Církev z něj učinila

stav vymezený kanonicky, potvrdila početné řeholní pospolitosti, mezi nimi i mnišské řády, a vede je obezřetným zákonodárstvím.

Církev také sama přijímá řeholní sliby řeholníků, vyprošuje jim ve veřejné modlitbě Boží milost a přímluvu, svěřuje je Bohu a zprostředkovává jim milost tím, že jejich odevzdání sebe samých spojuje s eucharistickou obětí.

Obřady přiřazené stupňům uvádění do cisterciáckého řeholního života

3. Podle Řehole svatého Benedikta se každý, kdo nově vstupuje, po překonání obtíží vstupu zkouší v noviciátu, a to v trpělivosti ve všem. Po uplynutí dvou měsíců a pak opět po šesti a čtyřech dalších měsících novic znovu předkládá svou žádost, ale teprve při té poslední bude přijat jako mnich do kláštera.¹

V dnešní době probíhá tato zkušební doba v různých fázích, jak jsou stanoveny v konstitucích. Určitá doba postulátu přitom předchází noviciátu. Po něm následují pak časné řeholní sliby a teprve pak bude bratr, případně sestra, připuštěn ke slavným řeholním slibům.

4. V Řeholi našeho svatého Otce Benedikta sice čteme, že:

„Proto se hned v oratoři svlékne z vlastních šatů, které má na sobě, a obleče se do šatů klášterních“ (RB 58,26). Tudíž se výměna oděvu při skládání řeholních slibů jeví jako výraz zřeknutí se vlastního majetku.²

Přesto již od počátků křesťanského mnišství je tato výměna oděvu často výrazem výměny formy života nebo nového způsobu života.³ Jako totiž při křtu katechumen nejprve oděv odkládá a nahý sestupuje do křtitelnice, aby byl nato oděn bílým oděvem, tak musí také novic, jenž se chce stát mnichem, odložit vlastní oděv, aby mohl být oděn oděvem mnišským. Tento obřad je v Collectaneum ze Cîteaux popsán takto: „Když novic odkládá oděv ze světa, pronáší se: ‚Pán ať tě svleče ze starého člověka se všemi jeho skutky. Amen‘. Při vkládání mnišského oděvu se pro-

náší: „Pán ať ti obleče nového člověka, který je utvořen podle obrazu Božího, a to v opravdové spravedlnosti a svatosti. Amen.“⁴

I když byl tento obřad umístěn již na začátek noviciátu tím, že nově vstupující novic je oděn do klášterního roucha již dříve,⁵ tak lze předat černý škapulír a pak bílou kukuli až při skládání řeholních slibů.⁶ Je také třeba mít na zřeteli, že v obřadech obláčky, časných a slavných slibů, jež teď popisujeme, předchází výměně roucha prosby o milost Boží, a to ne bezdůvodně. Tak se dostává modlitbě Církve a požehnání osoby větší důležitosti než obláčky.

5. Noviciát je obdobím, jímž počíná řeholní život. Je dobou zkoušení jak pro novice či novicky tak i pro komunitu či kongregaci. Je smysluplné na počátek noviciátu umístit obřady s prosbami o milost Boží, aby se dosáhlo zvláštního cíle této zkušební doby.

Tyto obřady mají být již podle své povahy strážlivé a krátké a provádí se obvykle uvnitř klášterní komunity. V každém případě se musí konat vně mše svaté.

6. Následují první řeholní sliby. V nich novic či novicka slibuje v časných slibech před Bohem a před Církví následovat evangelijní rady podle Řehole svatého Benedikta. Složení časných slibů se koná v kapitulní síni.⁷ Pokud to okolnosti vyžadují, lze je vsadit do některé hodinky denní modlitby Církve nebo také do mše svaté, to však bez žádné zvláštní slavnostnosti.

V případě, že se časné řeholní sliby obnovují z oprávněných důvodů a podle konstitucí, tak se to děje buď přede všemi v kapitulní síni nebo pouze před představeným v přítomnosti svědků.

7. Po uplynutí předepsané doby se skládají slavné řeholní sliby. V nich se mnich či mniška zasvěcuje navždy službě Boží a Církvi. Tyto věčné sliby představují nerozlučné spojení Krista s jeho nevěstou, s Církví.

Slavné řeholní sliby se skládají s odpovídající slavnostností v přítomnosti celé komunity a věřících v rámci slavení eucharistie. Toto skládání slibů má následující části:

a) Žádost o připuštění uchazeče (uchazečky), jež se nikdy nevynechává.

b) Homilie nebo promluva: V ní se vyloží lidu a uchazeči (uchazečce) smysl a význam mnišském života v Cisterciáckém řádu.

c) Prosté nebo delší dotazování: v něm se opat ptá uchazeče (uchazečky), zda on, případně ona, je připraven se Bohu zasvětit a usilovat o dokonalou lásku podle Řehole svatého Benedikta a řádových konstitucí.

d) Modlitba všech přítomných: děje se buď potichu nebo ve formě litaní ke všem svatým. Obrací se k Bohu, Otci, a prosí o přimluvu blahoslavené Panny Marie a všech svatých.

e) Vlastní skládání slibů: skládá se na veřejnosti v kostele, před opatem, komunitou a věřícími. Návazně se listina se sliby položí na oltář a zazpívá se verš „**Suscipe me, Domine**“.

f) Slavnostní žehnací modlitba nad bratrem, případně sestrou, s čerstvě složenými sliby:

Tím Církev potvrzuje řeholní sliby liturgickými obřady; prosí nebeského Otce, aby vylil dary Ducha svatého nad osobou s čerstvě složenými sliby. Tuto žehnací modlitbu lze také uvést prosbou nově skládajícího sliby o modlitbu jednotlivých spolubratří a spolusester.

g) Předání kukule: ona je vlastním řeholním oděvem a vyjadřuje navenek věčné zasvěcení se Bohu.

Obřadům věčných slibů, jež se skládají v rámci slavení eucharistie, předsedá podle konstitucí pro mnichy opat kláštera, pro mnišky je to ale nadřízený otec opat. Pokud má obřadům věčných slibů v některém klášteře předsedat diecézní biskup (na základě zmocnění, delegace, opatem kláštera či nadřízeným otcem opatem), pak klade po homilii tomu, kdo skládá sliby, otázky předkládané v tomto rituálu. V návaznosti na to se však řeholní sliby skládají před opatem či abatyší a tito je také přijímají.

Mešní formulář při obřadech skládání řeholních slibů

8. Při skládání slavných a také časných slibů – v případě, že si okolnosti žádají, aby se i časné sliby skládaly ve mši svaté – je na místě použít mešní formulář ze „Mši v den skládání slibů řeholníky“ s vlastními čteními. O slavnosti či neděli doby adventní, postní či velikonoční se však použije mešní formulář z toho dne. V tomto případě lze však použít při mešním kánonu k tomu určené vsuvky a odpovídající závěrečná požehnání.

9. Bohoslužbě slova při obřadech řeholních slibů náleží velký význam, má totiž dát vyjádření podstatě a úloze zasvěceného života. Proto lze užít čtení stanovených v lekcionáři pro skládání řeholních slibů, a to i tehdy, kdy nelze použít „Mši v den skládání slibů řeholníky“. Vyňaty zůstává Velikonoční triduum, slavnosti Vánoc, Zjevení, Nanebevstoupení, Letnic, Těla a Krve Páně a jiné příkázané svátky.

10. Při „Mši v den skládání slibů řeholníky“ se oblečou bílá mešní roucha.

Přizpůsobení příslušející jednotlivým klášterům

11. Vždy když je v tomto rituálu uvedena poznámka: „... nebo jinými obdobnými slovy“ či ostatní podobné formulace, lze také použít frázi, které jsou udány pro tuto slavnost v Římském rituálu.

JAK SLAVIT ZAČÁTEK NOVICIÁTU

1. Kanonický noviciát má být započat liturgickými obřady, v jejichž středu je modlitba o Boží pomoc. V něm se má ozřejmit podstata mnišského života a charakter našeho řádu. Má být tedy prosté a střízlivé a má se oslavit jen v rámci klášterní komunity.

Z tohoto důvodu je kapitulní síň prostorem příhodným pro tyto obřady. Nesmí se vykonat v rámci mše svaté.⁸

Každé komunitě sice přísluší dát těmto obřadům vlastní ráz, ale zde jsou popsány prvky, které jsou převzaty z naší tradice nebo z Římské liturgie obnovené po II. vatikánském koncilu.

2. V textech je třeba se vyvarovat formulací, které by mohly jakkoliv omezovat rozhodovací svobodu novice nebo zatemňovat smysl noviciátu jakožto období zkoušek a prověřování. Kde to je obvyklé, může u sedadla opata stát berla.⁹

3. Když se komunita v kapitulní síni shromáždila, vstoupí žadatel po verši „Ať Boží pomoc zůstává stále s námi“ nebo po jiném verši doprostřed. Všichni si sednou.¹⁰ Vrhne na zem, poklekne nebo se hluboce ukloní. Pak se postaví před opata, který se jej zeptá následujícími nebo obdobnými slovy:

Drahý bratře, (drahý pane) N., co žádáš?

Žadatel odpoví:

Milosrdenství Boží a Řádu.¹¹

Nebo podobnými slovy, jako například:

**Chci poznat život ve vaší komunitě
a prosím vás, aby jste se mnou zkoušeli,
zda jsem povolán v tomto klášteře Cisterciáckého řádu
následovat Krista s naprostým odevzdáním.**¹²

Žadatel se může také bez položené otázky obrátit na opata a komunitu následujícími slovy:

**Milosrdenství Boží mě podněcuje sem přijít,
abych poznal váš způsob života.**

Proto vás prosím:

**Vyučte mě v následování Krista pod vedením evangelia,
jak tomu učí Řehole svatého Benedikta
a tradice Cisterciáckého řádu.**

Žadatel může svou prosbu formulovat také sám podobnými slovy.¹³

Opat odpoví následujícími nebo obdobnými slovy:

K tomu ať ti dopomáhá Pán.¹⁴

4. Poté se přečte úryvek z Řehole našeho svatého otce Benedikta (z Prologu nebo i odjinud). Opat vysvětlí žadateli podstatu a charakter našeho života a na konci se ptá na jeho připravenost následujícími nebo obdobnými slovy:

**Jsi ochoten následovat Krista dokonaleji
pod vedením evangelia
a na cestě, kterou ukazuje svatá Řehole?**¹⁵

nebo:

**Jsi ochoten sloužit se spolubratry v klášteře
pod Řeholí a opatem,
aby jsi v následování Krista
dospěl k dokonalosti ve víře, naději a lásce?**¹⁶

Žadatel odpoví následujícími nebo obdobnými slovy:

**S pomocí milosti Boží doufám a přeji si
sloužit Kristu, Pánu a pravému králi.**¹⁷

Pak opat pronese například:

**Co v tobě Bůh započal,
to ať také dokončí.**¹⁸

nebo:

**Milosrdný Bůh ať tě svou milostí posiluje
a ať ti božský mistr dá světlo.**¹⁹

Všichni se připojí k této prosbě a pronesou:

Amen.²⁰

Pak poklekne novic na zem uprostřed před opatem. Kde je to obyčejem, může mu dát opat nové jméno a vysvětlit mu důvod pro tuto změnu jména.

5. Bratři povstanou a opat pronese například tato slova:

Drazí bratři, svatý Benedikt nás ve své Řeholi nabádá: „Kdykoli začínáš něco dobrého, co nejusilovněji ho pros, aby to sám dokončil.

Proto se chceme spolu modlit k Pánu, aby ve své dobrotě dal našemu bratru N. to, co je pro nás od přirozenosti sotva možné.²¹

Všichni setrvají určitou dobu v tiché modlitbě. Opat pak připojí modlitbu, do níž vloží křestní jméno nebo jméno nové, kde je takový obyčej:

Pane, náš Bože, vyslyš naši modlitbu za svého služebníka N., kterého přijímáme ve tvém jméně. Dej mu milost vytrvat věrně ve tvé Církvi a přijmout věčný život. Prosíme o to skrze...²²

nebo:

Bože, ve své milosti povoláváš lidi do své služby. Vyslyš modlitbu svého služebníka N., který by rád poznával život v naší komunitě. Dej, ať pozná tvou vůli, a nás všechny pak posil ve své službě. Prosíme o to skrze...^a

Všichni:

Amen.

6. Opat předá novici řeholní oděv podle konstitucí jako znamení obrácení. Přitom komunita zpívá žalmy, vhodný chvalozpěv, hymnus nebo responsorium.

Nakonec opat zakončí tyto obřady přibližně následujícími slovy:

V: Naše pomoc je ve jménu Páně.

R: Který stvořil nebe i zemi.²³

nebo:

V: Dobrořečme Pánu.

R: Bohu díky.

nebo:

**V: Ať Pán řídí naše srdce a naše tělo
v lásce Boží a v trpělivosti Kristově.**²⁴

R: Amen.

nebo:

Králi věků, nepomíjitelnému, neviditelnému a jedinému Bohu buď čest a sláva po všechny věky věků.²⁵

R: Amen.

JAK SLAVIT SKLÁDÁNÍ ČASNÝCH SLIBŮ

7. Obřady časných slibů se obvykle konají v kapitulní síni. Z rozumných důvodů to lze konat i v kostele, a to buď v rámci některé hodinky denní modlitby Církve nebo v rámci mše svaté.²⁶

8. Když se komunita shromáždila v kapitulní síni, vstoupí novic po verši „Ať Boží pomoc zůstává stále s námi“ nebo po jiném verši doprostřed. Všichni si sednou. Žadatel o řeholní sliby se vrhne na zem, poklekne nebo se hluboce skloní před opatem, který se jej ptá přibližně následujícím způsobem:

(Drahý bratře N.), co žádáš?

On odpoví:

Milosrdenství Boží a Řádu.

nebo obdobnými slovy, například:

Já, bratr N., Vás pokorně žádám, Otče (nebo jiné oslovení), abych se směl zasvětit Bohu a jeho království a složit svaté řeholní sliby v této komunitě N.²⁷ (nebo: kongregace N.) Cisterciáckého řádu (přísnější observance).

Opat a spolubratři odpoví:

Bohu díky.

nebo jinými příhodnými slovy.

9. Poté se přečte vybraný úryvek ze svaté Řehole a pronese promluva. Pak se opat uchazeče o složení slibů ptá po jeho úmyslu. Za tímto účelem se jej může dotazovat krátce, například slovy:

Drahý bratře N., ve křtu jsi byl Bohu zasvěcen vodou a Duchem svatým. Chceš se s ním úžeji svázat novým poutem řeholních slibů?²⁸

Uchazeč odpoví:

Jsem připraven.

Opat se zeptá:

Bratře N., jsi připraven slíbit poslušnost, stálost v komunitě a klášterní způsob života, aby jsi tak následoval Krista s naprostým odevzdáním?²⁹

Uchazeč odpoví::

Jsem připraven.

Opat se zeptá:

Jsi připraven usilovat na úzké a strmé cestě, kterou Řehole ukazuje, odhodlaně a vytrvale o onu lásku k Bohu a k bližnímu, která – když je dokonalá – zahání strach a je vlévána do našich srdcí Duchem svatým?³⁰

Uchazeč odpoví::

Jsem připraven.

V klášterech, které vedou zcela kontemplativní život, k tomu abatyše příhodně připojí:

Jsi připraven vpravdě hledat Boha v samotě a mlčení, na cestě modlitby, v práci ochotné sloužit a duchovní rozjímavé četbě, v radostné kajícínosti a v komunitě bratří?³¹

Uchazeč odpoví:

Ano, Otče (nebo jiné oslovení) jsem s Boží pomocí a v důvěře v modlitbu vás všech připraven.

Nato opat pronese:

Ať Bůh dokončí, co v tobě započal!

A všichni ostatní odpoví:

Amen.

10. Poté novic složí řeholní sliby. K tomu existují následující možnosti:

bud':

Přečte listinu se sliby napsanou vlastní rukou podle formulace stanovené v konstitucích řádu, kongregace či kláštera.³² Namísto „... až do smrti“ pronese buď „... na tři roky“ nebo „... na jeden rok“.

Pak listinu podepíše a předá ji opatovi.

nebo:

poklekne před opatem, vloží své složené ruce do jeho rukou a pronese:

Otče (nebo jiné vhodné oslovení), slibuji ti poslušnost podle Řehole svatého Benedikta a Konstitucí na tři roky (nebo na jeden rok)

Při obou možnostech opat pronese:

A Bůh ať ti dá vytrvalost!³³

A všichni odpoví:

Amen.

Pak dá opat novému bratru s řeholními sliby pozdravení pokoje.

11. Opat povstane a pronese:

Modleme se.

Bratr s řeholními sliby si klekne uprostřed na zem.

Všichni setrvávají určitou dobu v tiché modlitbě a pak opat pokračuje:

Bože, ty vzbuzuješ ve svém služebníku, našem spolubratru N., touhu, opustit to, co je pomíjivé, a usilovat o vítěznou odměnu nebeského povolání.

Naplň jeho srdce svou přítomností a daruj mu svou milost zůstat v tobě, aby mohl s tvou pomocí vyplnit to, co slíbil z tvého podnětu.

Dej, ať své sliby v životě uskuteční, aby dospěl k cíli zaslíbení, jenž platí pro všechny, kdo v tobě zůstávají.

Prosíme o to skrze...³⁴

nebo:

Pane, náš Bože,

shlédni na svého služebníka, našeho bratra N., který dnes skládá sliby vést mnišský život podle Řehole svatého Benedikta, aby se ti zasvětil. Dej, ať ve tvém milosrdenství svým životem oslaví tvé jméno a spolupracuje na tajemství vykoupení.

Prosíme o to skrze...³⁵

nebo:

Pane, vyslyš naši modlitbu za svého služebníka, našeho bratra N., kterého jsi z lásky povolal následovat Krista s naprostým

odevzdáním. Vylíj na něj v plnosti Ducha svatého na přímluvu blahoslavené Panny Marie, Matky Církve, aby svým odevzdáním ustavičně potvrzoval to, co slíbil v časných slibech.

Prosíme o to skrze...³⁶

A všichni odpoví:

Amen.

12. Poté se všichni posadí.

Bratr s řeholními sliby poklekne k nohám opata.

S pomocí novicmistra opat oblékne bratra s čerstvě složenými sliby do řeholního oděvu, aniž by cokoliv pronášel.

Mezitím lze zpívat jednu z následujících antifon nebo v jiném případě některou příhodnou píseň:

bud':

Přijme požehnání do Pána

a spásu od Boha, svého Spasitele.

To jsou ti, kdo hledají tvou tvář, Pane.^b

nebo:

To jsou ti, kdo hledají Pána,

kdo hledají tvou tvář, Bože Jákobův.^c

se žalmem 24 (23).

Nebo jinou hodící se píseň.

13. Po zpěvu může opat tam, kde je to obyčejem, předat bratru s čerstvě složenými sliby svatou Řeholi s následujícími slovy:

Přijmi, bratře N., Řeholi našeho svatého otce Benedikta. Do-držuj ji věrně, aby jsi dospěl k dokonalé lásce.³⁷

Bratr s řeholními sliby odpoví „**Amen**“ a odchází po přijetí knihy zpět na své místo mezi bratřími.

14. Nakonec opat zakončí tyto obřady přibližně následujícími slovy:

V: Naše pomoc je ve jménu Páně.

R: Který stvořil nebe i zemi.

*nebo:***V: Dobrořečme Pánu.****R: Bohu díky.***nebo:***V: Ať Pán řídí naše srdce a naše tělo v lásce Boží a v trpělivosti Kristově.****R: Amen***nebo:***V: Králi věků, nepomíjitelnému, neviditelnému a jedinému Bohu buď čest a sláva po všechny věky věků.****R: Amen.**

15. V případě, že skládání časných slibů, jehož vlastním místem je kapitulní síň, proběhne v rámci hodinky denní modlitby Církve nebo v rámci mše svaté, upraví se obřady takto:

Při laudách a nešporách se vybere jedno z biblických čtení, které je stanoveno pro mši svatou při skládání časných slibů. Po tomto čtení nebo ve mši po evangeliu novic přednese svou žádost podle č. 8 tohoto Rituálu a během promluvy nebo homilie se pak posadí. Po kázání povstane a opat pak započne s dotazováním. Pak novic složí řeholní sliby a všechno se odehrává jak je udáno pod čísly 9-13, přičemž požehnání se uděluje až na konci těchto liturgických obřadů.

Je třeba velice dbát na to, aby při obřadech tohoto slavení nenastalo žádné směšování se skládáním slavných slibů, které budou popsány v následujícím textu.

16. Po těchto obřadech – ať už kteroukoliv formou – se složení řeholních slibů zaneše do speciální knihy s udáním přesné datace, přičemž to podepíše nejprve opat, pak bratr s čerstvě složenými sliby a nakonec dva svědkové.

JAK SLAVIT SKLÁDÁNÍ SLAVNÝCH SLIBŮ

17. Ve slavných slibech se bratr zasvěcuje Bohu slavnostním způsobem Bohu navždy. Toto slavení se zpravidla koná o neděli, svátku Páně, svátku Panny Marie nebo svátku svatého, který vynikl v mnišském životě.³⁸

18. Obřady slavných slibů je třeba oddělit od všech jiných obřadů týkajících se řeholních slibů.³⁹

19. Kde je to obyčejem, přednese se v kapitulní síni žádost o připuštění obvyklým způsobem. Po promluvě opata poklekne před ní uchazeč o sliby na zem a složí takzvaný slib poslušnosti (homagium),⁴⁰ a sice následujícím způsobem:

Uchazeč o sliby se vrhne na zem, poklekne nebo se hluboce ukloní. Pak se postaví před opata, který se jej ptá:

(Bratře N.), co žádáš?

On odpoví:

Milosrdenství Boží a Řádu.

Po promluvě se opat dotazuje znovu na jeho přání. Uchazeč o řeholní sliby odpovídá, že je připraven vyplnit veškeré požadavky. Poté klekne před opatem na zem (vloží své složené ruce do jeho) a pronese:

Otče (nebo jiné vhodné oslovení),

slibuji tobě a tvým právoplatným nástupcům

poslušnost podle Řehole svatého Benedikta až do smrti.

Nato opat pronese:

A Bůh ať ti dá život věčný!

A všichni odpoví:

Amen.

Poté mu dá opat pozdravení pokoje.⁴¹

20. Slavnostní řeholní sliby se slaví v rámci mše svaté.⁴² Tím bude zřetelné, že mnišské řeholní sliby v kostele mají veřejný charakter. Hlavním celebrantem je opat kláštera.

Celé toto liturgické dění se oslaví s náležitou slavnostností, jak to odpovídá podstatě těchto obřadů. Přesto je třeba zachovat vznešenou střízlivost, která vyjádří skromnost a prostotu našeho Řádu.

21. Mešní formulář se zpravidla vybere z daného dne konání slavných slibů, k jejich slavení se však oblečou bílá mešní roucha. O slavnosti nebo neděli doby adventní, postní či velikonoční se vždy použije mešní formulář z daného dne.

Přitom však lze použít v mešním kánonu a odpovídajících závěrečných požehnání zvláštní vsuvky pro slavení skládání řeholních slibů.⁴³

22. Vše je třeba uspořádat tak, aby všichni mohli dobře sledovat liturgické dění.⁴⁴ Řeholní sliby se složí před sedadlem opata, před oltářem nebo na stupních kněžiště.

Mimo nezbytných příprav pro koncelebraci mše svaté a pro svaté přijímání je ještě nutno připravit toto:

* tento Rituál s texty o skládání řeholních slibů.

* jednu kukuli, která se má předat novému mnichu.

Žádost o připuštění

23. Po evangeliu se všichni posadí.⁴⁵ Uchazeč o skládání slibů bude předveden před opata, který sedí na svém sedadle se svou berlou (a mitrou). Zde také uchazeč přednáší vestoje svou žádost.

Opat se jej dotazuje následujícími nebo obdobnými slovy:

(Bratře N.), co žádáš?⁴⁶

Uchazeč odpoví buď:

Milosrdenství Boží a Řádu.

nebo:

Povolán Duchem svatým následovat Krista v mnišském životě jsem se ve vaší komunitě naučil, jak se v komunitě bratří a v modlitbě vpravdě hledá Bůh. Dnes bych po zralém uvážení na sebe rád vzal váš způsob života. Tebe, Otče (nebo jiné vhodné oslovení), tudíž pokorně žádám, abych směl složit věčné řeholní sliby ke cti Boží a ke službě v Církvi.⁴⁷

Abatyše k tomu připojí:

**Co Bůh v tobě započal,
ať také dokončí až do dne Krista Ježíše.**

A všichni odpoví:

Amen.⁴⁸

Pak se uchazeč posadí na své místo. Opat sedí – nebo stojí, když tomu dává přednost – s berlou (a mitrou) a pronáší homilii. V ní má žádoucím způsobem vyložit biblická čtení a vysvětlit dar a úlohu mnišských řeholních slibů.⁴⁹

Dotazování

24. Po homilii se opat může uchazeče ještě jednou dotazovat,

* Buď jednodušší formou:

Bratře N., jsi připraven následovat Krista na úzké a strmé cestě, kterou ukazuje tradice našeho Řádu? Slibuješ stálost, klášterní způsob života a poslušnost podle Řehole svatého otce Benedikta?

Uchazeč odpoví:

Ano, Otče (nebo jiné vhodné oslovení), jsem s Boží pomocí a v důvěře v modlitbu vás všech připraven.

* Nebo se jej opat může dotazovat i delší formou:

Drahý bratře N., křtem jsi umřel hříchu a zasvětil se Bohu. Jsi připraven se s Bohem svázat ještě niterněji věčnými řeholními sliby?

Uchazeč odpoví:

Jsem připraven.

Opat:

Bratře N., jsi připraven následovat Krista pod vedením evangelia na úzké a strmé cestě, kterou ukazuje tradice našeho Řádu?

Slibuješ stálost, klášterní způsob života a poslušnost podle Řehole svatého otce Benedikta?

Uchazeč odpoví:

Jsem připraven.

Opat:

Jsi připraven usilovat v síle Ducha svatého vytrvale a odhodlaně o onu lásku k Bohu a k ostatním lidem, která – když je dokonalá – zahání strach?

Uchazeč odpoví:

Jsem připraven.

V klášterech, které vedou zcela kontemplativní život, k tomu opat připojí:

Jsi připraven žít výhradně pro Boha v samotě a mlčení, v ustavičné modlitbě a radostné kajícínosti, v práci ochotné sloužit a dobrých skutcích?⁵⁰

Uchazeč odpoví:

Ano, Otče (nebo jiné vhodné oslovení), jsem s Boží pomocí a v důvěře v modlitbu vás všech připraven.

Přímluvy věřících

25. Pak opat vyzve k modlitbě:

Drazí bratři a sestry!

Bůh povolal našeho bratra N., aby následoval Krista s naprostým odevzdáním. Prosme všemohoucího otce, aby na něj vylil svou milost a ve své nekonečné dobrotě jej posiloval v jeho svatém rozhodnutí.^d

Po těchto slovech všichni setrvávají v tiché modlitbě nebo se zpívá následující Litanie ke všem svatým.

26. V případě, že se Litanie ke všem svatým zpívají, vyzve jáhen:

Poklekněte!

Všichni pokleknou vyjma v době velikonoční a o nedělích. V tomto případě odpadá jáhnova výzva a klečí jen uchazeč o sli-
by, ale ostatní zůstávají stát.⁵¹

Kantoři zpívají následující Litanie ke všem svatým a všichni odpovídají.

Přitom lze pokaždé vybrat jednu z přímluv, které jsou uvedeny pod tímtéž písmenem (a až f), nebo vynechat dotyčná vzývání. Na odpovídajících místech lze vložit jména svatých, jež jsou v daném klášteře uctíváni zvlášť, stejně jako patrona uchazeče o sliby. Prosby na závěr lze libovolně volit a připojit ještě prosby jiné.⁵²

Kyrie, eleison: Kyrie, eleison.

Christe, eleison: Christe, eleison.

Kyrie, eleison: Kyrie, eleison.

Svatá Maria, Matko Boží: oroduj za nás.

Svatý Michaeli: oroduj za nás.

Svatí Boží andělé: orodujte za nás.

Svatý Jane Křtiteli: oroduj za nás.

Svatý Josefe: oroduj za nás.

Svatý Petře a Pavle: orodujte za nás.

Svatý Jane: oroduj za nás.

Svatá Marie Magdaléno: oroduj za nás.

Svatý Štěpáne a svatý Vavřinče: orodujte za nás.

Svatá Anežko: oroduj za nás.

Svatý Bazile: oroduj za nás.

Svatý Augustine: oroduj za nás.

Svatý Antoníne: oroduj za nás.

Svatý Pachomie: oroduj za nás.

Svatý otče Benedikte: oroduj za nás.

Svatý Roberte, Alberichu a Štěpáne: orodujte za nás.

Svatý Bernarde: oroduj za nás.

(Svatý Františku a svatý Dominiku: orodujte za nás).

(Svatý Ignáci z Loyoly: oroduj za nás).

(Svatý Vincenci z Paula: oroduj za nás).

(Svatý Jane Bosco: oroduj za nás).

Svatá Scholastiko: oroduj za nás.

Svatá Luitgardo: oroduj za nás.

Svatá Kateřino Sienská: oroduj za nás.

Svatá Terezie z Avily: oroduj za nás.

Blahoslavená Marie Gabrielo: oroduj za nás.

Všichni svatí a světice Boží: orodujte za nás.

Měj s námi slitování: vysvobod' nás, Pane.

Ode všeho zlého: vysvobod' nás, Pane.

Ode všeho hříchu: vysvobod' nás, Pane.

Od smrti věčné: vysvobod' nás, Pane.

Svým vtělením: vysvobod' nás, Pane.

Svou smrtí a zmrtvýchvstáním: vysvobod' nás, Pane.

Sesláním Ducha svatého: vysvobod' nás, Pane.

I když jsme hříšníci: prosíme tě, vyslyš nás.

a) Zjev životní sílu Církve v odevzdání a v působení svého služebníka: prosíme tě, vyslyš nás.

nebo:

Naplňuj našeho papeže a všechny biskupy čím dál tím více silou Ducha svatého: prosíme tě, vyslyš nás.

b) Požehnej působení Řádu ve službě lidské společnosti: prosíme tě, vyslyš nás.

nebo:

Veď všechny lidi k plnosti života v Kristu: prosíme tě, vyslyš nás.

c) Posiluj v řeholních komunitách lásku Kristovu a udržuj a rozmnožuj v nich věrnost k duchu jejich zakladatelů: prosíme tě, vyslyš nás.

nebo:

Dej, aby všichni řeholníci a řeholnice spolupůsobili na díle Vykoupení: prosíme tě, vyslyš nás.

d) Požehnej naše kláštery a buď nablízku všem, kdo tam žijí: prosíme tě, vyslyš nás.

nebo:

Veď nás k věrnému řeholnímu životu: prosíme tě, vyslyš nás.

e) Odpláť rodičům našeho bratra obět, kterou ti přinesli, dobrem věčným: prosíme tě, vyslyš nás.

f) Dej, ať se náš bratr stává čím dál tím podobnějším Kristu, Prvorozenému z mnoha bratří: prosíme tě, vyslyš nás.

nebo:

Daruj našemu bratru sílu k věrnosti: prosíme tě, vyslyš nás.

nebo:

Požehnej a posvěcuj našeho bratra v této škole tvé služby: prosíme tě, vyslyš nás.

Ježíši, Synu živého Boha: prosíme tě, vyslyš nás.

Kriste, uslyš nás: Kriste, uslyš nás.

Kriste, vyslyš nás: Kriste, vyslyš nás.

27. Po tiché modlitbě nebo Litaniích ke všem svatým (srov. č. 25) opat roztáhne ruce a vestoje pronese:

Pane, náš Bože, vyslyš modlitbu svého lidu. Učiň svou milostí srdce svého služebníka, našeho bratra N., ochotným a posvěť je ohněm Ducha svatého. Očisti je ode vší viny a rozněť je žhnoucí láskou. Prosíme o to skrze...⁵³

A všichni odpoví:

Amen.

Jáhen zazpívá: **Povstaňte!** (mimo o nedělích a ve velikonoční dobu). A všichni se zvednou.

Složení řeholních slibů

28. Opat se posadí a dostane berlu (a mitru)^e. Uchazeč o řeholní sliby se postaví na stupně presbytáře před něj a přečte vlastní rukou napsanou listinu se sliby s formulací ustanovenou v konstitucích Řádu, kongregace či kláštera.^f

Pak přistoupí k oltáři, položí listinu na oltář a tam ji i podepíše. Políbí oltář a vrátí se opět doprostřed.⁵⁴

Opat se postaví (bez mitry) a společně s ním všichni ostatní.

29. Bratr s čerstvě složenými sliby se postaví jako předtím na stupních a třikrát zazpívá následující verš:

**Suscipe me, Domine, secundum eloquium tuum et vivam
et non confundas me ab exspectatione mea.**

nebo:

**Přijmi mě, Pane, podle svého slova a budu žít,
nezklam mou naději.**

Na konci verše pokaždé poklekne na zem („super articulos – opřen o klouby prstů“). Komunita opakuje tento verš třikrát a při posledním opakování připojí „**Sláva Otci**“.⁵⁵

Slavnostní žehnací modlitby nad bratrem s čerstvě složenými sliby

30. Pak bratr se sliby poklekne před opatem a spolubratry se slavnými sliby a jednotlivě je prosí:

Modli se za mě, Otče (bratře)!

Oni mu pak dávají pozdravení pokoje a odpovídají následujícími nebo obdobnými slovy:

Pán s tebou.

nebo:

Pán ať ochraňuje tvůj odchod i příchod.

Během toho se zpívá žalm 51(50) **Smiluj se nade mnou, Bože** nebo jiný zpěv či žalm, který k tomuto obřadu hodí.⁵⁶

V případě, že se bratru s čerstvě složenými sliby po oblečení kukule dává pozdravení pokoje, může zde popsany obřad odpadnout (srov. č. 33).

Poté se bratr se sliby vrátí zpět před opata a vrhne se úplně na zem.

31. Po zpěvu opat odloží berlu (a mitru), roztáhne ruce a říká nebo zpívá vestoje jednu z následujících žehnacích modliteb nad bratrem se sliby, který leží na zemi,⁵⁷ přičemž může vynechat slova v závorkách.

1. žehnací modlitba

Bože,⁵⁸ skrze svého Syna, který je věčný jako ty, jsi všechno stvořil a skrze tajemství jeho vtělení jsi obnovil svět propadlý hříchu. Skrze něj, našeho Pána, tě prosíme: Shlédni láskyplně na tohoto svého služebníka, který se odříká světa. Obnov jeho srdce a dej, aby odložil starého člověka i s jeho skutky a oblékl se v člověka nového, stvořeného k obrazu Božímu. Prosíme o to skrze...⁵⁹

A všichni odpoví:

Amen.

Pane Ježíši Kriste, ty jsi jedinou cestou k Otci a my důvěřujeme ve tvou dobrotu: Osvobod' svého služebníka ode všech zvrácených snah a řiď jej na cestě klášterního sebeovládání. Ty jsi přišel, aby jsi povolal hříšníky, a řekl jsi: „Pojďte ke mně všichni, kdo se lopotíte a jste obtíženi a já vás občerstvím“.

Dej, ať v něm tvůj zvoucí hlas zní tak silně, že odloží tíhu hříchu a že zakusí, jak jsi dobrotivý. Veď jej na své pastviny tak, jako jsi to kdysi zaslíbil svým ovčím.

Přijmi jej mezi své, aby tě poznal a nenásledoval nikoho jiného než tebe. Dej, ať neslyší na žádný cizí hlas, ale jen na ten tvůj, který říká: „Kdo mi chce sloužit, ať mě následuje“. Neboť ty žiješ a kraluješ po všechny věky věků.

A všichni odpoví:

Amen.

Duchu svatý, ty jsi se lidem zjevil jako Bůh a Pán a my se dovoláváme tvé nesmírné dobroty. Ty, který vaneš, kudy chceš, daruj svému služebníku smýšlení odevzdání. Tvá moudrost jej stvořila, veď jej tedy také svou prozřetelností. V neustálém působení své milosti jej ustavičně poučuj svým pomazáním.

Na přímluvu našeho svatého otce Benedikta, jehož jsi nám dal jako vzor a učitele v klášterním životě (a na přímluvu jiných svatých, kterých se on dovolává jako svědků svého odevzdání), odvrát' jeho srdce od pomíjivých věcí.

Ty sám jsi odpuštěním všech hříchů: vyprosti jej z osidel Zlého ducha, která jej tíží, a daruj mu radostnou ochotu naplňovat své svaté sliby. Dej, ať zakouší tvou nepřestávající útěchu v úzkostech a naléhavých potřebách, ať pěstuje pokoru a ryzí poslušnost a ať je pevně zakotven v bratrské lásce, aby tak radostně a vytrvale plnil to, co slavně slíbil na tvůj podnět.

Prosíme o to tebe, který s Bohem Otcem a jeho svatým jednorozeným Synem, naším Pánem, Ježíšem Kristem, jako Bůh žiješ a jsi oslavován po všechny věky věků.

A všichni odpoví:

Amen.

2. žehnací modlitba

Bože, zdroji a prapříčino vši svatosti, ty jsi tolik miloval lidi, svá stvoření, že jsi jim daroval účast na božské přirozenosti. Ani Adamův hřích a všechny hříchy světa nemohou tvou lásku uvést do úzkých a změnit tvůj úradek. Již na počátku věků jsi nám v Ábelovi dal předobraz ryzího života. Z vyvoleného lidu Hebrejů jsi ve své dobrotivé prozřetelnosti povolal svaté muže a ženy, kteří zářili ve všech ctnostech. Všechny je však přesahuje dcera síónská, svatá Panna Maria.

Z jejího čistého lůna vyšlo tvé Slovo, které přijalo tělesnost, aby zachránilo svět, totiž Ježíš Kristus, náš Pán. Ty jsi nám jej dal jako pravzor svatosti, on se stal chudým, aby nás učinil bohatými, a vzal na sebe podobu služebníka, aby nás dovedl ke svobodě. Ve Velikonočním tajemství svět v nepostižitelné lásce vykoupil a svou Církev posvětil, pro niž od tebe, Pane, vydobyl dary Ducha svatého. Skrze tohoto Přímluvce jsi povolal nespočetné syna k následování Krista. Oni měli opustit všechno a se žhnoucím srdcem měli být s tebou spojeni jemným poutem lásky a měli sloužit všem ostatním lidem.

Shlédni nyní, Pane, na našeho bratra, kterého jsi ve své prozřetelnosti povolal. Sešli na něj Ducha svatosti, aby s tvou pomocí věrně vykonal to, co s tvou milostí radostně slíbil. Ať s horlivostí hledí na vzor božského mistra a ať jej vytrvale následuje.

(Daruj mu, Pane, bezúhonnou čistotu, radostnou chudobu a velkodušnou poslušnost. Ať v něm máš zalíbení kvůli pokoře, ať ti slouží pln odevzdání a ať je s tebou sjednocen žhnoucí láskou. V souženích ať je trpělivý, ve víře stálý, v naději radostný a v lásce činorodý.)

Ať jeho život přispívá k budování Církve, ke spáse světa a ať je zářícím znamením života věčného.

Pane, svatý Otče, buď našemu bratru ochranou a doprovodem na cestách. A když jednou stane před soudním stolcem tvého Syna, ať jsi pak ty sám jeho odměnou a jeho naplněním. Daruj mu pak radost, že vyhověl svému povolání, a dej, ať tě navěky velebí v síle tvé lásky ve společenství svatých. Prosíme o to skrze...^g

A všichni odpoví:

Amen.

3. žehnací modlitba:

Bože, ty posvěcuješ svou církev a dáváš jí růst. Tobě náleží chvála celého stvoření. Ty jsi na počátku času stvořil svět k naší radosti. Když svět dospěl k pádu skrze Adamův hřích, zaslíbil jsi nová nebesa a novou zemi. Zemi jsi svěřil lidem: Měli ji svou prací obdělávat a na svých cestách běžet, aby dospěli do nebeského města.

Své syny jsi posvětil svátostmi a shromáždil ve své církvi. Vyléváš nad nimi rozličné dary a voláš lidi, aby ti v čistém zasnoubení sloužili a aby se vzdávali manželství kvůli nebeskému království. Všechna dobra mají sdílet se svými bratry a navzájem se milovat, aby byli jedním srdcem a jednou duší a byli odrazem věčného společenství v nebesích.

Prosíme tě plni důvěry: Sešli Přímluvce z nebe na našeho bratra, který vytrvale uvěřil slovům Kristovým. Posiluj jeho srdce a utvářej jeho život podle nauky evangelia. Dej, ať vzplane láskou k bližním, ať lidem slouží pln odevzdání a ať je živoucím znamením toho, že ty jsi jediný, pravý Bůh, který všechny lidi nekonečně miluje.

Dej, Pane, ať v boji tohoto života statečně obstojí, ať již teď dostane stonásobek toho, co jsi zaslíbil, a ať jednou dospěje k vítězné odměně věčného života.

Prosíme o to skrze...^h

A všichni odpoví:

Amen.

Předání kukule

32. Po žehnací modlitbě se nový mnich zvedne a předstoupí před opata. Ten vezme jeho pallium (plášť) a obleče jej do kukule, a to vše mlčky nebo s následujícími nebo obdobnými slovy:

(Bratře N.), ať tě Pán obleče v nového člověka, který je stvořen podle obrazu Božího, a to v opravdové spravedlnosti a svatosti.⁶⁰ **A co my na tobě provádíme navenek, ať on vykoná ve tvém nitru darem Ducha svatého.**⁶¹

nebo:

Náš bratr N. nyní dostává roucho, které svatí Otcové předali jako znamení ryzosti a pokory těm, kdo se zřekli světa. Kristus, Syn Boží, který ve své laskavosti přijal roucho naší smrtelnosti, ať našemu bratru daruje milost, aby byl zahalen do šatu s ním samým. Neboť on žije a kraluje po všechny věky věků.⁶²

A všichni odpoví:

Amen.

33. Kde je to obyčejem nebo se to jeví přiměřeným (viz výše č. 30) může teď opat a bratři komunity dávat bratru s čerstvě složenými sliby pozdravení pokoje. Během toho se zpívá tato antifona:

Jak je dobré a milé, když bratři bydlí pospolu.

se žalmem 133 (132), nebo jiným hodícím se zpěvem.ⁱ

34. Poté se bratr s čerstvě složenými řeholními sliby zařadí na své místo v chóru, opat se vrátí ke svému sedadlu a mše svatá pokračuje. V případě, že to rubriky určují, následuje teď Vyzná-

ní víry (Credo). Přímlyvy odpadají, jestliže se zpívaly Litanie ke všem svatým.

Pokud je bratr se složenými sliby knězem, může se svolením opata tuto mši svatou koncelebrovat. V tomto případě si na sebe vloží štolu (a ornát) a postaví se podle svého pořadí (seniority) mezi koncelebranty.

V kánonu lze použít určené vsuvky na den skládání věčných slibů.

Po modlitbě po přijímání může opat před propuštěním pronést nad bratrem s čerstvě složenými sliby jednu ze slavnostních žehnacích formulací předkládaných v misálu.⁶³

35. Po propuštění vezme opat listinu se sliby z oltáře, odnese ji důstojným způsobem do sakristie a předá ji do úschovy archivu.⁶⁴

Poté se složení slibů pečlivě zaneše do zvláštní knihy s udáním přesné datace. Abatyše, mnich se složenými sliby a svědkové to podepíší. Stejným způsobem se také podepíše listina se sliby, kterou bratr předtím přečetl.⁶⁵

Opat pak musí nahlásit složení slavných řeholních slibů farářů místa, v němž bratr s čerstvě složenými sliby přijal křest.⁶⁶

JAK SLAVIT ZMĚNU STABILITY

36. Když bratr přestupuje z právně samostatného kláštera do jiného právně samostatného kláštera Cisterciácké rodiny nebo z Benediktinské rodiny k nám, je při dodržení kanonických předpisů stanoven následující způsob slavení.

37. Kde je to obvyklé, vyřkne se nejprve v kapitulní síni prosba o připuštění a slib poslušnosti. Bratr po skončení zkušební doby pak vstoupí doprostřed. Vrhne se na zem, poklekne nebo se hluboce ukloní. Pak se postaví před opata, který se jej dotazuje:

(Bratře N.), co žádáš?

On odpoví:

Milosrdenství Boží a vás všech.

Po výzvě povstat si klekne před opatem na zem (vloží své složené ruce do jeho rukou) a pronese:

Otče (nebo jiné oslovení),

slibuji tobě a tvým právoplatným nástupcům poslušnost podle Řehole svatého Benedikta až do smrti.

Opat pronese:

A Bůh ať ti dá život věčný.

A všichni odpoví:

Amen.

Poté mu opat dá pozdravení pokoje.⁶⁷

38. Má smysl, aby se při této příležitosti slavila mše svatá, které předsedá opat. Po evangeliu a homilii všichni povstanou; mnich, který splnil zkušební dobu, předstoupí před oltář a přečte listinu o změně stability následujícím způsobem:

Já, bratr N., mnich (nebo konvrš) (kongregace N.) Cisterciáckého řádu (přísnější observance), slibuji stálost podle Řehole svatého opata Benedikta před Bohem a všemi jeho svatými (jejichž ostatky zde odpočívají) v tomto klášteře N.⁶⁸ ... řádu v přítomnosti opata (převora) N. tohoto kláštera⁶⁹.

Když mnich přestupuje z některého benediktinského řádu, pronáší:

Já, bratr N. Benediktinského řádu, slibuji stálost podle Řehole svatého opata Benedikta před Bohem a všemi jeho svatými (jejichž ostatky zde odpočívají) v tomto klášteře N. (nebo: kongregace N.) Cisterciáckého řádu (přísnější observance) v přítomnosti opata (převora) N. tohoto kláštera^{70, j}.

Poté podepíše listinu a předá ji opatovi.

39. Pak dává opat a bratři novému členu své komunity pozdravení pokoje. Mezitím může celý chór zpívat: „**Ubi caritas**“ nebo Žalm 133 (132) „Hle, jak je dobré a milé“ nebo jiný hodící se zpěv.

Pak se mnich vrátí zpět na své místo a mše svatá pokračuje. Jestliže je knězem, může stejně jako ostatní kněží kláštera koncelebrovat.

40. Nato se změna stability zachytí listinou obvyklým způsobem a představený vystaví dokument, který bratr s řeholními sliby a pak svědkové podepiší. Ověřený opis se co nejdříve zašle klášteru, z něhož mnich přišel.⁷¹

DODATEK

JAK SLAVIT JUBILEUM K 25. NEBO 50. DNI VÝROČÍ SLOŽENÍ ŘEHOLNÍCH SLIBŮ

1. V Cisterciáckém řádu v průběhu doby zdomácněla zvyklost slavit k 50. dni výročí složení slibů jubileum. Tato zvyklost se nyní v některých klášterech rozšířila i na 25. den výročí.⁷²

Mimo modlitby, které jsou pro tyto obřady stanoveny v misálu, byly do tohoto Rituálu přijaty také některé řádové zvyky, které budou popsány v následujícím textu.

Mše svatá

2. Lze použít mši svatou s vlastními texty o všech dnech vyjma nedělí, slavností, svátků a dní Adventu mezi 17. a 24. prosincem, dále popeleční středy, doby postní a celého Svatého týdne.⁷³

3. Úvodní zpěv a zpěv k přijímání lze zvolit z jedné ze tří mší pro den skládání řeholních slibů.⁷⁴

4. Podle specifikací ve Všeobecném úvodu misálu lze zpívat chvalozpěv „**Sláva na výsostech**“ (Gloria).

5. K vstupní modlitbě, modlitbě nad dary a modlitbě po přijímání se použijí modlitby určené v misálu.

6. Ke čtením lze použít buď čtení z daného dne nebo čtení pro obřady skládání řeholních slibů z lekcionáře.⁷⁵

7. V přímlovách lze přistoupit k jubilejním řeholním slibům podle Všeobecného úvodu misálu.

8. Při kánonu lze použít prefaci stanovenou pro den skládání řeholních slibů.

JAK SLAVIT STŘÍBRNÉ JUBILEUM SLIBŮ

9. Po evangeliu a homilii může bratr přistoupit ke stupňům kněžiště, zatímco ostatní stojí, a tam obrácen k oltáři pronést:

Já, bratr N., jsem před 25ti léty slíbil stálost, klášterní způsob života a poslušnost podle Řehole svatého opata Benedikta v přítomnosti (tehdejšího) opata (převora) N.. Dnes bych rád své řeholní sliby nově potvrdil. Pln radosti děkuji Bohu za to, co bylo, a očekávám s pokornou důvěrou to, co přijde, protože skládám důvěru v Boží milosrdenství a modlitbu svých spolubratří.

Opat pronese k oslavenci:

A Bůh ať ti dá vytrvalost!

A všichni odpoví:

Amen.

Opat a oslavenec si vymění pozdravení pokoje.

10. Hned, návazně na to, může opat připojit jednu z následujících modliteb:

Pane Ježíši Kriste, ty jsi pravou cestou, která vede k Otci. Ty jsi, plný milosrdenství, daroval svému služebníku, našemu bratru N., milost ti sloužit dvacet pět let v mnišském životě. Prosíme tě: Požehnej mu ve své dobrotě a obnov jej ve svém srdci, aby byl ve tvé lásce pevně zakotven a aby ti na přímlovu na-

šeho svatého otce Benedikta spěchal na cestě tvých přikázání v ústřety s rozšířeným srdcem. Dej, ať nakonec pod tvým vedením bezpečně dospěje do přístavu věčné spásy. Neboť ty žiješ a kraluješ po všechny věky věků.⁷⁶

nebo:

Pane, pohlédni, plný dobroty, na našeho bratra N.. Ty jsi jej ve své tajuplné prozřetelnosti povolal k evangelijním dokonalosti. Daruj mu ve svém milosrdenství milost dokončit ve vytrvalém odevzdání cestu tvé lásky, kterou s horlivostí započal. Prosíme o to skrze...⁷⁷

A všichni odpoví:

Amen.

11. Nebo v případě, že se to jeví vhodnějším, lze v přímlovách přistoupit k tomuto jubileu podrobněji. Všeobecné modlitební prosby však nemají nikdy úplně chybět. Na konci přímlov lze pronést s nutnými přizpůsobeními modlitbu tak, jak byla uvedena výše.

12. (viz předchozí oddíl o slibech mnišek).

JAK SLAVIT ZLATÉ JUBILEUM SLIBŮ NEBO JUBILEJNÍ SLIBY

13. Po evangeliu oslavenec předstoupí nebo jej před opata přivedou dva starší spolubratři komunity. Opat sedí s mitrou a berlou na svém stolci. Během toho lze zpívat antifonu jako například:

**Upevni, Bože, co jsi v nás vykonal,
ze svého svatého chrámu, který stojí v Jeruzalémě.**

14. Opat se zeptá:

Bratře N., co žádáš?

Oslavenec odpoví:

Milosrdenství Boží a zvláštní milost tohoto jubilea.

Po homilii se může opat několika slovy obrátit na oslavence. Ten odpovídá následujícími nebo obdobnými slovy:

Důvěřuji v Pána.

Na to řekne opat:

**Když vytrváš až do konce,
budeš zachráněn.**

15. Oslavenec stojí obrácen k oltáři a obnovuje své řeholní sliby:

Já, bratr N., jsem před 50ti léty slíbil stálost, klášterní způsob života a poslušnost podle Řehole našeho svatého otce Benedikta v přítomnosti mého tehdejšího opata (převora) N.. Dnes bych rád své řeholní sliby nově potvrdil. Pln radosti děkuji Bohu za to, co bylo, a očekávám s pokornou důvěrou to, co přijde, protože skládám důvěru v Boží milosrdenství a modlitbu svých spolubratří.

Opat odpoví:

A Bůh ať ti daruje věčný život!

Pak může oslavenec třikrát zazpívat následující verš.

**Suscipe me, Domine, secundum eloquium tuum et vivam
et non confundas me ab exspectatione mea.**

nebo:

**Přijmi mě, Pane, podle svého slova a budu žít,
nezklam mou naději.**

Komunita třikrát zopakuje tento verš a na konci posledního opakování připojí „Sláva Otci“.

16. Opat odloží mitru a berlu, stoupne si a vyzve se složenýma rukama k modlitbě:

Drazí bratři a sestry, modleme se k Pánu za našeho bratra N. Ať jej, plný milosrdenství, vede neochvějně k cíli jeho touhy.

Všichni setrvají v tiché modlitbě. Pak opat roztáhne ruce a pronese jednu z následujících modliteb:⁷⁹

Všemohoucí a milosrdný Bože, ty jsi podivuhodným způsobem spojil velká tajemství spásy s počtem padesát. Darem

Přímluvce, Ducha svatého, jsi daroval svým věřícím dokonalou svobodu Božích dětí. Prosíme tě: Daruj svému služebníku, našemu bratru N., jehož jubilejní řeholní sliby slavíme, plnost své milosti. Ty jsi mu ve své dobrotě poskytl to, že dovršil padesátý rok svého řeholního života. Daruj mu své odpuštění a dej, aby ti sloužil i v budoucnu s odevzdáním a aby věrně vytrval v tomto svatém rozhodnutí.

Dej, ať dělá pokroky od dobrého k lepšímu a dospěje k vyšším ctnostím. Na konci svého života však ať dosáhne s jásajícím srdcem bezpečně vítězné odměny, totiž radosti věčné blaženosti, kterou jsi nám zaslíbil. Prosíme o to skrze...

nebo:

Bože, ty jsi shovívavý a plný milosrdenství. Ty jsi našim otcům na poušti přikázal, aby slavili v určenou dobu jubilejní slavnost a odpustili všechny dluhy. Svého Syna jsi poslal, aby chudým zvěstoval radostnou zvěst a vyhlásil milostivě léto Páně. Daruj svému služebníku, našemu bratru N., vytrvalost na cestě tvých přikázání v následování Řehole a v protivenstvích života. Dej, ať s tvou hojnou milostí dospěje k radostem nebeského Jeruzaléma a k věčnému jáso tu ve tvé slávě. Prosíme o to skrze...

nebo:

Milosrdný a dobrotivý Bože, všechno dobré pochází do tebe. Ve svém tajuplném časovém záměru jsi svému vyvolenému lidu předal Zákon padesát dní po vyjítí ze země poroby. Padesát dní po Zmrtvýchvstání Ježíše Krista, našeho Vykupitele, jsi svým věřícím vložil do srdce zákon milosti sesláním Ducha svatého.

Prosíme tě: shlédni milostivě na svého služebníka, našeho bratra N., který dovršil padesát let ve tvé svaté službě. Dej, ať poslušen tvého božského zákona přijme milost Ducha svatého a v ní zůstane věrně až do smrti. Prosíme o to skrze...

A všichni odpoví:

Amen.

17. Nato může opat (klečícímu) oslavenci předat stařeckou hůl (toto se však může odehrát teprve před Propuštěním!).

Přitom pronáší následující slova:

Přijmi tuto hůl jako symbol Kristova kříže.⁸⁰ Ať je ti oporou ve stáří, a to ani tak abys držela tělo vzpřímeně, ale spíše přijímala sílu pro duši od našeho Vykupitele, Ježíše Krista. Vždyť on nás v evangeliu povolal k sobě a řekl: „Pojďte ke mně všichni, kdo se lopotíte a jste obtíženi, a já vás občerstvím“. On buď chválen navěky.

A oslavenec odpoví:

Amen.

18. V případě, že je to možné, si opat i všichni, kdo jsou v chóru, vymění s oslavencem pozdravení pokoje.

Během toho zpívá chór žalm 100 (99) nebo také žalm 66 (65) nebo 133 (132) s antifonou například „**Jubilare Deo omnis terra**“.

19. Mše svatá pokračuje obvyklým způsobem Vyznáním víry (Credo) nebo případně přímluvami (v případě, že modlitba opata za oslavence nebyla přednášena ve formě přímluv). Oslavenec může koncelebrovat.

K přípravě darů se zpívá antifona k přinášení darů ze svátku posvěcení kostela:

Domine Deus, in simplicitate cordis mei lætus obtuli universa;

**et populum tuum qui repertus est
vidi cum ingenti gaudio.**

Deus Israel, custodi hanc voluntatem⁸¹

nebo podobný zpěv.

20. Před propuštěním předá opat oslavenci stařeckou hůl, pokud již tak neučinil dříve (jak je uvedeno v č. 16).

Zatímco všichni stojí, lze na závěr lze zazpívat hymnus „**Te Deum laudamus**“ nebo jinou hodící se děkovnou píseň. Po slavnostním závěrečném požehnání se oslavenec může vrátit s opatem do sakristie.

JAK SLAVIT OBLACI ŘEHOLNÍHO OBLÁTA

21. Neexistuje vlastní obřad pro dobrovolnou oblaci křesťana, kterou se připojuje ke klášternímu životu některé komunity Cisterciácké rodiny. Zde pospané obřady nejsou v žádném případě závazné. Při úpravě takových liturgických obřadů je třeba se vyvarovat všeho, co by mohlo v budoucnu jakkoliv omezovat svobodu obláta.

22. Ať se po přiměřené zkušební době komunita ve stanovený den shromáždí v kapitulní síni. Po verši „**Ať Boží pomoc zůstává stále s námi**“ nebo jiném vstoupí oblát doprostřed. Vrhne se na zem, poklekne nebo se hluboce ukloní. Pak se postaví před opata, který se jej dotazuje:

Bratře N., co žádáš?

A on odpoví:

Milosrdenství Boží a vás všech.
nebo obdobnými slovy.

23. Po vybraném čtení z Řehole a po promluvě se opat dotazuje obláta na jeho úmysly. Ujišťuje se, zda se oblát rozhodl svobodně následovat Krista pod vedením evangelia v klášterním životě této komunity.

Oblát odpoví následujícími nebo obdobnými slovy:

**Ano, Otče (nebo jiné oslovení),
s pomocí vašich modliteb a milosti Boží.**

Opat jej vyzve, aby přede všemi přečetl listinu s oblací napsanou vlastní rukou, v níž vyjadřuje své úmysly. Nato listinu podepíše bratr, který vykonává oblaci, a předá ji opatovi. Ten si s ním vymění pozdravení pokoje.

24. Oblát si nyní klekne uprostřed a ostatní se zvednou. Opat vyzve k modlitbě a po určitém tichu na modlitbu vyjádří zvlášť-

ní snažné prosby těchto obřadů. Přitom pronáší například následující slova:

Pane Ježíši Kriste, Synu živého Boha, náš Králi: tvá láska nás zde svedla dohromady. Děkujeme ti, že jsi nás do tohoto kláštera zavolal, abychom ti sloužili podle Řehole našeho svatého otce Benedikta.

Prosíme tě, dobrotivý Bože: Vylej svého svatého Ducha, který je Pánem a oživuje, na našeho bratra N., jehož oblaci v našem klášteře dnes ve tvém jménu přijímáme. Daruj mu podporu své milosti. Dej, ať s oporou lásky těchto bratrů tě ve věrné vytrvalosti hledá jak ve štěstí tak i neštěstí. Pomáhej mu, aby ti radostně sloužil s rozšířeným srdcem a v nevypověditelné sladkosti lásky den za dnem. Neboť ty žiješ a kraluješ po všechny věky.

A všichni odpoví:

Amen.

Nebo všichni mohou společně pronášet Modlitbu Páně s doxologií.

Po žalmu 133 (132) s antifonou: „Jak je dobré a milé, když bratři bydlí pospolu“ nebo jinou hodící se písní pronese opat na závěr chvalozpěv:^m

V: Dobrořečme Pánu.

R: Bohu díky.

25. V případě, že se oblace koná v rámci mše svaté, nepoloží oblát listinu na oltář jako při řeholních slibech, ale předá ji hned opatovi. Nicméně se velmi hodí, aby oblát podle Všeobecného úvodu misálu přinášel obětní dary k bohoslužbě oběti.

POZNÁMKY

^a O.P.R. I,12 v jednotném čísle.

^b Z obřadů k udílení tnosury: Coll. f° 149 r°, c. 1, stejně tak R.C. VIII,VII,8.

^c O.P.R. I,31: Cisterciácký breviář, Společné texty pro jednoho mučedníka, vigílie.

^d O.P.R. I,60 v jednotném čísle.

^e *Cæremoniale Episcoporum*, ed. Vatikán 1984, 760.

^f Srov. Coll. f° 149 r°, c. 1 und R.C. VI,II,4 s nezbytnými přizpůsobeními podle kanonického práva.

^g O.P.R. I,67 v jednotném čísle.

^h O.P.R. I,143 v jednotném čísle.

ⁱ Srov. O.P.R. I, 70.

^j Pokud se změna stability provádí před zmocněncem opata (převora), říká se: **V přítomnosti N.N., zmocněnce opata (převora) N. tohoto kláštera.**

¹ R.B. 58,1,16. Tak to dělali cisterciáci od počátku. V 17. století však Cisterciácký breviář a riutál popisují tuto žádost o přijetí jak při vstupu, tak i v druhém, osmém a dvanáctém měsíci.

² R.B. 58, 24-28.

³ Srov. Veilleux Armand OCSO, *La liturgie dans le cénobisme pachomien au quatrième siècle*, *Studia Anselmiana* 57, Řím 1968, 198-225. Srov. také Jan Kasián, *Institutions cénobitiques*, IV, 5-7. 36. ed. S.C. 109, 126-131. 176-179. S. *Dionysii Areopagitæ opera*, *De ecclesiastica ierarchia*, VI, v P.L. 122, 1102C a 1103B; stejně tak v Raffin Pierre, *Les rituels orientaux de la profession monastique*, Bellefontaine 1969, 22-24. Andrieu Michel, *Le Pontifical romain au Moyen-Age*, svazek 1, *Le Pontifical romain au XIIe siècle*, Appendix VII, 1, 295 (Ordo Cassinensis)

⁴ Coll f° 147° r, c.2.

⁵ E.O. 102, 13; R.C. VI,1.

⁶ R.C. VI, II,17.

⁷ Tradovaný obyčej.

⁸ Srov. O.P.R. I, 1...5 a II, 1...5.

⁹ O.P.R. I,4 a II,4.

- ¹⁰ Tímto veršem nebo požehnáním se od počátků Řádu zahajovala denní kapitula. Coll. f° 151 r°, c.2; E.O. 102,3,7; R.C. VI,I,1.
- ¹¹ R.C. VI,I,1.
- ¹² O.P.R. I,7, nicméně v jednotném čísle, a II,7.
- ¹³ O.P.R. I,8 a II,8.
- ¹⁴ O.P.R. I,7 a II,7.
- ¹⁵ Srov. R.B. Prolog 21.
- ¹⁶ Srov. R.B. I,2.
- ¹⁷ R.B. Prol 3.
- ¹⁸ R.C. VI,I,1.
- ¹⁹ O.P.R., I,8, v jednotném čísle, a II,8.
- ²⁰ Toto „**Amen**“ je potvrzením spolubratry či spolusestrami.
- ²¹ Srov. R.B. Prolog 4 a 41.
- ²² R.C. VI,I,10 s několika slovními úpravami. Následující modlitba je převzata z O.P.R. I,12 v jednotném čísle.
- ²³ Obvyklý verš na konci kapituly: E.O. 70, 86-87.
- ²⁴ 2 Sol 3,5
- ²⁵ 1 Tim 1,17.
- ²⁶ Slavení v kapitule odpovídá řádovému obyčeji. Spojování s hodinkou denní modlitby Církve nebo skládání v rámci mše svaté je v duchu O.P.R., přesto má být skládání v rámci mše svaté vyhrazeno spíše slavným řeholním slibům.
- ²⁷ Srov. O.P.R. I,25 a II,28.
- ²⁸ O.P.R. I,27, v jednotném čísle, a II,30.
- ²⁹ Srov. R.B. 58,17.
- ³⁰ Srov. O.P.R. I,57.

- ³¹ Srov. O.P.R. II,63.
- ³² Tradiční formulace je zachována v R.C. VI,II,4. Ta se přizpůsobuje v proměněných dobových okolnostech normám CIC a specifickým způsobům života řádu, kongregace či kláštera.
- ³³ Tento řádový obyčej srov. *Usus conversorum*, MS. Dijon 114, 13, 2 vydal Guignard Ph., *Les monuments primitifs de la Règle cistercienne*, Darantière, Dijon 1878, 285, stejně tak R.C. VI,VI,6.
- ³⁴ *Liber sacramentorum gellonensis*, C.C.L. CXIX, 395, Missa monachorum 2583. R.C. VI,II,18 v jednotném čísle.
- ³⁵ O.P.R. I,29, přičemž slova „evangelijní rady“ byla změněna na „mnišský život“ a vše je dáno do jednotného čísla, a II,32.
- ³⁶ O.P.R. I,142 v jednotném čísle. Zpěvy uvedené pod č. 12 se užívaly při následujících příležitostech: ten první při udílení tonsury: Coll. f° 149r°, c.1, stejně tak R.C. VIII,VII,8; ten druhý viz O.P.R. I,31; Cisterciácký breviář, Společné texty pro jednoho mučedníka ve vigiliích.
- ³⁷ O.P.R. I,32.
- ³⁸ O.P.R. I,40 a II,43.
- ³⁹ O.P.R. I,41 a II,44.
- ⁴⁰ Srov. R.B. 58,14 a R.C. VI,II,2.
- ⁴¹ Srov. R.C. VI,I,1 a VI,II,2.
- ⁴² E.O. 102,24.
- ⁴³ Srov. úvodní poznámky 8-10.
- ⁴⁴ Srov. O.P.R. I,43.
- ⁴⁵ Srov. O.P.R. I,53 a II,58.
- ⁴⁶ R.C. VI,II,6. Avšak uchazeč o řeholní sliby stojí, aby tentýž liturgický úkon prostrace, v němž se vrhá na délku k zemi, neměl dva různé významy v jednom a též liturgickém obřadu (a to při žádosti o připuštění a při skládání řeholních slibů).
- ⁴⁷ Srov. O.P.R. I,55 a II,60; stejně tak R.B. 58,7.16.

⁴⁸ R.C. VI,II,7.

⁴⁹ *Cæremoniale Episcoporum*, vydal Vatikán 1984, 756.

⁵⁰ R.B. 4.

⁵¹ Srov. *Cæremoniale Episcoporum*, 758. Ke skládání řeholních slibů v Cisterciáckém řádu nebyly Litanie ke všem svatým nikdy stanoveny. Avšak byly známy krátké litanie, po nichž následuje tichá modlitba. Tudíž se zde předkládá na výběr tichá modlitba nebo Litanie ke všem svatým, avšak v obou případech s vyzváním a se závěrečnou modlitbou.

⁵² Při následujících litaniích (srov. O.P.R. I,62) se vsunou obvyklá vzývání a prosby podle Cisterciáckého breviáře; stejně tak se vsune sv. Scholastika a bl. Maria Gabriela; poslední prosba je rozšířena podle R.B. Prol 45.

⁵³ O.P.R. I,63 a II,68 v jednotném čísle. K obřadům skládání řeholních slibů v č. 28 srov. *Cæremoniale Episcoporum* 760. K formulaci slibů srov. Coll. f° 149 r°, c.1 a R.C. VI,II,4, s přízpůsobeními nezbytnými kvůli právu.

⁵⁴ R.B. 58,20; Coll. f° 149 r°, c.1; E.O. 102,26-27; R.C. VI,II,10; O.P.R. I,65.

⁵⁵ R.B. 58, 2-22; Coll f° 149 r°, c.1.; E.O. 102,30; R.C. VI,II,11.

⁵⁶ R.B. 58,23; E.O. 102, 32 – 36; R.C. VI,II, 13 a IV,5. V Benediktově řeholi a v E. O. se nachází jen formulace pro modlitební prosbu; formulace k pozdravení pokoje se drží Cisterciáckého rituálu.

⁵⁷ *Cæremoniale Episcoporum*, 762.

⁵⁸ K vzývání třech osob Nejsvětější Trojice srov. Coll. f° 149 r°, c.1 a 2; R.C. VI,II,15; přesto se na žádost Kongregace pro bohoslužbu a svátosti přebírá formulace podle schváleného textu pro Benediktinskou kongregaci Solesmes.

⁵⁹ S krátkým zakončením a odpovědí „**Amen**“. Druhá žehnací modlitba je převzata z O.P.R. I,67 (v jednotném čísle), ta třetí pak z O.P.R. I,143 (v jednotném čísle).

⁶⁰ Coll. f° 149 r°, c.2; E.O. 102,43; R.C. VI,II,17.

⁶¹ Zde je připojena poslední část Apologie s ostatním textem vynechaným, která se nachází v Coll. f° 149 r°, c.1., und in R.C. VI,II, 15.

⁶² Srov. Coll. f° 149 r°, c.2., a R.C. VI,II,16 k žehnání kukule. Ke zpěvu v č. 33 srov. O.P.R. I,70.

⁶³ O.P.R. I,73 a 76, stejně tak II,80 a 83.

⁶⁴ R.B. 58,29.

⁶⁵ R.B. 58,29.

⁶⁶ C.I.C. 535,2.

⁶⁷ Srov. R.C. VI,VII,2-3.

⁶⁸ Pokud se skládá změna stability pro některý jiný klášter, říká se: „... **v klášteře N.**“.

⁶⁹ Srov. R.C.VI,VII, 4 s právně nezbytnými přizpůsobeními. Velice zajímavá je také formulace slibů u zakladatelů Cîteaux: „Potvrzuji před Bohem a jeho svatými ve vaše ruce své řeholní sliby a svou stálost, kterou jsem ve vaší přítomnosti složil v klášteře Molesme, a to pro tento klášter jménem Nový klášter, a slibuji vám a vašim právoplatným nástupcům poslušnost“. V: J. Bouton a J-B. Van Damme, *Les plus anciens textes der Citeaux*, Achel (Belgie) 1974, 86. Pokud se změna stability vykonává před pověřencem opata (převora), říká se: **V přítomnosti opata N., pověřeného opatem N. tohoto kláštera.** Tatáž připomínka platí i pro následující formulaci při přestupu z některého benediktinského kláštera.

⁷⁰ Srov. *Libellus diffinitionum* (1237–1257), Dist. II,5. Zkušební doba a řeholní sliby mnicha z některého jiného řádu: „Pokud se přijme mnich z některého jiného řádu do některého kláštera našeho řádu, tak bydlí – v případě, že ještě nesložil žádné řeholní sliby – jeden rok v noviciátu a skládá řeholní sliby podle týchž pravidel jako nějaký novic. Pokud však již řeholní sliby složil, dá se mu hned kukule. Po minimálně čtyřech měsících požádá na pokyn opata v kapitule, aby směl v kostele složit řeholní sliby, a přečte listinu se sliby jako nějaký novic a položí ji na oltář, jinak ale nečiní nic.“ V B. Lucet, *Les codifications cisterciennes de 1237 et 1257*, ed. C.N.R.S. Paris 1977, 214. Přesto se v tomto rituálu neklade listina se sliby na oltář, poněvadž v mnišském životě existují pouze jedny jediné řeholní sliby, i když se změní stabilita.

⁷¹ Srov. R.C. VI,VII,6.

⁷² Srov. O.P.R., Úvodní poznámka 7.

⁷³ Misál a O.P.R. Dodatek.

⁷⁴ Misál k 25. nebo 50. výročímu dni složení řeholních slibů.

⁷⁵ O.P.R. Úvodní poznámka 9-10 a „Obřady obnovy řeholních slibů“ 83.

⁷⁶ Srov. slavení 25. výročí dne složení řeholních slibů v Cisterciáckém řádu obecné observance 1966.

⁷⁷ O.P.R. I,85 v jednotném čísle.

⁷⁸ Srov. O.P.R. II,92 v jednotném čísle.

⁷⁹ *Ceremoniale Sacri Jubilæi professionis religiosæ secundum usum Cisterciensium*, Westmalle (Belgie) 1952, 8, 11 a 12. Z tohoto ceremoniálu byly do tohoto rituálu přijaty také mnohé další prvky.

⁸⁰ Jan Kasián, *Institutiones* I,8 ed. S.C. 109, 48-49.

⁸¹ *Graduale* ke společným textům pro svátek posvěcení kostela.

POHŘEBNÍ OBŘADY PRO SESTRU

Hlavní prameny a jejich zkratky

§ *GeV Sacramentarium Gelasianum*, vydal L.C. MOHLBERG, *Liber sacramentorum romanæ ecclesiæ ordinis anni circuli*, Řím 1968.

§ *Gre. Sacramentarium Gregorianum*, vydal J. JESHUSSES, *Le sacramentaire grégorien, ses principales formes d'après les plus anciens manuscrits*, Freiburg (Švýcarsko), 1971–1982.

§ *E.O. Ecclesiastica Officia*, vydali D. CHOISSELET a P. VERNET

§ *O.E. Ordo Exsequiarum*, římské vydání, Vatikán 1969.

§ *R.C. Rituale Cisterciense*, 1689.

Úvod

1. Církev s důvěrou slaví sláví při pohřbu svých synů a dcer velikonoční tajemství Kristovo. Křtem byli ve smrti a ve zmrtvýchvstání přetvořeni k podobě Krista a mají s ním skrze smrt dospět k životu. Když byli na svých duších očištěni, aby byli přijati se svatými a vyvolenými do nebe, očekávají podle těla naplnění své blažené naděje: totiž na Kristův příchod a vzkříšení mrtvých.

Proto Církev přináší výkupnou oběť Kristovu v eucharistii za zesnulé a pronáší za ně modlitby a přímluvy. Poněvadž jsou všechny údy Kristovy navzájem spojeny, vyprošují tak pro jedny duchovní pomoc, pro druhé pak útěchu naděje.

2. Při obřadech pohřbu svých bratří a sester cisterciáci chtějí tak jako všichni křesťané vyznat, že doufají ve věčný život. Přitom budou dbát a brát ohled na postoje a obyčeje lidí své doby a svého okolí v zacházení se zemřelými. Co shledají dobrým, rádi přijmou, a co očividně protiřečí evangeliu, se budou snažit tak

přetvořit, aby to při křesťanském pohřbu opravdově dosvědčovalo velikonoční víru a ducha evangelia.

3. Se zdravým odstupem od prázdné okázalosti náleží tělu zesnulé věřící úcta, protože bylo chrámem Ducha svatého. Proto je třeba mezi smrtí a pohřbem častěji vyznávat víru ve věčný život a modlit se za zesnulé.

Podle tradice cisterciácké rodiny je třeba uvést především následující okamžiky:

- a) procesí k přenesení mrtvého těla do klášterního kostela;
- b) bdění u zesnulé;
- c) slavení eucharistie;
- d) poslední svěřování Bohu (commendatio) v kostele nebo poslední rozloučení;
- e) procesí na hřbitov;
- f) uložení do hrobu;
- g) poslední přímluvné modlitby.

4. Po smrti se – při dodržení zákonů dané země – mrtvé tělo náležitě vystaví na márách – ledaže by proti tomu hovořil zvláštní důvod – a přenese se na místo bdění do klášterního kostela nebo na jiné příhodné místo; bezprostředně nato započne tzv. bdění u zesnulé.

5. Bdění u zesnulé při vystaveném mrtvém těle se koná podle možností za ustavičných modliteb a skládá se z následujících prvků:

- a) denní modlitba Církve, a to buď ze dne nebo officium za zemřelé, pokud jej liturgický den dovoluje, nebo s částmi vybranými zvláště pro ten účel;
- b) nepřetržitá modlitba žalmů, do níž se vkládají čtení a modlitby;
- c) mše svatá po obdržení zprávy o úmrtí a mše svatá k pohřbu.

Pokud nelze konat oficium za zemřelého jakožto denní modlitbu Církve před nebo ihned po uložení do hrobu – ať už v přítomnosti těla mrtvého nebo ne –, vykoná se namísto toho vigílie za zemřelého nebo bohoslužba slova.

6. Po pohřební mši svaté se v kostele koná poslední svěření Bohu nebo poslední rozloučení; toho se může účastnit celá křesťanská obec.

Tyto úkony se nemají chápat jako očišťování zesnulého – to se děje naopak eucharistickou obětí –, ale mají být posledním rozloučením, v němž křesťanská a mnišská komunita zdraví svou členku předtím, než bude mrtvé tělo vyneseno a pohřbeno. Neboť i když smrt vždy znamená určité odloučení, přesto ani smrt nemůže křesťany, kteří jsou jakožto Kristovy údy jedno, navzájem rozloučit.¹

Tyto úkony začínají výzvou a úvodem od kněze; pak následuje okamžik ticha, pokropení svčnou vodou, okouření kadidlem a zpěv k rozloučení. Ten má mít hodící se obsah a melodii. Všichni jej mají nejen společně zazpívat, ale všichni jej také mají chápat jako vrchol celého tohoto dění.

Také pokropení, v němž je vyjádřeno křtem darované určení křesťana pro věčný život, a okouřování kadidlem, které uctí tělo zesnulého jako chrám Ducha svatého, lze vnímat jako projevy rozloučení.

Toto poslední svěřování či rozloučení se koná pouze v rámci slavení pohřbu a pouze v přítomnosti mrtvého těla.

7. Při posledním svěřování Bohu či rozloučení se zesnulou může být přítomna celá křesťanská obec. Pak následuje procesí na hřbitov, jehož se s klášterní komunitou mohou účastnit i příbuzní zesnulého a hosté.

Toto procesí je symbolem průchodu Rudým mořem a vyjitím z Egypta, kdy se lid Hebrejů vydal na cestu do Zaslíbené země, a také symbolem pro Kristovu paschu, kdy prošel smrtí k Otci. Hřbitov představuje zemi Zaslíbení, světla a pokoje, představuje ráj, v jehož středu stojí strom života.

8. Po požehnání hrobu je zesnulá v očekávání vzkříšení navrácena zpět zemi, z níž Bůh člověka udělal. To dochází vyjádření v některých úkonech celebranta (opata): pokropí mrtvé tělo svěcenou vodou, okouří jej kadidlem a vhodí na něj zemi.

9. Poté se pronášejí poslední přímlyvy ve formě slavnostních orací s delšími vzýváními na způsob litanií, které celebrant uzavře modlitbou.

10. I když je slavení pohřbu v tomto Rituálu popsáno podle vlastní tradice Cisterciácké rodiny, může některá kongregační kapitula nebo Regionální konference vydat s ohledem na zvláštní podmínky v některé zemi nebo regionu vhodná nařízení podle toho, do jaké míry je možno nebo nutno přebírat místní obyčje uznané biskupskou konferencí.

11. V každých obřadech za zesnulé – jak u příležitosti pohřbu tak i při všeobecné památce – je třeba dát hodně prostoru čtení slova Božího. Vždyť zvěstuje tajemství paschy, dává růst naději na opětné shledání v Božím království, učí vděčné vzpomínce na zesnulé a nabádá neustále k svědectví křesťanského života.

12. Při památce zesnulých se Církev ráda vrací k modlitbě žalmů jakožto výrazu zármutku a působivé pobídky k důvěře. V jiných zpěvech má člověka obzvláštním způsobem podpírat jak „niterná a živá uchvácenost Písmem svatým“ tak i duch liturgie.²

13. Také ve svých modlitbách nechává křesťanská obec vyjádřit svou víru a ujímá se v milujícím smýšlení zesnulých, aby dospěli k blaženosti u Boha. Za příbuzné zesnulé se modlíme, aby ve své bolesti našli útěchu ve víře.

14. Církev sice dává přednost obyčji pohřbít mrtvé tělo, jak také chtěl být pohřben i sám Pán, avšak pokud okolnosti vyžadují zpopelnění, vykonají se obřady pohřbu podle nařízení Svätého stolce.

Úkony, jež se mají odehrát u hrobu, lze v tomto případě provést v krematoriu v přítomnosti celebranta (opata) a některých bratří (sester).

Úloha předsedajícího

15. Ať opat (celebrant), který zesnulou v pohřebních obřadech svěruje Bohu, dbá na to, že jeho úlohou je také to, aby posiloval naději účastníků a prohluboval víru ve velikonoční tajemství a ve vzkříšení mrtvých. Má sice předávat lásku Matky Církve a útěchu víry, aby věřící povzbudil, ale přitom nemá truchlící ranit. Obzvláštní pozornost ať věnuje těm, kteří se účastní pohřebních obřadů a slyší evangelium, ale nejsou katolíky, anebo sice katolíky jsou, avšak eucharistie se neúčastní nikdy nebo jen zřídka nebo dokonce víru ztratili. Pro ně všechny je služebníkem Kristova evangelia.

16. V ženských kláštorech při nepřítomnosti kněze přísluší³ abatyši to, aby vykonala všechny úkony s výjimkou mše svaté.

Přizpůsobení

17. Kongregační kapitule nebo regionální konferenci přísluší činit nezbytná přizpůsobení, které musí potvrdit Svatý stolec. To se týká následujícího:

a) vyhotovit překlady, které jsou přizpůsobeny specifičnosti rozličných jazyků a kultur, a podle potřeby i udat vhodné melodie pro zpěv.

b) kde tento rituál nabízí na výběr vícero formulářů, lze připojit další podobné formuláře (odpovídající zde udaným normám).

c) z pastoračních důvodů lze pokropení či okuřování kadidlem vynechat nebo nahradit jiným obřadem.

d) Při vydávání liturgických knih kongregační kapitulou nebo regionální konferencí je třeba stanovit obsah tak, jak se to jeví nejvhodnějším pro praktické užití. Nicméně se z tohoto rituálu (editio typica) nesmí nic vynechat.

V případě, že je nutno doplnit rubriky nebo texty, je třeba je speciálními značkami nebo typem písma odlišit od rubrik a textu tohoto rituálu.

18. Dotyčné obřady budou popsány tak, aby je bylo možné vykonat s velkou jednoduchostí. Nicméně jsou přichystány početné texty na výběr, například:

a) všechny texty lze podle okolností nahradit jinými, aby se dosáhlo většího přiblížení skutečnosti.

b) některé nezávazné prvky lze vždy libovolně podle situace připojit, například modlitbu za truchlící.

c) v případě, že by některý žalm, který byl z liturgického důvodu uveden nebo předložen, mohl z pastoračního hlediska působit potíže, lze vybrat některý jiný vhodný. Také v žalmech samotných lze vynechat ten nebo onen verš, který se jeví méně vhodným na základě pastoračního aspektu.

d) Při oracích lze vynechat řádky, které jsou v závorkách.

BDĚNÍ U ZESNULÉ⁴

Přenesení mrtvého těla do kostela

1. Poté, co nastala smrt, infirmářka a její pomocnice upraví mrtvé tělo; oblečeno v hábitu se položí na máry⁵. Takto se pak přinese do kaple infirmária nebo na jiné vhodné místo, kde se všechny sestry mohou shromáždit.

V případě, že se nemohou ihned sejít, ať některé sestry u zesnulé bdí a modlí se žalmy, přerušované eventuálně čteními a modlitbami tak, jak se nachází v příloze.

2. Ve vhodný okamžik se obvyklým způsobem dá znamení zvoněním. Sestry se shromáždí u mrtvého těla. Oděna do kukule se abatyše postaví blízko zesnulé mezi sestry, které nesou svěcenou vodu, kadidelnici a knihu⁶; jedna sestra stojí s paškálem nebo křížem u nohou zesnulé.

V případě, že se responsorium **Subvenite**⁷ nezazpívalo již při skonu, lze je nyní zpívat či jiný hodící se zpěv.

3. Po pozdravení sester může abatyše zažehnout paškál, pokud se to již nestalo předtím; přitom pronáší tato nebo obdobná slova:

Ať Kristus,

**který nás povolal z temnot do svého podivuhodného světla,
zavede naši sestru do svatého města,
které nepotřebuje slunce ani měsíc,
protože je osvětluje sláva Boží,
a jeho svítilnou je samotný Beránek.**

Pokropí mrtvé tělo svěcenou vodou způsobem ve tvaru kříže; a to se odehrává buď v tichu nebo s následujícími slovy:

**My, kteří jsme byli pokřtěni v Kristu Ježíši,
jsme byli pokřtěni v jeho smrti.**

**Jestliže jsme s ním tedy pohřbeni přetvořením jeho smrti,
budeme s ním také spojeni v jeho vzkříšení.**

Když pak abatyše obchází kolem már, může mrtvé tělo nejen pokropit, ale i okouřit kadidlem⁸.

4. Abatyše vyzve k modlitbě a po určité chvilí ticha pronese:

Bože, jen tobě samotnému náleží

darovat po smrti spásu.

Dej, ať je tvá služebnice, která odešla z tohoto světa,

přijata do počtu tvých vykoupených.

Prosíme o to skrze...⁹

nebo:

**Pane, přijmi u sebe svou služebnici N.,
kterou jsi povolal z tohoto světa k sobě.**

Osvobod' ji ze všech pout hříchu

a daruj jí odpočinutí a světlo ve věčné blaženosti.

Dej, ať dospěje ke slávě vzkříšení

mezi tvými svatými a vyvolenými.

Prosíme o to skrze...¹⁰

*nebo jako v č. 6**Všichni odpoví:***Amen.**

5. Kantorka zanotuje žalm 130 (129) nebo jiný žalm s antifonou: třeba 116 (114/115), 121 (120), 122 (121)¹¹, nebo responsorium **Libera me, Domine, de viis infernis**¹² nebo jiné. Během toho se všichni přesunují v procesí na místo bdění u zesnulé, tedy do kostela nebo na jiné příhodné místo. Vpředu jde sestra, která nese paškál; po ní následují sestry podle doby vstupu, přičemž mladší jdou před staršími; jako poslední pak jde za márami abatyše s berlou doprovázená sestrami, které zaopatřují výše jmenované služby¹³.

V kostele se mrtvé tělo vystaví uprostřed chóru obličejem směrem k Východu nebo k oltáři.

6. Po zpěvu a poté, co byly svíce postaveny na svícny u hlavy zesnulé, přejde abatyše několika slovy ke čtení. Pak se přednese kratší nebo delší čtení z výběru v příloze nebo i jiné biblické čtení. Po určité době ticha vyzve pak abatyše k modlitbě všechny zúčastněné obřadů.

Nyní se lze nejprve pomodlit krátké litanie jako například:

Přijmi, Pane, svou služebnici do svého nádherného příbytku.

R. **Kyrie, eleison.**

Dej, ať má účast na tvém pokoji a tvém království, na nebeském Jeruzalému.

R. **Kyrie, eleison.**

Dej, ať nalezne přijetí v lůně tvých patriarchů Abraháma, Izáka a Jákoba.

R. **Kyrie, eleison.**

Dej, ať má účast na prvním vzkříšení a ať je vzkříšena s těmi, které probudíš.

R. **Kyrie, eleison.**

Dej, ať v den vzkříšení s ostatními obdrží tělo.

R. **Kyrie, eleison.**

Dej, ať obdrží spolu s požehnanými místo po pravici Otce.

R. Kyrie, eleison.

Dej, ať má účast na dědictví těch, kteří mají věčný život.¹⁴

R. Kyrie, eleison.

Pak následuje modlitba:

Svěřujeme ti, Pane Ježíši, tvou služebnici,

kvůli níž jsi ve své lásce sestoupil na zem.

Smiluj se nad ní, která ve tvém jménu

odešla z tohoto nestálého a nebezpečného života.

Dej, ať dospěje do věčného života a radosti nebe,

Vykupiteli světa, který žiješ a kraluješ po všechny věky věků.¹⁵

nebo:

Suscipe jako výše pod č. 4, pokud se již nezazpívalo tehdy.

nebo:

Pane, nakloň své ucho k našim prosbám,

v nichž tě ustavičně vzýváme o tvé milosrdenství.

Dej, ať tvá služebnice,

která odešla podle tvé vůle z tohoto světa,

dospěje na místo pokoje a světla

a dej jí účast na dědictví svých svatých.

Prosíme o to skrze...¹⁶

Před nebo po této modlitbě lze pronést následující modlitbu za truchlící:

Otče milosrdenství a Bože vši útěchy,

ty nás doprovázíš věčnou láskou

a proměňuješ stíny smrti v ranní červánky života.

Prosíme tě za tvé služebnice, které jsou smutné a sklíčené.

(Buď nám, Pane, útočištěm a posilou,

abychom se pozvedly z temnoty bolesti a ze zármutku ke světlu a pokoji tvé přítomnosti.)

Tvůj Syn, náš Pán, svou smrtí přemohl naši smrt

a svým zmrtvýchvstáním obnovil život.

Proto tě prosíme o milost, abychom mu běželi v ústrety tak, že po průběhu našeho smrtelného života budeme jednou s našimi bratřími a sestrami spojeni tam, kde jsou setřeny všechny slzy z očí. Prosíme o to skrze...¹⁷

Nebo lze také použít některou jinou modlitbu z přílohy.

Všichni odpoví:

Amen.

7. Na závěr obřadů může abatyše pronést následující nebo obdobná slova:

Pojďme nyní v pokoji a vzpomínejme na naši zesnulou sestru.

Na konci svěřování Bohu (Commendatio) zůstává v hlavách stát zapálená svíce a v nohách mrtvého těla pak svěcená voda s kropáčem.¹⁸

8. V případě, že se hned po přenesení mrtvého těla do kostela slaví hodinka denní modlitby Církve, a že se nejedná o den, který je uveden pod čísly 1-9 v seznamu liturgických dní podle jejich hodnostní posloupnosti (viz základní posloupnost církevního roku a nového Římského všeobecného kalendáře), se po procesí s jeho zpěvem při vypuštění verše „**Bože, přijď mi na pomoc**“ ihned zazpívá hymnus a po zpěvu žalmů následuje čtení a modlitba jako výše pod č. 6.

Pokud se však pohřební mše svatá slaví ihned po přenesení mrtvého těla do kostela, použije se procesní zpěv jako zpěv introitu.¹⁹

Jestliže se jeví přítomnost mrtvého těla v chóru nevhodnou pro nějaké obřady, přeneše se buď do jiné části kostela nebo do kapitulní síně nebo na jiné příhodné místo.

Vlastní bdění u zesnulé a neustálá modlitba u vystaveného mrtvého těla

9. Podle starobylé tradice se sestry modlí – nakolik je to uskutečnitelné – bez přestání za zesnulou, takže mrtvé tělo nikdy nezůstane o samotě.²⁰ Jestliže komunita právě neslaví v chóru liturgii, spočívá toto bdění u zesnulé především v modlitbě žalmů, do níž lze vkládat vybraná biblická čtení a modlitby, ke kterým se přiklání srdce osob bdících u zesnulé sestry, nebo také tichou modlitbu.

10. Vyjma o nedělích, slavnostech, svátcích Páně, které jsou zapsány ve Všeobecném kalendáři, o dnech doby svatopostní a Svatého týdne, o dnech velikonočního a vánočního oktávu, stejně jako i o dnech týdne od 17. do 24. prosince, je na místě slavit namísto denního oficia za zesnulou sestru jednou kompletně officium za zemřelého, o jiných dnech před pohřbem však jen částečně, totiž pouze noční vigilie, laudy a nešpory, přičemž se z tohoto oficia použije: antifona k invitoriumu, hymnus, druhé čtení z Otců nebo církevních spisovatelů, a rovněž krátké čtení s responsoriem, antifona ke kantiku **Benedictus** a ke kantiku **Magnificat**, přímluvy a závěrečná modlitba.²¹

11. Jestliže se neslaví žádné officium za zemřelého, a to úplně ani částečně, koná se ve vhodnou hodinu bohoslužba slova, které předsedá abatyše, avšak ne zrovna přede mší za zemřelého, aby se obřady nestaly zbytečně přehluštěnými a bohoslužba slova se nezdujovala.²² Takové slavení lze konat ve spojení s kompletářem.

Přitom lze použít čtení z Písma svatého a Otců, které vyloží a vysvětlí smysl křesťanské smrti; lze vložit zpěvy, obzvláště ze žalmů a z oficia za zemřelého.

12. Tyto obřady mohou mít následující strukturu: po úvodních slovech a zpěvu žalmů se přednese jedno biblické čtení, případně s responsoriem. Po určité době ticha se přednese jedno další čtení z děl Otců nebo církevních spisovatelů; namísto tohoto čte-

ní může mít abatyše nebo kněz promluvu. Také je možné přednést po každém žalmu jedno čtení, totiž nejprve ze Starého zákona, pak z Nového zákona a nakonec z evangelia. Je účelné obřady uzavřít přímluvami a Modlitbou Páně nebo jinou vhodnou modlitbou.

13. Jestliže se tyto obřady vykonají ve spojení s kompletářem, lze je upravit takto:

- a) zahajovací verš „**Bože, přijď mi na pomoc**“;
- b) vhodný hymnus;
- c) zpěv žalmů, přičemž namísto obvyklých žalmů lze vybrat jiné žalmy;
- d) delší čtení z Písma svatého s responsoriem, mezi tím určitá chvíle ticha;
- e) druhé čtení z Písma svatého nebo z Otců či církevních spisovatelů nebo promluva;
- f) Simeonovo kantikum z evangelia: „**Nunc dimittis**“;
- g) litanie;
- h) modlitba;
- i) požehnání;
- j) antifona blahoslavené Panny Marie: „**Salve Regina**“.

Pohřební mše svatá

14. Pohřební mši svatou lze slavit ve všechny dny s výjimkou slavností, Zeleného čtvrtku, velikonočního tridua a nedělí adventních, svatopostních a velikonočních.²³

Po evangeliu se má konat krátká homilie, jež však nemá být chvalořečí na zesnulou. Po homilii následují přímluvy. Doporučuje se, aby se věřící, obzvláště příbuzní zesnulé, účastnili prostřednictvím svatého přijímání eucharistické oběti, která se přináší za zesnulou.²⁴

15. Mši svatou po zprávě o úmrtí lze slavit o dnech vánočního oktávu, o dnech závazných památek a o feriálních dnech vyjma Popeleční středy a Svatého týdne.²⁵

16. Podle starého obyčeje se slaví za zesnulou nejen pohřební mše svatá, ale i všechny ostatní mše²⁶, dokud je zesnulá vystavena v kostele, ledaže by zvláštní předpis určoval jinak.

PROCESÍ KE HROBU A POCHOVÁNÍ

*Poslední svěřování Bohu v kostele nebo poslední rozloučení*²⁷

17. Tak jako komunita započne bdění u zesulé společnými obřady, tak se sestry také sejdou při uložení do země – předtím než se mrtvé tělo zesulé odnese pryč z místa, kde Pánu věrně sloužila v klášteře –, aby společně ukončily toto slavnostní bdění u zesulé.

18. Po modlitbě po přijímání pohřební mše svaté nebo – v případě, že se eucharistie neslavila – po bohoslužbě slova,²⁸ kněz oděný do alby, štoly a ornátu nebo v pluviálu přistoupí k márám, přičemž jej doprovází sestry (či ministranti) nesoucí knihu, svěcenou vodu a kadidlo, zatímco jiná sestra drží v hlavách mār paš-kál či kříž.²⁹

19. Jestliže nepředcházela mše svatá ani hodinka oficia, může kněz pozdravit přítomné tak, jak by to učinil na začátku mše svaté, nebo může pronést následující slova:

**Ať vás Bůh naděje naplní veškerým pokojem ve víře,
aby jste hojně oplývali nadějí v síle Ducha svatého,
a ať je Pán stále s vámi.**³⁰

Všichni odpoví:

Amen.

20. Kněz pronese následující výzvu:
**Jakožto křesťané vždy naplňujeme přikázanou službu
pochovat tělo naší mrtvé spolusestry.**

Modleme se k Bohu, v němž všechno žije,
 aby tělo naší sestry, které pohřbíváme v jeho křehkosti,
 probudil v síle a svatosti,
 a její duši však přijal mezi zástupy svatých a věřících.
 Ať je jí milostivým soudcem,
 ať ji vykoupí ze smrti a osvobodí od vin.
 Když se smířila s Otcem
 a byla přinesena zpět domů na ramenou Dobrého pastýře,
 ať ji učiní hodnou toho požívat v doprovodu věčného Krále
 ustavičnou radost a společenství se všemi svatými.³¹
 Všichni setrvají krátkou chvílí v tiché modlitbě.

21. Pak kněz pokropí a okouří kadidlem mrtvé tělo. Přitom se zpívá následující responsorium:

Věřím, že můj Vykupitel žije a že v den poslední ze země zase vstane.

*** A v mém těle uvidím Boha, Spasitele svého.**

V. Uvidím ho já a ne jiný – mé oči ho uvidí.

*** A v mém těle uvidím Boha, Spasitele svého.³²**

Lze zpívat i jiné responsorium, jako například **Subvenite** nebo **Qui Lazarum** nebo **Libera me de viis** nebo jiný vhodný zpěv.

22. Pak kněz pronese tuto modlitbu:

Bože, všichni, kdo zemřou, žijí u tebe.

Vůči tobě se ani naše tělo ve smrti neztratí,

ale promění se k nesmrtelnosti.

Plni důvěry tě prosíme:

Vezmi naši sestru N. k sobě rukama svých svatých andělů.

Uveď ji do lůna tvých patriarchů

Abraháma, tvého přítele,

Izáka, tvého vyvolence

a Jákoba, tvého miláčka,

tam, kde už není bolest, žal ani nářek,

a kde se tví věřící těší blaženému štěstí.

Ale při velkém soudu Posledního dne

jí daruj spolu s tvými svatými a vyvolenými
podíl na věčné slávě, kterou žádné oko nevidělo,
žádné ucho neslyšelo a na kterou žádný člověk nepomyslel,
ale kterou jsi připravil těm, kdo tě milují.
Prosíme o to skrze...³³

Lze také použít následující modlitbu:

Dobrotivý otče, do tvých rukou svěřujeme naši sestru
v pevné naději, že jako všichni, kdo zemřeli v Kristu,
také s Kristem bude vzkříšena v Poslední den.
(Děkujeme ti za všechno dobré
jímž jsi svou služebnici tak hojně obdaroval v tomto pozem-
ském žití,
aby se to pro nás stalo znamením tvé dobrotivosti
a blaženého společenství svatých v Kristu.)
Vyslyš, Pane, milostivě naše prosby.
Otevři své služebnici brány ráje
a pomáhej také nám, kteří zůstáváme zde,
se navzájem těšit slovy víry
(dokud se všichni navzájem nenalezneme opět v Kristu
a pak nebudeme navždy u tebe a u naší sestry).
Prosíme o to skrze...³⁴

nebo:

Pane, svěřujeme ti tvou služebnici N.
Dej, ať ta, která zemřela světu, žije u tebe.
A čím zhřešila z lidské slabosti,
to vymaž odpuštěním ve své milosrdné lásce.
Prosíme o to skrze...³⁵

Všichni odpoví:

Amen.

Procesí na hřbitov

23. Poté se všichni přesunou na hřbitov – kde je to obvyčejem
– za zvonění zvonů. Vpředu jdou ty, které nesou svěcenou vodu,

pak kadidelnici a pak paškál nebo kříž spolu s knězem, po nich následuje komunita podle doby vstupu počínajíc mladšími, pak následují máry a nakonec abatyše s berlou. Po nich mohou přijít příbuzní zesnulé sestry a hosté. V případě, že se jeví jako lepší jít v obráceném pořadí, jdou po paškálu nebo kříži a knězi máry, pak abatyše a sestry počínajíc staršími.³⁶

24. Při procesí se zpívají žalmy, totiž:

Žalm 113 s antifonou **Chorus angelorum**:

**Ať se tě ujme sbor andělů a odnese tě do lůna Abraháмова,
aby jsi nalezla s ubohým Lazarem věčný pokoj.**³⁷

Nebo antifonu **In paradisum**:

**Ať tě andělé doprovází do ráje,
ať tě svatí mučedníci pozdraví
a dovedou tě do svatého města Jeruzaléma.**³⁸

Žalm 117 s antifonou

**Otevřte mi brány spravedlnosti,
abych vstoupila a poděkovala Pánu.**³⁹

Pokud je nutno, tak i žalm 41 s antifonou

**Chci vejít do stanu tvé slávy
a vstoupit do domu Páně.**⁴⁰

Tyto žalmy lze zazpívat i jen s jedinou antifonou:

Chorus angelorum, jako výše.

nebo:

In paradisum, jako výše.

nebo:

Audivi vocem:

**Uslyšela jsem hlas z nebe, který pravil:
Blahoslavení mrtví, kteří umírají v Pánu.**⁴¹

nebo:

Ego sum resurrectio et vita:

Já jsem vzkříšení a život:

**Kdo věří ve mě, bude žít, i když zemře,
a každý, kdo žije a věří ve mě, nezemře na věčnosti.⁴²**

Nebo prostě s responsoriálním veršem: **Aleluja.**

Uložení do hrobu

25. Když procesí dorazí ke hrobu, postaví se ty, které nesou svčenu vodu a kadidlo, do nohou hrobu, ale ta, která nese kříž či paškál, směrem k hlavě. Sestry zauímají své místo vždy podle místní dané situace. Kněz a abatyše stojí mezi ostatními v nohou hrobu.⁴³

26. Když se všichni shromáždili u hrobu, obrátí se kněz nebo abatyše na přítomné těmito nebo obdobnými slovy:
**Drazí bratři a sestry, pomysleme ve vděčných vzpomínkách na naši drahou sestru,
kterou Pán vzal z tohoto světa.
Prosíme tě, dobrotivý Bože,
abys jí daroval odpočínutí a pokoj ve svém nebeském příbytku,
a odpustil jí všechny hříchy.⁴⁴**

Poté kněz požehná hrob a pronáší:
**Bože, ty jsi pevně založil zemi,
stvořil nebesa a vymezil hvězdám jejich dráhu;
tys v koupeli křtu obnovil člověka lapeného v osidlech smrti;
ty jsi našeho Pána, Ježíše Krista,
který roztrhal pouta podsvětí, vzkřísil ke spáse věřících
a také jsi určil ke vzkříšení těla těch, kteří jsou jeho.
Prosíme tě, Pane, shlédni milostivě na tento hrob,
aby v něm tvá služebnice odpočívala v pokoji
a v den soudu dospěla s blaženými ke vzkříšení.
Prosíme o to skrze...⁴⁵**

nebo:

**Pane, Ježíši Kriste, ty jsi spočíval po tři dny v hrobě
a posvětil jsi hroby všech, kdo v tebe věří, tak,**

že nejen přijímají lidské tělo,
ale také dávají růst naději ve vzkříšení.
Prosíme tě: Daruj své služebnici v tomto hrobě odpočnutí
a pokojný spánek, dokud ji neosvítíš při jejím probuzení.
Vždyť ty jsi vzkříšení a život,
dej, ať patří na věčné světlo nebe v záři tvé tváře.
Neboť ty žiješ a kraluješ po všechny věky věků.⁴⁶

nebo:

Bože, tvým milosrdenstvím nacházejí věřící odpočnutí.
Požehnej tento hrob
a přidej mu jako strážce svého svatého anděla.
Osvobod' duši naší sestry, jejíž tělo je zde pohřbíváno,
ode všech pout hříchu,
aby se s tvými svatými v tobě radovala bez konce.
Prosíme o to skrze...⁴⁷

nebo:

Bože, ty jsi člověka, jenž se odchýlil do tvých přikázání,
odsoudil ke spravedlivému trestu smrti.
Ty jsi mu však ukázal, že bude žít skrze pokání a vzkříšení
v Poslední den.
Našemu otci Abrahámovi jsi v zaslíbené zemi připravil hrobku
a Josefu z Arimatie, který byl dobrý a spravedlivý, jsi vnukl,
aby přichystal hrob k uložení těla Páně.
Prosíme tě se srdcem zkroušeným a plným důvěry:
Shlédni dobrotivě na tento hrob,
jenž byl připraven pro tvou služebnici, a požehnej jej.
Jako my zde pochováváme její tělo,
tak přijmi její duši do ráje.
Prosíme o to skrze...⁴⁸

Všichni odpoví:

Amen.

Po modlitbě kněz pokropí hrob svěcenou vodou a okouří jej
kadidlem. Tam, kde některá sestra sestupuje do hrobu, aby mrt-

vé tělo důstojně přijala a uložila, jí kněz může předat kadidelnici, aby hrob okouřila.⁴⁹

27. Zatímco se mrtvé tělo ukládá do hrobu, lze zazpívat žalm 41 – pokud se již nezpíval – s antifonou:

**Chci vejít do stanu tvé slávy
a vstoupit do domu Pánova.**⁵⁰

nebo žalm 125 s antifonou:

**Kdo sejí v slzách,
žnout budou s jásotem.**⁵¹

nebo žalm 131 s antifonou:

Toto je navždy místem mého odpočinutí:

Zde chci přebývat, to jsem si vyvolil.⁵²

nebo některé responsorium.

28. Poté, co bylo mrtvé tělo spuštěno do hrobu a zakryta jeho tvář, vezme abatyše lopatku a vhodí na něj hrstku půdy; pak obrácena ke hrobu o něco ustoupí zpět.⁵³

Zatímco sestry k tomu určené pokrývají mrtvé tělo půdou, lze zazpívat některý žalm, zvláště žalm 138 s antifonou:

**Ze země jsi mě utvořil
a mé tělo oděl,
můj Vykupiteli, Pane, vzbud' mě v Poslední den.**⁵⁴

Poslední přímluvné modlitby

29. Jakmile je tělo zakryto půdou, přeruší se zpěv žalmů a následují přímluvy⁵⁵ podle jednoho z následujících formulářů nebo obdobnými slovy.

A

30. Kněz vyzve k modlitbě následujícími slovy:

**Všemohoucímu Bohu se zalíbilo
povolat k sobě naši sestru z tohoto života.
Předáváme její tělo zemi,
aby se navrátilo tam, odkud bylo vzato.**

Ale Kristus, který vstal z mrtvých jako Prvorozený mezi mrtvými, promění naše ubohé tělo do podoby svého těla oslaveného. Naši sestru svěřujeme Pánu, ať ji přijme do svého pokoje a její tělo vzkřísí v Poslední den.⁵⁶

Jáhen, abatyše nebo kterákoli sestra přednese následující přímluvy a všichni pokaždé odpoví slovy „**Amen**“ (R.).

Přijmi, Pane, svou služebnici, která se k tobě navrácí:

Oděj ji nebeským šatem a umyj ji ve svatém prameni věčného života,

- * aby měla účast na moudrosti moudrých, R.
- * na společenství s patriarchy a proroky, R.
- * na následování Krista s apoštoly, R.
- * na koruně jako mučedníci, R.
- * na ustavičném patření na Boha s anděly a archanděly, R.
- * aby měla podíl na Boží slávě s cherubíny a serafíny, R.
- * aby slyšela píseň dvaceti čtyř starců, R.
- * aby byla u těch, kteří klepou na brány nebeského Jeruzaléma a nacházejí je otevřeny, R.
- * aby měla věčnou radost v ráji s jeho zdmi vyzdobenými drahými kameny, R.
- * aby byla zasvěcena do tajemství, R.
- * aby byla u těch, kteří patří na Boha tváří v tvář, R.
- * aby byla u těch, kteří zpívají novou píseň, R.
- * aby byla u těch, kteří slyší nebeský hlahol, R.⁵⁷

B

31. Kněz vyzve k modlitbě následujícími slovy:

Náš Pán, Ježíš Kristus pravil:

„Já jsem vzkříšení a život.

Kdo ve mě věří, bude žít, i kdyby umřel,

a každý, kdo žije a ve mě věří,

neumře na věky.“

Prosme jej za naši sestru N.

Jáhen nebo abatyše nebo kterákoliv sestra přednáší přímluvy a všichni odpovídají pokaždé slovy: „**Prosíme tě, vyslyš nás**“ nebo „**Pane, smiluj se nad touto hříšnicí**“.

* **ty jsi plakal nad smrtí Lazarovou: Vysuš naše slzy, R.**

* **ty jsi vzkřísil mrtvé k životu: Daruj také naší sestře věčný život, R.**

* **ty jsi slíbil zkroušenému lotru ráj: Uveď naši sestru do nebe, R.**

* **ty jsi naši sestru umyl vodou křtu a zpečetil svatým pomazáním: Přijmi ji do společenství svatých a vyvolených, R.**

* **ty jsi naši sestru při svaté hostině nakrmil svým tělem a krví: Dej jí usednout u stolu tvého království, R.**

Avšak nás, kteří se kvůli naší sestře rmoutíme, posil útěchou víry a nadějí na věčný život.⁵⁸

C

32. Namísto takových přímluv lze zazpívat delší antifonu, na jejímž konci všichni třikrát zopakují zvolání na způsob litanií. Kněz vyzve k modlitbě následujícími slovy:

Draží bratři a sestry, modleme se za naši drahou spolusestru, kterou Pán osvobodil z nebezpečí tohoto světa a jejíž tělo dnes neseme ke hrobu.

Ať ji Pán přijme do lůna Abraháмова, Izákova a Jákobova a ať jí v den soudu a vzkříšení dá místo po své pravici mezi svatými a vyvolenými.⁵⁹

Pak se zazpívá antifona **Clementissime:**

Milosrdný Bože, ty jsi kvůli naší bídě vytrpěl smrt rukama zločinců.

Vysvobď naši sestru z hlubin podsvětí, vyprosti ji ve svém milosrdenství z pout smrti a dej, ať jsou všechny její hříchy na věky odpuštěny a zahlazeny.

Ať ji andělé donesou do tvého světla, ať jí otevřou bránu ráje a dovedou ji do věčného života, zatímco její tělo předáváme zemi.⁶⁰

Všichni prosí třikrát vkleče nebo v hluboké úkloně:
Pane, smiluj se nad touto hříšnicí.

33. Poté se buď všichni pomodlí společně Modlitbu Páně⁶¹ nebo kněz pronese jednu z následujících modliteb:

Všemohoucí Bože, ty jsi naši smrt zničil smrtí na kříži tvého Syna, Ježíše Krista.

**Ty jsi svým odpočinutím v hrobě
 a přeslavným zmrtvýchvstáním posvětil hroby
 a znovu nám podivuhodným způsobem daroval život a nesmr-
 telnost.**

**Přijmi naše modlitby za naši sestru,
 která očekává vzkříšení v blažené naději,
 neboť s Kristem zemřela a byla pohřbena.**

**Když přebývala na zemi
 vedl jsi ji svým duchem po cestách mnišského života.**

Nyní ji doprovod do věčného života.

**Poněvadž tě zde s vírou poznala,
 ať tě nyní může v nebi blaženě velebit bez konce.**

Prosíme o to skrze...⁶²

nebo:

**Je opovážlivé, Pane, když člověk svěruje tobě, našemu Bohu,
 člověka,**

smrtelník smrtelníka a popel svěruje popel.

**Poněvadž země přijímá zemi a prach se proměňuje v prach,
 dokud se veškeré tělo nenavrátil ke svému původu**

prosíme tě, dobrotivý Otče, plni zármutku:

**Přijmi svou služebnici, kterou vedeš z tohoto světa do vlasti,
 do lůna svého přítele Abraháma
 a občerstvi ji osvěžující rosou.**

Daruj jí podíl na svém odpočinutí

a dej, ať zakusí tvou dobrotu a shovívavost.

**A při příchodu nebeského království na konci světa
 ji zařaď jako nového člověka do zástupu všech svatých,
 dej jí vstát z mrtvých s tvými vyvolenými**

a přijmout korunu po tvé pravici.
Prosíme o to skrze...⁶³

nebo:

Prosíme tě, Pane, měj slitování se svou zesnulou služebnicí,
neodplácej jí podle jejích činů,
poněvadž se ve slibech pevně držela tvé vůle.
A jako byla zde v pravé víře spojena se společenstvím věřících,
tak ji sjednoť ve svém milosrdenství se sbory andělů.
Prosíme o to skrze...⁶⁴

nebo:

Vykupiteli světa,
jsme hluboce zasaženi náhlou smrtí a otřesení,
a proto tě plni důvěry prosíme o tvé milosrdenství:
Přijmi láskyplně a dobrotivě naši drahou sestru N.,
která se vrací k tobě, ke zdroji veškerého milosrdenství.
Jestliže snad v pozemském životě těžce pochybila,
tak jí milostivě její vinu odpusť
a dej, ať se na ni navždy zapomene.
Přijmi naši sestru do zástupu svatých,
a dej, ať s nimi pje tvou chválu.
Neboť ty žiješ a kraluješ po všechny věky. Amen.⁶⁵

nebo:

Dobrotivý Otče, do tvých rukou poroučíme naši sestru
a doufáme s důvěrou, že bude vzkříšena s Kristem v Poslední
den, tak jako všichni, kdo zemřeli s Kristem.
(Děkujeme ti za všechno dobré,
jímž jsi tak hojně obdařil v tomto pozemském životě svou služebnici,
aby byla pro nás znamením tvé dobroty a blaženého společenství svatých s Kristem.)
Vyslyš milostivě naše prosby, Pane:
Otevři své služebnici brány ráje
a pomáhej také nám, kteří zde zůstáváme, se navzájem těšit slovy víry,

**dokud se opět všichni navzájem neshledáme v Kristu
a pak nebudeme navždy u tebe a naší sestry.**

Prosíme o to skrze...⁶⁶

Všichni odpoví:

Amen.

34. Nato může kněz zahrnout do modliteb sestry, které jsou na hřbitově pohřbeny, a všechny zesnulé následujícími slovy:

Milosrdný Bože, v tobě nacházejí zesnulé pokoj.

**Smiluj se nad svými služebníky a služebnicemi a nad všemi,
kdo zesnuli v Kristu;**

**Osvobod' je od vin a dej, ať mají účast na Zmrtvýchvstání tvého
Syna, jenž s tebou žije a kraluje po všechny věky.**⁶⁷

Všichni odpoví:

Amen.

35. Obřady lze uzavřít podle místního obyčeje zpěvem; ⁶⁸ poté může kněz přítomným požehnat jako na konci mše svaté. Pak je propustí těmito slovy:

Nyní odejděme v pokoji

a pamatujme v modlitbách na naši zesnulou sestru.

36. Pokud by nebylo možno konat kvůli nepříznivému počasí konat procesí na hřbitov, přeruší se na příhodném místě zpěv žalmů a pak ihned následují závěrečné modlitby, jak jsou uvedeny výše pod č. 29-35. Poté kněz nebo abatyše ve vhodnou dobu mrtvé tělo, které bylo předtím vystaveno na vhodném místě, v doprovodu některých sester pochová. Kněz nebo abatyše hrob požehná, pokropí jej a okouří kadidlem. Kromě toho už není ustanoveno nic dalšího, ledaže by chtěli z piety nebo ohledu na přítomné ještě něco učinit.

37. Pak se všem klášterům Cisterciácké rodiny zašle úmrtní oznámení s následující formulací. Text lze adekvátně případ od případu pozměnit:

Dne/měsíce/roku zesnula v našem klášteře Matky Boží N.

(nebo: v kongregaci N.) Cisterciáckého řádu (nebo: přísnější observance), v diecézi N. (v zemi) sestra N. (novicka, sestra s časnými sliby, konvrška, oblátka, oslavenkyně atd.). Prosíme vás, aby jste se za ni v křesťanské lásky modlili a přinášeli oběti. Rovněž se chceme i my modlit za vaše zesnulé.⁶⁹

PŘIJETÍ TĚLA KTERÉHO KOLI

ZESNULÉHO V KLÁŠTEŘE⁷⁰

38. Jestliže zemře host v klášteře nebo se do kláštera převezme některé mrtvé tělo, jde mu komunita v procesí v ústrety k domu hostů, ke klášterní vrátnici nebo ke kostelnímu vstupu a vše se odehraje jako výše, č. 2-8.

39. Jestliže je nutno mrtvé tělo převézt ještě dále, tak se přinese po posledním svěření Bohu a posledním rozloučení (jako výše, č. 13-18) na místo, kde se předá těm, kdo je budou převážet. Tam se zpěv žalmů přeruší a kněz nebo abatyše pronese hodící se modlitbu a výzvu k propuštění.

PŘÍLOHA

Různé texty pro bohoslužbu slova nebo pro bdění u zesnulé

Žalmy a antifyny

Kvůli jednoduchosti se zde uvádějí vybrané žalmy za zemřelé s antifonou:

5 **Pane, můj Bože, řiď mé cesty před svou tváří.**

6 **Pane, obrať se ke mně a zachraň mě,
neboť mezi mrtvými už na tebe nikdo nepomyslí.**

7 **Zachraň mě, aby mě nikdo neuchvátil život jako lev, a ně-**

ní nikoho, kdo by mě zachránil.

15 Ochráň mě, Pane, neboť ti důvěřuji.

nebo: Mé tělo bude odpočívat v jisté naději.

22 Dává mi odpočinout na zelených nivách.

24 Nemysli na hříchy mého mládí a na mé přechyby, Pane.

26 Jsem si jist, že budu patřit na dobrotu Páně v zemi živých.

30 (1-6) Pane, zachraň mě ve tvé spravedlnosti.

39 Pane, vyprosti mě a pospěš mi na pomoc.

40 Pane, uzdrav mě, neboť jsem zhřešil proti tobě.

41 Má duše žízní po živém Bohu, kdy už smím přijít a spatřit Boží tvář.

50 Jásat budou údy, které jsi polámal.

62 Tvá pravice mě pevně drží, Pane.

64 Vyslyš, Pane, mou modlitbu; všichni lidé k tobě přijdou.

83 Blaze těm, kdo přebývají ve tvém domě, Pane.

84 Ty jsi, Pane, svou zemi obdařil přízní; ty jsi svému lidu prominul vinu.

85 Nakloň ke mě své ucho, vyslyš mě, Pane.

nebo: Pane a Bože, jsi dobrotivý a oplývající milostí.

90 Nasytím jej dlouhým životem a dám mu patřit na mou spásu.

114 Zalíbím se Pánu v zemi živých.

120 Pán tě ochraňuje ode všeho zlého; ať ochraňuje tvůj život.

129 Jestliže si budeš, Pane, všímat mých hříchů, kdo obstojí?

137 Pane, nezapomeň díla svých rukou.

142 Neukrývej svou tvář přede mnou, neboť v tebe důvěřuji.

Nebo v době velikonoční: Kvůli svému jménu, Pane, mně daruješ život. Aleluja.

150 Všechno, co dýchá, ať chválí Pána.

Jako v Římských pohřebních obřadech (latinské vydání) č. 83-144.

Patristická čtení

Jako v památce za zemřelé v Římské denní modlitbě Církve.

Přímluvy

Mimo přímluv uvedených v tomto Rituálu lze použít přímluvy Římských pohřebních obřadů (latinské vydání) č. 200-202.

Závěrečné modlitby

Jako v Římských pohřebních obřadech (latinské vydání) č. 170-181 a č. 202. Mimo těchto modliteb lze použít také všechny Modlitby po přijímání ze mši za zemřelé.

Modlitební povinnosti za zemřelé

*V Cisterciáckém řádu přísnější observance
podle rozhodnutí Generální kapituly v roce 1971*

1. Jednou za rok: se v ustanovený den slaví výroční památka, která se nazývá Vzpomínka na všechny věrné zemřelé.

2. Jednou za měsíc: se v určitý liturgicky volný den, který určí opat nebo abatyše, slaví konventní mše svatá za bratry a sestry našeho řádu, za naše rodiče a ostatní zemřelé, kteří jsou s námi zvláště spojeni. Bratři kněží, kteří toho dne celebrují mši svatou samotní, slouží s touto intencí stejně jako i bratři, kteří koncelebrou.

Podle uvážení opata nebo abatyše lze konat i společnou bohoslužbu slova.

3. Každý den: se při denní modlitbě Církve vkládá modlitba nebo přímluva za zemřelé.

4. Po přijetí zprávy o úmrtí:

a) bratří a sester celé Cisterciácké rodiny nebo o úmrtí otců, matek, bratrů, sester, manželů, synů a dcer za jejich duše v každé komunitě jednou za měsíc mimo mši svatou jednotliví bratři a sestry udělají takový dobrý skutek, který se jim jeví přiměřeným.

b) papeže, diecézního biskupa, generálního opata nebo nadřízeného otce opata se za ně slaví konventní mše svatá.

5. Při úmrtí některého bratra nebo sestry vlastní komunity je určeno následující:

- a. Bdění u zesnulého, pohřeb a mše svatá podle tohoto rituálu;
- b. almužny ze strany celé komunity;
- c. tři mše svaté, které každý kněz komunity musí po úmrtí slavit, přičemž je lze v komunitě celebrovat nebo koncebrovat třetího, sedmého a třicátého dne po úmrtí způsobem odpovídajícím normám misálu.

Opat nebo abatyše však se svou radou mohou ustanovit další povinnosti.

*V Cisterciáckém řádu obecné observance
podle rozhodnutí Generální kapituly v roce 1995*

Generální kapitula ustanovuje ohledně povinností za naše zesnulé pouze všeobecné normy, naproti tomu však jednotlivé kongregace mohou vydat zvláštní normy (nebo uplatnit všeobecné normy na zvláštní případy).

Teologický úvod

V křesťanském životě měla pieta a modlitba za zesnulé už od nejranějších dob Církve a našeho řádu vždy veliký význam. Ve vzpomínce na zesnulé se vyjadřuje společenství svatých, v němž jsou navzájem spojeny všechny Kristovy údy. Přitom se za mrtvé vykoná duchovní skutek, zatímco živým se dostane útěchy víry. V modlitbě za zesnulé chceme my křesťané vyznat naději ve věčný život a jasně vyjádřit velikonoční charakter křesťanské smrti. Proto Církev předkládá eucharistickou oběť velikonočního ta-

jemství za zesnulé spojenou s modlitbami a dobrými skutky. Po něvadž se zesnulí stali ve křtu jedním tělem s Kristem, který zemřel a vstal z mrtvých, mohou s ním skrze smrt vejít do života. Jejich duše se musí očistit a být přijata do nebe se svatými a vyvolenými, ale jejich tělo toužebně v blažené naději čeká na Příchod Kristův a Vzkříšení mrtvých.

Vzpomínka (slavnostní výroční vzpomínka) na zemřelé

Mimo Vzpomínky na všechny věrné zemřelé 2. listopadu náš Řád slaví každoročně dvě vzpomínky na zemřelé:

1.) dne 18. září vzpomínku na všechny zemřelé celé Cisterciácké rodiny za uplynulý rok. Má liturgický stupeň slavnosti.

2.) dne 14. listopadu vzpomínku na všechny zemřelé, kteří žili podle Řehole našeho svatého otce Benedikta. Má liturgický stupeň svátku.

O těchto vzpomínkových dnech se mají všechny mše svaté věnovat zemřelým, ledaže by představený(á) určil(a) jinak.

Měsíční vzpomínka (Officium mensis)

Jednou za měsíc, v dne, který je předložen v direktáři Řádu, se koná vzpomínka na všechny zesnulé ve formě vzpomínkového dne.

Tohoto dne je nutno věnovat minimálně konventní mši svatou zesnulým.

Každodenní vzpomínka na mrtvé

Nehledě na každodenní modlitby při mši svaté a v denní modlitbě Církve a zvyklostech domu se v klášterech, kde je to obvyklé po každodenní četbě nekrologia pronáší žalm **De profundis** a odpovídající modlitba.

Povinnosti při úmrtí některého spolubratra, případně sestry vlastní komunity

Mimo obřadů upravených v Cisterciáckém rituálu při úmrtí některého bratra, respektive sestry se v našem Řádu zachovává následující:

1.) Za zesnulého bratra, respektive zesnulou sestru se mimo pohřební mši svatou celebuje nebo koncelebuje třikrát konventní mše svatá, například třetího, sedmého a třicátého dne po úmrtí tak, jak to odpovídá normám misálu. Jestliže by v mužském klášteře nebyl některý z kněží přítomen na této konventní mši svaté nebo nemohl konventní mši svatou věnovat zesnulému, ať postupuje podle rozhodnutí představeného.

2.) Kde je to obyčejem, lze slavit třicet mší svatých (gregoriánské mše) za zesnulého bratra, respektive zesnulou sestru.

3.) Velmi se doporučuje během těchto třiceti dní uvádět jméno zesnulého bratra, respektive sestry v přímlovách mše svaté, v kánonu nebo v přímlovách nešpor.

4.) Podle starobylé tradice – také v Cisterciáckém řádu – se vykonávají za zesnulého bratra a zesnulou sestru skutky bliženské lásky nebo dávají almužny. Představený(á) může také ještě ustanovit přídatné povinnosti (například zvláštní modlitby).

5.) Ostatním klášterům Řádu a celé Cisterciácké rodiny se zašlou oznámení o úmrtí. Ta se dávají v jednotlivých komunitách na vědomí tak, jak určí představený(á).

Povinnosti za ostatní zesnulé

1.) Po obdržení zprávy o úmrtí bratra či sestry našeho Řádu nebo celé Cisterciácké rodiny, o úmrtí familiářů, otců, matek, bratrů, sester, manželů či dětí v každé komunitě všichni mimo měsíční vzpomínku vykonají za tyto zesnulé dobrý skutek, který se jim jeví přiměřený nebo který specifikuje představený(á).

2.) V přímlovách mše svaté (nebo v kánonu) nebo v přímlovách nešpor lze vložit jména zesnulých.

3.) Po obdržení zprávy o úmrtí papeže, diecézního biskupa, generálního opata, předsedajícího opata kongregace (nebo předsedkyně federace) nebo nadřízeného otce opata se za ně slaví konventní mše svatá.

POZNÁMKY

- ¹ Srov. Simeon ze Soluně, *De ordine sepulturæ* (Obřady pohřbu): PG 155, 685B.
- ² II. vatikánský koncil, Konstituce o posvátné liturgii *Sacrosanctum Concilium*, č. 24.
- ³ *Rituale Romanum, Ordo Exsequiarum* (Obřady pohřbívání), č. 19.
- ⁴ K cisterciáckým pohřebním obřadům srov. F. Bernardin Smal OCSO, mnich kláštera Konigshoeven, Nizozemí, *Les cérémonies obséquiales dans la liturgie de Cîteaux*, Compte-rendu de la Commission de Liturgie OCSO. Únor 1962, Do-datek II.
- ⁵ E.O. 94,18; R.C. V,VII,4-5.
- ⁶ E.O. 94,4; R.C. V,VII, 1; O.E. 32.
- ⁷ E.O. 94,15; R.C. V,VII,2.
- ⁸ E.O. 94,21; R.C. V,VII,6.
- ⁹ *Sacramentarium Veronense*, ed. L.C. Mohlberg, 1147; Coll f° 149 v°, c.3; R.C. V,VII,6.
- ¹⁰ Gre. 1400; Coll. f° 149 v°, c. 2 ; R.C. V,VII,4 e ; O.E. 30.
- ¹¹ O.E. 33 a 35.
- ¹² Namísto responsoria „**Libera me, Domine, de morte æterna**“ jako v Coll f° 149 v°, c.3. a R.C. V,VII,7.
- ¹³ E.O. 94, 26-28; R.C. V,VII,7. – Bezüglich der Ausrichtung des Leichnams srov. R.C. V,VII,8; O.E. 38.
- ¹⁴ GeV. 1612; Coll. f° 150 r°, c. 3; R.C. V,IX, 14f.
- ¹⁵ Gre. 4065; GeV 1626 (viz též A. Chavasse, *Le sacramentaire gélasien*, Desclée 1958, 61); Coll. f°149 v°, c.3 ; R.C. V,VII,9, jehož text se nachází již v sakramentáři z Autunu; C.C.L. 159B, 1936.
- ¹⁶ GeV. 1686; O.E. 33.
- ¹⁷ O.E. 34.

¹⁸ E.O. 94,35-37; R.C. V,VII,10.

¹⁹ O.E. 37.

²⁰ E.O. 94,45-56, 95 a ebenso 96; R.C. V,VIII.

²¹ *Cæremoniale Episcoporum* (Vatikán 1984) 1160; I.G.L.H. 145; *Documentorum explanatio*, v *Notitiæ* 16, 1980, 474.

²² O.E. 27.29.

²³ I.G.M.R. 336.

²⁴ I.G.M.R. 338; O.E. 41-44.

²⁵ I.G.M.R. 337.

²⁶ E.O. 97; R.C. V,VIII, 5-8.

²⁷ V O.E. 46 má sice tato kapitula nadpis „*Poslední svěřování a rozloučení*“, ale poněvadž cisterciáci mají podle své tradice rozsáhlejší obřady a modlitby na hřbitově, jichž se účastní komunita s příbuznými zesnulého (zesnulé) a hosté, byla zde dána přednost nadpisu: „*Poslední svěřování v kostele nebo poslední rozloučení*“.

²⁸ R.C. V,IX,1; O.E. 46.

²⁹ Coll. f° 149 v°, c.3; E.O. 98,1-5; R.C. V,IX,1-2.

³⁰ Římský misál pro francouzsky mluvící země na den 2. listopadu, srov. Řím 15,13.

³¹ Gre. 1413 a 4062; GeV. 1623; Coll. f° 150 r°, c. 3; R.C. V, IX,14 d; O.E. 46.

³² Tomuto responsoriu se dává přednost kvůli jeho obsahu, jako v O.E. monasticus 61; na druhé straně se responsorium **Subvenite** zpívá již při skonu. Responsoria **Subvenite** a **Libera me de viis** jako v Coll. f° 150 r°, c.1 a R.C. V,IX,4-8.

³³ Gre. 4067; Coll. f° 150 r°, c.1 a R.C. V,IX,6 se začátkem: **Deus cui omnia vivunt**; O.E. 174.

³⁴ O.E. 48.

³⁵ Coll. f° 149 v°, c.2; R.C. V,VII,3; O.E. 192.

- ³⁶ E.O. 98,1-12; R.C. V,IX,10.
- ³⁷ Coll. f° 150 r°, c.1; E.O. 98,8; R.C. V,IX,9 a 15.
- ³⁸ O.E. 50.
- ³⁹ Žalm: viz výše poznámku 34, antifona O.E. 155.
- ⁴⁰ Žalm: viz výše poznámku 34, antifona O.E. 147.
- ⁴¹ O.E. 35.
- ⁴² O.E. 166.
- ⁴³ R.C. V,IX,11.
- ⁴⁴ Gre. 1398 a 4047; GeV. 1607; Coll. f° 150 r°, c.2; R.C. V,IX,12 a.
- ⁴⁵ M. Andrieu, *Le Pontifical romain au Moyen-Age*, svazek 2, *Le Pontifical de la curie romaine au XIIIe siècle* 509; Coll. f° 150 r°, c.2 ; R.C. V,IX,12 d; O.E. 194.
- ⁴⁶ O.E. 53.
- ⁴⁷ O.E. 193.
- ⁴⁸ O.E. 195.
- ⁴⁹ Coll. f° 150 r°, c.2; E.O. 98,19-21; R.C. V,IX,13; O.E. 53.
- ⁵⁰ Viz poznámky pod čarou 36 a 39.
- ⁵¹ Psalm: O.E. 161.
- ⁵² Žalm: viz poznámku pod čarou 36; O.E. 164. Tento žalm se svou antifonou patří k franckým pohřebním obřadům tak jako předcházející žalmy (vyjma žalmu 125).
- ⁵³ Coll. f° 150 r°, c.2; E.O. 98,22-23; R.C. V,IX,13.
- ⁵⁴ Žalm: viz poznámku pod čarou 36; Antifona a žalm, jako také zbývající žalmy a antifony, patří k franckým pohřebním obřadům; O.E. 52.
- ⁵⁵ O.E. 56.
- ⁵⁶ O.E. 72.

⁵⁷ GeV. 1611; Coll. f° 150 r°, c.3; R.C. V,IX,14 e.

⁵⁸ O.E. 56.

⁵⁹ GeV. 1620; Coll. f° 150 r°, c.3; R.C. V,IX,14b.

⁶⁰ E.O. 98,8; R.C. V,IX,15, přičemž slova o **služebnících podsvětí** byla změněna na **pouta smrti**, jako v rituálu O.P.

⁶¹ O.E. 56.

⁶² O.E. 199.

⁶³ *Liber Ordinum*, ed. Ferotin 125; Coll. f° 150 r°, c.2; R.C. V,IX,14; avšak opraveno.

⁶⁴ Gre. 1402; Coll. f° 150 r°, c.1; R.C. V,IX,7; O.E. 56.

⁶⁵ GeV. 1608; Coll. f° 149 v°, c.2; R.C. V,VII,4b.

⁶⁶ O.E. 48.

⁵⁷ Gre. 1444; Coll. f° 150 v°, c.1; R.C. V,IX,16, avšak podle Římského misálu „Za více zemřelých“.

⁶⁸ O.E. 57.

⁶⁹ Srov. R.C. V,X,1.

⁷⁰ R.C. V,XII.

POHŘEBNÍ OBŘADY PRO BRATRA

Hlavní prameny a jejich zkratky

§ *GeV Sacramentarium Gelasianum*, vydal L.C. MOHLBERG, *Liber sacramentorum romanæ ecclesiæ ordinis anni circuli*, Řím 1968.

§ *Gre. Sacramentarium Gregorianum*, vydal J. JESHUSSES, *Le sacramentaire grégorien, ses principales formes d'après les plus anciens manuscrits*, Freiburg (Švýcarsko), 1971–1982.

§ *E.O. Ecclesiastica Officia*, vydali D. CHOISSELET a P. VERNET

§ *O.E. Ordo Exsequiarum*, římské vydání, Vatikán 1969.

§ *R.C. Rituale Cisterciense*, 1689.

Úvod

1. Církev s důvěrou slaví sláví při pohřbu svých synů a dcer velikonoční tajemství Kristovo. Křtem byli ve smrti a ve zmrtvýchvstání přetvořeni k podobě Krista a mají s ním skrze smrt dospět k životu. Když byli na svých duších očištěni, aby byli přijati se svatými a vyvolenými do nebe, očekávají podle těla naplnění své blažené naděje: totiž na Kristův příchod a vzkříšení mrtvých.

Proto Církev přináší výkupnou oběť Kristovu v eucharistii za zesnulé a pronáší za ně modlitby a přímlyvy. Poněvadž jsou všechny údy Kristovy navzájem spojeny, vyprošují tak pro jedny duchovní pomoc, pro druhé pak útěchu naděje.

2. Při obřadech pohřbu svých bratří a sester cisterciáci chtějí tak jako všichni křesťané vyznat, že doufají ve věčný život. Přitom budou dbát a brát ohled na postoje a obyčeje lidí své doby a svého okolí v zacházení se zemřelými. Co shledají dobrým, rádi přijmou, a co očividně protiřečí evangeliu, se budou snažit tak

přetvořit, aby to při křesťanském pohřbu opravdově dosvědčovalo velikonoční víru a ducha evangelia.

3. Se zdravým odstupem od prázdné okázalosti náleží tělu zesnulého věřícího úcta, protože bylo chrámem Ducha svatého. Proto je třeba mezi smrtí a pohřbem častěji vyznávat víru ve věčný život a modlit se za zesnulé.

Podle tradice cisterciácké rodiny je třeba uvést především následující okamžiky:

- a) procesí k přenesení mrtvého těla do klášterního kostela;
- b) bdění u zesnulého;
- c) slavení eucharistie;
- d) poslední svěřování Bohu (commendatio) v kostele nebo poslední rozloučení;
- e) procesí na hřbitov;
- f) uložení do hrobu;
- g) poslední přímluvné modlitby.

4. Po smrti se – při dodržení zákonů dané země – mrtvé tělo náležitě vystaví na márách – ledaže by proti tomu hovořil zvláštní důvod – a přenesse se na místo bdění do klášterního kostela nebo na jiné příhodné místo; bezprostředně nato započne tzv. bdění u zesnulého.

5. Bdění u zesnulého při vystaveném mrtvém těle se koná podle možností za ustavičných modliteb a skládá se z následujících prvků:

- a) denní modlitba Církve, a to buď ze dne nebo officium za zemřelého, pokud jej liturgický den dovoluje, nebo s částmi vybranými zvláště pro ten účel;
- b) nepřetržitá modlitba žalmů, do níž se vkládají čtení a modlitby;
- c) mše svatá po obdržení zprávy o úmrtí a mše svatá k pohřbu.

Pokud nelze konat oficium za zemřelého jakožto denní modlitbu Církve před nebo ihned po uložení do hrobu – ať už v přítomnosti těla mrtvého nebo ne –, vykoná se namísto toho vigílie za zemřelého nebo bohoslužba slova.

6. Po pohřební mši svaté se v kostele koná poslední svěřování Bohu nebo poslední rozloučení; toho se může účastnit celá křesťanská obec.

Tyto úkony se nemají chápat jako očišťování zesnulého – to se děje naopak eucharistickou obětí –, ale mají být posledním rozloučením, v němž křesťanská a mnišská komunita zdraví svého člena předtím, než bude mrtvé tělo vyneseno a pohřbeno. Neboť i když smrt vždy znamená určité odloučení, přesto ani smrt nemůže křesťany, kteří jsou jakožto Kristovy údy jedno, navzájem rozloučit.¹

Tyto úkony začínají výzvou a úvodem od kněze; pak následuje okamžik ticha, pokropení svčnou vodou, okouření kadidlem a zpěv k rozloučení. Ten má mít hodící se obsah a melodii. Všichni jej mají nejen společně zazpívat, ale všichni jej také mají chápat jako vrchol celého tohoto dění.

Také pokropení, v němž je vyjádřeno křtem darované určení křesťana pro věčný život, a okouřování kadidlem, které uctí tělo zesnulého jako chrám Ducha svatého, lze vnímat jako projevy rozloučení.

Toto poslední svěřování či rozloučení se koná pouze v rámci slavení pohřbu a pouze v přítomnosti mrtvého těla.

7. Při posledním svěřování Bohu či rozloučení se zesnulým může být přítomna celá křesťanská obec. Pak následuje procesí na hřbitov, jehož se s klášterní komunitou mohou účastnit i příbuzní zesnulého a hosté.

Toto procesí je symbolem průchodu Rudým mořem a vyjitím z Egypta, kdy se lid Hebrejů vydal na cestu do Zaslíbené země, a také symbolem pro Kristovu paschu, kdy prošel smrtí k Otci.

Hřbitov představuje zemi Zaslíbení, světla a pokoje, představuje ráj, v jehož středu stojí strom života.

8. Po požehnání hrobu je zesnulý v očekávání vzkříšení navrácen zpět zemi, z níž Bůh člověka udělal. To dochází vyjádření v některých úkonech celebranta (opata): pokropí mrtvé tělo svěcenou vodou, okouří jej kadidlem a vhodí na něj zemi.

9. Poté se pronášejí poslední přímlyvy ve formě slavnostních orací s delšími vzýváními na způsob litaní, které celebrant uzavře modlitbou.

10. I když je slavení pohřbu v tomto Rituálu popsáno podle vlastní tradice Cisterciácké rodiny, může některá kongregační kapitula nebo Regionální konference vydat s ohledem na zvláštní podmínky v některé zemi nebo regionu vhodná nařízení podle toho, do jaké míry je možno nebo nutno přebírat místní obyčeje uznané biskupskou konferencí.

11. V každých obřadech za zesnulé – jak u příležitosti pohřbu tak i při všeobecné památce – je třeba dát hodně prostoru čtení slova Božího. Vždyť zvěstuje tajemství paschy, dává růst naději na opětné shledání v Božím království, učí vděčné vzpomínce na zesnulé a nabádá neustále k svědectví křesťanského života.

12. Při památce zesnulých se Církev ráda vrací k modlitbě žalmů jakožto výrazu zármutku a působivé pobídky k důvěře. V jiných zpěvech má člověka obzvláštním způsobem podepírat jak „niterná a živá uchvácenost Písmem svatým“ tak i duch liturgie.²

13. Také ve svých modlitbách nechává křesťanská obec vyjádřit svou víru a ujímá se v milujícím smýšlení zesnulých, aby dospěli k blaženosti u Boha. Za příbuzné zesnulého se modlíme, aby ve své bolesti našli útěchu ve víře.

14. Církev sice dává přednost obyčejí pohřbít mrtvé tělo, jak také chtěl být pohřben i sám Pán, avšak pokud okolnosti vyžadují zpopelnění, vykonají se obřady pohřbu podle nařízení Svatého stolce.

Úkony, jež se mají odehrát u hrobu, lze v tomto případě provést v krematoriu v přítomnosti celebranta (opata) a některých bratří (sester).

Úloha předsedajícího

15. Ať opat (celebrant), který zesnulého v pohřebních obřadech svěřuje Bohu, dbá na to, že jeho úlohou je také to, aby posiloval naději účastníků a prohluboval víru ve velikonoční tajemství a ve vzkříšení mrtvých. Má sice předávat lásku Matky Církve a útěchu víry, aby věřící povzbudil, ale přitom nemá truchlící ranit. Obzvláštní pozornost ať věnuje těm, kteří se účastní pohřebních obřadů a slyší evangelium, ale nejsou katolíky, anebo sice katolíky jsou, avšak eucharistie se neúčastní nikdy nebo jen zřídka nebo dokonce víru ztratili. Pro ně všechny je služebníkem Kristova evangelia.

16. V ženských klášterech při nepřítomnosti kněze přísluší abatyši to, aby vykonala všechny úkony s výjimkou mše svaté.

Přizpůsobení

17. Kongregační kapitule nebo regionální konferenci přísluší činit nezbytná přizpůsobení, které musí potvrdit Svatý stolec. To se týká následujícího:

a) vyhotovit překlady, které jsou přizpůsobeny specifičnosti rozličných jazyků a kultur, a podle potřeby i udat vhodné melodie pro zpěv.

b) kde tento rituál nabízí na výběr vícero formulářů, lze připojit další podobné formuláře (odpovídající zde udaným normám).

c) z pastoračních důvodů lze pokropení či okuřování kadidlem vynechat nebo nahradit jiným obřadem.

d) Při vydávání liturgických knih kongregační kapitulou nebo regionální konferencí je třeba stanovit obsah tak, jak se to jeví nejvhodnějším pro praktické užití. Nicméně se z tohoto rituálu (editio typica) nesmí nic vynechat.

V případě, že je nutno doplnit rubriky nebo texty, je třeba je speciálními značkami nebo typem písma odlišit od rubrik a textu tohoto rituálu.

18. Dotyčné obřady budou popsány tak, aby je bylo možné vykonat s velkou jednoduchostí. Nicméně jsou přichystány početné texty na výběr, například:

a) všechny texty lze podle okolností nahradit jinými, aby se dosáhlo většího přiblížení skutečnosti.

b) některé nezávazné prvky lze vždy libovolně podle situace připojit, například modlitbu za truchlící.

c) v případě, že by některý žalm, který byl z liturgického důvodu uveden nebo předložen, mohl z pastoračního hlediska působit potíže, lze vybrat některý jiný vhodný. Také v žalmech samotných lze vynechat ten nebo onen verš, který se jeví méně vhodným na základě pastoračního aspektu.

d) Při oracích lze vynechat řádky, které jsou v závorkách.

BDĚNÍ U ZESNULÉHO⁴

Přenesení mrtvého těla do kostela

1. Poté, co nastala smrt, infirmář a jeho pomocníci upraví mrtvé tělo; oblečeno v hábitu (kukuli či palliu), s kapucí přetaženou přes hlavu, se položí na máry⁵. Kněze lze obléci kněžskou štolou, jáhna pak jáhenskou štolou. Takto se pak mrtvé tělo přinese do kaple infirmária nebo na jiné vhodné místo, kde se všichni bratři mohou shromáždit.

V případě, že se nemohou ihned sejít, ať někteří bratři u zesnulého bdí a modlí se žalmy, přerušované eventuálně čteními a modlitbami tak, jak se nachází v příloze.

2. Ve vhodný okamžik se obvyklým způsobem dá znamení zvoněním. Bratři se shromáždí u mrtvého těla. Opat má přes kukuli oděnu štolu v barvě stanovené pro pohřeb a postaví se blízko zesnulého mezi bratry, kteří nesou svěcenou vodu, kadidelnici a knihu⁶; jeden bratr stojí s paškálem nebo křížem u nohou zesnulého.

V případě, že se responsorium **Subvenite**⁷ nezazpívalo již při skonu, lze je nyní zpívat či jiný hodící se zpěv.

3. Po pozdravení bratří může opat zažehnout paškál, pokud se to již nestalo předtím; přitom pronáší tato nebo obdobná slova:

**Ať Kristus,
který nás povolal z temnot do svého podivuhodného světla,
zavede našeho bratra do svatého města,
které nepotřebuje slunce ani měsíc,
protože je osvětluje sláva Boží,
a jeho svítlnou je samotný Beránek.**

Pokropí mrtvé tělo svěcenou vodou způsobem ve tvaru kříže; a to se odehrává buď v tichu nebo s následujícími slovy:

**My, kteří jsme byli pokřtěni v Kristu Ježíši,
jsme byli pokřtěni v jeho smrti.
Jestliže jsme s ním tedy pohřbeni přetvořením jeho smrti,
budeme s ním také spojeni v jeho vzkříšení.**

Když pak opat obchází kolem már, může mrtvé tělo nejen pokropit, ale i okouřit kadidlem⁸.

4. Opat vyzve k modlitbě a po určité chvíli ticha pronese:

**Bože, jen tobě samotnému náleží
darovat po smrti spásu.
Dej, ať je tvůj služebník, který odešel z tohoto světa,
přijat do počtu tvých vykoupených.
Prosíme o to skrze...**⁹

nebo:

**Pane, přijmi u sebe svého služebníka N.,
kterého jsi povolal z tohoto světa k sobě.**

**Osvobod' jej ze všech pout hříchu
a daruj mu odpočinutí a světlo ve věčné blaženosti.
Dej, ať dospěje ke slávě vzkříšení
mezi tvými svatými a vyvolenými.
Prosíme o to skrze...**¹⁰

nebo jako v č. 6

Všichni odpoví:

Amen.

5. Kantor zanotuje žalm 130 (129) nebo jiný žalm s antifonou: třeba 116 (114/115), 121 (120), 122 (121)¹¹, nebo responsorium **Libera me, Domine, de viis infernis**¹² nebo jiné. Během toho se všichni přesunují v procesí na místo bdění u zesnulého, tedy do kostela nebo na jiné příhodné místo. Vpředu jde bratr, který nese paškál; po něm následují bratři podle doby vstupu, přičemž mladší jdou před staršími; jako poslední pak jde za márami opat s berlou doprovázen bratřími, kteří zaopatřují výše jmenované služby¹³.

V kostele se mrtvé tělo vystaví uprostřed chóru obličejem směrem k Východu nebo k oltáři. Vysvěceného služebníka lze položit podle novějšího zvyku obličejem k lidu.

6. Po zpěvu a poté, co byly svíce postaveny na svícny u hlavy zesnulého, přejde opat několika slovy ke čtení. Pak se přednese kratší nebo delší čtení z výběru v příloze nebo i jiné biblické čtení. Po určité době ticha vyzve pak opat k modlitbě všechny zúčastněné obřadů.

Nyní se lze nejprve pomodlit krátké litanie jako například:
Přijmi, Pane, svého služebníka do svého nádherného příbytku.
R. Kyrie, eleison.

Dej, ať má účast na tvém pokoji a tvém království, na nebeském Jeruzalému.

R. Kyrie, eleison.

Dej, ať nalezne přijetí v lůně tvých patriarchů Abraháma, Izáka a Jákoba.

R. Kyrie, eleison.

Dej, ať má účast na prvním vzkříšení a ať je vzkříšen s těmi, které probudíš.

R. Kyrie, eleison.

Dej, ať v den vzkříšení s ostatními obdrží tělo.

R. Kyrie, eleison.

Dej, ať obdrží spolu s požehnanými místo po pravici Otce.

R. Kyrie, eleison.

Dej, ať má účast na dědictví těch, kteří mají věčný život.¹⁴

R. Kyrie, eleison.

Pak následuje modlitba:

Svěřujeme ti, Pane Ježíši, tvého služebníka,
kvůli němuž jsi ve své lásce sestoupil na zem.

Smiluj se nad ním, který ve tvém jménu
odešel z tohoto nestálého a nebezpečného života.

Dej, ať dospěje do věčného života a radosti nebe,

Vykupiteli světa, který žiješ a kraluješ po všechny věky věků.¹⁵

nebo:

Suscipe jako výše pod č. 4, pokud se již nezazpívalo tehdy.

nebo:

Pane, nakloň své ucho k našim prosbám,
v nichž tě ustavičně vzýváme o tvé milosrdenství.

Dej, ať tvůj služebník,
který odešel podle tvé vůle z tohoto světa,

dospěje na místo pokoje a světla

a dej mu účast na dědictví svých svatých.

Prosíme o to skrze...¹⁶

Před nebo po této modlitbě lze pronést následující modlitbu
za truchlící:

Otče milosrdenství a Bože vší útěchy,

ty nás doprovázíš věčnou láskou

a proměňuješ stíny smrti v ranní červánky života.

Prosíme tě za tvé služebníky, kteří jsou smutní a sklíčení.

**(Buď nám, Pane, útočištěm a posilou,
abychom se pozvedli z temnoty bolesti a ze zármutku
ke světlu a pokoji tvé přítomnosti.)**

**Tvůj Syn, náš Pán, svou smrtí přemohl naši smrt
a svým zmrtvýchvstáním obnovil život.**

**Proto tě prosíme o milost, abychom mu běželi v ústrety tak,
že po průběhu našeho smrtelného života**

**budeme jednou s našimi bratřími a sestrami spojeni tam,
kde jsou setřeny všechny slzy z očí.**

Prosíme o to skrze...¹⁷

Nebo lze také použít některou jinou modlitbu z přílohy.

Všichni odpoví:

Amen.

7. Na závěr obřadů může opat pronést následující nebo obdobná slova:

Pojďme nyní v pokoji a vzpomínejme na našeho zesnulého bratra.

Na konci svěřování Bohu (Commendatio) zůstává v hlavách stát zapálená svíce a v nohách mrtvého těla pak svěcená voda s kropáčem.¹⁸

8. V případě, že se hned po přenesení mrtvého těla do kostela slaví hodinka denní modlitby Církve, a že se nejedná o den, který je uveden pod čísly 1-9 v seznamu liturgických dní podle jejich hodnotní posloupnosti (viz základní posloupnost církevního roku a nového Římského všeobecného kalendáře), se po procesí s jeho zpěvem při vypuštění verše „**Bože, přijď mi na pomoc**“ ihned zazpívá hymnus a po zpěvu žalmů následuje čtení a modlitba jako výše pod č. 6.

Pokud se však pohřební mše svatá slaví ihned po přenesení mrtvého těla do kostela, použije se procesní zpěv jako zpěv introitu.¹⁹

Jestliže se jeví přítomnost mrtvého těla v chóru nevhodnou pro nějaké obřady, přenese se buď do jiné části kostela nebo do kapitulní síně nebo na jiné příhodné místo.

Vlastní bdění u zesnulého a neustálá modlitba u vystaveného mrtvého těla

9. Podle starobylé tradice se bratři modlí – nakolik je to uskutečnitelné – bez přestání za zesnulého, takže mrtvé tělo nikdy nezůstane o samotě.²⁰ Jestliže komunita právě neslaví v chóru liturgii, spočívá toto bdění u zesnulého především v modlitbě žalmů, do níž leze vkládat vybraná biblická čtení a modlitby, ke kterým se přiklání srdce osob bdících u zesnulého bratra, nebo také tichou modlitbu.

10. Vyjma o nedělích, slavnostech, svátcích Páně, které jsou zapísány ve Všeobecném kalendáři, o dnech doby svatopostní a Svatého týdne, o dnech velikonočního a vánočního oktávu, stejně jako i o dnech týdne od 17. do 24. prosince, je na místě slavit namísto denního oficia za zesnulého bratra jednou kompletně ofcium za zemřelé, o jiných dnech před pohřbem však jen částečně, totiž pouze noční vigilie, laudy a nešpory, přičemž se z tohoto oficia použije: antifona k invitatoriu, hymnus, druhé čtení z Otců nebo církevních spisovatelů, a rovněž krátké čtení s responsoriem, antifona ke kantiku **Benedictus** a ke kantiku **Magnificat**, přímluvy a závěrečná modlitba.²¹

11. Jestliže se neslaví žádné ofcium za zemřelé, a to úplně ani částečně, koná se ve vhodnou hodinu bohoslužba slova, které předsedá opat, avšak ne zrovna přede mší za zemřelé, aby se obřady nestaly zbytečně přehuštěnými a bohoslužba slova se nezdujovala.²² Takové slavení lze konat ve spojení s kompletářem.

Přitom lze použít čtení z Písma svatého a Otců, které vyloží a vysvětlí smysl křesťanské smrti; lze vložit zpěvy, obzvláště ze žalmů a z oficia za zemřelé.

12. Tyto obřady mohou mít následující strukturu: po úvodních slovech a zpěvu žalmů se přednese jedno biblické čtení, případně s responsoriem. Po určité době ticha se přednese jedno další čtení z děl Otců nebo církevních spisovatelů; namísto tohoto čtení může mít opat či druhý kněz promluvu. Také je možné přednést po každém žalmu jedno čtení, totiž nejprve ze Starého zákona, pak z Nového zákona a nakonec z evangelia. Je účelné obřady uzavřít přímluvami a Modlitbou Páně nebo jinou vhodnou modlitbou.

13. Jestliže se tyto obřady vykonají ve spojení s kompletářem, lze je upravit takto:

- a) zahajovací verš „**Bože, přijď mi na pomoc**“;
- b) vhodný hymnus;
- c) zpěv žalmů, přičemž namísto obvyklých žalmů lze vybrat jiné žalmy;
- d) delší čtení z Písma svatého s responsoriem, mezi tím určitá chvíle ticha;
- e) druhé čtení z Písma svatého nebo z Otců či církevních spisovatelů nebo promluva;
- f) Simeonovo kantikum z evangelia: „**Nunc dimittis**“;
- g) litanie;
- h) modlitba;
- i) požehnání;
- j) antifona blahoslavené Panny Marie: „**Salve Regina**“.

Pohřební mše svatá

14. Pohřební mši svatou lze slavit ve všechny dny s výjimkou slavností, Zeleného čtvrtku, velikonočního tridua a nedělí adventních, svatopostních a velikonočních.²³

Po evangeliu se má konat krátká homilie, jež však nemá být chvalořečí na zesnulého. Po homilii následují přímluvy. Doporučuje se, aby se věřící, obzvláště příbuzní zesnulého, účastnili prostřednictvím svatého přijímání eucharistické oběti, která se přináší za zesnulého.²⁴

15. Mši svatou po zprávě o úmrtí lze slavit o dnech vánočního oktávu, o dnech závazných památek a o feriálních dnech vyjma Popeleční středy a Svatého týdne.²⁵

16. Podle starého obyčeje se slaví za zesnulého nejen pohřební mše svatá, ale i všechny ostatní mše²⁶, dokud je zesnulý vystaven v kostele, ledaže by zvláštní předpis určoval jinak.

PROCESÍ KE HROBU A POCHOVÁNÍ

*Poslední svěřování Bohu v kostele nebo poslední rozloučení*²⁷

17. Tak jako komunita započne bdění u zesnulého společnými obřady, tak se bratři také sejdou při uložení do země – předtím než se mrtvé tělo zesnulého odnese pryč z místa, kde Pánu věrně sloužil v klášteře –, aby společně ukončili toto slavnostní bdění u zesnulého.

18. Po modlitbě po přijímání pohřební mše svaté nebo – v případě, že se eucharistie neslavila – po bohoslužbě slova,²⁸ opat oděný do alby, štoly a ornátu nebo v pluvíálu přistoupí s berlou (a mitrou) k márám, přičemž jej doprovází bratři (či ministranti) nesoucí knihu, svěcenou vodu a kadidlo, zatímco jiný bratr drží v hlavách már paškál či kříž.²⁹

19. Jestliže nepředcházela mše svatá ani hodinka oficia, může opat pozdravit přítomné tak, jak by to učinil na začátku mše svaté, nebo může pronést následující slova:

**Ať vás Bůh naděje naplní veškerým pokojem ve víře,
aby jste hojně oplývali nadějí v síle Ducha svatého,
a ať je Pán stále s vámi.**³⁰

Všichni odpoví:

Amen.

20. Opat předá berlu ministrantu a pronese následující výzvu:
Jakožto křesťané vždy naplňujeme přikázanou službu

pochovat tělo našeho mrtvého spolubratra.
 Modleme se k Bohu, v němž všechno žije,
 aby tělo našeho bratra, které pohřbíváme v jeho křehkosti,
 probudil v síle a svatosti,
 a jeho duši však přijal mezi zástupy svatých a věřících.
 Ať je mu milostivým soudcem,
 ať jej vykoupí ze smrti a osvobodí od vin.
 Když se smířil s Otcem
 a byl přinesena zpět domů na ramenou Dobrého pastýře,
 ať jej učiní hodným toho požívat v doprovodu věčného Krále
 ustavičnou radost a společenství se všemi svatými.³¹
 Všichni setrvají krátkou chvílí v tiché modlitbě.

21. Pak opat pokropí a okouří kadidlem mrtvé tělo. Přitom se zpívá následující responsorium:
Věřím, že můj Vykupitel žije a že v den poslední ze země zase vstanu.

*** A v svém těle uvidím Boha, Spasitele svého.**

V. Uvidím ho já a ne jiný – mé oči ho uvidí.

*** A v svém těle uvidím Boha, Spasitele svého.**³²

Lze zpívat i jiné responsorium, jako například **Subvenite** nebo **Qui Lazarum** nebo **Libera me de viis** nebo jiný vhodný zpěv.

22. Pak opat pronese tuto modlitbu:
Bože, všichni, kdo zemřou, žijí u tebe.
Vůči tobě se ani naše tělo ve smrti neztratí,
ale promění se k nesmrtelnosti.
Plni důvěry tě prosíme:
Vezmi našeho bratra N. k sobě rukama svých svatých andělů.
Uveď jej do lůna tvých patriarchů
Abraháma, tvého přítele,
Izáka, tvého vyvolence
a Jákoba, tvého milovaného,
tam, kde už není bolest, žal ani nářek,
a kde se tví věřící těší blaženému štěstí.

Ale při velkém soudu Posledního dne
 mu daruj spolu s tvými svatými a vyvolenými
 podíl na věčné slávě, kterou žádné oko nevidělo,
 žádné ucho neslyšelo a na kterou žádný člověk nepomyslel,
 ale kterou jsi připravil těm, kdo tě milují.
 Prosíme o to skrze...³³

Lze také použít následující modlitbu:

Dobrotivý otče, do tvých rukou svěřujeme našeho bratra
 v pevné naději, že jako všichni, kdo zemřeli v Kristu,
 také s Kristem bude vzkříšen v Poslední den.
 (Děkujeme ti za všechno dobré
 jímž jsi svého služebníka tak hojně obdaroval v tomto pozem-
 ském žití,
 aby se to pro nás stalo znamením tvé dobrotivosti
 a blaženého společenství svatých v Kristu.)
 Vyslyš, Pane, milostivě naše prosby.
 Otevři svému služebníku brány ráje
 a pomáhej také nám, kteří zůstáváme zde,
 se navzájem těšit slovy víry
 (dokud se všichni navzájem nenalezneme opět v Kristu
 a pak nebudeme navždy u tebe a u našeho bratra).
 Prosíme o to skrze...³⁴

nebo:

Pane, svěřujeme ti tvého služebníka N.
 Dej, ať ten, který zemřel světu, žije u tebe.
 A čím zhřešil z lidské slabosti,
 to vymaž odpuštěním ve své milosrdné lásce.
 Prosíme o to skrze...³⁵

Všichni odpoví:

Amen.

Procesí na hřbitov

23. Poté se všichni přesunou na hřbitov – kde je to obvyčejem
 – za zvonění zvonů. Vpředu jdou bratři, kteří nesou svěcenou

vodu, pak kadidelnici a pak paškál nebo kříž, po nich následuje komunita podle doby vstupu počínajíc mladšími, pak následují máry a nakonec opat s berlou (a mitrou). Po nich mohou přijít příbuzní zesnulého bratra a hosté. V případě, že se jeví jako lepší jít v obráceném pořadí, jdou po paškálu nebo kříži a márách opat a bratři, počínajíc staršími.³⁶

24. Při procesí se zpívají žalmy, totiž:

Žalm 113 s antifonou **Chorus angelorum**:

**Ať se tě ujme sbor andělů a odnese tě do lůna Abraháмова,
aby jsi našel s ubohým Lazarem věčný pokoj.**³⁷

Nebo antifonu **In paradisum**:

**Ať tě andělé doprovází do ráje,
ať tě svatí mučedníci pozdraví
a dovedou tě do svatého města Jeruzaléma.**³⁸

Žalm 117 s antifonou

**Otevřte mi brány spravedlnosti,
abych vstoupil a poděkoval Pánu.**³⁹

Pokud je nutno, tak i žalm 41 s antifonou

**Chci vejít do stanu tvé slávy
a vstoupit do domu Páně.**⁴⁰

Tyto žalmy lze zazpívat i jen s jedinou antifonou:

Chorus angelorum, jako výše.

nebo:

In paradisum, jako výše.

nebo:

Audivi vocem:

**Uslyšel jsem hlas z nebe, který pravil:
Blahoslavení mrtví, kteří umírají v Pánu.**⁴¹

nebo:

Ego sum resurrectio et vita:

Já jsem vzkříšení a život:

**Kdo věří ve mě, bude žít, i když zemře,
a každý, kdo žije a věří ve mě, nezemře na věčnosti.⁴²**

Nebo prostě s responsoriálním veršem: **Aleluja.**

Uložení do hrobu

25. Když procesí dorazí ke hrobu, postaví se ti, kteří nesou svěcenou vodu a kadidlo, do nohou hrobu, ale ten, který nese kříž či paškál, směrem k hlavě. Bratři zaujmají své místo vždy podle místní dané situace. Opat, doprovázený bratrem nesoucím knihu, se postaví s ostatními v nohou hrobu.⁴³

26. Když se všichni shromáždili u hrobu, obrátí se opat na přítomné těmito nebo obdobnými slovy:

**Draží bratři, pomysleme ve vděčných vzpomínkách na našeho
drahého bratra,
kterého Pán vzal z tohoto světa.
Prosíme tě, dobrotivý Bože,
abys mu daroval odpočinutí a pokoj ve svém nebeském přibyt-
ku,
a odpustil mu všechny hříchy.⁴⁴**

Poté opat požehná hrob a pronáší:

**Bože, ty jsi pevně založil zemi,
stvořil nebesa a vymezil hvězdám jejich dráhu;
tys v koupeli křtu obnovil člověka lapeného v osidlech smrti;
ty jsi našeho Pána, Ježíše Krista,
který roztrhal pouta podsvětí, vzkřísil ke spáse věřících
a také jsi určil ke vzkříšení těla těch, kteří jsou jeho.
Prosíme tě, Pane, shlédni milostivě na tento hrob,
aby v něm tvůj služebník odpočíval v pokoji
a v den soudu dospěl s blaženými ke vzkříšení.
Prosíme o to skrze...⁴⁵**

nebo:

**Pane, Ježíši Kriste, ty jsi spočíval po tři dny v hrobě
a posvětil jsi hroby všech, kdo v tebe věří, tak,**

že nejen přijímají lidské tělo,
ale také dávají růst naději ve vzkříšení.
Prosíme tě: Daruj svému služebníku v tomto hrobě odpočnutí
a pokojný spánek, dokud jej neosvítíš při jeho probuzení.
Vždyť ty jsi vzkříšení a život,
dej, ať patří na věčné světlo nebe v záři tvé tváře.
Neboť ty žiješ a kraluješ po všechny věky věků.⁴⁶

nebo:

Bože, tvým milosrdenstvím nacházejí věřící odpočnutí.
Požehnej tento hrob
a přidej mu jako strážce svého svatého anděla.
Osvobod' duši našeho bratra, jehož tělo je zde pohřbíváno,
ode všech pout hříchu,
aby se s tvými svatými v tobě radoval bez konce.
Prosíme o to skrze...⁴⁷

nebo:

Bože, ty jsi člověka, jenž se odchýlil do tvých příkázání,
odsoudil ke spravedlivému trestu smrti.
Ty jsi mu však ukázal, že bude žít skrze pokání a vzkříšení
v Poslední den.
Našemu otci Abrahámovi jsi v zaslíbené zemi připravil hrobku
a Josefu z Arimatie, který byl dobrý a spravedlivý, jsi vnukl,
aby přichystal hrob k uložení těla Páně.
Prosíme tě se srdcem zkroušeným a plným důvěry:
Shlédni dobrotivě na tento hrob,
jenž byl připraven pro tvého služebníka, a požehnej jej.
Jako my zde pochováváme jeho tělo,
tak přijmi jeho duši do ráje.
Prosíme o to skrze...⁴⁸

Všichni odpoví:

Amen.

Po modlitbě opat pokropí hrob svěcenou vodou a okouří jej
kadidlem. Tam, kde některý bratr sestupuje do hrobu, aby mrt-

vé tělo důstojně přijal a uložil, mu opat může předat kadidelnici, aby hrob okouřil.⁴⁹

27. Zatímco se mrtvé tělo ukládá do hrobu, lze zazpívat žalm 41 – pokud se již nezpíval – s antifonou:

**Chci vejít do stanu tvé slávy
a vstoupit do domu Pánova.**⁵⁰

nebo žalm 125 s antifonou:

**Kdo sejí v slzách,
žnout budou s jásotem.**⁵¹

nebo žalm 131 s antifonou:

Toto je navždy místem mého odpočinutí:

Zde chci přebývat, to jsem si vyvolil.⁵²

nebo některé responsorium.

28. Poté, co bylo mrtvé tělo spuštěno do hrobu a zakryta jeho tvář, vezme opat lopatku a vhodí na něj hrstku půdy; pak obrácen ke hrobu o něco ustoupí zpět.⁵³

Zatímco bratři k tomu určení pokrývají mrtvé tělo půdou, lze zazpívat některý žalm, zvláště žalm 138 s antifonou:

**Ze země jsi mě utvořil
a mé tělo oděl,
můj Vykupiteli, Pane, vzbud' mě v Poslední den.**⁵⁴

Poslední přímělné modlitby

29. Jakmile je tělo zakryto půdou, přeruší se zpěv žalmů a následují příměly⁵⁵ podle jednoho z následujících formulářů nebo obdobnými slovy.

A

30. Opat vyzve k modlitbě následujícími slovy:

**Všemohoucímu Bohu se zalíbilo
povolat k sobě našeho bratra z tohoto života.
Předáváme jeho tělo zemi,
aby se navrátilo tam, odkud bylo vzato.**

Ale Kristus, který vstal z mrtvých jako Prvorozený mezi mrtvými, promění naše ubohé tělo do podoby svého těla oslaveného. Našeho bratra svěřujeme Pánu, ať jej přijme do svého pokoje a jeho tělo vzkřísí v Poslední den.⁵⁶

Jáhen, ministrant nebo kterýkoli bratr přednese následující přímluvy a všichni pokaždé odpoví slovy „**Amen**“ (R.).

Přijmi, Pane, svého služebníka, který se k tobě navrácí:

Oděj jej nebeským šatem a umyj jej ve svatém prameni věčného života,

- * aby měl účast na moudrosti moudrých, R.
- * na společenství s patriarchy a proroky, R.
- * na následování Krista s apoštoly, R.
- * na koruně jako mučedníci, R.
- * na ustavičném patření na Boha s anděly a archanděly, R.
- * aby měl podíl na Boží slávě s cherubíny a serafíny, R.
- * aby slyšel píseň dvaceti čtyř starců, R.
- * aby byl u těch, kteří klepou na brány nebeského Jeruzaléma a nacházejí je otevřeny, R.
- * aby měl věčnou radost v ráji s jeho zdmi vyzdobenými drahými kameny, R.
- * aby byl zasvěcena do tajemství, R.
- * aby byl u těch, kteří patří na Boha tváří v tvář, R.
- * aby byl u těch, kteří zpívají novou píseň, R.
- * aby byl u těch, kteří slyší nebeský hláhol, R.⁵⁷

B

31. Opat vyzve k modlitbě následujícími slovy:

Náš Pán, Ježíš Kristus pravil:

„Já jsem vzkříšení a život.

Kdo ve mě věří, bude žít, i kdyby umřel,

a každý, kdo žije a ve mě věří,

neumře na věky.“

Prosme jej za našeho bratra N.

Jáhen nebo ministrant nebo kterýkoli bratr přednáší přímluvy a všichni odpovídají pokaždé slovy: „**Prosíme tě, vyslyš nás**“ nebo „**Pane, smiluj se nad tímto hříšníkem**“.

*** ty jsi plakal nad smrtí Lazarovou: Vysuš naše slzy, R.**

*** ty jsi vzkřísil mrtvé k životu: Daruj také našemu bratru věčný život, R.**

*** ty jsi slíbil zkroušenému lotru ráj: Uveď našeho bratra do nebe, R.**

*** ty jsi našeho bratra umyl vodou křtu a zpečetil svatým pomazáním: Přijmi jej do společenství svatých a vyvolených, R.**

*** ty jsi našeho bratra při svaté hostině nakrmil svým tělem a krví: Dej mu usednout u stolu tvého království, R.**

Avšak nás, kteří se kvůli našemu bratru rmoutíme, posil útechou víry a nadějí na věčný život.⁵⁸

C

32. Namísto takových přímluv lze zazpívat delší antifonu, na jejímž konci všichni třikrát zopakují zvolání na způsob litanií. Opat vyzve k modlitbě následujícími slovy:

Draží bratři, modleme se za našeho drahého spolubrata, kterého Pán osvobodil z nebezpečí tohoto světa a jehož tělo dnes neseme ke hrobu.

Ať jej Pán přijme do lůna Abraháмова, Izákova a Jákobova a ať mu v den soudu a vzkříšení dá místo po své pravici mezi svatými a vyvolenými.⁵⁹

Pak se zazpívá antifona **Clementissime**:

Milosrdný Bože, ty jsi kvůli naší bídě vytrpěl smrt rukama zločinců.

Vysvobď našeho bratra z hlubin podsvětí, vyprosti ji ve svém milosrdenství z pout smrti a dej, ať jsou všechny jeho hříchy na věky odpuštěny a zahlazeny. Ať jej andělé donesou do tvého světla, ať mu otevřou bránu ráje a dovedou jej do věčného života, zatímco jeho tělo předáváme zemi.⁶⁰

Všichni prosí třikrát vkleče nebo v hluboké úkloně:
 „Pane, smiluj se nad tímto hříšníkem“.

33. Poté se buď všichni pomodlí společně Modlitbu Páně⁶¹ nebo opat pronese jednu z následujících modliteb:
**Všemohoucí Bože, ty jsi naši smrt zničil smrtí na kříži tvého Syna, Ježíše Krista.
 Ty jsi svým odpočinutím v hrobě
 a přeslavným zmrtvýchvstáním posvětil hroby
 a znovu nám podivuhodným způsobem daroval život a nesmrtnost.
 Přijmi naše modlitby za našeho bratra,
 který očekává vzkříšení v blažené naději,
 neboť s Kristem zemřel a byl pohřben.
 Když přebýval na zemi
 vedl jsi jej svým duchem po cestách mnišského života.
 Nyní jej doprovod do věčného života.
 Poněvadž tě zde s vírou poznal,
 ať tě nyní může v nebi blaženě velebit bez konce.
 Prosíme o to skrze...**⁶²

nebo:

**Je opovázlivé, Pane, když člověk svěruje tobě, našemu Bohu, člověka,
 smrtelník smrtelníka a popel svěruje popel.
 Poněvadž země přijímá zemi a prach se proměňuje v prach,
 dokud se veškeré tělo nenavrátil ke svému původu
 prosíme tě, dobrotivý Otče, plni zármutku:
 Přijmi svého služebníka, kterého vedeš z tohoto světa do vlasti,
 do lůna svého přítele Abraháma
 a obcerstvi jej osvěžující rosou.
 Daruj mu podíl na svém odpočinutí
 a dej, ať zakusí tvou dobrotu a shovívavost.
 A při příchodu nebeského království na konci světa**

jej zařad' jako nového člověka do zástupu všech svatých,
dej mu vstát z mrtvých s tvými vyvolenými
a přijmout korunu po tvé pravici.

Prosíme o to skrze...⁶³

nebo:

Prosíme tě, Pane, měj slitování se svým zesnulým služebníkem,

neodplácej mu podle jeho činů,
poněvadž se ve slibech pevně držel tvé vůle.

A jako byl zde v pravé víře spojen se společenstvím věřících,
tak jej sjednoť ve svém milosrdenství se sbory andělů.

Prosíme o to skrze...⁶⁴

nebo:

Vykupiteli světa,

jsme hluboce zasaženi náhlou smrtí a otřesení,
a proto tě plni důvěry prosíme o tvé milosrdenství:

Přijmi láskyplně a dobrotivě našeho drahého bratra N.,
který se vrací k tobě, ke zdroji veškerého milosrdenství.

Jestliže snad v pozemském životě těžce pochybil,
tak mu milostivě jeho vinu odpusť

a dej, ať se na něj navždy zapomene.

Přijmi našeho bratra do zástupu svatých,

a dej, ať s nimi pěje tvou chválu.

Neboť ty žiješ a kraluješ po všechny věky. Amen.⁶⁵

nebo:

Dobrotivý Otče, do tvých rukou poroučíme našeho bratra
a doufáme s důvěrou, že bude vzkříšen s Kristem v Poslední
den, tak jako všichni, kdo zemřeli s Kristem.

(Děkujeme ti za všechno dobré,

jímž jsi tak hojně obdařil v tomto pozemském životě svého služebníka,

aby byla pro nás znamením tvé dobroty a blaženého společenství svatých s Kristem.)

Vyslyš milostivě naše prosby, Pane:

Otevři svému služebníku brány ráje
 a pomáhej také nám, kteří zde zůstáváme, se navzájem těšit slo-
 vy víry,
 dokud se opět všichni navzájem neshledáme v Kristu
 a pak nebudeme navždy u tebe a našeho bratra.
 Prosíme o to skrze...⁶⁶

Všichni odpoví:

Amen.

34. Nato může opat zahrnout do modliteb bratry, kteří jsou na
 hřbitově pohřbeni, a všechny zesnulé následujícími slovy:
Milosrdný Bože, v tobě nacházejí zesnulí pokoj.
Smiluj se nad svými služebníky a nad všemi,
kdo zesnuli v Kristu;
Osvobod' je od vin a dej, ať mají účast na Zmrtvýchvstání tvého
Syna, jenž s tebou žije a kraluje po všechny věky.⁶⁷

Všichni odpoví:

Amen.

35. Obřady lze uzavřít podle místního obyčeje zpěvem; ⁶⁸ poté
 může opat přítomným požehnat jako na konci mše svaté. Pak je
 propustí těmito slovy:
Nyní odejděme v pokoji
a pamatujme v modlitbách na našeho zesnulého bratra.

36. Pokud by nebylo možno konat kvůli nepříznivému počasí
 konat procesí na hřbitov, přeruší se na příhodném místě zpěv
 žalmů a pak ihned následují závěrečné modlitby, jak jsou uvede-
 ny výše pod č. 29-35. Poté opat ve vhodnou dobu mrtvé tělo, kte-
 ré bylo předtím vystaveno na vhodném místě, v doprovodu ně-
 kterých bratří pochová. Opat hrob požehná, pokropí jej a okouří
 kadidlem. Kromě toho už není ustanoveno nic dalšího, ledaže by
 chtěli z piety nebo ohledu na přítomné ještě něco učinit.

37. Pak se všem klášterům Cisterciácké rodiny zašle úmrtní oznámení s následující formulací. Text lze adekvátně případ od případu pozměnit:

Dne/měsíce/roku zesnul v našem klášteře Matky Boží N. (nebo: v kongregaci N.) Cisterciáckého řádu (nebo: přísnější observance), v diecézi N. (v zemi) bratr N. (novic, bratr s časnými sliby, konvrš, oblát, oslavenec atd.). Prosíme vás, aby jste se za něj v křesťanské lásky modlili a přinášeli oběti. Rovněž se chceme i my modlit za vaše zesnulé.⁶⁹

PŘIJETÍ TĚLA KTERÉHO KOLI ZESNULÉHO V KLÁŠTEŘE⁷⁰

38. Jestliže zemře host v klášteře nebo se do kláštera převezme některé mrtvé tělo, jde mu komunita v procesí v ústretu k domu hostí, ke klášterní vrátnici nebo ke kostelnímu vstupu a vše se odehraje jako výše, č. 2-8.

39. Jestliže je nutno mrtvé tělo převézt ještě dále, tak se přinese po posledním svěření Bohu a posledním rozloučení (jako výše, č. 13-18) na místo, kde se předá těm, kdo je budou převážet. Tam se zpěv žalmů přeruší a opat nebo celebrující kněz pronese hodící se modlitbu a výzvu k propuštění.

PŘÍLOHA

Různé texty pro bohoslužbu slova nebo pro bdění u zesnulé

Žalmy a antifony

Kvůli jednoduchosti se zde uvádějí vybrané žalmy za zemřelé s antifonou:

5 Pane, můj Bože, říd' mé cesty před svou tváří.

6 Pane, obrať se ke mně a zachraň mě,
neboť mezi mrtvými už na tebe nikdo nepomyslí.

7 Zachraň mě, aby mě nikdo neuchvátil život jako lev, a ně-
ní nikoho, kdo by mě zachránil.

15 Ochraň mě, Pane, neboť ti důvěřuji.

nebo: Mé tělo bude odpočívát v jisté naději.

22 Dává mi odpočinout na zelených nivách.

24 Nemysli na hříchy mého mládí a na mé přechyby, Pane.

26 Jsem si jist, že budu patřit na dobrotu Páně v zemi ži-
vých.

30 (1-6) Pane, zachraň mě ve tvé spravedlnosti.

39 Pane, vyprosti mě a pospěš mi na pomoc.

40 Pane, uzdrav mě, neboť jsem zhřešil proti tobě.

41 Má duše žízní po živém Bohu, kdy už smím přijít a spat-
řit Boží tvář.

50 Jásat budou údy, které jsi polámal.

62 Tvá pravice mě pevně drží, Pane.

64 Vyslyš, Pane, mou modlitbu; všichni lidé k tobě přijdou.

83 Blaze těm, kdo přebývají ve tvém domě, Pane.

84 Ty jsi, Pane, svou zemi obdařil přízní; ty jsi svému lidu
prominul vinu.

85 Nakloň ke mě své ucho, vyslyš mě, Pane.

nebo: Pane a Bože, jsi dobrotivý a oplývající milostí.

90 Nasytím jej dlouhým životem a dám mu patřit na mou
spásu.

114 Zalíbím se Pánu v zemi živých.

120 Pán tě ochraňuje ode všeho zlého; ať ochraňuje tvůj ži-
vot.

129 Jestliže si budeš, Pane, všímat mých hříchů, kdo obsto-
jí?

137 Pane, nezapomeň díla svých rukou.

142 Neukrývej svou tvář přede mnou, neboť v tebe důvěřu-
ji.

Nebo v době velikonoční: Kvůli svému jménu, Pane, mně daruješ

život. Aleluja.

150 Všechno, co dýchá, ať chválí Pána.

Biblická čtení

Jako v Římských pohřebních obřadech (latinské vydání) č. 83-144.

Patristická čtení

Jako v památce za zemřelé v Římské denní modlitbě Církve.

Přímluvy

Mimo přímluv uvedených v tomto Rituálu lze použít přímluvy Římských pohřebních obřadů (latinské vydání) č. 200-202.

Závěrečné modlitby

Jako v Římských pohřebních obřadech (latinské vydání) č. 170-181 a č. 202. Mimo těchto modliteb lze použít také všechny Modlitby po přijímání ze mši za zemřelé.

Modlitební povinnosti za zemřelé

*V Cisterciáckém řádu přísnější observance
podle rozhodnutí Generální kapituly v roce 1971*

1. Jednou za rok: se v ustanovený den slaví výroční památka, která se nazývá Vzpomínka na všechny věrné zemřelé.

2. Jednou za měsíc: se v určitý liturgicky volný den, který určí opat nebo abatyše, slaví konventní mše svatá za bratry a sestry našeho řádu, za naše rodiče a ostatní zemřelé, kteří jsou s námi zvláště spojeni. Bratři kněží, kteří toho dne celebrují mši svatou samotní, slouží s touto intencí stejně jako i bratři, kteří koncelebrou.

Podle uvážení opata nebo abatyše lze konat i společnou bohoslužbu slova.

3. Každý den: se při denní modlitbě Církve vkládá modlitba nebo přímluva za zemřelé.

4. Po přijetí zprávy o úmrtí:

a) bratří a sester celé Cisterciácké rodiny nebo o úmrtí otců, matek, bratrů, sester, manželů, synů a dcer za jejich duše v každé komunitě jednou za měsíc mimo mši svatou jednotliví bratři a sestry udělají takový dobrý skutek, který se jim jeví přiměřeným.

b) papeže, diecézního biskupa, generálního opata nebo nadřízeného otce opata se za ně slaví konventní mše svatá.

5. Při úmrtí některého bratra nebo sestry vlastní komunity je určeno následující:

a. Bdění u zesnulého, pohřeb a mše svatá podle tohoto rituálu;

b. almužny ze strany celé komunity;

c. tři mše svaté, které každý kněz komunity musí po úmrtí slavit, přičemž je lze v komunitě celebrovat nebo koncebrovat třetího, sedmého a třicátého dne po úmrtí způsobem odpovídajícím normám misálu.

Opat nebo abatyše však se svou radou mohou ustanovit další povinnosti.

V Cisterciáckém řádu

podle rozhodnutí Generální kapituly v roce 1995

Generální kapitula ustanovuje ohledně povinností za naše zesnulé pouze všeobecné normy, naproti tomu však jednotlivé kongregace mohou vydat zvláštní normy (nebo uplatnit všeobecné normy na zvláštní případy).

Teologický úvod

V křesťanském životě měla pieta a modlitba za zesnulé už od nejranějších dob Církve a našeho řádu vždy veliký význam. Ve vzpomínce na zesnulé se vyjadřuje společenství svatých, v němž jsou navzájem spojeny všechny Kristovy údy. Přitom se za mrtvé vykoná duchovní skutek, zatímco živým se dostane útěchy víry. V modlitbě za zesnulé chceme my křesťané vyznat naději ve věčný život a jasně vyjádřit velikonoční charakter křesťanské smr-

ti. Proto Církev předkládá eucharistickou oběť velikonočního tajemství za zesnulé spojenou s modlitbami a dobrými skutky. Poněvadž se zesnulí stali ve křtu jedním tělem s Kristem, který zemřel a vstal z mrtvých, mohou s ním skrze smrt vejít do života. Jejich duše se musí očistit a být přijata do nebe se svatými a vyvolenými, ale jejich tělo toužebně v blažené naději čeká na Příchod Kristův a Vzkříšení mrtvých.

Vzpomínka (slavnostní výroční vzpomínka) na zemřelé

Mimo Vzpomínky na všechny věrné zemřelé 2. listopadu náš Řád slaví každoročně dvě vzpomínky na zemřelé:

1.) dne 18. září vzpomínku na všechny zemřelé celé Cisterciácké rodiny za uplynulý rok. Má liturgický stupeň slavnosti.

2.) dne 14. listopadu vzpomínku na všechny zemřelé, kteří žili podle Řehole našeho svatého otce Benedikta. Má liturgický stupeň svátku.

O těchto vzpomínkových dnech se mají všechny mše svaté věnovat zemřelým, ledaže by představený(á) určil(a) jinak.

Měsíční vzpomínka (Officium mensis)

Jednou za měsíc, v dne, který je předložen v direktáři Řádu, se koná vzpomínka na všechny zesnulé ve formě vzpomínkového dne.

Tohoto dne je nutno věnovat minimálně konventní mši svatou zesnulým.

Každodenní vzpomínka na mrtvé

Nehledě na každodenní modlitby při mši svaté a v denní modlitbě Církve a zvyklostech domu se v klášterech, kde je to obvyklé po každodenní četbě nekrologia pronáší žalm **De profundis** a odpovídající modlitba.

Povinnosti při úmrtí některého spolubratra, případně sestry vlastní komunity

Mimo obřadů upravených v Cisterciáckém rituálu při úmrtí některého bratra, respektive sestry se v našem Řádu zachovává následující:

1.) Za zesnulého bratra, respektive zesnulou sestru se mimo pohřební mši svatou celebuje nebo koncelebuje třikrát konventní mše svatá, například třetího, sedmého a třicátého dne po úmrtí tak, jak to odpovídá normám misálu. Jestliže by v mužském klášteře nebyl některý z kněží přítomen na této konventní mši svaté nebo nemohl konventní mši svatou věnovat zesnulému, ať postupuje podle rozhodnutí představeného.

2.) Kde je to obyčejem, lze slavit třicet mší svatých (gregoriánské mše) za zesnulého bratra, respektive zesnulou sestru.

3.) Velmi se doporučuje během těchto třiceti dní uvádět jméno zesnulého bratra, respektive sestry v přímlovách mše svaté, v kánonu nebo v přímlovách nešpor.

4.) Podle starobylé tradice – také v Cisterciáckém řádu – se vykonávají za zesnulého bratra a zesnulou sestru skutky bliženské lásky nebo dávají almužny. Představený(á) může také ještě ustanovit přídatné povinnosti (například zvláštní modlitby).

5.) Ostatním klášterům Řádu a celé Cisterciácké rodiny se zašlou oznámení o úmrtí. Ta se dávají v jednotlivých komunitách na vědomí tak, jak určí představený(á).

Povinnosti za ostatní zesulé

1.) Po obdržení zprávy o úmrtí bratra či sestry našeho Řádu nebo celé Cisterciácké rodiny, o úmrtí familiářů, otců, matek, bratrů, sester, manželů či dětí v každé komunitě všichni mimo měsíční vzpomínku vykonají za tyto zesulé dobrý skutek, který se jim jeví přiměřený nebo který specifikuje představený(á).

2.) V přímlovách mše svaté (nebo v kánonu) nebo v přímlovách nešpor lze vložit jména zesnulých.

3.) Po obdržení zprávy o úmrtí papeže, diecézního biskupa, generálního opata, předsedajícího opata kongregace (nebo předsedkyně federace) nebo nadřízeného otce opata se za ně slaví konventní mše svatá.

POZNÁMKY

- ¹ Srov. Simeon ze Soluně, *De ordine sepulturæ* (Obřady pohřbu): PG 155, 685B.
- ² II. vatikánský koncil, Konstituce o posvátné liturgii *Sacrosanctum Concilium*, č. 24.
- ³ *Rituale Romanum, Ordo Exsequiarum* (Obřady pohřbívání), č. 19.
- ⁴ K cisterciáckým pohřebním obřadům srov. F. Bernardin Smal OCSO, mnich kláštera Konigshoeven, Nizozemí, *Les cérémonies obséquiales dans la liturgie de Cîteaux*, Compte-rendu de la Commission de Liturgie OCSO. Únor 1962, Do-datek II.
- ⁵ E.O. 94,18; R.C. V,VII,4-5.
- ⁶ E.O. 94,4; R.C. V,VII, 1; O.E. 32.
- ⁷ E.O. 94,15; R.C. V,VII,2.
- ⁸ E.O. 94,21; R.C. V,VII,6.
- ⁹ *Sacramentarium Veronense*, ed. L.C. Mohlberg, 1147; Coll f° 149 v°, c.3; R.C. V,VII,6.
- ¹⁰ Gre. 1400; Coll. f° 149 v°, c. 2 ; R.C. V,VII,4 e ; O.E. 30.
- ¹¹ O.E. 33 a 35.
- ¹² Namísto responsoria „**Libera me, Domine, de morte æterna**“ jako v Coll f° 149 v°, c.3. a R.C. V,VII,7.
- ¹³ E.O. 94, 26-28; R.C. V,VII,7. – Bezüglich der Ausrichtung des Leichnams srov. R.C. V,VII,8; O.E. 38.
- ¹⁴ GeV. 1612; Coll. f° 150 r°, c. 3; R.C. V,IX, 14f.
- ¹⁵ Gre. 4065; GeV 1626 (viz též A. Chavasse, *Le sacramentaire gélasien*, Desclée 1958, 61); Coll. f°149 v°, c.3 ; R.C. V,VII,9, jehož text se nachází již v sakramentáři z Autunu; C.C.L. 159B, 1936.
- ¹⁶ GeV. 1686; O.E. 33.
- ¹⁷ O.E. 34.

- ¹⁸ E.O. 94,35-37; R.C. V,VII,10.
- ¹⁹ O.E. 37.
- ²⁰ E.O. 94,45-56, 95 a ebenso 96; R.C. V,VIII.
- ²¹ *Cæremoniale Episcoporum* (Vatikán 1984) 1160; I.G.L.H. 145; *Documentorum explanatio*, v *Notitiæ* 16, 1980, 474.
- ²² O.E. 27.29.
- ²³ I.G.M.R. 336.
- ²⁴ I.G.M.R. 338; O.E. 41-44.
- ²⁵ I.G.M.R. 337.
- ²⁶ E.O. 97; R.C. V,VIII, 5-8.
- ²⁷ V O.E. 46 má sice tato kapitula nadpis „*Poslední svěřování a rozloučení*“, ale poněvadž cisterciáci mají podle své tradice rozsáhlejší obřady a modlitby na hřbitově, jichž se účastní komunita s příbuznými zesnulého (zesnulé) a hosté, byla zde dána přednost nadpisu: „*Poslední svěřování v kostele nebo poslední rozloučení*“.
- ²⁸ R.C. V,IX,1; O.E. 46.
- ²⁹ Coll. f° 149 v°, c.3; E.O. 98,1-5; R.C. V,IX,1-2.
- ³⁰ Římský misál pro francouzsky mluvící země na den 2. listopadu, srov. Řím 15,13.
- ³¹ Gre. 1413 a 4062; GeV. 1623; Coll. f° 150 r°, c. 3; R.C. V, IX,14 d; O.E. 46.
- ³² Tomuto responsoriu se dává přednost kvůli jeho obsahu, jako v O.E. monasticus 61; na druhé straně se responsorium **Subvenite** zpívá již při skonu. Responsoria **Subvenite a Libera me de viis** jako v Coll. f° 150 r°, c.1 a R.C. V,IX,4-8.
- ³³ Gre. 4067; Coll. f° 150 r°, c.1 a R.C. V,IX,6 se začátkem: **Deus cui omnia vivunt**; O.E. 174.
- ³⁴ O.E. 48.
- ³⁵ Coll. f° 149 v°, c.2; R.C. V,VII,3; O.E. 192.

- ³⁶ E.O. 98,1-12; R.C. V,IX,10.
- ³⁷ Coll. f° 150 r°, c.1; E.O. 98,8; R.C. V,IX,9 a 15.
- ³⁸ O.E. 50.
- ³⁹ Žalm: viz výše poznámku 34, antifona O.E. 155.
- ⁴⁰ Žalm: viz výše poznámku 34, antifona O.E. 147.
- ⁴¹ O.E. 35.
- ⁴² O.E. 166.
- ⁴³ R.C. V,IX,11.
- ⁴⁴ Gre. 1398 a 4047; GeV. 1607; Coll. f° 150 r°, c.2; R.C. V,IX,12 a.
- ⁴⁵ M. Andrieu, *Le Pontifical romain au Moyen-Age*, svazek 2, *Le Pontifical de la curie romaine au XIIIe siècle* 509; Coll. f° 150 r°, c.2 ; R.C. V,IX,12 d; O.E. 194.
- ⁴⁶ O.E. 53.
- ⁴⁷ O.E. 193.
- ⁴⁸ O.E. 195.
- ⁴⁹ Coll. f° 150 r°, c.2; E.O. 98,19-21; R.C. V,IX,13; O.E. 53.
- ⁵⁰ Viz poznámky pod čarou 36 a 39.
- ⁵¹ Psalm: O.E. 161.
- ⁵² Žalm: viz poznámku pod čarou 36; O.E. 164. Tento žalm se svou antifonou patří k franckým pohřebním obřadům tak jako předcházející žalmy (vyjma žalmu 125).
- ⁵³ Coll. f° 150 r°, c.2; E.O. 98,22-23; R.C. V,IX,13.
- ⁵⁴ Žalm: viz poznámku pod čarou 36; Antifona a žalm, jako také zbývající žalmy a antify, patří k franckým pohřebním obřadům; O.E. 52.
- ⁵⁵ O.E. 56.
- ⁵⁶ O.E. 72.

⁵⁷ GeV. 1611; Coll. f° 150 r°, c.3; R.C. V,IX,14 e.

⁵⁸ O.E. 56.

⁵⁹ GeV. 1620; Coll. f° 150 r°, c.3; R.C. V,IX,14b.

⁶⁰ E.O. 98,8; R.C. V,IX,15, přičemž slova o **služebnících podsvětí** byla změněna na **pouta smrti**, jako v rituálu O.P.

⁶¹ O.E. 56.

⁶² O.E. 199.

⁶³ *Liber Ordinum*, ed. Ferotin 125; Coll. f° 150 r°, c.2; R.C. V,IX,14; avšak opraveno.

⁶⁴ Gre. 1402; Coll. f° 150 r°, c.1; R.C. V,IX,7; O.E. 56.

⁶⁵ GeV. 1608; Coll. f° 149 v°, c.2; R.C. V,VII,4b.

⁶⁶ O.E. 48.

⁵⁷ Gre. 1444; Coll. f° 150 v°, c.1; R.C. V,IX,16, avšak podle Římského misálu „Za více zemřelých“.

⁶⁸ O.E. 57.

⁶⁹ Srov. R.C. V,X,1.

⁷⁰ R.C. V,XII.

VOLBA, POTVRZENÍ A ŽEH- NÁNÍ OPATA ČI ABATYŠE

V CISTERCIÁCKÉM ŘÁDU PŘÍSNĚJŠÍ OBSERVANCE

§ Schváleno Generální kapitulou opatů OCSO v roce 1974 a upraveno podle norem kanonického práva a řádových konstitucí

Úvodní poznámka:

Ustanovení opata, respektive abatyše, zahrnuje tři úkony: nejprve volbu, pak potvrzení a dosazení a nakonec žehnání. Vše, co se zde říká o ustanovení a potvrzení opata, platí též pro abatyši, s výjimkou úprav uvedených na odpovídajících místech. To platí s odpovídajícími přizpůsobeními i pro převora, respektive převorku samostatného nebo prostého priorátu.

VOLBA

1. Při uprázdnění funkce opata nebo krátce před koncem jeho funkčního období určí onen představený, jemuž to přísluší podle práva, den hodící se pro nastávající volbu, sdělí jej a svolá podle právních norem všechny voliče.

V těchto dnech jsou bratři nabádáni se nejen ve zvýšené míře modlit a konat dobré skutky, ale i důkladně obeznamování ohledně volby se všeobecným a zvláštním právem.

2. Ve vhodnou hodinu a v příhodný čas před touto volbou – třeba v předchozí den po nešporách – svolá ten, kdo bude volbě předsedat, voliče. Pokud je k tomu zmocněn, tak se nejprve podle možností přečte zmocňující list. Po krátké promluvě toho, kdo bude volbě předsedat, se z tohoto volebního sboru tajným hlasováním zvolí tři (nebo nejméně dva) sčitatelé hlasů. Zvolení mají právo tuto volbu přijmout nebo odmítnout; pokud některý od-

mítne, zvolí se druhý. Mezi zvolenými je nejstarším nebo prvním sčítatelem hlasů ten, který dostal nejvíce hlasů.

Kromě toho přísluší tomu, kdo bude volbě předsedat, i výběr a ustanovení sekretáře (notáře) a dvou svědků; je obvyklé určit podle možností takové osoby, které do volebního sboru nepatří.

3. Členové konventní kapituly musí podle norem konstitucí vyjádřit tajným hlasováním své přání, zda chtějí volbu opata na dobu neurčitou nebo na šest let.

4. V den voleb se slaví konventní mše svatá jako votivní mše k Duchu svatému, a to podle norem Všeobecného úvodu do misálu, se (Gloria a) stanovenými modlitbami. Při této mši svaté, které předsedá ten, kdo bude předsedat volbě, jsou přítomni všichni voliči a podle možností přistoupí ke svatému přijímání, a také sekretář a svědci se toho zúčastní.

Pokud v tentýž den bezprostředně po dosazení bude následovat i žehnání zvoleného opata, lze mši k Duchu svatému slavit před přípravnou kapitulou.

Volební kapitula

5. Ve stanovenou hodinu se všichni voliči sejdou na znamení zvonů v kapitulní síni nebo na některém vhodném místě. Od tohoto okamžiku až do závěru volby nesmí mít nikdo z nich kontakt s kteroukoli osobou mimo volební sbor.

Jestliže by mělo bezprostředně následovat dosazení do funkce, připraví se na stůl na podnose evangelium, klíče od kostela a klášterní pečeť stejně jako i opatský pektorál.

Ten, kdo předsedá volbě, začne veršem „**Ať Boží pomoc...**“ nebo jiným veršem, na který všichni odpoví: „**Amen**“. Pokud se předchozího dne slavila votivní mše svatá k Duchu svatému, zazpívá se nyní nejprve hymnus **Veni Creator Spiritus**, k němuž ten, kdo předsedá volbě, připojí modlitbu „**Bože, ty jsi srdce svých věřících...**“.

6. Poté se ze svaté Řehole přečte 64. kapitola „**O ustanovení opata**“, kterou ten, kdo předsedá volbě, krátce vyloží s cílem posílit ve voličích ducha víry a dar rozlišování, aby ustanovili pro dům Boží správce toho hodného.

7. Poté kantor (nebo sekretář) přečte seznam všech voličů podle jejich doby vstupu. Každý z vyvolaných voličů se zvedne a řekne: „**Zde jsem**“. Pokud je některý z těch, kdo jsou oprávněni volit, nepřítomen, musí převor nebo jiný mnich uvést důvod tomu, kdo volbě předsedá. Na závěr vyvolávání se veřejně vyhlásí počet voličů. Přítomní mohou složit přísahu, jestliže to ten, kdo volbě předsedá, pokládá za přiměřené.¹

8. Nato se přistoupí k volbě. Kantor každému jednotlivému voliči rozdá hlasovací lístek počínaje sčítateli hlasů. Tyto lístky lze připravit tak, že například se uvedou jména všech voličů, aby každý jednotlivý volič mohl jen zakroužkovat nebo označit křížkem jméno toho, komu chce dát svůj hlas. Mimoto musí na hlasovacích lístcích zůstat místo, aby bylo možné připojit i jméno někoho jiného, kdo se volny neúčastní, a jméno jeho kláštera (postulování).

9. První sčítatel hlasů vezme volební urnu, kterou některý mladší sčítatel odkryl, otočí ji obráceně, aby bylo vidět, že je prázdná. Poté ji opět postaví na místo a uzavře ji.

10. Na pokyn toho, kdo volbě předsedá, se nyní sčítatelé odeberou se svými hlasovacími lístky ke stolu připravenému pro volbu, odevzdají tajně svůj hlas a vloží svůj hlasovací lístek před svědky do volební urny na stole. Pak se k tomuto stolu posadí. Druzí voliči odevzdávají svůj hlas stejným způsobem a pak opouštějí volební prostory.

11. V případě, že nemocný spolubratr v domě nemůže být přítomen při volebním úkonu, zajdou k němu sčítatelé hlasů se svědky a se sekretářem, aby i on mohl odevzdat svůj hlas.

12. Pokud jsou již všechny hlasy odevzdány, první sčítatel hlasů promíchá hlasovací lístky, vyjme je z hlasovací urny a spočítá je, aby určil, zda souhlasí počet odevzdaných hlasovacích lístků s počtem voličů. Jestliže je tam nadbytečný hlasovací lístek, zavolá ten, kdo volbě předsedá, okamžitě voliče zpět a volbu prohlásí za neplatnou. Pak se hlasovací lístky zničí a volba se opakuje.

13. Pokud počet odevzdaných hlasovacích lístků souhlasí, první sčítatel otevře lístky, potichu je čte a podává je i druhým sčítatelům k tichému čtení. Každý z nich zaznamenává hlasy dané jednotlivcům. Výsledek volby se stanoví podle norem konstitucí a oznámí se tomu, kdo volbě předsedá, a svědkům.

14. Když jsou všechny hlasy spočteny a vyhodnoceny a voliči mezitím zavoláni zpět do volebních prostor, předčítá první sčítatel volební výsledek a začíná u toho, který dostal nejméně hlasů. Na konci pronese:

Po odečtu X neplatných hlasů obnáší většina vyžadovaná naším právem X hlasů.

Tedy

– neuskutečnilo se zvolení ani postulování.

– byl zvolen (postulován) podle konstitucí Otec N., který obdržel X hlasů.

V případě, že byl zvolen první sčítatel, převezme oznámení volebního výsledku druhý sčítatel.

15. Jestliže se neuskutečnilo zvolení ani postulace, přikročí se k nové volbě. Ten, kdo volbě předsedá, má nicméně se souhlasem konventní kapituly možnost omezit počet volebních kol kvůli dobru komunity. V případě, že se neuskutečnilo zvolení ani postulace, uzavře se toto sezení podle pokynů v č. 18.

16. Po provedené volbě nebo postulaci a jejich oznámení sčíta-
telem vyhlásí ten, kdo volbě předsedá, nahlas toto:

**Vyhlašuji, že Otec N. byl zvolen (postulován) v kanonické
volbě právoplatným opatem tohoto kláštera Matky Boží N.**

17. Jestliže je zvolený (nebo postulovaný) v kapitule přítomen
nebo je blízko, zavolá jej ten, kdo volbě předsedá, k sobě a zeptá
se jej krátce, zda zvolení (nebo postulaci) přijímá. Zvolený (či po-
stulovaný) svou připravenost převzít službu opata vyjádří krátce
a zřetelně.

Jestliže však zvolený (nebo postulovaný) přítomen není a ne-
může ihned dorazit, sdělí se mu zvolení co možná nejdříve a vo-
lební shromáždění se prozatím ukončí tak jako v č. 18.

Jestliže zvolený (nebo postulovaný) svou volbu odmítl roz-
hodně a z rozumného důvodu, nelze jej nutit k přijetí. V tomto
případě je nutno přikročit k nové volbě nebo podniknout jiné ří-
zení podle norem konstitucí.

Kde má ten, kdo volbě předsedá, pravomoc nebo zmocnění po-
tvrdit zvoleného, a zvolený je přítom v kapitule v přítomen a vo-
lu přijme, vykoná se – po krátké přestávce, která je dosti dlouhá
k přivolání bratří s časnými sliby a noviců do kapituly, – potvrze-
ní tak, jak je to uvedeno níže.

18. Jestliže se musí potvrzení a dosazení zvoleného odložit, se-
kretář vyhotoví o volbě protokol a veřejně jej přečte. Pak se všich-
ni setkají u stolu sekretáře a podepíší jej podle pořadí, totiž: ten,
kdo volbě předsedal, voliči, zvolený, svědkové a sekretář. V pří-
padě, že se to jeví vhodným, pronese ten, kdo volbě předsedal,
modlitbu „**Pane, náš Bože**“² a po verši „**Naše pomoc je ve jmé-
nu Páně**“ (Adjutorium nostrum) nebo jiném verši všichni opustí
volební prostory. Volební lístky a jiné volební poznámky sekretář
nebo někdo jiný pečlivě zničí. Opis volebního protokolu se zašle
generálnímu opatovi co nejdříve.

POTVRZENÍ A DOSAZENÍ OPATA

19. Dokud ještě zvolený nebo postulovaný nebyl potvrzen a dosazen, nemá žádnou pravomoc, ledaže by jej k tomu zplnomocněný představený pověřil. V komunitě však zaujímá místo vedle opatského místa v chóru.

20. Ve stanovenou hodinu se všichni bratři, tedy mniši se sliby i novicové, sejdou na znamení zvony v kapitulní síni. Nyní následuje potvrzení a dosazení nově zvoleného tím, kdo volbě předsedal, nebo někým pověřeným příslušnou autoritou.

Obvyklým způsobem se pronese verš „Naše pomoc“ (Divinum auxilium) nebo jiný verš a ze svaté Řehole se přečte kapitola „Jaký má být opat“. Pak se ten, kdo volbě předsedal, obrátí několika slovy na zvoleného a potvrdí jej nebo vyhlásí jako potvrzeným podle práva a sice následujícími slovy:

**Já, bratr N., tě potvrzuji z moci své pravomoci jakožto právoplatného opata tohoto kláštera Matky Boží N.
(vyhlašuji, že jsi byl potvrzen jakožto právoplatný opat tohoto kláštera Matky Boží N.)
a předávám ti jeho vedení.**

21. Pak nově zvolený opat pronese Vyznání víry a přísahu věrnosti podle formulace předepsané Svatým stolcem³. Abatyše není tímto předpisem vázána; nic jí však nebrání v tom, aby tyto předepsané formulace pronesla, chce-li tak učinit.

22. Nato ten, kdo volbě předsedal, předá novému opatovi klíče od kostela a klášterní pečeť s následujícími slovy:

Předáním pečeti a klíčů převezmi plné vedení tohoto kláštera Matky Boží N. jakožto jeho právoplatný opat.

23. Poté jej vyzve, aby se usadil na místo opata a – pokud je to obyčejem – smí mu předat pektorál, a to buď mlčky nebo s následujícími slovy:

Přijmi toto znamení kříže ve vzpomínce na Krista, jakožto jehož zástupce v klášteře tě vidí víra.

24. Nyní nový opat přijímá od každého jednotlivého mnicha obnovu jeho slibu poslušnosti. Každý před ním poklekne na zem, vloží své složené ruce do rukou opata a pronese:

Otče (nebo jiné oslovení),

slibuji ti poslušnost

podle Řehole svatého Benedikta až do smrti.

(Bratři s časnými sliby pronášejí místo „až do smrti“ slova „podle právních předpisů konstitucí“).

Opat každého spolubratra obejmě a dá mu pozdravení pokoje s následujícími nebo obdobnými slovy:

A Bůh ať ti dá život věčný (nebo: vytrvalost).

Na závěr může obejmout i novice a ke všem pronést promluvu.

25. Podle okolností pak všichni zůstanou v kapitulní síni nebo jdou po dvou a dvou v procesí do kostela. V kapitulní síni nebo na cestě do kostela zazpívají k díkuvzdání hymnus **Te Deum** nebo jiný hodící se zpěv.

Po hymnu ten, kdo volbě předsedal, pak pronese, obrácen k novému opatovi:

Všemohoucí věčný Bože,

ty jediný činíš veliké divy.

Daruj svému služebníku N. a komunitě jemu svěřené ducha své spásonosné milosti.

Vylévej na něj ustavičně rosu svého požehnání, aby se ti líbil v pravdě.

Prosíme o to skrze...

Všichni odpoví:

Amen.

26. Jestliže není protokol o volbě ještě podepsán, podepíše nyní nebo v příhodném časovém okamžiku všichni, kdo se této volby zúčastnili, protokol o volbě, potvrzení a dosazení, který sekretář vyhotovil a veřejně přečetl tak, jak je to uvedeno výše v č. 18. V jiném případě podepisuje jen ten, kdo volbě předsedal, opat, svědci a notář protokol o dosazení a potvrzení, aniž by byl veřejně přečten.

ŽEHNÁNÍ OPATA ČI ABATYŠE

27. Při obřadech žehnání opata se postupuje podle textu Římského pontifikálu nadepsaného „Obřady žehnání opata a abatyše“. Nedotčeno ovšem zůstává právo generálního opata, všech opatů a abatyší Řádu toto žehnání udělovat. Rovněž trvá řádová tradice předávat pastýřskou berlu jak abatyši tak i opatovi (*Rituale Cisterciense*, Westmalle 1949, L. VIII, c. V,1 a c. VI,9; mimo to apoštolská konstituce *Non mediocri* ze dne 30. července 1902 a re-skript Kongregace pro bohoslužbu ze dne 8. května 1913).

28. Pokud toto žehnání uděluje téhož dne nebo dne bezprostředně následujícího týž předsedající, který předsedal volbě, potvrzení a dosazení, pak je na místě, aby tento předsedající při potvrzování po přečtení svaté Řehole a zmocňovacího listu ze strany právoplatné autority provedl dotazování tak, jak je stanoveno při obřadech žehnání opata. Při mši svaté s žehnáním pak zvoleného po homilii dovedou dva mniši před sedadlo předsedajícího, a poté se bez jakéhokoliv dotazování ihned zazpívají litanie, což se zahájí předsedovou výzvou k modlitbě. Po žehnání opata a předání berly dostane opat od předsedajícího a přítomných opatů pozdravení pokoje; mnichů však opat pozdravení pokoje nedává, poněvadž tak již učinil krátce předtím v kapitule při dosazení do funkce. V případě, že to místní situace dovoluje, zavede pak po žehnání předsedající opata na jeho místo v chóru.

VOLBA GENERÁLNÍHO OPATA

29. Generální opat je tak jako ostatní opati volen (viz výše). Volbu se ovšem vykonávají dvě generální kapituly opatů a abatyš v oddělených zasedáních. Za zvoleného je považován ten, kdo obdržel absolutní většinu v obou generálních kapitulách. Namísto kapitoly 64. svaté Řehole se přečtou č. 82-89 řádových konstitucí.

30. Když jsou všechny hlasy spočteny a vyhodnoceny a voliči (voličky) byli(y) mezitím svoláni(y) zpět do aktuálního prostoru zasedání, přečte první sčítatel a první sčítatelka výsledek volby a začne u toho, kdo obdržel nejméně hlasů. Na konci Na konci pronesou – vždy podle daných skutečností – toto:

Po odečtu X neplatných hlasů obnáší většina požadovaná naším právem X hlasů

Tedy

*** A. nikdo neobdržel požadovanou většinu a volba nebo postulate se neuskutečnila.**

(Volební výsledek bude sdělen v jiné kapitule)

V kapitule abatyš (opatů) opat (Otec) N. obdržel X hlasů atd.

*** B. opat (Otec) N. obdržel v naší kapitule požadovanou většinu.**

(Volební výsledek bude sdělen v jiné kapitule)

Volba nebo postulate se však neuskutečnila, poněvadž tuto většinu v kapitule abatyš (opatů) neobdržel, neboť v oné kapitule opat (Otec) N. obdržel X hlasů atd.

*** C. opat (Otec) N. obdržel v naší kapitule požadovanou většinu.**

(Volební výsledek bude sdělen v jiné kapitule)

**Volba (nebo postulate) se uskutečnila, poněvadž obdržel požadovanou většinu také v kapitule abatyš (opatů).
V oné kapitule opat (Otec) N. obdržel X hlasů atd.**

31. Po volbě nebo postulaci se obě kapituly shromáždí v téže zasedací síni a předsedající kapituly opatů (nebo, pokud byl on zvolen, pak opat nejstaršího kláštera) vyhlásí:

Vyhlašuji, že opat (Otec) N. byl kanonickou volbou (postulací) zvolen za právoplatného generálního opata Cisterciáckého řádu přísnější observance.

Pokud je zvolený (nebo postulovaný) v kapitule přítomen nebo je blízko, zavolá jej ten, kdo předsedal volbě, k sobě a stručně se jej zeptá, zda volbu (či postulaci) přijímá. Ten, kdo byl zvolen za generálního opata (nebo ten, kdo byl postulován), stručně a jasně vyjádří svou připravenost. Pak ten, kdo volbě předsedal (nebo, když byl on zvolen, pak opat nejstaršího kláštera) obejmě nově zvoleného (nebo postulovaného) a dá mu pozdravení pokoje. Zvolený nepotřebuje žádné potvrzení.

32. V případě, že se volba uskutečnila, přivedou se do zasedací síně ti, kdo byli venku, a nový generální opat pronese Vyznání víry a přísahu věrnosti podle formulace předepsané Svatým stolcem⁴ a zaujme místo předsedajícího.

Hned poté nebo po promluvě všichni slavnostně zazpívají **Te Deum**. Po tomto hymnu pronese předsedající (nebo, když byl on zvolen, pak opat nejstaršího kláštera) obrácen na nového generálního opata toto:

Všemohoucí věčný Bože, ty jediný činíš veliké divy.

Daruj svému služebníku N. a komunitě jemu svěřené Ducha své spásonosné milosti.

**Vylévej na něj ustavičně rosu svého požehnání,
aby se ti líbil v pravdě.**

Prosíme o to skrze...

Všichni odpoví:

Amen.

V příhodný okamžik se obě generální kapituly svolají dohromady. Volební protokol vyhotovený sekretářem se veřejně přečte.

Pak jej podepíše všichni podle pořadí: nový generální opat, ten, kdo volbě předsedal, voliči, voličky, svědci a notář. Volební lístky a jiné volební poznámky sekretář nebo někdo jiný pečlivě zničí.

33. Když však ten, kdo byl zvolen (nebo postulován) za generálního opata, není přítomen a nemůže ihned dorazit, nebo pokud je nutno v případě postuluace vyčkat na indult od Svatého stolce, pak se vyhotoví volební protokol, přečte se a podepíše tak, jak je uvedeno výše pod č. 32. Pokud se to jeví vhodným, pronese ten, kdo volbě předsedal, modlitbu „**Pane, náš Bože**“⁵ a po verši „**Naše pomoc je ve jménu Páně**“ (Adjutorium nostrum) nebo jiném verši všichni opustí volební prostory.

Když zvolený nebo postulovaný potvrzený Svatým stolicí dorazí, ve vhodný okamžik se shromáždí obě generální kapituly dohromady nebo jejich zmocněnci a svědkové. Jakmile nový generální opat volbu (nebo postulaci) veřejně přijal – pokud se to ještě neodehrálo –, složí Vyznání víry a přísahu věrnosti a zaujme své místo.

Po **Te Deum** a modlitbě jako v č. 32 se vyhotoví listina a podepíše se, a sice alespoň generálním opatem, vždy dvěma svědky z obou kapitul a sekretářem.

DODATEK

Formulace přísahy:

Přísahy lze vykonat, jestliže se to pokládá za vhodné.

a) Sčítatelé hlasů (a také notář a svědci) mohou skládat následující přísahu:

Já, bratr N. (každý uvede své jméno), volám za svědka Boha, původce věrnosti a pravdomluvnosti, že budu při těchto volebních úkonech jednat podle pravdy, prost podvodu a lsti v dobrém úmyslu. Nikomu, komu to podle práva nepřísluší, nesdělím nic o volebním dění.

Pak položí ruce na evangeliář a pronese:
**K tomu mi dopomáhej Bůh a tato svatá Boží evangelia,
 kterých se svýma rukama dotýkám.**

b) Všichni voliči mohou složit přísahu dohromady vestoje ze svých míst, a to následující formulací.

První volič položí ruce na evangeliář a pronese:
**Já, bratr N., přísahám a slibuji Bohu všemohoucímu,
 že zvolím za opata toho, o kom věřím,
 že našemu klášteru bude v duchovních a časných zájmech co
 nejlépe sloužit.**

**K tomu mi dopomáhej Bůh a tato svatá Boží evangelia,
 kterých se svýma rukama dotýkám.**

Ostatní jdou po dvou a dvou podle doby vstupu k předsedajícímu, položí obě ruce na evangeliář a pronesou:

**K tomu mi dopomáhej Bůh a tato svatá Boží evangelia,
 kterých se svýma rukama dotýkám.**

Vyznání víry a přísaha věrnosti

**Já, N., pevně věřím a vyznávám všechno a každé, co je obsaže-
 no ve Vyznání víry:**

Věřím v jednoho Boha,

**Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země,
 všeho viditelného i neviditelného.**

Věřím v jednoho Pána Ježíše Krista,

jednorozeného Syna Božího,

který se zrodil z Otce přede všemi věky:

**Bůh z Boha, Světlo ze Světla, pravý Bůh z pravého Boha,
 zrozený, nestvořený, jedné podstaty s Otcem:**

skrze něho všechno je stvořeno.

**On pro nás lidi a pro naši spásu
 sestoupil z nebe.**

**Skrze Ducha svatého přijal tělo z Marie Panny
 a stal se člověkem.**

Byl za nás ukřižován, za dnů Poncia Piláta
byl umučen a pohřben.

Třetího dne vstal z mrtvých podle Písma.

Vstoupil do nebe, sedí po pravici Otce.

A znovu přijde, ve slávě, soudit živé i mrtvé
a jeho království bude bez konce.

Věřím v Ducha svatého, Pána a dárce života,
který z Otce i Syna vychází,
s Otcem i Synem je zároveň uctíván a oslavován
a mluvil ústy proroků.

Věřím v jednu, svatou, všeobecnou, apoštolskou církev.

Vyznávám jeden křest na odpuštění hříchů.

Očekávám vzkříšení mrtvých
a život budoucího věku. Amen.

Pevně věřím také ve všechno, co je v napsaném či tradovaném
Božím slově obsaženo a Církví předloženo k věření jakožto Bo-
hem zjevené, ať už slavnostním výrokiem nebo řádným a obec-
ným učitelským úřadem.

S pevností také uznávám a držím se všeho a každého, co Církev
s konečnou platností předloží ohledně nauky víry a mravů.

Mimoto se se zbožnou poslušností vůle a rozumu přidržím
nauk, které papež nebo biskupský sbor předkládají, jestliže
vykonávají svůj opravdový učitelský úřad, i když tyto nauky
nezamýšlí vyhlásit definitivním úkonem.

(Přísaha věrnosti při převzetí úřadu opata)

Já, N.N., slibuji při převzetí úřadu opata kláštera N. (nebo: ge-
nerálního opata), že vždy budu svými slovy a svým chováním
zachovávat společenství s katolickou církví.

Své povinnosti vůči všeobecné církvi stejně jako i vůči místní
církvi budu plnit s velkou svědomitostí a věrností,
v níž jsem byl povolán zastávat svou službu v souladu s práv-
ními předpisy.

Při výkonu svého úřadu, který na mně byl přenesen jménem
Církve, budu uchovávat poklad víry neporušený a budu jej věr-

**ně předávat dále a vykládat jej;
proto se vyvaruji všech nauk, které pokladu víry protiřečí.
Budu podporovat kázeň celé Církve
a trvat na dodržování všech církevních zákonů,
a to především těch, které jsou obsaženy v Kodexu kanonického práva.
V křesťanské poslušnosti uposlechnu toho,
co biskupové jako opravdoví ukazatelé a učitelé víry předkládají nebo jako vedoucí Církve stanovují.
Při zachování pojetí a zaměření mého institutu
budu rád pomáhat diecézním biskupům k tomu,
aby apoštolskou službu,
která se má vykonávat jménem a z pověření Církve,
zastávali ve společenství s toutéž církví.**

Pak položí ruce na evangeliář a pronese:
**K tomu mi dopomáhej Bůh a tato svatá Boží evangelia,
kterých se svýma rukama dotýkám.**

VOLBA OPATA V CISTERCIÁCKÉM ŘÁDU

§ Tyto obřady získaly dobrozdání Řádové synody OCist. roku 1994 a byly potvrzeny Generální kapitulou roku 1995.

1. Ustanovení opata zahrnuje tři úkony: volbu, potvrzení (pokud je lze provést hned) a dosazení (vedení do funkce). Všechno, co se zde říká o ustanovení opata, platí také pro abatyš s výjimkou úprav uvedených na odpovídajících místech.

VOLBA

Kapitula k přípravě volby (kde je to obvyklé)

2. Před vlastní volbou opata lze konat přípravnou kapitolu. Ve vhodný okamžik, například před nebo po nešporách předchozího dne, svolá voliče ten, kdo volbě předsedá. Po přečtení 2 a 64. kapitoly (veršů 1a, 2,7-22) svatých Řehol stejně jako článků konstitucí, které pojednávají o volbě opata, se předsedající obrátí na shromážděné se stručnou promluvou.

3. Hned poté budou jmenováni dva nejmladší bratři se slavnými sliby za sčítatele hlasů, ledaže by je kapitula chtěla volit.

4. Podle úsudku toho, kdo volbě předsedá, nebo na přání většiny voličů může při této přípravné kapitule proběhnout takzvaná předvolba, při níž jde o to zjistit názory voličů. Tato předvolba, která však nemá žádné právní důsledky, se v praxi provádí tak jako vlastní volba (viz č. 12 a násl.).

Konventní mše svatá k Duchu svatému

5. V den volby opata se konventní mše svatá slaví jako votivní k Duchu svatému, a to podle ustanovení Všeobecného úvodu do římského misálu. Této mše svaté se účastní všichni voliči jakožto spoluslavící nebo koncelebranti.

6. Ve stanovenou hodinu se všichni voliči sejdou na znamení zvony dohromady v kapitulní síni nebo na jiném způsobilém místě.

7. Pak všichni vkleče zazpívají hymnus **Veni, creator spiritus**. Ten, kdo volbě předsedá, jej zanotuje a komunita pokračuje, přičemž jednotlivé sloky začíná vždy kantor. Na konci tohoto hymnu povstane ten, kdo volbě předsedá, a zpívá:

V. Sešli svého ducha a všechno bude stvořeno.

R. A obnovíš tvář země.

Modleme se. (krátké ticho)

**Bože, ty jsi srdce svých věřících
poučil osvětlením Ducha svatého.**

**Dej, abychom v tomto Duchu poznali, co je správné,
a vždy zakoušeli jeho útěchu a jeho pomoc.**

Prosíme o to skrze...

Všichni odpoví:

Amen.

V případě, že volbě předcházela terciie, se hymnus **Veni, creator spiritus** zazpívá v ní a zde se pak vynechá.

8. Po přečtení 2. a 64. kapitoly (veršů 1a, 2,7-22) svaté Řehoře stejně jako článků konstitucí, které pojednávají o volbě opata – pokud se nekonala žádná přípravná kapitula – podá ten, kdo volbě předsedá, stručné vysvětlení a připomene voličům, aby při volbě měli před očima jen Boha a dobro komunity.

Pokud se nekonala přípravná kapitula, budou právě teď jmenováni dva nejmladší bratři se sliby za sčítatele, ledaže by je kapitula chtěla volit.

Ve volebních prostorách je přítomen také sekretář (notář), který vyhotovuje o všech volebních úkonech přesný protokol. Kde je to obvyklé, lze k tomu přivolat také dva svědky.

Nato podá ten, kdo volbě předsedá, nebo sekretář zcela přesné pokyny o procesním postupu při volbě a o všem, co je předepsáno v Kodexu kanonického práva a v konstitucích. Jestliže má

i nyní některý volič ještě nějakou pochybnost ohledně právní situace při volbě, může ji nechat vyjasnit.

9. Poté kantor nebo sekretář přečte seznam všech voličů podle pořadí doby jejich vstupu. Každý z vyvolaných voličů se zvedne a řekne: „**Zde jsem**“. Pokud je někdo z oprávněných volit nepřítomen, musí převor nebo jiný mnich tomu, kdo volbě předsedá, uvést důvod. Kde to právě platné konstituce dovolují, aby nepřítomný mnich mohl svůj hlas přenést na někoho jiného, tam musí zástupce nepřítomného voliče předložit tomu, kdo volbě předsedá, zmocňovací list.

10. Tam, kde je to obvyklé, nato následuje skládání přísahy. Chce-li, nejprve může přísahu složit ten, kdo volbě předsedá. Položí své ruce na otevřený evangeliář a pronese:

**Jakožto první volám já, bratr N., předsedající této volbě,
za svědka Boha, původce pravdomluvnosti,
že se budu držet při těchto volebních úkonech
podle pravdy a v dobrém úmyslu bez zřetele na osobu
zákonů Církve a Řádu.**

**K tomu mi dopomáhej Bůh a tyto svatá Boží evangelia
(kterých se svýma rukama dotýkám).**

Pak předstoupí oba sčítatelé hlasů před toho, kdo volbě předsedá, a složí následující přísahu:

**Já, bratr N. (každý uvede své jméno), volám za svědka
Boha, původce věrnosti a pravdomluvnosti,
že budu při těchto volebních úkonech jednat
podle pravdy, prost podvodu a lsti v dobrém úmyslu.
Nikommu, komu to podle práva nepřisluší,
nesdělím dále nic o volebním dění.**

**K tomu mi dopomáhej Bůh a tato svatá Boží evangelia
(kterých se svýma rukama dotýkám).**

11. Nato mohou všichni voliči vestoje ze svých míst dohromady složit následující přísahu:

**Já, bratr N., přísahám a slibuji Bohu všemohoucímu,
že zvolím za opata toho, o kom věřím,
že našemu klášteru bude v duchovních a časných zájmech co
nejlépe sloužit.**

Pak všichni voliči předstoupí jednotlivě podle pořadí doby svého vstupu před toho, kdo volbě předsedá, položí obě ruce na evangeliář a pronesou:

**K tomu mi dopomáhej Bůh a tato svatá Boží evangelia,
(kterých se svýma rukama dotýkám).**

12. Pak se přistoupí k volbě. Kantor s jedním pomocníkem rozdává každému jednotlivému voliči hlasovací lístek (a obálku). Přitom jméno dotyčného voliče, kterému předal hlasovací lístek, odstříhne nebo jej přeškrtně. Hlasovací lístky lze připravit tak, že se uvedou jména všech voličů, takže jméno toho, komu chce jednotlivý volič dát svůj hlas, se buď vystříhne nebo dá do rámečku nebo učiní rozeznatelné jinou značkou. Mimoto musí na hlasovacích lístcích zůstat místo, aby bylo možné dodat i jméno někoho jiného, který se volby neúčastní (postulace).

13. Volbu lze vykonat dvěma rozdílnými způsoby.

První způsob volby

Každý volič vystříhne na hlasovacím lístku (který neobsahuje jeho jméno) jméno toho, komu chce dát svůj hlas, nebo je označí. (Pak zastrčí hlasovací lístek do obálky). Jestliže by někdo chtěl dát svůj hlas některému mnichu z jiného kláštera našeho řádu, napíše jeho jméno na k tomu určené místo na hlasovací lístku (postulace). V tomto okamžiku sesbírají sčítatelé hlasovací lístky (obálky) do jedné nádoby a odnesou je na místo toho, kdo volbě předsedá.

Druhý způsob volby

Na pokyn toho, kdo volbě předsedá, se sčítatelé odeberou se svými hlasovacími lístky ke stolu připravenému pro volbu, tajně odevzdají své hlasy a vloží své hlasovací lístky do volební urny na tomto stole. Pak se k tomuto stolu posadí. Ostatní voliči odevzdávají své hlasy stejným způsobem a pak opouští volební prostory.

14. V případě, že některý nemocný spolubratr v domě nemůže být přítomen při volebním úkonu, zajdou sčítatelé k němu, aby také on mohl odevzdat svůj hlas.

15. Když byly všechny hlasy odevzdány, promíchá první sčítatel hlasovací lístky, vyjme je z volební urny a spočítá je, aby zjistil, zda počet odevzdaných hlasovacích lístků souhlasí s počtem voličů. Jestliže se vyskytne i jen jeden nadpočetný hlasovací lístek, ten, kdo volbě předsedá, prohlásí volbu za neplatnou. Pak se hlasovací lístky zničí a volba se zopakuje.

16. Jestliže počet odevzdaných hlasovacích lístků souhlasí, otevře první sčítatel lístek, ukáže jej druhému sčítateli a hlasitě přečte jméno mnicha, kterému byl tento hlas dán. Pak vloží hlasovací lístek zpět do volební urny. Druhý sčítatel a sekretář zaznamenávají hlasy dané jednotlivcům. Volební výsledek se určí podle norem konstitucí.

17. Po výpočtu hlasů se voliči svolají zpět do volebních prostor v případě, že je opustili (srov. výše č. 13, druhý způsob volby). První sčítatel oznámí volební výsledek takto:

Voličů: xx

Odevzdaných hlasů: xx

Platných hlasů: xx

Neplatných hlasů: xx

Hlasy obdrželi: N.N.

Tedy volba (postulace) se uskutečnila (neuskutečnila).

Jestliže se volba (postulace) uskutečnila, sčítatel připojí:
Zvolen (postulován) byl tedy Otec N.

V případě, že byl zvolen první sčítatel, převezme oznámení volebního výsledku druhý sčítatel.

Jestliže bylo dosaženo počtu hlasů předepsaného právě platnými konstitucemi kongregace nebo kláštera, bude zvolený nebo postulovaný slavnostně provolán; v jiném případě následuje po krátké přestávce nové volební kolo podle norem jmenovaných konstitucí.

18. Jestliže se uskutečnila volba (nebo postulace), postaví se ten, kdo volbě předsedá, a vyhlásí:

Vyhlašuji, že Otec N. byl kanonickou volbou zvolen (postulován) za právoplatného opata tohoto kláštera Matky Boží N.

19. Jestliže je zvolený (nebo postulovaný) v kapitule přítomen, zavolá si jej ten, kdo volbě předsedá, k sobě a stručně se jej zeptá, zda volbu (či postulaci) přijímá. Zvolený vyjádří svou souhlas stručně a zřetelně.

Jestliže zvolený (nebo postulovaný) není přítomen, sdělí se mu volba co možná nejdříve a prozatím se ukončí volební shromáždění.

20. Jestliže zvolený (postulovaný) volbu odmítne rozhodně a z rozumného důvodu, nesmí být k přijetí nucen. Dále je v tomto případě třeba postupovat podle norem konstitucí.

21. Jestliže je nutno potvrzení a dosazení zvoleného odložit, sekretář vyhotoví a veřejně přečte volební protokol a podepíše je přinejmenším ten, kdo volbě předsedal, sčítatelé hlasů, zvolený, svědkové (v případě, že jsou) a sekretář samotný, a tam, kde je to obvyklé, i všichni voliči. Po verši „**Naše pomoc je ve jménu Páně**“ všichni opustí volební prostory.

POTVRZENÍ A DOSAZENÍ OPATA

22. Jestliže má ten, kdo volbě předsedal, pravomoc zvoleného potvrdit nebo je mu toto právo předáno zmocněním od příslušné autority, a jestliže je zvolený přítomen ve volebních prostorech a volbu přijal (viz výše v č. 19), přivolají se bratři s časnými sliby a novicové. Ten, kdo volbě předsedal, vyhlásí (s nezbytnými přípůsobenými) toto:

Já, bratr N.N., tě potvrzuji z moci své (řádne) pravomoci jakožto právoplatného opata tohoto kláštera Matky Boží N. a předávám ti jeho vedení ve jménu Otce † i Syna i Ducha svatého. Amen.

23. Pak nově zvolený opat pronese Vyznání víry podle formule předepsané Svatým stolcemⁱ, (abatyše pronáší jen velké Vyznání víry):

Já, Otec N., pevně věřím a vyznávám všechno a každé, co je obsaženo ve Vyznání víry:

Věřím v jednoho Boha,

Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země, všeho viditelného i neviditelného.

Věřím v jednoho Pána Ježíše Krista,

jednorozeného Syna Božího,

který se zrodil z Otce přede všemi věky:

Bůh z Boha, Světlo ze Světla, pravý Bůh z pravého Boha,

zrozený, nestvořený, jedné podstaty s Otcem:

skrže něho všechno je stvořeno.

On pro nás lidi a pro naši spásu sestoupil z nebe.

Skrze Ducha svatého přijal tělo z Marie Panny a stal se člověkem.

Byl za nás ukřižován, za dnů Poncia Piláta byl umučen a pohřben.

Třetího dne vstal z mrtvých podle Písma.

Vstoupil do nebe, sedí po pravici Otce.

**A znovu přijde, ve slávě, soudit živé i mrtvé
a jeho království bude bez konce.**

**Věřím v Ducha svatého, Pána a dárce života,
který z Otce i Syna vychází,
s Otcem i Synem je zároveň uctíván a oslavován
a mluvil ústy proroků.**

Věřím v jednu, svatou, všeobecnou, apoštolskou církev.

Vyznávám jeden křest na odpuštění hříchů.

**Očekávám vzkříšení mrtvých
a život budoucího věku. Amen.**

**Pevně věřím také ve všechno, co je v napsaném či tradovaném
Božím slově obsaženo a Církví předloženo k věření jakožto Bo-
hem zjevené, ať už slavnostním výrokiem nebo řádným a obec-
ným učitelským úřadem.**

**S pevností také uznávám a držím se všeho a každého, co Církev
s konečnou platností předloží ohledně nauky víry a mravů.**

**Mimoto se se zbožnou poslušností vůle a rozumu přidržím
nauk, které papež nebo biskupský sbor předkládají, jestliže
vykonávají svůj opravdový učitelský úřad, i když tyto nauky
nezamýšlí vyhlásit definitivním úkonem.**

24. Poté složí nově zvolený opat před tím, kdo volbě předsedá, přísahu věrnosti následujícími slovy (abatyše složí jen druhou část této přísahy: „**Slibuji v plné dobré víře...**“):

Já, N.N., slibuji při převzetí úřadu opata kláštera N. (nebo: generálního opata), že vždy budu svými slovy a svým chováním zachovávat společenství s katolickou církví.

Své povinnosti vůči všeobecné církvi stejně jako i vůči místní církvi budu plnit s velkou svědomitostí a věrností, v níž jsem byl povolán zastávat svou službu v souladu s právními předpisy.

Při výkonu svého úřadu, který na mně byl přenesen jménem Církve, budu uchovávat poklad víry neporušený a budu jej věrně předávat dále a vykládat jej; proto se vyvaruji všech nauk, které pokladu víry protiřečí.

**Budu podporovat kázeň celé Církve
a trvat na dodržování všech církevních zákonů,
a to především těch, které jsou obsaženy v Kodexu kanonického
práva.**

**V křesťanské poslušnosti uposlechnu toho,
co biskupové jako opravdoví ukazatelé a učitelé víry předklá-
dají nebo jako vedoucí Církve stanovují.**

**Při zachování pojetí a zaměření mého institutu
budu rád pomáhat diecézním biskupům k tomu,
aby apoštolskou službu,
která se má vykonávat jménem a z pověření Církve,
zastávali ve společenství s toutéž církví.**

**Slibuji v plné dobré víře,
že svým bratřím chci sloužit podle svých sil,
zacházet s nimi pozorně a s láskou
a vyučovat je v Božím zákoně.**

**Slibuji zachovat věrnost Svatému stolci v Římě,
Cisterciáckému řádu a Cisterciácké kongregaci N.**

**Dále slibuji, že majetek patřící ke svému klášteru při dodržení
předpisů Kanonického práva a Konstitucí neprodám ani neda-
ruji, nezastavím ani jakýmkoliv jiným způsobem nezcižím.**

Pak položí ruce na evangeliář a pronese:

**K tomu mi dopomáhej Bůh a tato svatá Boží evangelia, kterých
se svýma rukama dotýkám.**

25. Pak ten, kdo volbě předsedal, předá nově zvolenému opatovi klíče (a pečeť) kláštera se slovy:

**Předávám ti jakožto právoplatnému opatovi plně a zcela řízení
tohoto kláštera Matky Boží N. ve jménu Otce † i Syna i Ducha
svatého.**

Všichni odpoví:

Amen.

Kde je to obvyklé, předá mu nyní ten, kdo volbě předsedal, pektorál, a to mlčky nebo s následujícími slovy:

**Přijmi toto znamení kříže majíc na paměti na Krista,
za jehož zástupcem v klášteře tě víra vnímá.**

26. Pak se nově zvolený posadí na místo určené pro opata a přijímá od každého jednotlivého mnicha slib poslušnosti. Každý mnich před ním poklekne na zem, vloží své složené ruce do rukou opata a pronese:

Otče (nebo jiné oslovení),

slibuji ti poslušnost

podle Řehole svatého Benedikta až do smrti.

(Bratři s časnými sliby pronášejí: „**Otče – nebo jiné oslovení – slibuji ti poslušnost podle předpisů Konstitucí**“).

Opat každého spolubratra obejmě a dá mu pozdravení pokoje s následujícími nebo obdobnými slovy:

A Bůh ať ti dá život věčný (nebo: vytrvalost).

(Bratřím s časnými sliby říká: „**A Bůh ať ti dá vytrvalost**“).

Na závěr může opat obejmout také novice a obrátit se na všechny promluvou.

27. Pak se všichni v procesí odeberou do klášterního kostela a přitom zpívají hymnus **Te Deum** nebo jiný vhodný zpěv. Když všichni zaujali svá místa v chóru, projde ten, kdo volbě předsedal, s opatskou berlou – v případě, že je opatem – středem a doprovází nově zvoleného opata k opatskému místu v chóru a uvede jej tam. Pak u něho zůstane stát až do konce zpěvu hymnu.

28. Po hymnu ten, kdo volbě předsedal, uchopí opatskou berlu a obrácen k opatovi zazpívá:

V. Vyšli, Bože, svou moc.

R. Upevni, Bože, to, co jsi v nás vykonal.

Modleme se. (krátké ticho)

Všemohoucí věčný Bože,

ty jediný činíš veliké divy.

**Daruj svému služebníku N. a komunitě jemu svěřené
Ducha své spásonosné milosti.**

Vylévej na něj ustavičně rosu svého požehnání,
aby se ti líbil v pravdě.
Prosíme o to skrze...

Všichni odpoví:

Amen.

29. Poté nebo v jiný vhodný okamžik se podepíše volební protokol tak, jak je uvedeno výše v č. 21.

30. V případě, že je nutno potvrzení a dosazení (uvedení do funkce) zvoleného odložit, mniši se shromáždí v den potvrzení ve stanovenou hodinu v kapitulní síni nebo na jiném vhodném místě, v přítomnosti toho, kdo volbě předsedal, nebo zmocněnce příslušné autority. Přečte se přinejmenším úryvek z 2. kapitoly svaté Řehole. Pak se ten, kdo volbě předsedal (nebo zmocněnec), obrátí několika slovy na komunitu a na nově zvoleného opata. Po přečtení potvrzovací listiny pak vyhlásí nově zvoleného opata za kanonicky potvrzeného (jako výše v č. 22).

31. Nyní následuje vše další jako výše v č. 23-28. Shromáždění ukončí závěrečná modlitba v kostele.

ÚPRAVY OBŘADŮ ŽEHNÁNÍ OPATA ČI ABATYŠE

V našich klášterech se řídíme „Obřady žehnání opata a abatýše“ vydanými Kongregací pro bohoslužbu a svátosti (Editio typica 1970), avšak s následujícími úpravami:

1. Při žehnání opata předsedající připojí v č. 20 při dotazování jako poslední otázku o věrnosti vůči Řádu. A ta zní takto:

a) v klášterech s právem filiace:

Představený:

Jsi připraven prokazovat Cisterciáckému řádu a jeho Generální kapitule, svému mateřskému opatství Matky Boží N., stejně jako jeho opatovi a jeho nástupcům věrnost a poslušnost podle konstitucí?

Zvolený:

Jsem připraven.

b) v kláštorech bez práva filiace:

Představený:

Jsi připraven prokazovat Cisterciáckému řádu a jeho Generální kapitule, kongregaci N., stejně jako jejímu předsedajícímu opatovi věrnost a poslušnost podle konstitucí?

Zvolený:

Jsem připraven.

2. U žehnání abatyše se v č. 15 namísto otázky „**Jsi připravena svému ordináři...**“ připojí následující otázka:

a) v kláštorech, které mají nadřízeného otce opata:

Představený:

Jsi připravena prokazovat Cisterciáckému řádu a jeho Generální kapitule, stejně jako svému nadřízenému otci opatovi věrnost a poslušnost podle konstitucí?

Zvolená:

Jsem připravena.

b) v kláštorech, které nemají nadřízeného otce opata:

Představený:

Jsi připravena prokazovat Cisterciáckému řádu a jeho Generální kapitule, stejně jako svému ordináři věrnost a poslušnost podle konstitucí?

Zvolená:

Jsem připravena

3. U žehnání abatyše se v č. 20 po předání prstenu připojí⁶:

Představený na závěr abatyši předá pastýřskou berlu se slovy:
Přijmi tuto berlu, toto znamení svého úřadu.

**Starej se o sestry, které jsou ti svěřeny,
a za které jednou budeš muset složit účty.**

POZNÁMKY

- ¹ Tyto formulace se nacházejí v dodatku.
- ² Pane, náš Bože, vyjdi vstříc svou milostí našim modlitbám i dílům a doprovázej to, aby všechno, co zahajujeme, mělo svůj počátek u tebe a skrze tebe se i dokončilo. Prosíme o to skrze... Amen.
- ³ Tyto formulace se nacházejí v dodatku.
- ⁴ Tyto formulace se nacházejí v dodatku.
- ⁵ Pane, náš Bože, vyjdi vstříc svou milostí našim modlitbám i dílům a doprovázej to, aby všechno, co zahajujeme, mělo svůj počátek u tebe a skrze tebe se i dokončilo. Prosíme o to skrze... Amen.
- ⁶ Jak už je uvedeno u obřadů žehnání abatyše v katolických diecézích německy hovořících zemí 1975, str. 39.
- ⁱ Vyznání víry a přísahu věrnosti, srov. Apoštolský list papeže Jana Pavla II. „*Ad tuendam fidem*“ ze dne 18. května 1998. Text a komentář je v: *Kongregace pro nauku víry, Stanovisko učitelského úřadu Církve k „professio fidei“*, Vatikán 1998, tamtéž 7-10.